sinema

TURKUVAZ

SAYI: 2008-8 5 YTL KKTC Fiyatı: 6.5 YTL

STAR WARS:
KLON SAVAŞLARI

AKILLI OL

MUMYA:
EJDER İMPARATORU'NUN
MEZARI

10 PERFORMANSIYLA
CHARLIZE
THERON

KATEGORİ DIŞI BİR USTA
MARTIN
SCORSESE

A.R.O.G
SETİNE MİSAFİR OLDUK

20 UNUTULMAZ
DÜĞÜN
SAHNESİ

YENİ SEZON

HELLBOY II, HARRY POTTER VE MELEZ PRENS, WALL-E,
QUANTUM OF SOLACE, BURN AFTER READING, HOUSE OF LIES...

sinema

İmtiyaz Sahibi
Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş adına
Ahmet Çalık
Tüzel Kişi Temsilcisi ve Genel Müdür
Levent Tayla

Yayın Direktörü
Özge Sarıkadılar
Genel Yayın Yönetmeni
Senem İşmen
Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu
Görsel Yönetmen
Uğur Güç
Editörler
Müjde Işıl
Ebru Çeliktuğ
Murat Emir Eren

Yönetim
Pazarlama ve Kurumsal İletişim Grup Başkanı
Fecir Alptekin
Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk
Kreatif Direktör: Naci Yavuz
Fotoğraf Editörü: Muzaffer Sağlam

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA
Turkuvaz Reklam Grup Başkanı
Ümit Önal
Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yardımcısı
Hakan Yonsul
Reklam Koordinatörü
Gülcan Avuka
Reklam Müdürü
Elif Kulaoğlu
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü: Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

SİNEMA Dergisi'nin imtiyaz ve yayın hakkı Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş.'ye aittir.
Turkuvaz Dergi Tel: (0212) 411 23 23
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Turkuvaz Dergi Grubu Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: TEMMUZ 2008
Dağıtım
Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Yayımcı:
Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş.
Basımcı:
Turkuvaz Matbaacılık Yay. A.Ş.
Basıldığı Yer:
Princity, Akpınar Mah. Hasan Basri Cad. No:4 Samandıra/KARTAL/İSTANBUL
İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

TURKUVAZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@turkuvazdergi.com.tr
(Hafta içi 09:00-18:00saatleri arası hizmet verilmektedir)
www.turkuvazabone.com

senem.ismen@turkuvazdergi.com.tr

Sonbahar müjdesi

İlk gösterimi bu yılki Adana Film Festivali'nde yapılan "Sonbahar", Altın Koza'dan ödüllerle ayrılmıştı: En İyi Film, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu ve filmdeki işbirliğini dikkat çekici derecede yaratıcı bulan jürinin bu gerekçeyle yönetmen Özcan Alper, görüntü yönetmeni Feza Çaldıran ve sanat yönetmeni Canan Çayır'a verdiği bir özel ödülle… Festivaldeki gözlemlerimize göre bununla da kalmadı; seyircinin genelinde iyi izlenimler yarattı ve gelecek vaat eden genç bir sinemacıyla tanışmanın heyecanını uyandıran bir film olarak yerleşti hafızalara. İlk uzun metrajını çeken Özcan Alper'in seçtiği konunun yakıcılığı ve el değmemişliği kadar, ele aldığı meseleyi son derece sade bir hikayede, hem duyguları hem düşünceyi harekete geçiren akıcı ve etkileyici bir dille perdeye yansıtabilmiş olması da dikkate değerdi. Adana'dan sonra, geniş gösterime gireceği ay filme dergide mutlaka yer vermeyi planladık. Yaratıcılarıyla görüşme fırsatımız olursa filmi enine boyuna konuşacağımız bir röportajı da o zaman sizlerle paylaşmak niyetindeydik. Ne var ki filmin ne zaman gösterime gireceği hala belli değil, ama tam bu sayıyı matbaaya göndermek üzereyken başka bir haber aldık. "Sonbahar", 6-16 Ağustos tarihleri arasında 61. kez düzenlenecek olan Avrupa'nın en köklü ve saygın festivallerinden Uluslararası Locarno Film Festivali'nde Altın Leopar için yarışacak. Uluslararası pek çok festivalden davet almaya devam eden filmin bundan sonra katılacağı festivallerin önümüzdeki günlerde netleşeceği söyleniyor. Bu güzel haberi ileterek başlamış olalım Ağustos sayımıza. Ve tabii gösterime gireceği ay "Sonbahar"ı gözden kaçırmamanızı şimdiden tavsiye ederek…

Sonbahar demişken, ufukta beliren mevsim olarak sonbaharın getirdiği müjdeler de var bu sayımızda. Yeni sezonun başlangıcı olarak sinemaseverler için her zaman güzel haberlerle dolu bir mevsim olmuştur ne de olsa. Her yıl bu zamanlar yaptığımız gibi önümüzdeki dönemde gösterime girecek filmlere ilişkin son gelişmeleri derlediğimiz bir yeni sezon rehberi hazırladık. Eylül'den itibaren gösterime girecek büyük prodüksiyonlar ve önemli yönetmenlerin merakla beklenen filmleri hakkında fikir edinebileceğiniz bu dosya her sinemaseveri heyecanlandıracak haberler içeriyor.

Mevsim icabı düğünler çoğaldı malum. Yaz aylarında nikah salonlarına koşan mutlu kalabalıktan ilham alarak sinema tarihindeki unutulmaz düğün sahneleri üzerine düşündük biz de biraz. Bunların bir kısmı, ne sahibi ne de davetlisi olmak istemeyeceğiniz kadar korkunç ve tuhaf düğünler sahiden ama çoğunu gerçek yaşamın kuralları, kalıpları ve sıradanlığından bir o kadar uzak ve eğlenceli bulabilirsiniz. Sıradan yaz düğünlerinden sıkıldıysanız birbirinden renkli 20 düğün manzarası sunan dosyamızı şiddetle tavsiye ederiz.

Yeni sezonda izleyeceğimiz yerli yapımlarla ilgili araştırmalarımız devam ediyor bu arada. Yaz aylarında hummalı bir çalışmanın sürdüğü Türkiye'nin dört bir yanındaki setlerden gelen haberlere bakılırsa önümüzdeki sezon yerli sinema açısından da bir hayli hareketli geçecek. Bu ay Cem Yılmaz'ın davetlisi olarak "A.R.O.G"un setindeydik. Murat Emir Eren'in izlenimleri ve filmden ilk kareler içeride. Proje ve prodüksiyon aşamasındakiler de dahil olmak üzere yılın bütün yerli yapımları hakkında ayrıntılı bilgi alabileceğiniz geleneksel yerli yapımlar dosyamız ise gelecek ay dergimizde olacak.

Yeni sayıda görüşmek üzere.

Senem İşmen

İÇİNDEKİLER

sinema@turkuvazdergi.com.tr

GÜNDEM

DOSYA

Çilek severlere...

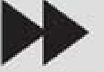
Çilekli Rulokat.

İÇİNDEKİLER

sinema@turkuvazdergi.com.tr

DOSYA

ARMAĞANLAR

Koleksiyon Kartı: "Who's Afraid of Virginia Woolf?/Kim Korkar Hain Kurttan?"
Afişetler: "Kunf Fu Panda", "Ölülerin Günlüğü", "Hancock", "Mamma Mia!"
Büyük Boy Afişler: "Mumya: Ejder İmparatoru'nun Mezarı" ve "Star Wars: Klon Savaşları".

HER AY

ayın filmleri

"9.90 YTL"

Muz severlere...

Muzlu Rulokat.

ÜLKER

Rulokat

Muzlu kremalı rulo gofret

Paylaş paylaşabilirsen!

ÜLKER

AYIN FİLMLERİ

BOMBALAR ALTINDA

SOUS LES BOMBES

Yönetmen: Philippe Aractingi. Oyuncular: Nada Abou Farhat, Georges Khabbaz, Rawia Elchab, Bshara Atallah, Georges Bajem, Ali Bakri, Kamal Balhas, Georges Chahine, Hadi Medhi, Selti Meixner. Senaryo: Philippe Aractingi, Michel Léviant. Görüntü Yönetmeni: Nidal Abdel Khalek. Kurgu: Deena Charara. Müzik: René Aubry, Lazare Boghossian. Yapımcı: Philippe Aractingi, Hervé Chabalier, François Cohen-Séat, Paul Raphael. Süre: 98 dk. Yapım: Fransa, Lübnan (2007). Dağıtımcı: Bir Film.

Gösterim Tarihi: 1 Ağustos 2008

Zeina (Nada Abou Farhat) Dubai'de yaşamaktadır. Kocasıyla boşanmanın eşiğindeyken oğlunu, evdeki gerilim ve kavgalardan uzak tutmak adına güney Lübnan'da küçük bir köy olan Kherbet Selem'de yaşayan kız kardeşinin yanına yollar. Birkaç gün sonra, Lübnan'da savaş patlak verir. Büyük bir kaygı duyan Zeina, ambargo dolayısıyla Beyrut limanına ulaşamadığı için Türkiye üzerinden Lübnan'a geçiş yapar. Burada kendisini güneye götürmeyi kabul eden tek taksi şoförü olan ve ülkeyi terk etmeyi düşünen Hristiyan Tony (Georges Khabbaz) ile tanışır. Paylaştıkları endişenin ağırlığına ve çevrelerinde kol gezen ölüme rağmen Tony ve Zeina birbirlerine aşık olur.

NOTLAR: Fransız asıllı Philippe Aractingi 1964'de Beyrut'ta doğdu. Dünyanın çeşitli bölgelerinde birçok belgesele imza attı. 12 yıldır yaşadığı Fransa'dan Lübnan'a geri döndü ve sinema sektöründe ismini duyurduğu "Bosta"yı çekti. Bu savaş sonrası müzikali, Lübnan'ın 2006'da Oscar adayı olmakla kalmadı, Arap dünyasında da büyük beğeni topladı. Ardından yönetmenin yolu yeniden savaşla kesişti. 12 Temmuz 2006'da Hizbullah'ın 2 İsrail askerini kaçırması üzerine (geçtiğimiz günlerde bu iki askerin cesetleri hapisteki Hizbullah üyeleri ile takas edildi) İsrail Lübnan'a saldırdı ve 14 Ağustos'ta ateşkes ilan edildi. Bu süre zarfında yaklaşık 1300 kişi öldü, 1 milyon kişi ise mülteci durumuna düştü. İsrail Lübnan'ı bombalamaya başladığında Aractingi, Beyrut'taydı ve yaşanan dehşetin birebir şahidi oldu. Kafasında tam olarak netleşmese de bir hikâye vardı ancak elinde yazılı bir metin yoktu. Hemen hikâyeyi geliştirdi ve savaşın başlamasından 10 gün sonra hiçbir yardım ve destek almadan çekimlere başladı. Yönetmen "Under the Bombs"ı "Bombaların altında korkularımdan kurtulmanın ve şeytanlarımla yüzleşip nefretten sıyrılmamın yolu" şeklinde tarif etmiş. Aractingi bu film ile İsrail-Lübnan Savaşı'nın ülkesinde yarattığı tahribatı net bir şekilde beyazperdeye getirirken dinler arasındaki aşk temasıyla da Orta Doğu'da barış isteğinin altını çiziyor. Kurmaca bir hikâyeye sahip olan film, savaş atmosferi, doğaçlama sahneleri ve dört oyuncu (başroldeki Nada Abu Farhat "Bosta"ta da oynamıştı) hariç amatör oyuncularıyla (gazeteciler, BM görevlileri ve sivil halk) bir nevi savaş belgeseli havasında.

ZİYARETÇİLER

THE STRANGERS

Yönetmen: Bryan Bertino. Oyuncular: Liv Tyler, Scott Speedman, Glenn Howerton, Alex Fisher, Peter Clayton-Luce, Gemma Ward, Kip Weeks, Laura Margolis. Senaryo: Bryan Bertino. Görüntü Yönetmeni: Peter Sova. Kurgu: Kevin Greutert. Müzik: Tomandandy. Yapım Tasarımcısı: John D. Kretschmer. Yapımcı: Doug Davison, Nathan Kahane, Roy Lee. Süre: 85 dk. Yapım: ABD (2008). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 8 Ağustos 2008

Şampanya, gül yaprakları ve mum ışığı... Kristen McKay (Liv Tyler) ve James Hoyt (Scott Speedman) için o gece James'in ailesinin gözlerden uzak yazlık evinde bir kutlama gecesi olacaktır. Ancak bir dostlarının düğününden eve dönen mutlu çiftin planları hiç de bekledikleri gibi gelişmez. Gecenin dördünde kapı çalınır ve rahatsız edici bir ses duyulur. Çıkış noktaları tutulan ev, üç maskeli yabancı tarafından kuşatılmıştır. İki genç için kapana kısıldıkları bu evde hayatta kalabilmek hiç de kolay olmayacaktır.

NOTLAR: "Çocukken etrafı tenha olan bir evde yaşıyordum. Bir gece, ailem dışarıdayken, birisi ön kapıyı çaldı. Kapıda o muhitte yaşamayan birileri vardı. Daha sonra öğrendiğimize göre o insanlar kimsenin olmadığı evleri soyuyorlarmış. "The Strangers"da tersi oluyor; kapıyı çalan kişileri evde birilerinin olup olmadığı ilgilendirmiyor." 31 yaşındaki Bryan Bertino, bu çocukluk anısından yola çıkarak yazıp yönetti ilk filmi "The Strangers"ı. Texas Üniversitesi'nde görüntü yönetmenliği dalında öğrenim gören Bertino, "The Strangers" projesi ile 2004 yılında The Academy of Motion Picture Arts and Sciences'ın (Oscar ödüllerini veren kuruluş) amatör sinemacılara verdiği Nicholl bursuna başvurmuş. Çeyrek finale kalan senaryoyu Universal satın alınca projenin beyazperde serüveni de başlamış. Bertino'nun kendi senaryosunu yönetmek gibi bir ısrarı yokmuş. "The Strangers"ı yönetmeye talip olan ilk kişi Mark Romanek (One Hour Photo-Baskı) olmuş. Ancak Romanek 40 milyon dolarlık bir bütçe çıkarınca stüdyo kabul etmemiş. Bunun üzerine, hiçbir yönetmenlik tecrübesi olmamasına rağmen Bertino'dan filmi yönetmesi istenmiş ve film sadece 9 milyon dolara mal olmuş. "The Strangers"da üzerinde ısrarla durulan '1801 Clark Road'da bulunan yazlık evde 11 Şubat 2005'te neler yaşandığı hâlâ meçhul' ibaresi nedeniyle o tarihte ve o adreste gerçekten de kötü şeyler olduğu zannedilebilir. Ancak gerçek hayatta böyle bir olay yaşanmamış. Sadece adres gerçek (Bryan Bertino'nun büyüdüğü yer). Yönetmen anılarının yanı sıra teen slasher türünün klasiklerinden de bolca faydalanmış. Evi istila eden maskeli manyaklar, "The Texas Chain Saw Massacre"ın Leatherface'i ile "Halloween"in Michael Myers'ının bileşkesi adeta. Liv Tyler, çekimler sırasında yaşadıklarını şöyle özetlemiş: "Manson (evini basıp Roman Polanski'nin hamile eşi Sharon Tate'i öldüren çetenin lideri Charles Manson'ı kastediyor) benzeri bir tecrübeden çok daha fazlasıydı."

Hazırlayan:
Müjde Işıl
mujde.isil@turkuvazdergi.com.tr

UYURGEZER

SLEEPWALKING

Yönetmen: William Maher. Oyuncular: Nick Stahl, AnnaSophia Robb, Charlize Theron, Dennis Hopper, Woody Harrelson, Deborra-Lee Furness, Milan Aveyard, Simon Chin, Amy Matysio, Shannon Jardine. Senaryo: Zac Stanford. Görüntü Yönetmeni: Juan Ruiz Anchia. Kurgu: Stuart Levy. Müzik: Christopher Young. Yapım Tasarımcısı: Paki Smith. Yapımcı: Charlize Theron, A.J. Dix, J.J. Harris, Beth Kono, Rob Merilees. Süre: 100 dk. Yapım: ABD, Kanada (2008). Dağıtımcı: Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 8 Ağustos 2008

Erkek arkadaşının tutuklanmasıyla evinden kovulan Joleen Reedy (Charlize Theron) ve 11 yaşındaki kızı Tara'nın (AnnaSophia Robb) kalacak bir yere ihtiyacı vardır. Joleen, mütevazı kira evinde onları ağırlayacağından emin olduğu erkek kardeşi James'den (Nick Stahl) yardım ister. Taşındıktan hemen sonra Joleen başka bir adamla gider. James tek başına bir çocuğa bakmak için son derece hazırlıksız olsa da Tara'nın bugüne kadar hiç sahip olmadığı baba rolünü üstlenir. Ancak işini kaybetmesi üzerine Tara'nın çocuk esirgeme kurumuna verilmesi tehlikesiyle karşılaşınca yeğenini alıp çocukluğunun geçtiği Utah'a, ailesinin çiftliğine gider. James'in çiftliğe dönüşü, babası (Dennis Hopper) ile arasındaki eski yaraları deşecektir.

NOTLAR: "Mars Attacks!-Çılgın Marslılar", "Batman & Robin", "Conspiracy Theory-Komplo Teorisi", "X-Men 1 ve 2"de görsel efekt uzmanı olarak çalışmış William Maher'in ilk yönetmenlik tecrübesi "Sleepwalking". Senarist ise, Maher'in görsel efekt uzmanı ve yönetmen yardımcısı olarak görev aldığı 2005 tarihli bağımsız yapım "The Chumscrubber"ın senaryosunu yazan Zac Stanford. "Sleepwalking", Stanford'un yaklaşık 6 sene önce yazdığı bir taslaktı. Hikâyenin çıkış noktası, Stanford'un hep cevap aradığı 'İnsanlar çocuklarına niye bakamıyor?' sorusuydu. Stanford sadece yazmayı sevdiği ve anlatmak istediği bir hikâye olduğu için yazmıştı. Sinemaya uyarlanma şansının olmayacağını düşünerek de bunu çekmecesinde sakladı yıllarca. Maher ile tanışıp arkadaş olduktan sonra senaryoyu ona okuttu. Hikâyeyi çok beğenen Maher'in desteğiyle filmin beyazperde serüveni başladı. Önlerindeki en büyük engel, ellerindeki öykünün klasik Hollywood çizgisinden hayli uzakta olmasıydı. Charlize Theron projeyi çok beğenince hem yapımcılığını üstlendi hem de filmde –küçük de olsa- rol almayı kabul etti (Patty Jenkins'in ilk filmi olan "Monster-Canavar"ın da yapımcılığını üstlenmiş ve filmdeki performansıyla Oscar kazanmıştı). "Sleepwalking"in orijinal adı Ferris Wheel yani Dönme Dolap'tı. İsim; hayatın sürekliliğini yani yaşam döngüsünü aynı zamanda Tara'nın masumiyetini simgeleyen bir metafordu. Daha sonra ise özellikle James karakterinin kişisel gelişim sürecini, kontrolü ele almasını yani hayata uyanışını anlatması açısından Sleepwalking (uyurgezerlik) tercih edildi.

ÖLÜM KAPANI

DARK FLOORS

Yönetmen: Pete Riski. Oyuncular: Skye Bennett, Noah Huntley, Dominique McElligott, Mr. Lordi, Amen, Ox, Awa, Kita, William Hope, Leon Herbert. Senaryo: Pekka Lehtosaari. Görüntü Yönetmeni: Jean Noel Mustonen. Kurgu: Stefan Sundlöf. Müzik: Ville Riippa. Yapım Tasarımcısı: Tiina Anttila. Yapımcı: Markus Selin. Süre: 84 dk. Yapım: Finlandiya, İzlanda (2008). İthalatçı: Umut Sanat. Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 8 Ağustos 2008

Otistik kızı Sarah'ya (Skye Bennett) hastanede yeterince iyi bakılmadığını düşünen babası (Noah Huntley) onu eve götürmeye karar vermiştir. Ancak bindikleri asansör 7. katta bozulur. İçerde mahsur kalan 6 kişi asansörün kapısı açıldığında hastanenin terk edilmiş olduğunu görür. Kısa süre sonra karanlık bir dünyadan gelen yaratıklar onlara saldırmaya başlar. Grubun her kaçış denemesi dehşetle sonuçlanmaktadır. Bu garip hastane onları yakalamaya çalışan bir ölüm kapanına dönüşmüştür.

NOTLAR: Finlandiyalı hard rock grubu Lordi, resmi olarak 1996'da kuruldu. 5 kişiden müteşekkil grubun beyni Mr. Lordi, yani asıl adıyla Tomi Petteri Putaansuu. Grup başka gezegenden gelmiş gibi görünen tuhaf kostümleri ve makyajları nedeniyle Finlandiyalı Canavarlar ya da Finlandiya'nın Canavarları olarak anılıyor. Uluslararası şöhreti yakaladıkları 2006'da Atina'daki 51. Eurovision Şarkı Yarışması'nda Hard Rock Hallelujah adlı şarkıyla Finlandiya'yı temsil eden grup, hem ülkesine ilk birinciliğini kazandırmış hem de topladığı 292 puanla kırılması zor bir rekora imza atmıştı. Bu başarıdan sonra yapımcı Markus Selin'le bir görüşme yapan Mr. Lordi, ona kafasındaki film projesinden bahsetmiş. Hayalinde, Amerikan slasher geleneğine bağlı, biraz da Japon stiliyle süslü hastanede geçen bir korku filmi varmış. Bu fikri beğenen Selin filmin yapımcılığını üstlenmeyi kabul etmiş ve böylece "Dark Floors"un yapım süreci başlamış. Filmi yönetmesi için Mr. Lordi'nin aklında tek bir isim varmış: Yakın arkadaşı ve aynı zamanda grubun bütün müzik kliplerini çeken Pete Riski. "Dark Floors", ödüllü klip yönetmeni 34 yaşındaki Riski'nin ilk sinema filmi. Filmin bir başka özelliği ise 4 milyon avroluk bütçesiyle şimdiye kadar Finlandiya'da yapılmış en pahalı korku filmi olması. Logosunu Mr. Lordi'nin tasarladığı ve grubun müzikleriyle süslü "Dark Floors"da canavarları Mr. Lordi, Amen, Ox, Awa ve Kita'nın canlandırdığını söylemek, sanırız kimseyi şaşırtmayacak. Ne de olsa hem filmin ortaya çıkışının hem de hikâyedeki korkunun kaynağı, Finlandiyalı Canavarlar'ın mevcudiyeti.

AYIN FİLMLERİ

BONNEVILLE

Yönetmen: Christopher N. Rowley. Oyuncular: Jessica Lange, Kathy Bates, Joan Allen, Tom Skerritt, Christine Baranski, Victor Rasuk, Tom Amandes, Tom Wopat, Jayson Creek, Kari Hawker. Senaryo: Daniel D. Davis. Görüntü Yönetmeni: Jeffrey L. Kimball. Kurgu: Anita Brandt-Burgoyne, Lisa Fruchtman. Müzik: Jeff Cardoni. Yapım Tasarımcısı: Christopher R. DeMuri. Yapımcı: John Kilker, Robert May. Süre: 93 dk. Yapım: ABD (2006). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: Pinema.

Gösterim Tarihi: 8 Ağustos 2008

20 yıllık evliliğin ardından Arvilla (Jessica Lange) kocasının ölümüyle birlikte kendisini duygusal bir yol ayrımında bulur. Kocası, yakıldıktan sonra küllerinin gökyüzüne salıverilmesini vasiyet etmiştir. Ancak Arvilla'nın üvey kızı babası için bir cenaze töreni düzenlemekte kararlıdır. Arvilla en yakın arkadaşları Margene (Kathy Bates) ve Carol'ı (Joan Allen) kocasının 66 model üstü açılan klasik Bonneville'iyle alır; külleri üvey kızına teslim etmek için yola çıkar. Arvilla'nın arkadaşlarıyla Amerika'nın batısına doğru gittikleri bu yolculuk, üç kadının kendilerini ve dostluklarını yeniden keşfetmeleri için iyi bir fırsat olmakla kalmayacak, aynı zamanda hayatlarının macerası olacaktır.

NOTLAR: İki farklı kuşağı; 40 jenerasyonundan Jessica Lange ve Kathy Bates, 50 jenerasyonundan da Joan Allen'ı biraraya getiren "Bonneville", kadın dayanışması ve arkadaşlık üzerine tipik bir yol hikâyesi. 2005 yılının sonbaharında başlayan çekimler çoğunlukla Utah'ta yapıldı ve yaklaşık 6 hafta sürdü. Eylül 2006'da Toronto Film Festivali'nde prömiyeri yapılan film ABD'de bu sene başında vizyona girdi ve bu yaz da DVD'si çıktı. "Bonneville"in yönetmeni, University of Southern California'da sinema eğitimi almış aynı zamanda MBA'li bir mimar olan Christopher N. Rowley. Daha önce çeşitli kısa film ve belgeseller yönetmiş Rowley. 2002 tarihli aile draması "The Remembering Movies" katıldığı festivallerde En İyi Kısa Film seçilmiş. "Bonneville" Rowley'nin ilk uzun metrajı. Filmin adının iki kaynağı var. Pontiac Bonneville'in 60'ların sonunda üçüncü kuşak serisinde üretilmiş arabası ve çekim mekânlarından biri olan Bonneville Salt Flats (Anthony Hopkins'li "The World's Fastest Indian"a da ev sahipliği yapan Utah'taki kurumuş tuz gölü). Yönetmen isim konusunda, mekândan ziyade yolculuğu simgelemesi açısından araba modelinin ağırlık kazandığını söylemiş bir röportajında. Jessica Lange ve Kathy Bates, 1990 tarihli "Men Don't Leave"den beri aynı filmde rol almamışlar, Joan Allen ise ikisiyle de kamera karşısına geçmemiş şimdiye kadar. Yönetmen Rowley, üç aktrisin birlikteliğini 'mükemmel bir karışım' ve 'muazzam bir denge' olarak tanımlıyor. Filmdeki üç kadın karakter arasında en ilginci, Joan Allen'ın canlandırdığı Pocatello-Idaho'lu Mormon ev kadını. Allen rolü için Mormon kilisesinde ibadet eden insanlarla vakit geçirerek bu kültürü yakından tanımaya çalışmış. "Bonneville" Daniel D. Davis'in de ilk senaryosu. Filmin Davis ile çok özel bir bağı var. Davis de Pocatello'da büyümüş. Arvilla karakterini büyükannesinden, Carol'ı teyzesi Carol'dan ve Margene'i de kuzeni ve bir aile dostundan esinlenerek yaratmış. Gerçek Carol yani Davis'in teyzesi, filmdeki cenaze sahnesinde görünmekte.

ANNEMİN YENİ SEVGİLİSİ

MY MOM'S NEW BOYFRIEND

Yönetmen: George Gallo. Oyuncular: Meg Ryan, Antonio Banderas, Colin Hanks, Selma Blair, Thomas Joseph Adams, Tom Adams, Aki Avni, Austin Barton, Barry Barton, Hannah Barton. Senaryo: George Gallo. Görüntü Yönetmeni: Michael Negrin. Kurgu: Augie Hess. Müzik: Chris Boardman. Yapım Tasarımcısı: Bob Ziembicki. Yapımcı: Avi Lerner, Julie Lott, Heidi Jo Markel, Richard Salvatore. Süre: 97 dk. Yapım: ABD, Almanya (2008). İthalatçı: Sinetel. Dağıtımcı: 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 15 Ağustos 2008

Henry (Colin Hanks) genç bir FBI ajanıdır. Görev için birkaç sene ayrı kaldığı evine döndüğünde, oğluna düşkün annesi Marty (Meg Ryan) tarafından heyecanla karşılanır. Henry eve yalnız dönmemiş, yanında nişanlısı Emily'yi (Selma Blair) de getirmiştir. Annesinin de hayatında değişiklikler vardır. Marty, çekici bir adam olan Tommy (Antonio Banderas) ile çıkmaya başlamıştır. Tommy aslında uluslararası bir sanat eseri hırsızıdır ve Louisiana'daki Norton Sanat Galerisi'nde bulunan Anne ve Çocuk heykelini çalmayı planlamaktadır. Henry'ye yeni görevi tanımlandığında, genç adam takip etmesi gereken hırsızın aslında annesinin sevgilisi olduğunu anlar fakat bunu annesine açıklayamaz. Henry görev için annesini de takibe alır, hatta özel görüşmelerini dinler. En zor olanı ise annesinin romantik anlarında diğer FBI ajanları ile birlikte onu dinliyor olmasıdır.

NOTLAR: Yılların romantik komedi kraliçesini "In the Cut-Tutku Esirleri" adlı erotik gerilimde çıplak vaziyette, daha doğrusu şehvetle sevişirken görmek Meg Ryan hayranlarını şoke etmişti. Bu radikal değişiklikten sonra Ryan, üç yapımda rol aldı ancak bunlar ülkemizde vizyona girmedi. Ryan 4 sene ayrılıktan sonra "My Mom's New Boyfriend" ile sinemalarımıza konuk oluyor. Geçtiğimiz Nisan ayında İspanya'da vizyona giren (ne de olsa başkahramanlardan birini de Antonio Banderas canlandırıyor) filmin ABD'de ise doğrudan DVD'si çıktı. Bu filmde Ryan, eski romantik komedilerini yâd edenlerin özlemlerini tam olarak karşılamasa da en azından şok etkisi yaratmayacak bir rolle karşımıza çıkıyor. Rol demişken iki konuya dikkat çekmek gerekiyor. Ruh eşini arayan romantik genç kadın rolleriyle bütünleşen Ryan artık 47 yaşında ve yetişkin oğlu olan bir anneyi canlandırıyor yeni filminde. Tabii çeşitli bilgisayar hileleri ile yaş

sorununu halletmiş görünüyor. Oğlu rolünde ise Colin Hanks var. Yani "Joe Versus the Volcano-Joe Yanardağa Karşı", "Sleepless in Seattle-Sevginin Bağladıkları" ve "You've Got Mail-Mesajınız Var"daki ideal eşi Tom Hanks'in oğlu. "My Mom's New Boyfriend"i yazıp yöneten George Gallo filmini, 'izleyerek büyüdüğü ve çok sevdiği ("To Catch a Thief-Hırsızlar Kralı" gibi romantik yapımlardan "The Pink Panther-Pembe Panter" gibi komedilere uzanan) hırsızlık temalı filmlere saygı duruşu' olarak nitelendirmiş.

ZOHAN'A BULAŞMA

YOU DON'T MESS WITH THE ZOHAN

Yönetmen: Dennis Dugan. Oyuncular: Adam Sandler, John Turturro, Emmanuelle Chriqui, Nick Swardson, Lainie Kazan, Ido Mosseri, Rob Schneider, Dave Matthews, Michael Buffer, Charlotte Rae. Senaryo: Adam Sandler, Robert Smigel, Judd Apatow. Görüntü Yönetmeni: Michael Barrett. Kurgu: Tom Costain. Müzik: Rupert Gregson-Williams. Yapım Tasarımcısı: Perry Andelin Blake. Yapımcı: Adam Sandler, Jack Giarraputo. Süre: 113 dk. Yapım: ABD (2008). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 15 Ağustos 2008

İsrailli komando Zohan Dvir (Adam Sandler) ülkesinde Ünlü Zohan olarak anılmaktadır. Baş düşmanı ise Filistinli Fantom'dur (John Turturro). Ünlü Zohan'ın bir sırrı vardır: Ülkesini ne kadar sevse de, tüm bu savaşlardan yorulmuştur. Bu yüzden de ordudan kurtulup kuaför olarak yaratıcılığını ortaya koyabilme fırsatı aramaktadır. Ünlü Zohan, Fantom tekrar ortaya çıktığında beklediği fırsatı elde eder: Düşmanını yok etmek yerine, kendini ölmüş gibi göstererek kaçar ve Fantom'un onu nihayet alt ettiğine inanmasına izin verir. Kaçak olarak bindiği uçakla New York'a adım atar. Kendine bir kuaför salonu bulur; "Scrappy Coco" adıyla yaptığı değişik saç kesimleriyle kısa sürede ün kazanır. Ancak Fantom, Ünlü Zohan'ın hâlâ hayatta olduğunu öğrenmiş ve New York'a gelmek üzere yola çıkmıştır.

NOTLAR: "You Don't Mess With The Zohan"ın başkahramanı, eskinin askeri-şimdinin kuaförü Zohan'a bakıp da "amma da uçuk kaçık bir karakter yaratmışlar" demeyin. Zira gerçek hayatta Zohan'ın karşılığı, San Diego'da kuaförlük yapan Nezi Arbib. İsrail ordusunda askerlik yapan Arbib, savaşmaktan vazgeçip ABD'ye yerleşmiş ve erkek kardeşleriyle beraber kuaför salonu açmış. Adam Sandler'ın önayak olduğu projenin geçmişi 2000 yılına kadar uzanıyor. O yıl Sandler, söz konusu hikâyeyi iki yakın arkadaşıyla beraber senaryoya dönüştürmüştü. Senaryoda imzası olan bu iki kişiden biri, Adam Sandler'ın bir zamanlar aynı daireyi paylaştığı oda arkadaşı ve o yıllarda henüz şöhreti yakalamamış olan Judd Apatow; diğeri ise Sandler'ın da tedrisatından geçtiği "Saturday Night Live"ın yazarlarından Robert Smigel'di. Üç kafadarın 8 yıl önce kaleme aldıkları senaryo, 11 Eylül saldırılarından sonra dönemin hassas dengeleri gözönüne alınarak rafa kaldırıldı. Bu arada Apatow da 'Undeclared' adlı TV sovuna başlayınca projeden çekildi ve ilerleyen zaman içinde bu projeyle neredeyse hiç alakası kalmadı. Ancak arkadaşları yıllar sonra projeyi hayata geçirirken filmin künyesinde Apatow'u unutmadı. "Zohan"ın yönetmenliğini "Happy Gilmore", "Big Daddy" ve "I Now Pronounce You Chuck & Larry"de de Sandler'la çalışan ve "Benim görevim topu havalandırmak ki Sandler smaç vurabilsin" diyen Dennis Dugan üstlenmiş. Kendisi de Musevi olan Sandler, hem İbranice konuşmak hem de İngilizce'yi İbranice aksanıyla telaffuz edebilmek için özel ders almış. Bu arada aktör, Nezi Arbib'den saç kesim teknikleri üzerine tüyo almayı da ihmal etmemiş.

RUHUMA ASLA

MAJDNEM SZÜZ

Yönetmen: Péter Bacsó. Oyuncular: Júlia Ubrankovics, Attila Tóth, Gergely Kaszás, Ferenc Hujber, György Cserhalmi, Sándor Lukács, Kati Lázár, Andrea Fullajtár, Antal Cserna, Gábor Máté. Senaryo: Péter Bacsó. Görüntü Yönetmeni: Tamás Andor. Kurgu: Mano Csillag, Zsolt Tóth. Müzik: György Vukan. Yapım Tasarımcısı: Gyula Molnár. Yapımcı: Gábor Kálomista. Süre: 118 dk. Yapım: Macaristan (2008). İthalatçı: A+ Films. Dağıtımcı: Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 22 Ağustos 2008

Boroka'nın (Júlia Ubrankovics) en büyük hayali 18. yaşını beş yıldızlı bir otelde erkek arkadaşıyla birlikte 'gerçek bir insan gibi' kutlamaktır. 18 yaşına gelen çocuklar için devletin verdiği toplu parayı bu amaçla harcar. Ancak nakitleri bitince bu rüya da sona erer. Erkek arkadaşı Janos (Ferenc Hujber) Boroka'nın gençliğini, diriliğini ve saflığını, onun kendisine olan sevgisini kullanarak başka bir alanda değerlendirmek ister. Ve göz alıcı bir motosiklet karşılığında Boroka'yı Ronaldo (Gergely Kaszás) adlı pezevenge satar. Boroka artık küçük bir hayat kadınıdır ve iyi kazandırmaktadır. Tatil günlerinden birinde Boroka, Morics (Attila Tóth) adlı bir sanatçıyla tanışır ve onun teklifi üzerine evine taşınır. Morics Boroka'ya yaşadığı bu hayattan kurtulması için yardım eder. Boroka ise Ronaldo'nun bütün ısrarlarına ve tehditlerine, eski erkek arkadaşı Jonas'ın yeniden birlikte olma teklifine ve Morics'in sevgi ve anlayış sunan arkadaşlığına karşın tereddütler yaşamaktadır.

NOTLAR: İlk bakışta konusu "Lilja 4-Ever/ Daima Lilya"yı anımsatıyor. İsmi ise 'bedenime sahip olabilirsin ama ruhuma asla!' diyen klasik Yeşilçam dramlarını (Gothika'da da benzer bir cümleyle karşılaşmıştık)... "Ruhuma Asla"yı sözünü ettiğimiz örneklerden ayıran özelliği ise, genç bir hayat kadının zorluklarla dolu yaşamından yola çıkarak kapitalist sisteme uyum sağlamaya çalışan Macaristan'ı hicvetmesi. Filmin yönetmeni Péter Bacsó, Çekoslovakya bölündükten sonra Slovakya sınırlarında kalan Kösice'de doğmuş ancak yaşamını ve sanatkârlığını Macaristan'da sürdüren deneyimli bir isim. Macar sinemasının yaşayan efsanesi István Szabó kadar ön plana çıkmasa da Bacsó da ülke sinemasını başarıyla temsil ediyor. Müteveffa Zoltán Fábri'nin yakın arkadaşı olan Bacsó 80 yaşında bile hâlâ film çekmeyi sürdürüyor ve "Ruhuma Asla" kendisinin yeni eseri.

AYNALAR

MIRRORS

Yönetmen: Alexandre Aja. Oyuncular: Kiefer Sutherland, Paula Patton, Cameron Boyce, Erica Gluck, Amy Smart, Mary Beth Peil, John Shrapnel, Jason Flemyng, Tim Ahern, Julian Glover. Senaryo: Alexandre Aja, Grégory Levasseur. Görüntü Yönetmeni: Maxime Alexandre. Kurgu: Baxter. Müzik: Javier Navarrete. Yapım Tasarımcısı: Joseph C. Nemec. Yapımcı: Alexandre Aja, Grégory Levasseur, Alexandra Milchan, Marc Sternberg, Moritz von der Groeben. Yapım: ABD (2008). Dağıtımcı: Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 22 Ağustos 2008

Ben Carson (Kiefer Sutherland) hayatı yokuş aşağı giden eski bir polistir. Birkaç yıl önce şiddetli bir yangın geçiren ve personeli ölen bir mağazada gece bekçisi olarak çalışmaktadır. O yangından sadece birkaç büyük ayna kurtulmuştur. Gece nöbetleri sırasında aynalar onunla temas kurar. Bu temas, yaklaşan kötülüğün ilk adımıdır. Carson, aynalara gizlenmiş olan ve ailesini tehdit eden bu kötü ruha karşı onları korumak için çok tehlikeli bir oyunun içine girecektir.

NOTLAR: İlk uzun metrajı olan "Furia" başarılı bir bilimkurguydu ancak şöhreti "Haute Tension-Yüksek Tansiyon" ile yakaladı. Kült mertebesine erişen bu film ile korku sineması fanatiklerinin kalbini fethetti. Ardından Wes Craven'ın, alameti farikalarından "The Hills Have Eyes"ı yeniden çekmesi için seçtiği isim oldu. Velhasıl Alexandre Aja, henüz 30 yaşında ama sinemada rüştünü çoktan ispat etti. Hollywood'a transfer olduğu "The Hills Have Eyes"ın başarısı Fransız yönetmenin kariyerinde belirleyici bir unsur teşkil etti. Hollywood'da yoluna devam eden Aja, yeniden çevrimler için aranan isim haline geldi. Nitekim yönetmenin yeni projesi "Mirrors" da bir önceki filmi gibi bir yeniden çevrim. Kaynağı "Kim Sung-ho'nun yazıp yönettiği, 2003 Güney Kore yapımı "Geoul sokeuro-Into the Mirror". Aja, önceki filmlerinde de senaryoyu beraber yazdığı Grégory Levasseur'le çalışmış yine. Yönetmen, "Mirrors"ın ortaya çıkış sürecini şöyle anlatıyor: "Into the Mirror"ın yeniden çevrim senaryosunu ilk okuduğumda ne hikâye ne de karakterler çekici geldi bana. Ancak bir-iki ayna sahnesi beni gerçekten etkiledi. Levasseur'le beraber stüdyoya senaryoyu sevmediğimizi söyledik. Yine de hikâye, bir korku filmi yönetmeni için muhteşem bir nesneye (ayna) sahipti. Stüdyoyu ikna etmekte başarılı olduk. Fox, temel konuyu yani aynayla karşı karşıya gelen eski polis temasını alıp, senaryoyu elimize gelen o ilk halinden farklı bir hikâyeye dönüştürmemize izin verdi." Stüdyonun Aja'ya nasıl bir yeniden çevrim senaryosu sunduğunu bilmiyoruz ama orijinal filmde eskiden polis dedektifi olan başkahramanın güvenlik görevlisi olarak çalışmaya başladığı mağazada yaşadığı dehşet anlatılmaktaydı. Yeniden çevrimde ise dehşet daha içselleştiriliyor ve hedef olarak eski polisin ailesi karşımıza çıkıyor. Aja, filmde seyirciyi baskı altına sokacak iki önemli kaynağın altını çiziyor. Bunlardan birincisi özel efektler, ki aynalı sahnelerde bunun önemi çok iyi anlaşılıyor. Filmde 350 civarında özel efektli sahne çekilmiş. Korku atmosferinin diğer ayağı ise güçlü oyunculuk. İşte bu noktada devreye Kiefer Sutherland giriyor. Yönetmenin başrol için tercihi "Flatliners-Çizgi Ötesi"ndeki performansını hiç unutamadığı Sutherland oldu. "Şimdiye kadar yönettiğim en ünlü aktör. Hayran olduğu bir aktörle çalışmayı hangi yönetmen düşlemez ki?" diyen Aja'nın şansına Sutherland, "24" adlı TV dizisinin 7. sezonunun çekimlerine mola vermişti. 24 bölümlük dizinin yaklaşık üçte birlik kısmı çekilmişti ancak senaristlerin grevi başlayınca çekimler durdu. Dizinin kesintisiz yayınlanmasını isteyen yapımcılar grevin bitmesini bekledi ve bu yüzden de dizinin yayın tarihi zorunlu olarak 2008 sonuna ertelendi. Dolayısıyla Sutherland'in "Mirrors"da oynamak için yeterince vakti vardı. Sutherland'e, "Deja Vu" de dikkatleri üzerine çeken (Denzel Washington'ın aşık olduğu kadın) Paula Patton eşlik etti. Alexandre Aja'nın bir sonraki projesi yine bir yeniden çevirim: Joe Dante'nin 1978 tarihli "Piranha"sı. Bu sefer başrolde insan yiyen piranalar olacak. Hatırlanacağı gibi orijinal filmde yaz tatili için nehir kıyısında kamp yapan tatilciler, sudaki piranalara yem oluyordu. Aja'nın senaryoda ne gibi değişikliklere gideceği bilinmiyor ama 3 boyutlu yeniden çevrim "Piranha"nın 2009'un gişe canavarlarından biri olacağına şimdiden kesin gözüyle bakılıyor.

ÜÇ HANEDAN: EJDERİN DİRİLİŞİ

SAAM GWOK DZI GIN LUNG SE GAP

Yönetmen: Daniel Lee. Oyuncular: Andy Lau, Maggie Q, Sammo Hung, Vanness Wu, Andy On, Ti Lung, Pu Quanxin, Zhi Hui Chen, Damian Lau, Hua Yueh. Senaryo: Daniel Lee, Lau Ho-Leung (Luo Guanzhong'un Romance of the Three Kingdoms adlı tarihi romanından). Görüntü Yönetmeni: Tony Cheung Tung Leung. Müzik: Henry Lai. Yapım Tasarımcısı: Horace Ma Kong Wing. Yapımcı: Chung Taewon, Susanna Tsang, Yu Dong. Süre: 102 dk. Yapım: Çin, Güney Kore, Hong Kong (2008). Dağıtımcı: Pinema.

Gösterim Tarihi: 22 Ağustos 2008

Han Hanedanlığı çökünce Çin; Wei, Shu ve Wu adlı üç rakip krallık arasında bölünür. Shu'nun basında Han İmparatoru'nun amcası Liu Bei (Hua Yueh) vardır. Zhao Zilong (Andy Lau) iki hasmına göre daha zayıf ama erdemli ve yardımsever olan Liu'nun isyancı ordusuna katılır. Zhao, Liu'nun ordusunda, kendisiyle aynı amacı paylasan Ping-an'la (Sammo Hung) tanışır. Bölünmüş ülkelerini birlestirip anavatanlarına barış getirme tutkusuyla hareket eden Zhao ve Ping-an omuz omuza savaşırlar. Zhao, daima arkasını kolladığı Ping-an'a kardesi gibi davranır. Savasta sergiledigi cesaret ve üstün basarı nedeniyle Zhao'nun rütbesi yükselir ve Shu Krallığı'nın 5 Kaplan Generali'nden biri olur. İlerlemeyen kariyeri yüzünden Zhao'nun basarılarını kıskanan Ping-an, ona kin beslemektedir. Uzun yıllar geçse de savas siddetle devam eder. Bu süre zarfında arkadaslarının ve imparatorunun ölümünü gören Zhao, ilerleyen yaşına rağmen, Shu'nun Wei Krallığı'nı yenmek için başlattığı sefere katılmaya karar verir.

NOTLAR: 14. yüzyılda yazılan Romance of the Three Kingdoms, Çin edebiyatının dört büyük klasik eserinden biri kabul edilir. Roman, milattan sonra 169'da baslayıp 280'de sona eren dönemi yani Han Hanedanlığı'nın yıkılıp Üç Krallık döneminin baslamasını ve büyük savaslar sonunda Çin'in yeniden birlesmesini anlatır. 2008'de bu eseri, dolayısıyla Üç Krallık dönemini konu alan iki film seyirciyle bulusuyor. John Woo'nun yönettiği ve iki bölüm halinde hazırlanan 80 milyon dolar bütçeli "Chi bi", Batı'da Red Cliffs olarak bilinen Chi bi Savaşı'na odaklanıyor. Bu ay izleyeceğimiz "Üç Hanedan: Ejderin Dirilişi" ise ülkesinin birliği ve barışı için savasıp cesareti ve üstün savas yeteneğiyle Çin'de efsanevi bir kahramana dönüsen Zhao Zilong'un hikâyesini anlatmakta. Çin kültürü üzerinde derin bir etkisi olan eser birçok manga ve bilgisayar oyununa kaynaklık etmis, birkaç kez de TV dizisi formatında seyirciyle bulusmustu. Ancak 1191 karakterden ve 120 bölümden mütesekkil romanı sinemaya uyarlamak neredeyse bir hayaldi. Zira genis bir zaman dilimini kapsayan hikâyenin karmasıklığı ve çok sayıdaki karakter arasındaki iliskinin dallanıp budaklanması, romanın beyazperde serüvenini neredeyse imkânsız hale getirmekteydi. "Üç Hanedan: Ejderin Dirilişi", bu konuda ipi ilk göğüsleyen yapım oldu. Hong Konglu yönetmen Daniel Lee'nin neredeyse çocukluk düşü olan yapım, John Woo'nunkine göre mütevazı bir maliyetle, 25 milyon dolarla çekildi. Savaş koreografilerini hazırlayan ve aksiyon sahnelerini yöneten isim ise, aynı zamanda filmin kötü adamlarından Ping-an'ı canlandıran Sammo Hung. Tümü Çin'de ve stüdyo dısında çekilen filmde Andy Lau, Zhao'nun hem gençliğini hem de yaslılığını canlandırıyor. Lau, Zhao'nun genç hali için dövüş sanatları eğitiminden geçmis; yaslı hali içinse her gün iki saat boyunca saç ve yüz makyajı yaptırmıs. "Üç Hanedan: Ejderin Dirilişi", dönem ve savas filmi ruhunu beyazperdeye getirmekte çok iddialı olsa da, tarihi gerçekleri saptırdığı (Maggie Q'nun canlandırdığı karakterin ekleme bir kahraman olduğu, sırf o filmde rol alsın diye böyle bir değişikliğe gidildiği ve Sammo Hung'un karakterinin de gerçekte var olmadığı) yönünde çok elestirildi.

CASH

Yönetmen: Eric Besnard. Oyuncular: Jean Dujardin, Jean Reno, Valeria Golino, Alice Taglioni, François Berléand, Caroline Proust, Samir Guesmi, Cyril Couton, Eriq Ebouaney, Ciaran Hinds. Senaryo: Eric Besnard. Görüntü Yönetmeni: Gilles Henry. Kurgu: Christophe Pinel. Müzik: Jean-Michel Bernard. Yapımcı: Patrice Ledoux. Süre: 100 dk. Yapım: Fransa (2008). İthalatçı: TMC. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 22 Ağustos 2008

Paris'in seçkin dolandırıcılarından Cash (Jean Dujardin), yüksek kazançlı kalpazanlık isleri yapmaktadır. Ancak bu iş onun için sadece bir aperitiftir. Cash'in büyük hayali Fransız Riviera'sında büyük çaplı bir elmas soygunu gerçeklestirmektir. Ancak operasyonunun üzerine, dolandırıcılığı bir sanat haline getirmesiyle tanınan düzenbaz Maxime'in (Jean Reno) gölgesi düser. Fransa'nın bir türlü ele geçirilemeyen ünlü ve azılı dolandırıcılarından Maxime, büyük bir iş üzerindedir. Bu arada Cash'i enseleyen polis memuru Julia (Valeria Golino) ona cazip bir teklifte bulunur. Cash'in büyük operasyonu yapmasına göz yumması karsılığında elde edeceği kazançtan pay ister. Oyun baslamak üzeredir. Fransız Rivierası'ndaki lüks bir otelde birbirinden seçkin ve yaratıcı dolandırıcılık ustaları, blöflerle dolu cesaret isteyen, tehlikeli ve erotik bir oyunla karsı karsıyadır. Bu oyunda sadece tek bir kazanan olacaktır.

NOTLAR: Dolandırıcılık ve soygun temalı Fransız aksiyonu "Cash", Luc Besson projesiymis gibi görünse de senaryosu ve yönetimiyle Eric Besnard'ın imzasını taşıyor. Kimin elinin kimin cebinde olduğu kestirilemeyen, dolambaçlı bir hikâye anlayan Besnard, görsel olarak freeze-frames (donan kareler), split screen (bölünmüs ekran) ve slow-motion (ağır çekim) basta olmak üzere tipik aksiyon tekniklerini kullanmıs. Bazı elestirmenler Besnard'ı kendi tazını yaratmaktansa Steven Soderbergh'i taklit ettiği yönünde elestirmisti. Ancak Besnard, aksiyon müptelası Fransız sinemaseverlerin şifresini çözmüs olacak ki, film gisede hayli basarılı oldu. Fransa'da vizyona girdiği ilk hafta box office'in birinci sırasına oturan "Cash"in, 6 hafta sonunda gise hasılatı 10 milyon doları buldu. Filmin basrolünde bu ay "99 Francs"da kafayı üsütmüs reklamcı Octave Parango rolünde izleyeceğimiz ve muhtemelen tanımakta zorlanacağımız Jean Dujardin var. Ve de tabii ki neredeyse her Fransız aksiyonunun olmazsa olmazı Jean Reno.

AYIN FİLMLERİ

99 FRANCS

Yönetmen: Jan Kounen. Oyuncular: Jean Dujardin, Jocelyn Quivrin, Patrick Mille, Vahina Giocante, Elisa Tovati, Nicolas Marié, Dominique Bettenfeld, Antoine Basler, Fosco Perinti, Cendrine Orcier. Senaryo: Jan Kounen, Nicolas & Bruno (Frédéric Beigbeder'in aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: David Ungaro. Kurgu: Anny Danche. Müzik: Jean-Jacques Hertz, Erin O'Hara, François Roy. Yapım Tasarımcısı: Michel Barthélémy. Yapımcı: Alain Goldman. Süre: 100 dk. Yapım: Fransa (2007). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: Pinema.

Gösterim Tarihi: 29 Ağustos 2008

Dünyanın en ünlü reklam ajanslarından Ross & Witchcraft'ta çalışan Octave (Jean Dujardin) dünyanın hâkimidir; ne de olsa insanların yarın ne isteyeceğinize bugün o karar vermektedir. Onun için 'insan bir üründür', tıpkı diğer ürünler gibi. Octave paraya para demez, etrafı kızlarla çevrilidir ve kokainin hasını kullanır. Yine de içi rahat değildir. İki olay Octave'ın hayatını altüst edecektir: Ajansın en güzel kızı Sophie (Vahina Giocante) ile yaşadığı aşk ve reklam filmi satmak için gittiği süt ürünleri devi Madone şirketindeki bir toplantı. Yetenekli Octave, aklını oynatır ve bu büyük reklam kampanyasını sabote ederek kendisini yaratmış olan sisteme isyan etmeye karar verir.

NOTLAR: Frédéric Beigbeder, Aşkın Ömrü Üç Yıldır ve Aşkın Ömrü Evde Uzar'da alter egosu Marc Maronnier aracılığıyla aşkın bir aldatmaca olduğunu dile getirmişti. 9.90'da ise sivri dilinin hedefinde reklam dünyası vardı. Beigbeder 9.90'ı (ülkemizde 2001'den beri sırasıyla 3.900.-TL, 4.900.-TL ve 9.900.-TL adıyla yayımlandı) yazdığında ünlü bir reklam ajansında çalışıyordu. Kitap piyasaya çıkınca işinden olacağını biliyordu; hatta bu kitabı kendini kovdurmak ve tazminat almak için yazmıştı. Ve tahmin ettiği gibi de oldu. Her ne kadar kitapta abarttığını söylese de yazarın başkahramanı Octave'la sadece kariyeri değil özel yaşamıyla (Beigbeder bu sene başında kokainle yakalanıp tutuklandı) da ortak yönleri olduğu aşikâr. Romanı beyazperdeye getirecek yönetmen için düşünülen isim Vincent Cassel'li "Dobermann" ve "Blueberry" ile tanınan Jan Kounen oldu. Octave'ı canlandıracak aktör konusunda yönetmenin tercihi ise Jean Dujardin'di. Sadece performans açısından değil görüntü olarak da mükemmele çok yakındı Dujardin. Uzun saçları, kıyafetleri ve gözlükleriyle Frédéric Beigbeder'e çok benzeyen aktör filmde sadece oyunculukla yetinmedi, bazı sahnelerde yaratıcılığını konuşturdu (Octave'ın kendini İsa sandığı sahnede Son Yemek'i canlandırma fikri Dujardin'e aitmiş), bazı sahneleri de yönetmenle birlikte kurguladı. Böylece ortaya romana sadık, yönetmenin reklam geçmişiyle uyumlu şekilde hareketli, hızlı kurgulu, eğlenceli ve zıpır bir seyirlik çıktı. Sinemasal göndermeler yapmayı da ihmal etmeyen "9,90 YTL", "In The Mood For Love-Aşk Zamanı"nın müziğinin eşlik ettiği Çin lokantasındaki 'hediye' sahnesiyle belleklere kazandı en çok.

CLOSING THE RING

Yönetmen: Richard Attenborough. Oyuncular: Shirley MacLaine, Christopher Plummer, Mischa Barton, Gregory Smith, Neve Campbell, Stephen Amell, Brenda Fricker, Martin McCann, Pete Postlethwaite, John Travers. Senaryo: Peter Woodward. Görüntü Yönetmeni: Roger Pratt. Kurgu: Lesley Walker. Müzik: Jeff Danna. Yapım Tasarımcısı: Tom McCullagh. Yapımcı: Richard Attenborough, Jo Gilbert. Süre: 118 dk. Yapım: İngiltere, Kanada, ABD (2007). Dağıtımcı: Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 29 Ağustos 2008

Yaşam dolu bir genç kız olan Ethel Ann (Mischa Barton), yakışıklı çiftçi Teddy Gordon'a (Stephen Amel) aşıktır. 2. Dünya Savaşı'nın en şiddetli günlerinde Teddy, yakın arkadaşı Jack (Gregory Smith) ve Chuck (David Alpay) ile ABD ordusuna yazılır ve savaşmak üzere Avrupa'ya gider. Ayrılmadan önce Ethel Ann, Teddy'ye sonsuz aşkını temsil eden bir yüzük verir. Haziran 1944'te Teddy'nin içinde bulunduğu B-17 uçağı yoğun sis içerisinde kalır ve İrlanda-Belfast'taki Cave Tepesi'ne çarpar. Teddy ölmeden önce, yakınında bulunan İrlandalı köylü gence yüzüğü vererek onu Ethel'e ulaştırmasını ister. Teddy'nin son isteğini hiç öğrenemeyen Ethel, Chuck ile evlenir ve bir kızı olur. 50 yıl sonra o yüzüğün ortaya çıkmasıyla, geçmişte kalan bazı sırlar birer birer keşfedilecektir.

NOTLAR: Oyuncu bir aileden gelen, İngiliz aktör Edward Woodward'ın oyuncu oğlu Peter Woodward, kamera önünde olmakla yetinmeyip senaristliğe de el atan isimlerden. Daha önce tiyatro oyunlarına ve çeşitli televizyon yapımlarının senaryolarına katkıda bulunan Woodward'ın profesyonel anlamdaki ilk sinema filmi senaryosu "Closing the Ring". Woodward, değme Yeşilçam melodramlarına taş çıkartan "Closing the Ring"in senaryosunu, savaş alanında bulunmuş bir havacıya ait nikâh yüzüğü ile ilgili haberden ilham alarak yazmış. Usta İngiliz yönetmen Richard Attenborough "Şimdiye kadar okuduğum, ilk olma özelliği taşıyan senaryolar içinde en heyecan verici, en orijinal ve en gerçekçi olanlarından biri" şeklinde tanımladığı hikâyeyi filme çekmekte hiç tereddüt etmemiş. Zira kendisi de 2. Dünya Savaşı'nda üç yıl boyunca hizmet ettiği Kraliyet Hava Kuvvetleri'nde kameraman olarak görev yapmış. Filmde Michigan-Ypsilanti'deki Yankee Air Museum'da sergilenen Yankee Lady adlı B-17 bombardıman uçağı (aynı uçak 1970 yapımı savaş filmi "Tora! Tora! Tora!"da da yer almıştı) kullanılmış. Filmde Ethel Ann'in yaşlılığını Shirley MacLaine, kızını Neve Campbell, Ethel'e derin bir aşkla bağlı Jack'in yaşlılığını da Christopher Plummer canlandırıyor.

KEDİLER ŞEHRİ

MACSKAFOGO 2 - A SATAN MACSKAJA

Yönetmen: Béla Ternovszky. Seslendirenler: László Sinkó, Péter Rudolf, Miklós Benedek, Péter Haumann, György Dörner, Béla Stenczer, Péter Balázs, Mátyás Usztics, Gábor Reviczky, Iván Darvas. Senaryo: József Nepp. Kurgu: Róbert Pataki. Müzik: Miklós Malek. Yapımcı: Eszter Salamon, Szilárd Varga. Süre: 92 dk. Yapım: Macaristan (2007). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 22 Ağustos 2008

Fare nüfusunu ortadan kaldırmak isteyen kötücül kediler, robot köpek tarafından pasifize edilmiştir. Bunun sonucunda tüm kedi ve fareler uzun bir zaman birlikte barış içinde yaşamayı başarmışlardır. Ancak Pafrika Ormanları'nda etkisiz hale getirilememiş bir grup kedi yaşamaya devam etmektedir. Olan bitenlerden haberdar olmayan kediler, Stanley adındaki gazeteci fare tarafından yapılan araştırmalar sırasında ortaya çıkarılır. Stanley ormanda yaşayan avcı kediler tarafından yakalanır. Orman kedileri, başlarında şef Moloch tarafından yönetilen bir ordu ile dünyayı eski düzenine kavuşturmaya karar verir.

NOTLAR: 1986 tarihli "Macskafogó-Cat City", kült muamelesi gören Macar yapımı bir animasyon. IMDB'nin düzenlediği tüm zamanların en iyi 50 animasyonu sıralamasında "Ratatouille", "Finding Nemo-Kayıp Balık Nemo" ve "The Incredibles-İnanılmaz Aile"yi geride bırakarak 3. sırada yer almış bir yapım. Bu animasyonun en belirgin özelliği ise meşhur kedi-fare savaşım Bond filmlerinin parodisiyle anlatması. "Macskafogó 2 - A sátán macskája" ise söz konusu kült animasyonun 21 sene sonra aynı yönetmen ve aynı senaristin işbirliğiyle yapılmış devam filmi. Bu seferki esin kaynakları ve mizah malzemeleri ise Matrix üçlemesi ve "Sin City-Günah Şehri". Animasyon ülkemizde Türkçe seslendirilmiş versiyonuyla vizyona girecek. Seslendirme kadrosunda Erkan Taşdöğen, Sezai Aydın, Haldun Boysan başı çekiyor. İlk filmi görmeden ikincisini izlemek ne ifade eder, konu bütünlüğü var mı yoksa öncekinden bağımsız olarak seyredilebilecek bir yapım mı şeklinde sorular üretmek olası. Bunca karışıklıkla beraber, ikinci filmin ülkemizde vizyon şansı bulmasının belki de en büyük avantajı önceki filmi izlemek için merak uyandırması.

GARFİELD KOMEDİ FESTİVALİ

GARFIELD'S FUN FEST

Yönetmen: Mark A.Z. Dippé, Kyung Ho Lee. Seslendirenler: Okan Bayülgen, Ahmet Erez, Serhan Arslan, Ayhan Kahya, Devrim Parscan, Ertuğrul Postoğlu. Senaryo: Jim Davis, Daniel Altiere, Steven Altiere. Müzik: Kenneth Burgomaster. Yapımcı: Daniel Chuba, John Davis, Mark A.Z. Dippé, Lee Young-ki, Brian Manis, Ash R. Shah. Yapım: ABD, Güney Kore (2008). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 29 Ağustos 2008

Garfield, çizgi roman dünyasının en eğlenceli performansının ödüllendirildiği yarışma Komedi Festivali'nde uzatmalı sevgilisi Arlene ile birlikte bugüne kadar defalarca birincilik ödülünü kazanmıştır. Ancak bu yıl Garfield tek başına yarışmak zorunda kalır. Çünkü çizgi roman dünyasına yeni adım atan yakışıklı kedi Ramone çok kısa sürede ortalığı kasıp kavurmakla kalmamış, inanılmaz bir hızla çok sayıda hayran edinmiş ve bu arada Garfield'ın uzatmalı sevgilisi Arlene'in de kalbini kazanmıştır. Ramone ile Arlene'in birlikte sergilediği tango dansının izleyicilerin büyük beğenisini kazanması üzerine Garfield, eski popülerliğini elde edebilmek için çareler aramaya başlar. Birincilik ödülünü kazandıracağı söylenen efsanevi 'komik su'yu bulmak için sadık dostu Odie ile birlikte uzun bir yolculuğa çıkar.

NOTLAR: Jim Davis tarafından yaratılan ve şimdilerde 30. yaşını süren lazanya düşkünü, şişko, tembel, uykucu ve huysuz kedi Garfield bir rekoru da elinde bulundurmakta. Dünya çapında yaklaşık 2600 gazete yayımlanan maceralarıyla dünyadaki en geniş ölçekli çizgi öykü serisi olarak Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiş durumda. Kitap olarak basılan ve TV dizileri de yapılan ünlü kedinin serüvenleri ilk defa 2004 yılında "Garfield: The Movie" adıyla sinemaya aktarıldı. 2006'da "Garfield: A Tail of Two Kitties" geldi. Her iki filmde de live action tekniği kullanılmıştı. Yani Garfield, gerçek oyuncuların karşısında bilgisayar ortamında hazırlanmış animasyon karakter olarak yer almıştı. Geçtiğimiz sene vizyona giren "Garfield Gets Real-Garfield Geri Dönüyor" ise baştan sona animasyon formatındaydı. Dördüncü kedi filmi "Garfield's Fun Fest" de "Garfield Gets Real" gibi hem tümüyle animasyon hem de doğrudan DVD için üretilmiş bir yapım. 3. filmde olduğu gibi yeni filmde de Garfield'ı Okan Bayülgen seslendiriyor.

AKILLI OL

GET SMART

Yön: Peter Segal. Oyuncular: Steve Carell, Anne Hathaway, Dwayne Johnson, Alan Arkin, Terence Stamp, Terry Crews, David Koechner, James Caan, Bill Murray, Masi Oka. Senaryo: Tom J. Astle, Matt Ember. Görüntü Yönetmeni: Dean Semler. Kurgu: Richard Pearson. Müzik: Trevor Rabin. Yapım Tasarımcısı: Wynn Thomas. Yapımcı: Michael Ewing, Alex Gartner, Andrew Lazar, Charles Roven. Süre: 110 dk. Yapım: ABD (2008). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 29 Ağustos 2008

Filmle ilgili yazı 46. sayfada

MUMYA: EJDER İMPARATORU'NUN MEZARI

THE MUMMY: TOMB OF THE DRAGON EMPEROR

Yön: Rob Cohen. Oyuncular: Brendan Fraser, Jet Li, Maria Bello, John Hannah, Luke Ford, Michelle Yeoh, Russell Wong, Isabella Leong, Anthony Wong Chau-Sang, Albert Kwan. Senaryo: Alfred Gough, Miles Millar. Görüntü Yönetmeni: Simon Duggan. Kurgu: Kelly Matsumoto, Joel Negron. Müzik: Randy Edelman. Yapım Tasarımcısı: Nigel Phelps. Yapımcı: Stephen Sommers, Sean Daniel, Bob Ducsay, James Jacks. Süre: 114 dk. Yapım: ABD, Almanya, Kanada (2008). Dağıtımcı: UIP.

Gösterim Tarihi: 1 Ağustos 2008

Filmle ilgili yazı 36. sayfada

STAR WARS: KLON SAVAŞLARI

STAR WARS: THE CLONE WARS

Yön: Dave Filoni. Seslendirenler: Samuel L. Jackson, Christopher Lee, Matt Lanter, Ian Abercrombie, Tom Kane, Ashley Eckstein, Anthony Daniels, Matthew Wood. Senaryo: Henry Gilroy, Steven Melching, Scott Murphy. Kurgu: Jason Tucker. Müzik: Kevin Kiner. Yapımcı: George Lucas, Catherine Winder. Süre: 90 dk. Yapım: ABD (2008). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 15 Ağustos 2008

Filmle ilgili yazı 42. sayfada

BOX OFFICE

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolga.akinci@turkuvazdergi.com.tr

TÜRKİYE box office — 11 - 13 Temmuz 2008

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Seyirci	Top. Seyirci
1. Narnia Günlükleri: Prens Kaspiyan	UIP	190	1	55.020	55.020
2. Hancock	Warner Bros.	203	2	42.580	186.481
3. Kung Fu Panda	UIP	123	2	22.768	94.570
4. Wanted	UIP	118	3	22.041	205.344
5. Bir Çılgının İçinde	Özen Film	49	1	10.565	10.565
6. The Incredible Hulk	UIP	80	5	5.952	191.072
7. Kadavra	Pinema	28	2	4.467	15.794
8. Aşkzede	UIP	36	2	3.982	13.201
9. Recep İvedik	Özen Film	9	21	3.615	4.295.177
10. Mistik Olay	Özen Film	49	5	3.060	90.199

1 Yıl önce — 2007
13 - 15 Temmuz
1. Transformers
2. Şrek 3
3. Zor Ölüm 4.0
4. 28 Hafta Sonra
5. Ölüm Fısıltısı

2 Yıl önce — 2006
16 Haziran – 13 Temmuz
1. Poseidon'dan Kaçış
2. Da Vinci Şifresi
3. Omen
4. X-Men: Son Direniş
5. Düş Yakamızdan

3 Yıl önce — 2005
10 Haziran – 14 Temmuz
1. Dünyalar Savaşı
2. Bay & Bayan Smith
3. Batman Başlıyor
4. Madagaskar
5. Vay Kaynanam Vay

Son üç yılın yaz ayları karsılaştırması

Tüm sinemacıların ağzında aynı nakarat: "Hiç iş yok!". Her yaz en az bir tane iyi iş yapan (500 bin seyirciyi geçen) film olmasına rağmen bu yaz henüz bir tane bile söz konusu rakama ulaşan film çıkmamış olması bu sözü söyletiyor belki de. Gerçek tabloya bakacak olursak, yaz aylarının ilk 7 haftası sonunda sinemaya giden toplam seyirci sayısında %10'luk bir düşüş var. Sinemacılara "Hiç iş yok!" dedirten bir başka neden de yeni sinemaların açılması ve kendi pastalarının küçülmesi olabilir mi acaba?

Hafta hafta seyirci rakamları:

2006		2007		2008	
02 - 08 Haz.	402.906	01 - 07 Haz.	389.185	30 - 05 Haz.	379.748
09 - 15 Haz.	403.918	08 - 14 Haz.	463.244	06 - 12 Haz.	383.034
16 - 23 Haz.	300.243	15 - 22 Haz.	565.651	15 - 22 Haz.	367.649
24 - 29 Haz.	257.999	23 - 28 Haz.	337.049	20 - 26 Haz.	297.168
30 - 06 Tem.	236.750	29 - 05 Tem.	314.979	27 - 03 Tem.	309.913
07 - 13 Tem.	201.501	06 - 12 Tem.	369.071	04 - 10 Tem.	385.033
14 - 20 Tem.	507.811	13 - 19 Tem.	304.931	11 - 17 Tem.	358.903
TOPLAM	2.311.128	TOPLAM	2.744.110	TOPLAM	2.481.448

Aynı haftaların önceki yıla göre değişim oranları:

2006		2007		2008	
02 - 08 Haz.	-	01 - 07 Haz.	-3%	30 - 05 Haz.	-2%
09 - 15 Haz.	-	08 - 14 Haz.	+15%	06 - 12 Haz.	-17%
16 - 23 Haz.	-	15 - 22 Haz.	+88%	15 - 22 Haz.	-35%
24 - 29 Haz.	-	23 - 28 Haz.	+31%	20 - 26 Haz.	-12%
30 - 06 Tem.	-	29 - 05 Tem.	+33%	27 - 03 Tem.	-2%
07 - 13 Tem.	-	06 - 12 Tem.	+83%	04 - 10 Tem.	+4%
14 - 20 Tem.	-	13 - 19 Tem.	-40%	11 - 17 Tem.	+18%
TOPLAM	-	TOPLAM	+19%	TOPLAM	-10%

ABD box office — 11 - 13 Temmuz 2008

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Hellboy 2	Universal	3.204	1	$34.539.115	$34.539.115
2. Hancock	Sony	3.965	2	$32.080.560	$164.115.004
3. Dünyanın Merkezine Yolculuk	New Line	2.811	1	$21.018.141	$21.018.141
4. Wall-E	Buena Vista	3.849	3	$18.793.588	$163.055.900
5. Wanted	Universal	3.157	3	$11.996.175	$112.455.060
6. Get Smart	Warner Bros.	3.086	4	$7.201.376	$111.564.176
7. Bir Çılgının İçinde	Fox	3.011	1	$5.251.918	$5.251.918
8. Kung Fu Panda	Paramount	2.704	6	$4.411.412	$202.154.311
9. The Incredible Hulk	Universal	1.945	5	$2.324.345	$129.905.435
10. Kit Kittredge: An American Girl	Picture House	1.849	4	$2.303.054	$10.992.641

İNGİLTERE box office — 11 - 13 Temmuz 2008

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Mamma Mia!	Universal	496	1	£5.172.384	£6.551.791
2. Hancock	Sony	453	2	£3.646.019	£16.741.747
3. Kung Fu Panda	Paramount	452	2	£2.744.627	£10.704.054
4. Dünyanın Merkezine Yolculuk	Entertainment	289	1	£933.131	£933.131
5. Narnia Günlükleri: Prens Kaspiyan	Buena Vista	468	3	£931.046	£9.639.245
6. Wanted	Universal	352	3	£664.382	£8.146.462
7. Yasak Krallık	Lions Gate	348	1	£523.512	£671.881
8. Sex and the City	Entertainment	142	7	£137.943	£25.886.740
9. Bir Çılgının İçinde	Fox	286	1	£99.658	£99.658
10. Adulthood	Pathe	132	4	£88.207	£3.244.945

Brendan Fraser
Mumya: Ejder İmparatoru'nun Mezarı

2005	Çarpışma	95.825
2004	Looney Tunes: Maceraya Devam	162.248
2001	Mumya Geri Dönüyor	714.887
2001	Şaşkın	150.268
1999	Mumya	1.113.193

Anne Hathaway
Akıllı Ol

2007	Aşkın Kitabı	27.480
2006	Şeytan Marka Giyer	93.569
2005	Ella	4.059
2004	Acemi Prenses: Kraliyet Nişanı	44.007
2001	Acemi Prenses	130.018

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Senem İşmen	Nihal B. Karaca	Çiğdem Kömürcüoğlu	Ege Görgün	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Selin Gürel	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin S. Yalçın	Talip Ertürk	Ortalama
Ben X		2.5					2.5	3	2.5	3		3		4			2.5	2.5				3	2.5			2.81
Bir Çılgının İçinde		2	0.5			2								3				1				2.5				1.83
9,90 YTL		3		2					3				3				2.5	3					3			2.78
Dünyanın Merkezine Yolculuk		3	2			4					3	3		2.5		2	3	1.5			2	3.5	2.5			2.66
En Süper Kahraman		1	1			2.5					2.5			2.5								2.5				2.00
Gelin Benim Olacak		2	2					3	2.5			1		2.5				1.5			3.5	2.5				2.27
Hancock	3	1.5	3	2.5	1.5	3	2	2.5	2.5	1	3	3.5		3		2.5	2.5	2.5	1.5		2	2.5		3		2.42
Hep Seni Aradım		3		2.5		2.5								4								3				3.00
Hızlı Yarışçı Speed Racer		4	2.5			2.5	4				3	3						1.5	1.5		2	3.5	2.5	2		2.66
Kadavra		2	1.5			2	2	2.5	3			2				3		1.5	1.5			3	2.5	0.5		2.07
Kızkardeşim Evleniyor		4	3	3.5	1.5	4	4		4.5		3.5	2.5	2		2.5		3.5	3	2		4	3.5	2.5	3.5		3.16
Kung Fu Panda		3	3.5				2	3				4	2	3.5			3	2.5				3.5		2.5		2.95
Lanetli Ruhlar		0.5	2			1								1											2	1.30
Made in Europe	3	1.5				3	3	2.5	3	1.5		3.5						3	2	3		3		2.5	3	2.67
Mamma Mia!		3	3.5				2		3.5	0.5	3.5	4.5	2		3		3	2			3	3.5				2.87
Mistik Olay	3	2.5	2	2	1.5	2		3.5	3.5	1	2			4		3.5	1.5	2.5	1.5		1.5	4			1.5	2.38
Öldür.com		3							2.5					3.5						1	2.5	3.5			2	2.57
Ölülerin Günlüğü		2.5	3			3	2.5			4	4	2.5	2.5	2.5		3	3.5	1.5				3.5			3.5	2.96
Senden Başka		2.5					1.5		2						2			2				2.5				2.08
Şantaj		2	2.5																1.5		1.5	3				2.10
Timsah		3				2			2			1.5				3		1				2.5		3		2.25
Yalnız Kalpler		2.5	3	2.5		3.5						2		3	2.5		2.5	2			2.5	3.5		2.5	2	2.61
Wanted		3.5	4		2.5	2	2.5	3	4	3.5	4	2.5	3	3		3.5	2.5	2.5	2.5	2.5		3.5	3	3	2.5	3.00

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

ÖLÜLERİN GÜNLÜĞÜ KUTLUKHAN KUTLU kutlukhan@gmail.com

Alegori yerine analiz

Toplumsal saptamasının ağırlığı altında zor yürüyen bir film.

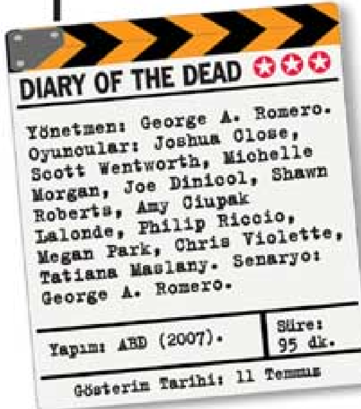
George A. Romero'nun zombi filmleri bize içten içe çürümüş bir dünyanın resimlerini gösterir. Bir salgının ifadesidir "Night of the Living Dead/Yaşayan Ölülerin Gecesi" ve ardından gelen filmler: Yürüyen ölüler tek tek büyük bir tehdit teşkil etmezler; asıl tehlike sayılarının önüne geçilemez bir şekilde artışıdır. Yani bir bakıma asıl "düşman" zombilerin kendileri değil de "bulaşma", sağlıklıları da çürütme ihtimalleridir-; henüz zombileşmemiş karakterler için yürüyen ölüler tarafından öldürülmekten de korkuncu, onlardan biri haline gelmek, bilincini ve kimliğini yitirmiş etten tüketim robotları haline gelmektir. Bugün artık burada "tüketim robotu" yerine "tüketim zombisi" gibi bir tanım konsa da neyin kast edildiği anlaşılır hale geldiyse, işte bu tam da Romero'nun bu konuda meramını çok iyi anlatmış olmasının bir sonucu.

Bu çerçeve içinde şimdiye kadarki Romero filmlerinde aslında kendimizi görmek için (daha doğrusu Romero'nun bizi, yani insanlığı nasıl gördüğünü görmek) için öncelikle zombilere bakmamız gerekiyordu. "Diary of the Dead"de ise resim tersyüz oluyor: Youtube nesli konusunda kafasındakileri perdeye döktüğü bu filmde yönetmen bizi her anlamda kameranın öbür tarafına alıyor. Zaten çürüyen bir toplumu ifade eden bir metafor olarak görmeye alıştığımız zombilerin karşısına başka bir salgın koyuyor: Görüntüleme, izletme ve izlenme saplantısıyla dolu yeni bir toplumun üyeleri. Mini kameralarıyla, cep telefonlarıyla, PDA'leriyle her an her şeyi görsel olarak kaydetme kapasitesi bulunan ve bu kapasiteyi hızla bir kültüre, bir yaşam biçimine dönüştüren bir toplum. Vlog'larla ve kitlesel video paylaşım siteleriyle kayda değerin anlamını ve ölçeğini yeniden tanımlayan bir toplum.

Romero muhtemelen Youtube/Google Video dünyasının ikinci kuşak bir zombileşmeyi yansıttığını düşünüyor. Tüketim yerine iletişim tutkusunun hüküm sürdüğü bir süreç bu: Etrafında insanlar hızla yürüyen cesetlere dönüşürken filmimizin anlatıcısı (ya da "kaydedicisi") ısrarla elinden kamerasını bırakmıyor. Sevgilisinin tüm itirazlarına rağmen çekmeyi, kaydetmeyi, "belgeleme"yi sürdürüyor. Bir açıdan haklı da aslında: artık haber kaynaklarımıza güvenemeyen, bize gelen enformasyon konusunda son derece kuşkucu insanlar olduk. Ama işin kilit noktası şu ki bu sorun sadece "kurumlaşmış" diyebileceğimiz eski usul kitlesel iletişim için değil, internet vasıtasıyla yürütülen daha yeni, daha bireysel ve daha "gerilla usulü" iletişim için de geçerli -hem de daha ciddi bir şekilde. "Diary of the Dead"in başında düşük bütçeli bir korku filmi ve "Ölümün Ölümü" adlı ona paralel bir belgesel çekmekte olan sinema okulu öğrencileri etraflarındaki kabusu online hale getirip "dışarı" iletirken dünyanın bu sayede gerçekleri göreceğini düşünüyorlar ama doğrusu bir sahte efsane okyanusu olan internette onlarınki gibi bir kaynağın ne kadar inanılır olacağını, nasıl bir tepki alacağını da merak ediyor insan. Bir noktada filmdeki karakterlerden biri "kaydedici"mize "Sana göre bir olay filme çekilmediyse hiç gerçekleşmedi demektir" diyor. Buna karşın görüntüye geçmiş şeylerin gerçekliği üzerinde de Youtube kültürünün daha da kesifleştirdiği kara bulutlar geziniyor. Film bu yeni fırsat ve şüphe evreninin çelişkilerini çok iyi yansıtıyor.

Bu anlamda Romero'nun filmi çok sağlam, dikkate değer bir çekirdeğin üzerine oturuyor ve aslına bakarsanız nihayetinde filmi ayakta tutan şey de bu çekirdek. Çünkü "Diary of the Dead"in sadece kafasının içindekilere değil de bedenine baktığınızda ayaklarını epey yerde sürüdüğünü görüyorsunuz. Toplumsal saptamasının, politik mesajının ağırlığı altında zor yürüyen bir film bu. Romero'nun filmleri baştan beri hayli yüklü politik alegoriler olmuştur ama ilk kez sosyal meram, korku sineması yapma derdinin bu denli önüne geçiyor. Zombilerin hızla istila ettiği bir dünyada bir grup gencin çektiği gerçek görüntülerden oluşuyormuş kisvesindeki "Diary of the Dead", mecburen mesajını kendi alnına yazan bir formata sahip zaten; bir de sahne sahne tamamen bu meramı iletmek üzere kurgulanmış olması ve hatta karakterlerin dünya hali üzerine fikir yürütmeleri etkileyici bir korku filmi olarak işlemesini engelliyor.

Romero'nun şimdiye kadarki zombi filmleri her zaman analize değer filmlerdi. Bu seferkiyse dehşet verici bir alegoriden çok filmleri üzerine yapılan o analizleri çağrıştırıyor. Sanki usta sinemacı bizi kameranın öteki tarafına alırken, kendi de klavyenin bu tarafına geçmiş gibi.

DIARY OF THE DEAD ✪✪✪

Yönetmen: George A. Romero. Oyuncular: Joshua Close, Scott Wentworth, Michelle Morgan, Joe Dinicol, Shawn Roberts, Amy Ciupak Lalonde, Philip Riccio, Megan Park, Chris Violette, Tatiana Maslany. Senaryo: George A. Romero.

Yapım: ABD (2007). Süre: 95 dk.

Gösterim Tarihi: 11 Temmuz

sinema
2 AFİŞ HEDİYE
DEĞİŞİM BAŞLIYOR
NARNİA GÜNLÜKLERİ: PRENS KASPİYAN
ABBA'YLA DANSA DAVET
MAMMA MIA!
ROMERO'NUN ZOMBİLERİ GERİ DÖNDÜ!
ÖLÜLERİN GÜNLÜĞÜ
MERYL STREEP
BÜTÜN FİLMLERİYLE
SYDNEY POLLACK
KAÇIN! GELİYOR!
HANCOCK
GÜNÜMÜZÜN KLASİKLERİ
AKIL DEFTERİ
BATMAN JOKER'E KARŞI
KARA ŞÖVALYE

KARA ŞÖVALYE

ELEŞTİRİ

MAMMA MIA! ENGİN ERTAN engin_ertan@yahoo.com

Pahalı bir ilkokul müsameresi

"Mamma Mia!", şirin gözükmeye çalıştığı hedef kitlesini arkadan bıçaklıyor...

Müzikallerin kendine referanslı yapılarına aşinayız. Anlatının birdenbire şarkılar ve danslarla bölündüğü, seyirciye bir film (veya şov) izlemekte olduğunu belki de en çok hatırlatan bu türün sayısız oyuna açık olduğu da bir gerçek. Kaldı ki sinema tarihi boyunca müzikal türünün bu özelliğini kurcalayan pek çok film seyrettik. Aynı isimli ünlü sahne müzikalinden uyarlanan "Mamma Mia!" da kendince bir numaraya sahip. Bu sefer anlatı film için bestelenmiş şarkılarla değil, çeşitli ABBA hitleriyle bölünüyor. Başka bir deyişle, filmin hikâyesi ABBA şarkı sözleriyle iç içe geçiyor.

Elbette yazılmış olan kurmaca hikâyenin ABBA şarkılarına cuk oturması gibi bir tesadüf söz konusu değil. Bu sefer çoğu müzikalden alışık olduğumuzun tersine işleyen bir sistem var. Uzun lafın kısası, "Mamma Mia!" açık şekilde ABBA şarkılarına uygun olsun diye yazılmış. Bu durum filmin içeriğini fazlasıyla kısıtladığı gibi, "ABBA evreni"nin de zengin bir malzeme sunduğunu iddia edemeyeceğiz. Grubun en bildik birkaç şarkısını hatırlayın, işte "Mamma Mia!"nın öyküsü de biraz neşe, biraz hüzün, aşk, evlilik, vs. vs. etrafında şekilleniyor.

Bu durumdan şikayet etmektense, baştan kabul etmekte fayda var. Zira ABBA şarkıları üzerine kurulu bir müzikalden ciddi ve ağır bir öykü talep etmek gerçekten safdillik olurdu (evet, karşımızdaki yeni bir "Pink Floyd: The Wall" vakası değil). Fakat hem şarkı sözleri, hem de onlar üzerine kurulu hikâye ne kadar yüzeysel olursa olsun, zekasının biraz olsun ciddiye alınmasını talep etmek seyircinin en büyük hakkı. "Mamma Mia!"nın şarkı sözleriyle görsel imgeleri eşleştirme konusundaki yaratıcılığı o kadar zayıf ki, perdeye bir ilkokul müsameresinin yansıtıldığı hissine kapılmanız mümkün. Misal, filmin evlenmek üzere olan genç çifti kumsalda ve mayolar içerisinde "Lay All Your Love on Me"yi seslendirirlerken, damat adayı elinde bir puro tutuyor. Neden diye soracak olursanız, şarkının sözlerinden ufak bir alıntı yapalım; "Bana sigara içmemin tek kötü alışkanlığım olduğunu söylemiştin". Bir örnek daha isterseniz, sırf "Does Your Mother Now" şarkısı filmde yer alsın diye senaryoya iliştirilmiş bir yan karakter var. Şarkı söylendikten sonra da ortadan kayboluyor. Bu ve benzerlerini filmdeki hemen her müzikal sahneden bulup çıkartmak, peş peşe sıralamak ziyadesiyle mümkün. Fakat sayılarının çokluğundan ziyade, çağdışı olmaları daha büyük bir sorun. Bir zamanlar şarkıcıların "akıl" derken kafalarına, "söylemek" derken ağızlarına işaret ettikleri müzik videoları vardı ya, "Mamma Mia!"daki durum neredeyse o kadar vahim.

Sorunlar sırf bununla kalsa filmi kabul etmek biraz mümkün olabilirdi. Belki de sahnede profesyonel dansçılar ve vokalistlerin çabasıyla katlanılabilir bir hâl alan "Mamma Mia!" film versiyonunda başka bir affedilmez hata daha yapıyor; oyuncu seçimi. Filmin ünlü isimlerle dolu kadrosu başta heyecan duygusu yaratıyor olabilir ama bunun bir müzikal olduğunu unutmayın. Dolayısıyla ne şarkı söyleyebilen, ne de dans edebilen o çok yetenekli oyuncular "Mamma Mia!"da en kibar deyimle kendilerini komik duruma düşürüyorlar. Yönetmen Phyllida Lloyd ise durumu kurtarmaya çalışırken iyice yüzüne gözüne bulaştırıyor. "Mamma Mia!" kimi müzikal sahnelerde oyuncularının ağız hareketlerini göstermiyor bile. Zaman zaman dans ve koreografinin yerini ağır çekimler, montaj sekanslar veya slapstick tarzı sözde komik durumlar alıyor. Ayıp olmasın diye eklenmiş gibi duran birkaç dans numarasındaki koreografiyse televizyondaki yetenek yarışmalarını mumla aratıyor. Tüm bunların üzerine yer yer oyuncuların ağız hareketleriyle ses bandının senkron olmamasını, geçtiği "egzotik" mekâna rağmen filmin neredeyse tek bir düzgün kadraj bile barındırmamasını, sürekli kendini tekrar eden bayat espirileri de ekleyince "Mamma Mia!"nın yüz kızartacak derecede özensiz bir film olduğu sonucuna varmak zor değil.

Tüm bu özensizliğin, sallapati durumun başka bir sebebi var sanki. Etrafında kopartılan onca yaygara ve reklam kampanyası bir yana, "Mamma Mia!" kendini açıkça bir "ürün" olarak görüyor ve hedef kitlesi de kafasında gayet net. Sözkonusu kitlenin kendisini alacağından o kadar emin ki, iyi olmaya çaba bile harcamıyor. Peki o kitle kim? Kadınlar ve eşcinsel erkekler (malum ABBA miti)... Başlangıçta bu saptama kulağa kadın veya eşcinsel düşmanı gibi gelebilir ancak "Mamma Mia!"nın kendini pazarlama şekli üzerine iki kez düşünmekte gerçekten fayda var. Bir Yunan adasını mekân belleyen romantik/komedi tarafının kadınları, filmdeki bir karakterin durup dururken cinsel tercihini ilan etmesininse eşcinsel erkekleri tavlayacağını varsayması aslında filmi çok daha ayrımcı bir pozisyona yerleştiriyor. Başka bir deyişle "Mamma Mia!" şirin gözükmeye çalıştığı "alıcı grubu"nu arkadan bıçaklıyor, herkesten çok onların zekasını ayaklar altında ezip, açıkça aptal yerine koymaya çalışıyor.

Her şeyi yak

Çok iyi yapabileceğinizi bildiğiniz bir işi, sizden çok daha berbat yapan bir yığın insana katlanmak zorunda kaldığınızı düşünün… Sinema seyircisinin –en azından bir kısmının- berbat bir film izlerken hissettikleri de tam olarak bu olsa gerek. "Michael Bay'in yerinde olsam, ne acayip bir "Transformers" çekerdim", "X-Men: The Last Stand'i, Brett Ratner denen alık yerine ben çekseydim kuş kondururdum" diye düşünmek çaresizliğimiz ama beri yandan da zevkimiz. Bu hikayelerin kıymetini bilen birilerinin bu filmleri çekmesini istemek hepimizin trajedisi. Christopher Nolan –ve kardeşi Jonathan Nolan- ise bu koca Hollywood girdabının içine Gizli Sinefiller Birliği'nin yıllarca eğitip gönderdiği birer ajanmış gibi davranıyorlar. Her ikisi de reddedilemez yetenekleriyle karşılarındaki sistemi bir şekilde dize getiriyor ve bizleri mest eden işler ortaya koyuyor. Bunu daha önce "Batman Begins"te yapmış, bu tür büyük prodüksiyonlarda nefret edebileceğimiz her türlü klişeyle filmin ilişiğini keserek, her şeyden önce hikayeyle ilgili sorular sormuştu. Batman'in neden varolduğunu, nereden ortaya çıktığını, bu yapay dünyanın, gerçek dünyada nelere karşılık gelebileceğini gözler önüne sermişti. Uzun ve bitmek bilmeyen bir kış gecesini andıran "Kara Şövalye"de ise, soru sormaya devam edecek ve bu kez Batman'in varlığını, düşmanları üzerinden sorgulayacaktı. Buna kâniydik. Hikayenin parlak kahramanlarının perdede ne kadar "güzel" durduğuyla değil, onların içindeki ucubeyle ilgilenecek, iyi-kötü ayrımını yok edip, bu puslu kavramları iç içe geçiren bir senaryoyla karşımıza gelecekti. Bizler sırf bunlarla bile yetinmeye hazırdık. Üzerine bir de merhum Heath Ledger'in az sonra değinme fırsatı bulacağımız Joker yorumunun ve Hans Zimmer-James Newton Howard ikilisinin ciğerimize işleyen müziklerinin ekleneceğini başlarda tahmin bile edemezdik…

"Kara Şövalye"de Nolan, ana karakterlerinden, filmde yer alan en ufak tiplemesine kadar düzenle anarşi arasında gidip gelen bir zihin trafiği yaratmayı başarıyor. Sinefillerin "Haydi Nolan haydi!" diye tezahürat tutmasını sağlayansa yönetmenin eşsiz vizyonu oluyor. Zira Batman yerine Joker'i ön plana çıkarmak, sürüp giden Batman (Adalet) çözümlemesini Joker üzerinden gerçekleştirmek gibi fikirlerle "Kara Şövalye"yi bir efsane haline getiren başlıca isim Nolan -Ledger'in vefatı Joker'i daha farklı bir konuma getirmeden önce de hikayenin dinamosu Joker'di.

Filmde Alfred'den dinlediğimiz ve Joker'e ithaf edilen bir hikaye var: Bir eşkıya çok değerli mücevherleri çalıyor, bunun için birçok can alıyor ancak sonra bu mücevherleri sağa sola dağıtıyor, çünkü asıl kıymet verdiği şeyin, "çalmak" olduğu anlaşılıyor…

Bu hikaye, "Kara Şövalye"nin ana karakterlerini çok iyi özetliyor. Batman, ilk filmden de hatırlayabileceğimiz üzere intikamını almış olsa da hali hazırda suçluların canına okumaya devam ediyor. Bunu yapabilecek kanun güçleri olduğu halde Batman, kanun güçleri tarafında bir güç fazlalığı yaratarak eşitliği bozuyor. Kendini bir suçlu, bir kaçak haline getiriyor. Joker'in, şehrin suç örgütlerinin yanına eklenmesiyle durum eşitleniyor, düzeni getirmeye çalıştıkça yine kaosa sebep olan Batman'in karşısına, bu kez mutlak anarşiye inanan kuralsız bir adam dikiliyor. Nolan'ın kafa yorduğu meseleler de burada kendisini gösteriyor. Nolan, Joker'i tüm bu durumların üstünde duran, sıradan suçluların anlayamayacağı bir iblis portresi olarak sunuyor. Başları ilk sıkıştığında Batman'i suçlayan ve düşman belleyen polis güçleri gibi, suçlular da Joker'i anlayamıyor. Batman'in (Adalet-Düzen) varlığı, Joker'in varlığının (Anarşi) tek sebebi oluveriyor-ya da tam tersi. Böylece Batman'in kişilik gelişimi devam ediyor.

Filmde, benlikleri yok olmuş, dünyanın kirli çocukları haline gelmiş bu ikiliye yaklaşan da düzen-düzensizlik arasındaki gelgitten nasibini alıyor. Her zaman doğruyu hisseden, doğru olanı yapan savcı Harvey Dent'in hikayedeki önemi bu noktada artıyor. Dent, tıpkı Joker ve Batman gibi, bir yerden sonra kurulu düzeni reddediyor, kendi trajedisini başlatan da, onu adaletin sarsılmaz yüzünden, 'İki Yüzlü'ye çeviren de bu oluyor-bu noktada Joker'in bir turnusol kağıdı işlevi gördüğünü de düşünebiliriz. Batman, Joker, Dent'in aksine, mevcut olanı değiştirmeye kudreti olmayanlara ve bu "düzen-anarşizm" gelgitinde sadece araç olarak görev alanlara ise zarar gelmiyor. Alfred, Lucius, Gordon ya da suç lideri Maroni, bu savaştan en az zararla ayrılmayı başarıyorlar. Joker'in dediği gibi, kaosun onları dibe sürüklemesi, tıpkı Gotham halkı gibi doğru kararlar vermelerini, doğru işlev görmelerini sağlıyor.

Tüm bunları muazzam bir kurgu dahilinde sunmak değil, bu yapının ardındaki tutkuyu bizlere korkusuzca hissettirebiliyor olması ise Nolan'ı özel kılıyor. Nolan, ikonik karakterleriyle efsanevi anlar yaratmayı ve sinefillerin hangi damarından kan alacağını içgüdüsel olarak biliyor. Tam da bu nedenle zaman zaman uzun diyaloglar nedeniyle geveze bir film haline de gelse "Kara Şövalye" gönlümüzü geri vermemek üzere çalıyor.

Ayrıca Nolan Kardeşler Heath Ledger'in neler yapabileceğini daha senaryo aşamasından hissetmiş olacaklar ki, filmin bizi yerle yeksan eden tüm repliklerini Joker'in ağzından bizlere ulaştırıyor ve neredeyse en iyi sahneleri Joker'e ayırıyorlar. İşte bu noktada yazının Joker'le ilgili provakatif kısmına geçiyoruz.

Oyuncu olduğunuzu mu düşünüyorsunuz? Mesleğinizde iyi olduğunuz mu söyleniyor? Öyleyse Heath Ledger'i Joker rolünde bir izleyin ve kendinize mesleğinize devam edip etmemeniz gerektiğini ciddi biçimde sorun…

Anarşi düzenden gelir, düzen anarşiden…

THE DARK KNIGHT

Yönetmen: Christopher Nolan. **Oyuncular:** Christian Bale, Michael Caine, Heath Ledger, Aaron Eckhart, Maggie Gyllenhaal, Gary Oldman, Morgan Freeman, Eric Roberts, Cillian Murphy, Anthony Michael Hall. **Senaryo:** Christopher Nolan, Jonathan Nolan (Bob Kane ve Bill Finger'in çizgi serisinden). **Yapım:** ABD (2008). **Süre:** 152 dk. **Gösterim Tarihi:** 25 Temmuz

AŞKZEDE

GÖKHAN ŞEKER sinema@turkuvazdergi.com.tr

Apatow timi görev başında!

Ölçülüp biçilmiş, kitabına uygun bir film, ama cesareti sayesinde sıradanlıktan kurtuluyor.

Judd Apatow ve ekürilerinin bir süredir anaakım sinemanın içinde kayda değer işler ortaya koydukları bir sır değil. Aynı geminin yolcuları olduklarından kimi zaman yönetmen, kimi zaman yazar olarak dümene geçiyorlar ve git gide "markalaşarak" gemilerini yürütüyorlar. Her çektikleri filmin bir beklenti doğurması boşa olmasa gerek. Yaptıkları, çok da sıra dışı şeyler değil aslında. Apatow ekibi bildik komedi filmi formüllerine sadık kalıyorlar ancak farkları, biraz daha cesur davranmaları. Onların bu "cesur" sıfatını hak etmelerini sağlayan da birden çok unsur var.

Öncelikle bu tayfanın yaptığı filmler biraz "ayıp". Cinsel uzuv göstermek, seksi bir güldürü öğesi olarak kullanmak bu grubun alametifarikası gibi. Bu nokta onlar için öyle önemli olmalı ki, kimi filmlerinin çıkış noktası karşı cinsle seks yapma arzusu. "40 Yıllık Bekar"ı ya da "Çok Fena"yı hatırlayın. Sonra, bu adamların genellikle romantizm sosuna buladıkları filmlerinde ortaya çıkan bir yön var: Detaycı olmaları ve hayatın küçük noktalarını yakalayabilmeleri. Bu da onların filmlerini gerçekçi kılıyor ve ortaya çıkan işleri "klişe" yaftası yemekten kurtarıyor. "Kaza Kurşunu"nun kurbanlarının seviştikleri esnada bir cinsel pozisyon hakkındaki münakaşalarını anımsayın.

Bu grubu öne çıkaran bir diğer nokta da "geek"ler üzerine filmler yapmaları. Kabaca tanımlamak gerekirse "geek", karşı cinsle iletişimde zorluklar yaşayan, zamanının büyük bölümünü bilgisayar ya da playstation karşısında geçiren ve zaruri haller dışında evden dışarı adımını atmayan film manyağı kimselere deniyor. Apatow ekibinin elinden çıkan filmlerinin çoğunun öznesi bu insan türü olduğundan, hem içinden çıkılmaz kadın-erkek ilişkilerini rahatlıkla ele alabiliyorlar hem de sevdikleri filmlere göndermeler yaparken çok efor sarfetmeleri gerekmiyor. Yine "Kaza Kurşunu"ndaki aşkı ve buradaki "Yıldız Savaşları" ve "Serpico" gibi filmler hakkında yapılan esprileri gözünüzün önüne getirin.

Bu cemaatin son kerameti "Aşkzede" de tipik bir Apatow yapımı. Filmin hikayesi basit: Sevgilisi tarafından aldatılan Peter, değişiklik olsun diye Hawaii'ye gelmiştir. Burada tesadüfen eski sevgilisi ve onun yeni aşkıyla karşılaşırken, gönlü de yavaş yavaş başka bir güzele, Rachel'a kayar ve kendisi de bu süreçte bir değişimden geçer. Öykü, klasik bir romantik komedinin olmazsa olmazlarını barındırıyor. Yani ölçüp biçilmiş, kitabına uygun bir film "Aşkzede". Ama az önce bahsettiğimiz "cesur" yönleri barındırdığından, sıradan bir film değil.

Cinselliğin fütursuzca kullanıldığını ve gerekirse alaya alındığını görüyoruz yine. Ve "Aşkzede", ucundan azıcık göstermek yerine elde ne var ne yoksa ifşa etmekten çekinmeyen filmlerden. Peter'in penisi, Rachel'ın göğüsleri ve her ikisinin ateşli sevişmeleri filmde mevcut. Bazı yerlerde çok işleve sahip olmasa da, çoğunlukla hikayenin ilerlemesini sağlıyor bu gibi şeyler. Mesela erkekler tuvaletinde Rachel'ın göğüslerinin arzı endam ettiği resmi alarak Peter, bir cesaret gösterisinde bulunup Rachel'ı ne kadar sevdiğini göstermiş oluyor.

Hayata dair detaylara ve küçük şeylere de "Aşkzede"de yer var. Peter'ın bir gömlekte ya da mısır gevreği saklama kabında eski aşkını hatırlaması gibi şeylerden bahsediyoruz. Bu yönlerden birazcık "Sil Baştan" romantizmi taşıyan film, küçük anlardan aşk üzerine büyük cümleler kurarak bir farklılık yaratıyor.

Filmin başkarakteri Peter'ın "geek" olması da bir tesadüf değil. Hatta bu filmde "geek" olmak, ekibin diğer filmlerine göre daha ön planda. Çünkü Peter'ın eski sevgilisinin onu aldatması aşüfteliğinden değil de, Peter'ın dışa kapalı olma halinden kaynaklanıyor. Peter öyle kapalı yaşıyor ki, koşmayı yani dışarıda yapılması gereken bir eylemi bile evindeki koşu bandında gerçekleştiriyor. Bu noktada film, potansiyel izleyici kitlesi olan "geek"lere de bu "kapalılık" hallerinin aslında bir tür hapis olduğunu ve de ellerindekileri bu şekilde giderek kaybettiklerini söylüyor. Zaten Peter da, filmin ilerleyen anlarında değişiyor ve açılıyor.

Apatow ekibinin bu tarz filmlerle iyi iş yapacağı ortada. Kevin Smith ve Farrelly Biraderler esintileri taşıyan ama özgün olmayı da becerebilen tayfanın arada yol kazalarına uğradıklarını da hatırlıyoruz. Müzisyen biyografilerinin parodisi olan ve artık miadını doldurmuş bir mizah anlayışının ürünü "Zorlu Yol: Dewey Cox'un Hikayesi" gibi. Ancak "Aşkzede" tarzında, kendilerinden bir şeyler kattıkları, çağı yakalayan komediler yaptıkları sürece onları tutabilene aşk olsun!

FORGETTING SARAH MARSHALL ✪✪✪✪

Yönetmen: Nicholas Stoller. **Oyuncular:** Jason Segel, Kristen Bell, Mila Kunis, Russell Brand, Bill Hader, Liz Cackowski, Maria Thayer, Jack McBrayer, Taylor Wily, Jonah Hill. **Senaryo:** Jason Segel. **Yapımcı:** Judd Apatow, Shauna Robertson. **Dağıtımcı:** UIP.

Yapım: ABD (2008). **Süre:** 112 dk.

Gösterim Tarihi: 4 Temmuz

tamerbaran@gmail.com TAMER BARAN

Kahraman süper, ama film basit

Sinema seyircisinin beyazperdedeki kahramanlarla ilişkisinin değiştiğini Hollywood da fark etti, yeni bin yılda ciddi manevralar yapıyor: En önemli süper kahraman serilerinden "Batman" ve "James Bond", üstelik tamamen revize edilerek tekrar başlatıldı. Benzer bir reform çocuk filmlerinde gerçekleşti, "Kırmızı Başlıklı Kız" türü klasik masallar ve Disney tarzı iki boyutlu animasyon filmler demode hale gelirken, bunların yerini daha modern öykülerin anlatıldığı 3 boyutlu animasyonlar aldı.

Bu değişiklikler çok gerekliydi çünkü -eski "Batman" filmlerinde sunulan türden- tümüyle gerçekdışı öykü ve kahramanlarla genç kuşaklar hiç ilgilenmiyorlar. Kendini görevine/insanlığa adamış, insani hiçbir zaaf taşımayan kahraman modeli veya klasik masalların o fazla naif yapısı artık gerçekten bayatladı.

"Hancock" tam da bu bağlamda önemli bir iş yapıyor: İnsanüstü bir güce, uçabilme yetisine vs. sahip kahramanını, yalnızlıktan bunalmış, varoluş sorunları içinde debelenen, teselliyi içkide arayan ve kitlelerin sempatisini hiç umursamayan biri olarak resmediyor. Will Smith'in takdire şayan oyunculuğuyla Hancock'ın kederi ve alaycılığı tam dengeli biçimde perdeye yansıyor. Filmin ilk bölümünde, toplum-kahraman ilişkisine dair hoş tespitler de var.

Fakat ikinci yanda senaryo, tamamen farklı bir kulvarda seyredip, Hancock ile türünün sağ kalan tek örneği arasındaki karmaşık ilişkiye odaklanıyor. İlk yarının temaları bu bölümde tümüyle bir kenara bırakılıyor, "aşk üçgeni" yapısına da selam durularak, bir başka filmde görsek çok sevebileceğimiz, ama bu akış içinde hoş kaçmayan romantik bir finalle film noktalanıyor.

Şöyle bir özet yapmak da mümkün: İlk yanda bilinmeyen bir nedenle olağanüstü bir güce sahip olan, "sıradan" bir insanın öyküsünü izliyor (örneğin "Bruce Almighty-Aman Tanrım" filminin kısa bir süre için Tanrısal güç elde eden başkarakteri gibi), bu ilginç durumun yol açtığı meseleler üzerinde düşünme fırsatı buluyoruz. İkinci yanda ise bu kişinin, insanüstü özelliklere sahip olarak yaratılmış bir ırkın üyesi olduğu ortaya çıkıyor (örneğin "Highlander"ın anakahramanı gibi), bu eksen üzerinde ilerleyen senaryo, ilk yanda kullandığı yapının avantaj ve yeniliklerinden de haliyle mahrum kalıyor. İlk bölümde karşımızda çok özel ve özgün bir film varken, ikinci bölümde bunu bulamıyoruz. Keza ilk kısımda, yüzeysel de olsa altı çizilen, kendi değerini bilmek, kendini olduğu haliyle kabul etmek gibi temalar da ortadan kayboluyor.

Anlaşılan bu aksamaya, filmi gerçekleştiren kişilerin gerektiği kadar cesur davranamamaları neden olmuş. Ana hatlarıyla özetlediğim iki yapıdan birini seçip derinlemesine işlemek yerine ikisini yan yana kullanarak seyircinin ilgisini çekecek sahnelerle donatılmış bir eser oluşturmaya çalışmışlar. Bunun bedeli de eserin bütünlüğünün ciddi biçimde zedelenmesi olmuş. Bu çok ağır bir bedel çünkü yan yana sunulan iki yapının türleri de farklı: İlki macera yönü ağır basan bir aksiyon-komedi, ikincisi ise ne yapsanız macera kısmını belli bir orandan fazla işleyemeyeceğiniz bir dram… Yani yan yana olmaları zaten çok zor… Bir de gişe kaygısıyla gerekenden çok fazla sayıda hareketli sahne konulunca, filmin ekseni iyice kaymış (örneğin Hancock ile Mary'nin (C. Theron) kavga sahneleri). Bu sahnelere ayrılan vakit yüzünden her iki yapıyı da derinlemesine işlemeye zaman yetmemiş, öykü ve ele alınan temalar fazlasıyla yüzeysel kalmış.

Sadece bunlar da değil, Ray (J. Bateman) inanılmaz klişe bir karakter, bela çocuk çok bayat bir yan hikaye vs. (Senaristlerin, ortaya çıkardıkları esere güvenmemeleri, 4 anakarakterden birini çocuk yapmalarından da belli zaten. Özellikle filmin ikinci yarısı düşünüldüğünde, böyle bir hikayenin en son ihtiyaç duyacağı şey bir çocuk olurdu)

Aynen senaryo gibi, -bu çok şaşırtıcı ama- filmin yönetmenliği de bu çapta bir projenin gerektirdiği seviyenin çok altında kalmış. Her iki alanda da, film boyunca devam eden bir banallik, bir vasatlık gözlemleniyor. Yanlış olan hiçbir şey yok aslında, ama senaryo da, reji de usta sanatçıların altın dokunuşundan yoksun. İnsan bu filmi örneğin Spielberg çekseydi ne olurdu, diye düşünmeden edemiyor (tabii ki ilk iş senaryoyu değiştirirdi).

Sonuçta "Hancock" çok renkli bir portre sunan, bu özelliğiyle de süperkahraman filmleri literatürüne önemsenmesi gereken bir ek yapan, fakat bunun ötesine geçemeyen, usta işi olmaktan epeyce uzak bir çalışma…

Bir başka deyişle, altın bir fırsat kaçmış: Böyle bir hikayeden yapılacak daha düzgün bir film, örneğin toplumların kahraman ihtiyacı hakkında sinema tarihinde hiç sorulmamış soruları gündeme getirebilirdi.

Yanlış olan hiçbir şey yok aslında, ama senaryo da, reji de usta sanatçıların altın dokunuşundan yoksun.

HANCOCK

Yönetmen: Peter Berg. Oyuncular: Will Smith, Charlize Theron, Jason Bateman, Valerie Azlynn, Hayley Marie Norman, Daeg Faerch, Alexa Havins, Kate Clarke, Lauren Hill, David Mattey. Senaryo: Vincent Ngo, Vince Gilligan.

Yapım: ABD (2008). Süre: 92 dk.

Gösterim Tarihi: 4 Temmuz

WANTED

Şık, stilize ve soluk soluğa…

Timur Bekmambetov adını ilk olarak 2004 tarihli "Nochnoy Dozor-Nightwatch/Gece Nöbeti" ile duyduk. Ardından 2006'da "Dnevnoy Dozor-Daywatch/Gündüz Nöbeti" ile bizi şaşırtmaya kaldığı yerden devam etti. Özgün, farklı bir yanı vardı her iki filmin de. Slav duyarlılığı ve oturmuş bir doğu Avrupa bakışıyla Hollywood tarzı aksiyonu buluşturmuştu Bekmambetov. Kazak asıllı, 'Sovyetler Birliği eğitimli' sinemacı, fotoğraf, tiyatro ve sinema okumuş. 1994'de Karlovy Vary Film Festivali'nde "Peshavarskiy vals" adlı filmiyle En İyi Yönetmen ödülünü kazanmış. Öyküsündeki karakterlere özel efektlerden daha çok güvendiğini söylüyor. Ülkesindeki gişe başarıları ve türe yaklaşımı 'Yeni Dünya'nın ilgisini çekiyor. O da çaresiz 'sistem'e uyuyor ve Hollywood'dan gelen daveti kabul ediyor. "Wanted", büyük bir prodüksiyon. Bir çizgi roman serisinden beyazperdeye uyarlanmış. "3:10 to Yuma" ile tanıdığımız Derek Haas ve Michael Brandt tarafından yazılmış öyküsü. Kadroda, Angelina Jolie gibi bir 'süper yıldız', Morgan Freeman, Terence Stamp, Thomas Kretschmann gibi usta aktörler ve en nihayet başrolde "Atonement/Kefaret" ile büyük ses getiren 1979 doğumlu İskoçyalı aktör James McAvoy var. Yönetmen koltuğunda ise yükselen değer ve 'altın yumurtlamaya aday' Timur Bekmambetov. Gelelim "Wanted"a… Bekmambetov, kendinden bekleneni başarmış. İyi ile kötünün bitmek bilmez savaşından kadere, içimizde saklı diğer 'ben'den özgür iradeye, cesaretten onura, bir dizi kavram ve meseleyi, fantastik bir bakışla, aksiyonun sınırlarını zorlayarak ve öyküsüne dramatik bir gerilim katarak işlemiş. Wachowski kardeşlerin 1999'da "The Matrix" ile açtığı güvenli yoldan ve Hollywood'daki geniş kasada saklanan, aksiyona yeni bir ruh ve stil kazandıran formüllerden fazlasıyla faydalanmış; sanki saygı dolu bir selam göndermiş. Ama iddialı ve gösterişli bir biçimde. Yine 99 tarihli David Fincher 'mit'i "Fight Club/Dövüş Kulübü", 2005 yapımı "V for Vendetta" ve 1984 tarihli James Cameron harikası "The Terminator" (ki aksiyonu bilimkurguya tamamen aşılayan yapımdır) "Wanted"ın esin kaynakları olmuşlar. Amerikalılar için 'yok olmaz' bir tür olan 'western'e de saygılarını sunan film, biçim olarak son derece şık ve yenilikçi. Öyküsüne stilini tam anlamıyla yedirmiş. Görüntü yönetimi, görsel efektler, ses, ışık, kusursuz. Genel anlamda teknik ekip birinci sınıf bir iş çıkarıyor. Kurgu da gayet başarılı. Öykünün inandırıcılığı ise kahramanımızın dış sesiyle destekleniyor. Bir tren sahnesi var ki, bence uzun yıllar akıldan çıkması zor. Yerli yerinde 'buluşlar', oyuncuların itici gücü, Angelina Jolie'nin filmin kahramanı 'Wesley Gibson' gibi kaderiyle karşılaşacakları anı bekleyen izleyicilere verdiği güven ve inandırıcılık had safhada. Son derece eğlenceli, açılış sahnesinden son jeneriklere dek heyecanla izlenen, 'adrenalin' yüklü bir seyirlik "Wanted". Öyküsü, 'daha iyi ve girift olabilirdi'ye takılmıyor insan salondan ayrılırken. Kaderimizi seçmek, kimliğimizi oluşturmak, az kullanılan yollara sapmak, yenilenme banyosu almak, 'Angelina Jolie'nin dövmelerine yakından bakmak, bir çatıdan diğerine atlamak gibi bu ve buna benzer şeyler düşündürüyor insana film. İyi geliyor…

KADAVRA

Bir tıp adamı için bilginin en temelinde yatması gereken bilgeliğin ismi Patoloji. Doku bilimi olan histolojinin sonrası. Genel ve basit anlamda 'hastalık bilimi'. Hastalıkların yol açtığı yapısal ve işlevsel değişiklikleri inceleyen bilim dalı. Çektiği kısa film, reklam ve kliplerle rüştünü ispatlayan Alman yönetmen Marc Schoelermann'ın ilk uzun metrajı, tıbbın bu önemli dalının adını taşıyor. Bu aralar moda olmuş, hastanede geçen korku-gerilim türü filmlerin bir örneği "Pathology". Ülkemizde, bilime, ilime, ayrıntıya boş verip, direkt mevzuya girelim diyerekten vizyona sokulmuş adıyla, "Kadavra". Fakat çok ucuz örneklerini seyrettiğimiz türden bir film değil bu. Farklı, tuhaf bir şey. Başarılı. Bir kere tamamen karanlık. Buz gibi… Filmin renk skalası özenle seçilmiş. O denli soğuk ki her şey, Patoloji laboratuarında veya morgda geçen sahnelerde oturduğunuz yerde sırtınıza bir kazak almak istiyorsunuz. Oyuncular, kadavralardan pek ayrılmıyor. Filmin başrol oyuncusu Milo Ventimiglia, bir ölünün yüzüyle oynuyor. Sete gelmeden önce, sabah erken kalkıp sinirlerini aldırmış gibi… Gayet popüler olan TV dizisi "Heroes"da oynuyormuş kendisi. Dizinin müdavimleri pek memnun. Ben yeni keşfediyorum bu aktörü. Kapitalizmin tamamen yabancılaştırdığı, delirttiği, yalnız bıraktığı, Amerikan sapığı kıldığı bir tip Ventimiglia. Kusursuz bir seri katil karakteri. Feci çekici Aylssa Milano ve Lauren Lee Smith ikilisi, filmin erotik yanına güç katıyorlar. Filipinli aktris Mei Melançon'u da unutmamak gerek. Filmin katil doktorlarından Michael Weston'da çok çok iyi... Bir grup doktor,

Murat Erşahin
murat.ersahin@superonline.com

KIZKARDEŞİM EVLENİYOR

En sevdiklerimizdir en çok yaraladıklarımız...

Noah Baumbach, hikâye anlatmayı iyi biliyor. İnsana ait hikayeleri hem de… En İyi Orijinal Senaryo dalında Oscar adayı olduğu "The Squid and the Whale/ Mürekkep Balığı ve Balina"nın ardından yine bir aile ve insan öyküsü anlatıyor bize Baumbach. İnsanın boğazına ve yüreğine kaskatı otururken, anlamsızca gülümseten bu bağımsız filmi, 27. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde izlemiştim ilkin. Tarifsiz hüzünlenmiştim. Bir anne-oğlun, iki kız kardeşin, eşlerin, eş adaylarının, yeğenlerin, hatta komşuların öyküsüydü izlediğim. Aralarına mesafe girmiş iki kız kardeş, birinin düğünü için yeniden bir araya geliyorlar. Hayatları allak bulak ikisinin de. Dünyaya bakışları, algılayışları, beklentileri farklı. Biri, evlenmek, diğeri eşinden ayrılmak üzere. Yanında ergenlik dertleriyle meşgul çocuğuyla kardeşinin evine gelen nevrotik abla, önce damat adayını beğenmiyor, sonra bir türlü hesaplaşamadığı kardeşiyle, hatta komşularla karşı karşıya kalıyor. Öylesine bir birliktelik yaşadığı adamı, ayrılma kararı aldığı eşini, çok sevdiği ama 'hayata farklı noktalardan baktığı' kız kardeşini, hatta çocuğunu bile geride bırakmak üzere… Hayat o denli acımasız ki, eski plakları bile dinleyemiyor insanlar. Oysa, o eskilerde nasıl da önemliydi o şarkılar, o kitaplar, o anılar, o bedenler, o insanlar… Hiçbirinin fazla

bir anlamı yok şimdi… Bütün zaaflarımızla birlikte yaşlanıyoruz ve değişiyoruz. Her geçen gün yaşanan sıkıntılar, tasalar, hayalkırıklıkları, mesafelere yol açıyor. Hem de en yakınlarımızla… Birer deniz feneri gibiyiz, yalnız başına okyanusta yanıp sönen. Bize en çok ihtiyaçları olan insanlar, ailemiz, ne kadar uzak bazen. Aile olmanın tehlikeli beklentileri, trajikomik filmin özsuyu… Herkesin hayatını kıyasıya eleştirirken, yıkılmakta olanın kendi hayatın olduğunu bilmek… Kontrolden çıkan bütün duygularını en yakınındakilerden, kardeşinden, çocuğundan saklamak ihtiyacı… Sevmek ve acı çekmenin beyazperdeye bu denli içtenlikle yansıdığı az sayıda filmden biri "Kızkardeşim Evleniyor". Kopuşun o tarifsiz ve tanımsız süreci… Sadece sevdiklerinden değil, kendinden uzaklaşmanın süreci. Eski senden, alışkanlıkların, beğenilerin, tercihlerin, önceliklerin, tutkuların, aşkların, kavgaların ve düşlerinden… Baumbach filmini, çok sevdiği Eric Rohmer'e adamış. Usta yönetmenin 1983 yapımı "Pauline at the Beach"ine ithaf etmiş filminin adını. Filmin oyuncu kadrosu kolaylıkla bir araya gelebilecek isimler değiller. Hepsi müthiş oyuncular. Nicole Kidman, Margot rolünde bence en iyi performanslarından birini sergiliyor. Beyazperdenin en yetenekli ve benim en çok beğendiğim aktrislerinden Jennifer Jason Leigh, Margot'nun kızkardeşi Pauline rolünde. Kendisi Baumbach'ın resmi eşi. (O yüzden Baumbach'ı biraz daha fazla kıskanıyorum) Damat adayı Malcom'u canlandıran Jack Black, duygusuz çehresini, en iyi oyunlarından birine adamış. Yan rollerde de büyük isimler var. John Turturro ve Ciaran Hinds, alçak sesle döktürüyorlar. Bozulan ilişkiler, açığa çıkan sırlar, onarılan veya sonsuza dek yok olan hisler, hiçbiri fazla sevilesi, kabul edilesi veya bağışlanası olmayan bu sıradan insanları yakın bulmanızı sağlıyor. Adına empati dedikleri şeyi kurmanın zaten lüzumlu olmadığı bu gerçekçi, sade ve yürek yaralayan film, bize bizi gösteriyor. Entelektüel kaygılar çeken, çekmeyen, bu tip dertleri hiç önemsemeyen bir Amerikan ailesinin fertleri, bazı yönleriyle ne kadar da aynı herkesle… İnsanın öyküsü ne kadar da hüzünlü…

Patoloji 'ince' iş

patoloji ile fazla içli dışlı olunca, bir grup katile dönüşüyorlar. En mükemmel, zeki ve tanı konulması en zor cinayeti işleyenin galip geleceği bir oyun başlıyor. Kendilerine fazlasıyla güvenip, kendilerini fazlasıyla önemseyen bir grup bilim adamı, ölüm, yaşam, seks, uyuşturucu ve cinayet kavramları arasında kendi tasarladıkları otopsilere girip çıkmaya başlıyorlar… Kendi halinde bir film vardı. 1997 yapımı "Playing God". Orada da bir doktor ve suçlu olmak arasında gidip gelen bir kahramanla tanışmıştık. "Kadavra", bana "Playing God"ı hatırlattı bir anda. 'Tanrıyı oynayan' bir avuç bilim adamı… Filmdeki her şey uç noktada yaşanıyor. Eylemler, duygular, gördüklerimiz, göremeyip algıladıklarımız… Film, biçim ve estetik açıdan çok başarılı. Hesaplanmış, 'öyle istenmiş', ayrıntıyla düzenlenmiş birçok sahne var. Açılar, planlar, renk, atmosfer, her şey özen dolu. Öykünün gelişimi daha titiz ele alınsaymış, kendinden sonrakilere ciddi bir referans oluşturacak bir film çıkabilirmiş ortaya duygusuyla ayrılıyorsunuz salondan. Zeki ve ateş gibi bir film olan "Crank/Tetikçi"nin senaryo yazarlarından daha iyi bir iş beklerdim oysa ki… Yönetmen ise sınıfın birincisi. Teknik ekibiyle birlikte alkışı hak ediyor. Şahsen, tıbbın en gelişmiş ülkesindeki doktorlara güvenim sıfıra indi "Kadavra"yı izledikten sonra. Kendimi kesinlikle Türk doktorlarına emanet ediyorum.

Sokaklar

Joe Wright'ın yönetmenliği, Jamie Foxx'un performansı ve trajik/gerçek hikâyesiyle "The Soloist" şimdiden 2009 Oscar'larının favorilerinden...

benim evim

PEK YAKINDA

Son zamanlarda edebiyat uyarlaması denince akla gelen ilk isimlerden biri Joe Wright. "Pride & Prejudice-Aşk ve Gurur"a kadar, birkaç kısa film ve BBC yapımında yönetmenlik denemesinde bulunmuş, kendi halinde genç bir sinema aşığıydı. Jane Austen'ın aynı adlı romanından uyarlanan "Pride & Prejudice", Wright'ın ilk sinema filmi olmakla kalmadı, 4 dalda Oscar adaylığının ve pek çok saygın ödülün sahibi oldu. Ardından da çağdaş edebiyatçılardan Ian McEwan'ın aynı adlı romanından uyarlanan "Atonement-Kefaret" geldi. BAFTA ve Altın Küre'de En İyi Film seçilen "Atonement", Oscar'ın da güçlü adaylarındandı; 7 dalda aday olduğu törenden En İyi Müzik ödülüyle dönmüştü. 36 yaşındaki İngiliz yönetmen, üçüncü sinema filmi "The Soloist" ile sinemaseverleri ve eleştirmenleri yine yüreğinden vurmaya hazırlanıyor.

"The Soloist" Nathaniel Ayers adlı müzisyenin gerçek hayat hikâyesini anlatıyor. Filmin kaynağı, Los Angeles Times'da köşe yazarı olan Steve Lopez'in Ayers hakkında yazdığı, seri olarak yayımlanan ve yakın zaman önce kitap (The Soloist: A Lost Dream, an Unlikely Friendship, and the Redemptive Power of Music by Steve Lopez) haline getirilen yazıları. 2005 yılında Lopez, Los Angeles sokaklarında Ayers'i keman çalarken gördüğü ilk andan itibaren ondan çok etkilenir. Nathaniel evsiz barksız, başı dertten kurtulmayan, şizofreni hastası ama müzik yeteneği ile hâlâ parlayan 54 yaşında bir adamdır. Sadece iki teli kalmış kir içindeki kemanıyla Beethoven melodileri çalmaktadır. 30 küsur yıl önce gelecek vaat eden, çok yetenekli bir klasik müzik öğrencisiyken şizofreniye yakalanınca hayatı altüst olmuş, sokaklara düşmüştür. Çoğunlukla Beethoven çalmakta, Beethoven'ın ruhunun sokaklarda kendisini koruduğuna inanmaktadır. Lopez uzun süre Ayers'le vakit geçirir, onunla empati kurmaya çalışır. Bu süre zarfında iki adam arasında sıra dışı bir dostluk oluşur. Lopez gözlemlerini ilk olarak Violinist Has the World on 2 Strings (Dünyası İki Tel Üzerinde Olan Kemancı) adlı yazıda aktarır okuyucuya. Sonra da bu konu bir yazı dizisine dönüşür.

Joe Wright'ın önceki iki filmine baktığımızda şu iki fark hemen göze çarpıyor. "The Soloist" bir roman uyarlaması olmadığı gibi başkahramanı da bir kadın değil. Dolayısıyla yönetmenin Keira Knightley'siz ilk filmi de diyebiliriz "The Soloist" için. Filmin senaryosunda, "Erin Brockovich" ile En İyi Orijinal Senaryo dalında Oscar'a aday olan Susannah Grant'ın imzası var. Gerçek hayatta mutlu bir evliliği olan Steve Lopez, filmde yeni boşanmış dul bir erkek olarak yansıtılmış. Lopez'in tuhaf bulduğu bu değişikliğin nedeniyse Ayers'in hastalığına karşın gazetecide de bir "darbe yemişliğin" olmasıymış.

"The Soloist"de Steve Lopez'i Robert Downey Jr. canlandırırken Nathaniel Ayers'e de Jamie Foxx hayat veriyor. Beş yaşındayken piyano dersleri alan ve profesyonel anlamda şarkıcı olan Foxx'un müzik yeteneğine, Ray Charles'ı canlandırarak En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ı kazandığı "Ray"de şahit olmuştuk. Aktör "The Soloist"teki keman ve çello sahneleri için Los Angeles Filarmoni Orkestrası'ndaki bir çellistten özel ders almış.

ÖZEL SEANS

THE WOMEN

Bu kadınlar insanı çileden çıkarır!

Clare Boothe Luce'un yazdığı "The Women" ilk olarak 1936'da Broadway'de sahnelenmişti. 3 sene sonra bu oyun aynı isimle George Cukor tarafından beyazperdeye taşındı. Başrolleri Norma Shearer, Joan Crawford, Paulette Goddard ve Joan Fontaine gibi zamanın güzide aktrisleri paylaşmıştı. 2008 yapımı yeniden çevrimde de bu kaide değişmiyor. Meg Ryan, Annette Bening, Bette Midler, Candice Bergen, Debra Messing, Carrie Fisher ve Eva Mendes (Uma Thurman, Lisa Kudrow ve Anne Hathaway de düşünülmüştü) gibi popüler isimler aynı filmde biraraya geliyor. Adından da anlaşılacağı üzere ilk filmdeki gibi yeniden çevrimin de tüm kadrosu kadınlardan oluşuyor. Hikâyede ise orijinalinden farklılıklar göze çarpıyor. Manhattan sosyetesinden manzaralar sunan ilk filminden farklı olarak yeni versiyonun merkezinde New York'un moda dünyası var. Filmin başkahramanı kıyafet tasarımcısı Mary Haines, zengin kocası ve 11 yaşındaki kızıyla rahat bir yaşam sürmekte. Ancak kocasının Crystal adlı tezgâhtar kız ile ilişkisi ortalığı karıştırıyor. Filmde Mary Haines'i Meg Ryan, yakın arkadaşı Sylvia Fowler'ı Annette Bening ve kocasının metresi Crystal'ı Eva Mendes canlandırıyor. "The Women", TV kökenli (Candice Bergen'li Murphy Brown dizisinin yaratıcısı ve yapımcısı) Diane English'in ilk sinema filmi yönetmenliği.

PEK YAKINDA

Önüm arkam, sağım solum Bangkok

Pang Kardeşler, İngilizce çektikleri ilk film olan "The Messengers" ile Hollywood'a adım atmışlardı. Şimdi işi bir adım daha ileriye götürüyorlar ve "Bangkok Dangerous"ın yeniden çevrimini yönetiyorlar. 1999 tarihli "Bangkok Dangerous", ikilinin "The Eye" (Pang Kardeşler'siz yeniden çevrimini izledik bu sene) efsanesi başlamadan 3 sene evvel, birlikte yönettikleri ilk filmdi. Senaryosunu Jason Richman'ın (Bad Company) yazdığı yeniden çevrimin başrolünde ise Nicolas Cage var. Joe (Cage), acımasız suç patronunun dört düşmanını öldürmek üzere Bangkok'a gelir. Bu ülkeyi hiç tanımadığı için kendisine yardım etmesi için bir dolandırıcıyla anlaşma yapar. İşini tamamladıktan sonra onu da öldürüp bütün izleri yok etmeyi planlamaktadır. Ancak Joe kendisini bu genç adama akıl hocalığı yaparken bulacak, sağır ve dilsiz bir kıza da aşık olacaktır. Orijinal filmde çevresinden izole oluşunun altını çizmek amacıyla tetikçi sağır ve dilsizdi. Yeniden çevrimde ise kahramanımızın böyle bir engeli yok. Çünkü Bangkok'a gelen ve yerel dili bilmeyen bir Batılı zaten kendini sağır ve dilsiz gibi hissediyor. Ancak öyküye yine de engelli bir karakter yani Joe'nun aşık olduğu kız dahil edilmiş.

BANGKOK DANGEROUS

ENTRE LES MURS

Fransa'da Cannes'lı canlı eğitim

Son günlere kadar "Üç Maymun"un favori gösterildiği Cannes'da Altın Palmiye'yi alarak, tam 21 yıl sonra ülkesi Fransa'ya bu ödülü kazandıran "Entre Les Murs", 47 yaşındaki Laurent Cantet'in imzasını taşıyor. Fransız sinemasını yakından takip edenler için Cantet ismi, çalışma hayatı ve işsizlik konulu "Ressources humaines" ve "L'Emploi du temps"dan dolayı tanıdık gelecektir. "Entre Les Murs", edebiyat öğretmeni François Bégaudeau'nun kendi tecrübelerinden yola çıkarak yazdığı 2006 tarihli aynı adlı romanından yazar tarafından uyarlandı. Başrolde de Bégaudeau oynadı. Film, belalı bir semtteki lisede öğrencilerinin iyi bir eğitim alması için didinen bir öğretmen ile ona meydan okuyan öğrencileri arasındaki ilişkiyi merkeze alıyor ve öğretmeni öğrencisi velisiyle Fransız eğitim sistemini, dolayısıyla Fransız toplumunun çok kültürlü yapısını gözler önüne seriyor. Gerçekçi bakış açısı, samimi dili ve tamamen amatör isimlerden oluşan oyuncu kadrosunun performanslarıyla çok beğenilen "Entre Les Murs" ülkemizde sonbahar aylarında seyirciyle buluşacak.

PEK YAKINDA

THE ACCIDENTAL HUSBAND

Sen ha, bana ha...

Radyo programcısı Dr. Emma Lloyd (Uma Thurman) kadın dinleyicilerinden birisiyle sohbet ederken, ona duyarsız erkek arkadaşından ayrılmasını tavsiye eder. Kadın dinleyici de hemcinsinden gelen bu tavsiyeye hiç tereddütsüz uyar. Hiç ummadığı bir anda eski sevgili durumuna düşen Patrick Sullivan (Jeffrey Dean Morgan) adlı itfaiyeci, öfkeden deliye döner. Emma'nın Richard Bratton (Colin Firth) ile evlenmek üzere olduğunu öğrenince kusursuz ve unutulmaz bir intikam planı tasarlar. Uma Thurman, yapımcılığını üstlendiği ilk sinema filmi "The Accidental Husband"ın haklarını 2001'de satın aldı ve yönetmenlik için tercihi, yakın arkadaşı Griffin Dunne (Addicted to Love, Practical Magic) oldu. Finansal sorunlar, senaryonun sürekli uzayan yazım süreci ve Thurman'ın diğer film projeleri nedeniyle ertelenen yapım nihayet vizyona çıkıyor. "Yapmak istediğim, Meg Ryan veya Julia Roberts'ın oynadığı tarzda, yüksek profilli bir romantik komedi" diyen Uma Thurman, bakalım "The Accidental Husband" ile Black Mamba imajını silip romantik komedi türünde hayal ettiği etkiyi yaratabilecek mi?

ÖZEL SEANS

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

FAST AND FURIOUS

Ismine bakıp da "Hızlı ve Öfkeli"yi yeniden çekiyorlar zannetmeyin. Yapımcılar rakamların devamlı uzayıp gitmesinden sıkılmış olacak ki serinin 4. filminde tüm 'the'lan ve sayıları atıp sadeleşmeyi tercih etmiş. Bu karara yol açan bir başka durum da 4. filmin, 1. ve 2.'nin devamı, 3.'nün ise öncesi olması. "Hızlı ve Öfkeli" hayranlarını yeni filmde bekleyen en büyük sürpriz ise, ilk filmden sonra bir daha birlikte göremediğimiz Paul Walker ve Vin Diesel'in (Michelle Rodriguez ve Jordana Brewster'ı da yanlarına alarak) "Fast And Furious"da yeniden biraraya gelmesi. "The Fast and the Furious: Tokyo Drift"teki gibi yine Justin Lin'in yönettiği 4. filmde Brian O'Conner ve Dominic Toretto, eroin kaçakçısı Antonio Braga'yı ele geçirmek için güçlerini birleştiriyorlar. Böylece hız limitinin sonuna kadar zorlandığı araba yarışları Los Angeles sokaklarından Meksika çöllerine kadar uzanıyor. Film, 2009'un yazında seyirciyle buluşacak.

NINJA ASSASSIN

Başta "Matrix" serisi olmak üzere 15'e yakın filmde yönetmen asistanlığı yapan James McTeigue, ilk yönetmenlik denemesi olan "V for Vendetta"yı Wachowski Kardeşler'in kanatları altında gerçekleştirmişti. Çok iyi eleştiriler alan bu ilk denemeden sonra McTeigue'nin adı tartışmalı bir projede geçti. Alman yönetmen Oliver Hirschbiegel'in yorumunu beğenmeyen stüdyo McTeigue'ye "The Invasion"ı yeniden çektirdi. Böylesi netameli bir süreçten sonra yönetmen, ikinci resmi filminin çekimlerine Berlin'de başladı. Wachowski Kardeşler'in bu sefer sadece yapımcı olarak destek verdiği filmin senaristleri Matthew Sand ve J. Michael Straczynski. "Ninja Assassin"in başkahramanı suikastçı Raizo. Çocukken gizli örgüt Ozunu klanı tarafından sokaklardan alınıp bir ölüm makinesi olmak üzere eğitilen Raizo, arkadaşının klan tarafından acımasızca öldürülmesi üzerine örgütten kaçar ve intikamını almak için hazırlanmaya başlar. Naomie Harris'in de rol aldığı filmde Raizo'yu, "Speed Racer"da da izlediğimiz Koreli pop şarkıcısı Rain canlandırıyor. Film, 2009 başında ABD'de vizyona giriyor.

WORLD'S GREATEST DAD

Robin Williams "Dead Poets Society-Ölü Ozanlar Derneği" günlerine geri dönüyor. Usta aktör "World's Greatest Dad" adını taşıyan yeni filminde bir lise öğretmenini canlandıracak. Bu bağımsız projenin senaristi ve yönetmeni ise "Sleeping Dogs Lie- Seks İtirafları" adlı yetişkin komedisinden tanıdığımız Bob Goldthwait. Williams'ın canlandırdığı Lance karakteri, lisede şiir dersleri vermektedir. Oğlu düzmece bir intihar notu yazmış ancak kazayla ölünce babasını suçlayan bu not Lance'e kötü günler yaşatmıştır. Bu intihar notu kendisinden izinsiz yayımlanıp çevrede sansasyon yaratır. Yönetmenin önceki filmini izleyenlerin kolayca tahmin edeceği gibi "World's Greatest Dad"in de hikâyesinde kilit bir 'muzır' sahne olacak. Williams'a Alexie Gilmore'un eşlik edeceği filmin çekimleri bu ay başlıyor.

USTA

Başarılı reklam filmlerine imza atan Bahadır Karataş ve Mete Özok, ilk sinema filmlerinin çekimine Eskişehir'de başladı. "Usta" adını taşıyan yapımın yönetmenliğini Karataş, yapımcılığını da Özok üstleniyor. Film, Eurimages'dan 250 bin avro destek aldı. Eurimages'dan bu yıl Türkiye'ye verilen tek maddi destek ve ilk filmini çeken bir yapım şirketine Eurimages tarihinde verilen en yüksek rakam bu. Görüntü yönetmenliğini Mirsad Herovic'in üstlendiği filmde Yetkin Dikinciler, Fadik Sevin Atasoy, Şevket Çoruh ve Hasibe Eren rol alıyor. Hikâyenin başkahramanı, kendi uçağını yapma hayali kuran motor ustası Doğan. Hayalinin peşinden koşarken giderek bencil ve yalnız bir adama dönüşen Doğan'ın karısıyla da arası açılıyor. Doğan'ı Yetkin Dikinciler, karısını da Fadik Sevin Atasoy canlandırıyor.

Artık hiçbiri hayatta değil

"Uzun yıllardır filmini yapmayı düşündüğüm bir Kurtuluş Savaşı gazisi hikâyem vardı. 2004 yılında bu proje üzerinde tekrar çalışmaya başladığımda Kurtuluş Savaşı gazilerinin çok azının hayatta olduklarını öğrendim. Drama projesini erteleyip yaşayan son gazilerin gerçek yaşamlarını çekmeye başladım." Sinemamızın klasiklerinden "Selamsız Bandosu" ve "Züğürt Ağa"nın usta yönetmeni Nesli Çölgeçen, "Son Buluşma" adlı belgeselinin ortaya çıkış öyküsünü böyle anlatıyor. 2000'de vizyona giren "Oyunbozan"dan beri sinemaya ara veren Çölgeçen, vakti zamanında televizyon için belgeseller çekmişti. "Son Buluşma" uzun metrajlı olması ve vizyon şansı bulması nedeniyle yönetmenin kariyerinde özel bir yere sahip. Belgeselin kahramanları, Kurtuluş Savaşı'nın son gazileri Nişancı Er Ömer Küyük, Sıhhiyeci Onbaşı Veysel Turan ve Süvari Yakup Satar. Film gazilerin günlük yaşamlarını ve savaş anılarını anlatıyor. 2005'in Temmuz'unda başlayan ve Eylül'de biten çekimlerin ardından Ocak 2006'da Küyük, Mart 2007'de Turan, Nisan 2008'de de Kurtuluş Savaşı'nın son gazisi Satar hayata veda etti. Çölgeçen'in 'gerçek sinema' olarak tanımladığı ve soru-cevap formatında değil sohbet şeklindeki belgeselde bütün sahneler provasız ve tekrarsız çekilmiş.

SON BULUŞMA

Sevdim seni bir kere

Murat Şeker'in "2 Süper Film Birden" ve "Plajda"nın ardından üçüncü sinema filmi "Aşk Tutulması"nın çekimlerine başladığını geçen sayımızda duyurmuştuk. 21 Haziran'da başlayan çekimler tamamlanmak üzere. Filmin vizyon tarihi de 24 Ekim olarak belirlendi. Film, aşk temasını sadakat, samimiyet, rekabet, tutku ve batıl inanç kavramlarıyla harmanlayan bir romantik komedi. Başrolleri "Elveda Rumeli" ile çıkış yapan Tolgahan Sayışman ve "Yaprak Dökümü" dizisiyle yıldızı parlayan Fahriye Evcen paylaşıyor. Sarp Apak ve Feridun Düzağaç'ın konuk oyuncu olarak yer aldığı filmde 500 figüran görev yapıyor. "Aşk Tutulması", 30'lu yaşlardaki futbol delisi Uğur ile 25 yaşındaki kariyer sevdalısı Pınar'ın tesadüfen tanışmaları ile başlıyor. Uğur'un gönlünü artık iki büyük sevda kaplamaktadır: Pınar ve Fenerbahçe. Genç adamı kritik bir seçim beklemektedir.

AŞK TUTULMASI

Kitaplığınızda yer açın

Agora Kitaplığı'ndan çıkan Sergei Eisenstein-Kısa Film Senaryosu ve Türk Sinemasında Kürtler, bu ayın dikkat çeken kitapları…

Sergei Eisenstein'ın hayatı ve eserleri ile yakından ilgilenenler, onun mühendislik eğitimi aldığını, tiyatro yönetmenliği ve ressamlığın yanı sıra öğretmenlik de yaptığını hatırlayacaktır. Osman Akınhay'ın çevirisiyle yayımlanan Sergei Eisenstein-Kısa Film Senaryosu, sinema sanatının bu dahi kuramcısının Devlet Sinematografi Enstitüsü'nde verdiği derslerden oluşuyor. Kitabın kaynağı Eisenstein'ın, Naziler'in 22 Haziran'da Sovyetleri'i işgal etmesinden hemen sonra, 11-18 Eylül 1941 tarihleri arasında Enstitü'nün yönetmenlik sınıfında yaptığı konuşmaların metni. Kitapta, yönetmenin derste yaptığı konuşmalar ve somut örneklerin analizi üzerinden öğrencileriyle yaptığı tartışmalar ayrıntılarıyla yer almakta. Büyük usta derslerinde, büyük bir savaş sırasında kısa film çekmenin temel özelliklerinin neler olması gerektiğine kafa yoruyor ve bu çabalarını öğrencileriyle paylaşıyor. Temelde ise kendi sinemasının sırlarını açıklıyor: "Her çekim bir şiir dizesine benzemelidir; kendi başına yeterli olmalıdır ve hepimiz seyrettiğimizde o çekimdeki fikri bir kristal berraklığıyla anlayabilmeliyiz."

Türk Sinemasında Kürtler, son yıllarda Yeşilçam tarihi, özellikle de tür sineması üzerine yapılan araştırmalara farklı bir boyut getiren bir çalışma. Müslüm Yücel'in kaleme aldığı kitap, 50'lilerin başında "Mezarımı Taştan Oyun", "Kanlı Feryad" ve "Boş Beşik" ile ilk kez beyazperdede boy göstermeye başlayan Kürtler'in günümüze uzanan sinema yolculuğunu, sosyal değişimler ışığında ve yönetmenler, filmler, karakterler/oyuncular ekseninde anlatıyor. Dolayısıyla okuyucu Türkiye'de Kürtler'in ilk defa Atıf Yılmaz ve Hüseyin Peyda'yla beyazperdeye geldiğini öğrenirken; Züğürt Ağa, Eşkıya, Kibar Feyzo, Ali Nazik, Çiçek Abbas, Davaro gibi birçok unutulmaz karakterin Kürt olduğunu; başta Şener Şen, Kemal Sunal ve İlyas Salman olmak üzere Tarık Akan, Hakan Balamir, Türkan Şoray, Hülya Koçyiğit, Fatma Girik gibi pek çok ünlü oyuncunun Kürtleri canlandırdığını hatırlayıp hafızasını tazeliyor. Yücel'in kitabında bir yönetmen/oyuncu ayrı bir yerde duruyor: Yazarın 'Türkiye Kürtleri'nin sinema sevgisi onunla başlar. O sadece bir film sunmaz Kürtler'e bir hayat ve ruh da sunar' diyerek kitapta özel bir bölüm ayırdığı Yılmaz Güney.

Ön jüri belli oldu

Geçtiğimiz sene ismi açıklanmayan ön jürisi ve yarışmaya kabul edilmeyen filmler nedeniyle Antalya Altın Portakal Film Festivali hayli eleştirilmişti. Bu sene farklı bir uygulamaya gidildi ve 3 ay öncesinden festivalin ön jürisi basına açıklandı. Türkiye Sinema ve Audiovisuel Kültür Vakfı (TÜRSAK) ve Antalya Kültür Sanat Vakfı'nın (AKSAV) işbirliği ile 10-19 Ekim tarihleri arasında 45.si düzenlenecek olan Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin Ulusal Uzun Metraj, Belgesel ve Kısa Film dallarında yarışmaya katılacak filmleri izleyecek ön jüri şu isimlerden oluşuyor:

Ulusal Yarışma: Mithat Alam, Serap Aksoy, Tevfik Başer, Erkan Aktuğ, Muammer Brav, Atilla Dorsay, Ziya Öztan, Necip Sarıcı, Fehmi Yaşar ve Serra Yılmaz.

Ulusal Kısa Film Yarışması: Isa Çelik, Alper Maral ve İhsan Yılmaz.

Ulusal Belgesel Film Yarışması: Tunca Arslan, Ertuğrul Karslıoğlu ve Ömer Tuncer.

Sen sus, görüntüler konuşsun

Bursa İpek Yolu Film Festivali kapsamındaki Ulusal Altın Karagöz Kısa Film Yarışması'nda sadece diyalogsuz filmler yarışacak.

Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Uluslararası Bursa İpek Yolu Film Festivali 28 Kasım–4 Aralık tarihleri arasında üçüncü kez sinemaseverlerle buluşacak. Festival kısa film üretimini özendirmek, gelişimine katkı sağlamak ve kısa film çeken sinemacıları desteklemek için Ulusal Altın Karagöz Kısa Film Yarışması düzenliyor. Altın Karagöz'ün diğer kısa film yarışmalarından farkı, hikâyelerini diyaloglarla anlatmak yerine, sinemanın görsel gücünü kullanarak anlatan diyalogsuz filmleri kabul etmesi. Festivalin bu bölümünde toplam 15 film Altın Karagöz Ödülü için yarışacak. Ayrıca birinci gelen kısa filmin sahibi 8.000 YTL para ödülü kazanacak. 1 Ocak 2008 tarihinden sonra çekilmiş, diyalog içermeyen ve 20 dakikayı aşmayan kurmaca filmlerin katılabileceği yarışmanın son başvuru tarihi 19 Eylül. Tüm amatör ve profesyonel kısa filmcilerin başvurabileceği yarışma ile ilgili ayrıntılı bilgi ve katılım için:

Uluslararası Bursa İpek Yolu Film Festivali
Cumhuriyet Cad. Uğurlu Palas Apt. No:11/4 Taksim 34437 İstanbul
Tel: + 90 212 235 32 34 / Faks: + 90 212 235 32 94
www.ipekyolufilmfest.com - bilgi@ipekyolufilmfest.com

Saraybosna'ya 'kar' yağacak

15-23 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilecek 14. Saraybosna Film Festivali, Saraybosnalı kadın yönetmen Aida Begic'in dört kısa filmin ardından ilk uzun metrajı olan "Snijeg-Kar" ile açılıyor. Film Bosna'da 1997'deki savaşta büyük zarar görmüş bir köyde yaşananları anlatıyor. Prömiyerini bu seneki Cannes Film Festivali'nde yapan ve 'Grand Prix of the Semaine de la critique programme' ödülü kazanan "Kar", ilk defa kendi ülkesinde seyirciyle buluşacak. Film Türkiye'de ise Kasım ayında vizyona girecek. Festival programı henüz açıklanmadı ancak aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 16 ülkeden film büyük ödül için yarışacak. Festival jürisi bu sene Nuri Bilge Ceylan başkanlığında toplanacak.

Beş Vakit Akademi'de

Reha Erdem'in yurtiçi ve yurtdışında pek çok ödülün sahibi olan dördüncü uzun metrajı "Beş Vakit"in senaryosu, Oscar ödüllerini de veren Amerikan Sinema Sanat ve Bilimleri Akademisi Kütüphanesi'nin daimi koleksiyonuna kabul edildi. Hollanda, Amerika ve Fransa'da gösterilen "Beş Vakit" 29 Ağustos'ta İngiltere'de, ardından da Belçika ve Lüksemburg'da vizyona girecek.

Daha.büyük.daha.iddialı

Aralık ayında gösterime girecek olan "G.O.R.A."nın devamı niteliğindeki filmi "A.R.O.G"un setine gazetecileri davet eden Yılmaz, hem filmle ilgili bilgiler verdi hem de seti gezdirdi…

Cem Yılmaz, sette "A.R.O.G" ekibiyle birlikte

M. EMİR EREN

Sinemalarda gösterilen 3 dakikalık bir tanıtım filmiyle haberdar oldu herkes "A.R.O.G" projesinden. Boğazını ısıran yaratığa "Babaya bu kadar dil çıkar mı ama…" diye çıkışan halıcı Arif, macerasına aynı tempoda devam ediyor, tanıtımın sonunda da "yakışıklı değil ama sempatik" kahramanımız kendisini bu kez ilk çağlarda buluyordu. "A.R.O.G"un iddiasını açıkça ortaya koyan bir tanıtım filmiydi bu aslında; teknik kalitesi yüksek, mizahi açıdan da ilkinin altında kalmayacak bir devam filmiyle karşılaşacağımızı müjdeliyordu. "A.R.O.G" setini ziyaretimiz sırasında edindiğimiz izlenim ve Cem Yılmaz'ın çekim mekanında yaptığı açıklamalar da bunu doğrular nitelikte.

Şimdiye kadar tanıtım filmi dışında filmle ilgili hiçbir haber ve hiçbir görüntü basına sızmamıştı. Dolayısıyla Cem Yılmaz-Ali Taner Baltacı ikilisinin Afyon/Döğer'deki sette neler yaptığını bir süredir fena halde merak ediyorduk açıkçası. Sete yapılacak basın gezisi bu sebeple bir hayli heyecan vericiydi. Gezinin –biraz zor geçen- ilk etabı olan otele ulaşım faslı geçildikten sonraki sabah Cem Yılmaz bizleri üzerinde eşofmanı, elinde filmle ilgili malzemelerle karşıladı. Afyon İkbal Otelin konferans salonunda gerçekleşen bu buluşmada gazetecilerin karşısına çıkan Yılmaz, "A.R.O.G"un daha önce hiç görülmemiş fotoğraflarından oluşan bir slayt gösterisi eşliğinde filmle ilgili önemli bilgiler verdi. Her şeyden önce "A.R.O.G"un, "G.O.R.A"dan çok daha büyük ve iddialı bir proje

Filmin muhtelif sahneleri Antalya'da çekildi.

olduğunu bir kez daha idrak ettik. Yılmaz'ın en fazla üzerinde durduğu konulardan biriyse çekimlerin tam hayal ettiği şekilde gerçekleşiyor olmasıydı. Malum "G.O.R.A"nın yapımı sırasında elde olmayan aksaklıklar ve teknik sorunlar yaşanmış, bunlar da filmi olumsuz yönde etkilemişti. "A.R.O.G"un –o ana kadar- 11 haftayı bulan çekimleri boyunca bu tür sorunlar yaşanmamış olması, filmi merakla bekleyen izleyiciler için sevindirici bir haberdi.

Filmin bazı sahneleri Antalya'da çekilmişti. Hatta Mayıs ayının sonlarında gerçekleşen ilk çekim günü de Antalya'da gerçekleşmişti. Afyon'da ise tam 11 hafta çalışan ekip, burada büyük bir A.R.O.G köyü kurdu. Genel itibanyla bu köy, çevresi, Antalya'daki doğal mekanlar ve İstanbul'daki mekanlarda geçen filmin ana hikayesiyle ilgili pek fazla bilgi alamadığımızı söylemeliyiz. Zira Cem Yılmaz, basın toplantısında filmdeki esprileri şimdilik saklı tutmaya özellikle dikkat etti. Sonuç itibanyla hikayeye ilişkin olarak sadece olayların G.O.R.A'nın bıraktığı yerden devam edeceğini ancak Arif'in bu kez farklı insanlarla, farklı bir macera yaşayacağını biliyoruz.

CGI teknolojisiyle müdahale edilecek olan planlar ve üç boyutlu animasyon teknolojisiyle sahnelere yerleştirilecek olan kimi yaratıklar ise "A.R.O.G"un önemli sürprizleri arasında yer alıyor. Elbette tüm bunlar, filmin bütçesine de ağır yük getiriyor. Sekiz buçuk milyon dolarlık bütçesiyle, Türkiye'nin en büyük film projelerinden biri haline gelen filmde inanılmaz bir yatırım olduğu kesin. Basın toplantısı sırasında salonda bulunan yapımcı Murat Akdilek de (Fida Film), bu film için sektördeki bütün kredilerini kullandıklarını ve bu yüksek meblağın her kuruşunun gideceği yerin şimdiden belli olduğunu ifade etti. Konu bütçeye geldiğinde, basın mensuplarının ilk sorduğu soru, "A.R.O.G"tan nasıl bir gişe rakamı beklendiği oldu. Cem Yılmaz'ın bu soruya cevabı ilginçti: "'Hokkabaz'da, bu filmi aklı başında 4000 kişi izlese yeter diyordum, bu kez öyle bir şey diyemiyorum. Öyle bir şey olursa biz de artık film yapamayız, evimizde otururuz."

Son derece yorgun olduğu gözlenen Yılmaz, salonda filmle ilgili açıklamalar yapan tek kişi değildi. Filmin yönetmenliğini üstlenen Ali Taner Baltacı da, filmin özellikle teknik açıdan son derece üst düzey olması için, görüntü yönetmeni Soykut Turan'la birlikte ellerinden geleni yaptıklarını söyledi. Filmin başrol oyuncuları Ozan Güven, Özkan Uğur, Nil Karaibrahimgil, Muhittin Korkmaz, Hasan Kaçan ve Zafer Algöz –Özge Özberk haricinde- tam kadro oradaydı. Erkek oyuncuların, saç sakal bırakarak ilk çağlardaki hırpani insan tipine bürünebilme çabalarının sonucu görülmeye değerdi gerçekten. Kendi deyimleriyle set "dünya güzelleriyle dolup taşmıştı!"

Ekiptekilerden bazıları birden fazla rol canlandırıyorlar filmde. Söz gelimi Cem Yılmaz, Arif karakterinin yanısıra Komutan Logar, Logar'ın büyükbabası ve A.R.O.G köyünden kötücül bir simayı canlandırıyor. Zafer Algöz de Yılmaz gibi dört ayrı tiple izleyici karşısına çıkacak. Bu arada Hasan Kaçan'ın daha ilk çekim gününde bir kayadan aşağı yuvarlandığını, "G.O.R.A"dan da hatırlayacağımız ('Komutan Logar, bir cisim yaklaşıyor efendim') Muhittin Korkmaz'ın en az dört kez eşekten düştüğünü, ekibin sabah saat beşte kalkıp, akşam hava kararana dek durmaksızın çalıştığını da notlarımız arasına ekledik. Cem Yılmaz'a yöneltilen sorulardan biri de, "G.O.R.A"yla ilgili eleştirilerin başında gelen, skeç mantığıyla ilerleyen senaryo mantığının, "A.R.O.G"da devam edip etmediğiydi. Yılmaz, bu soruya cevaben bu kez aynı mantığın hikayeye daha iyi yedirildiğini söyledi.

A.R.O.G KÖYÜ, NÜFUS 100

Oteldeki basın toplantısından sonra ufak bir yemek arası verildi ve ardından yaklaşık 50 dakikalık bir yolculukla, Afyon'nun Döğer beldesindeki Memeç kayalıklarına ulaştık. Burada, kayalıkların üzerine ve etrafına kurulan 100 nüfuslu A.R.O.G köyü ve set çalışanları tarafından karşılandık. Cem Yılmaz, burada da rehberliğimizi yapmayı sürdürdü. Film için 200'ü aşkın insan çalışıyordu, toplam figüran sayısı çekimlerin sonunda 3000 kişiyi bulacaktı. Setin etrafında, karavanlar, film çalışanlarının konuşlandığı barakalar ve çadırlar mevcuttu. Yılmaz'ın kem gözlerden koruduğu ve vaktinden önce gün yüzüne çıkmaması için görüntü alınmasına izin vermediği A.R.O.G Köyü'nün, irili ufaklı mağaralardan, sunaklardan ve çitlerden oluştuğunu söyleyebiliriz. Hemen Memeç Kayalıkları'nın yakınındaki küçük bir yeraltı mağarasında da çekimler yapılmış. Ekibi en çok zorlayansa, bu tarihi mekanlardaki duvar yazıları olmuş. Söylenene göre ekip, adeta arkeolojik bir çalışma yaparcasına, bu mekanlardaki yazıları temizleyerek çekim yapabilmiş. Bu kısa tur sonrasında Cem Yılmaz, geleceğe ilişkin planlarından da bahsetti. Bundan sonra hedefi, daha sık aralıkla film yapmak. Yeni bir film yapmak için, bir daha "A.R.O.G" için beklediği kadar beklemek niyetinde değil (A.R.O.G 2002 yılından bu yana Yılmaz'ın gündemindeymiş). Sırada, yapım koşulları bakımından "A.R.O.G"tan çok daha mütevazı, "Hokkabaz" gibi, kendi yazdığı dramatik bir hikaye var.

Nil Karaibrahimgil

ABONELERE BERTOLUCCI ŞÖLENİ!

Tebdilimekanda aksiyon var!

Yaz sezonu büyük bütçeli macera filmleriyle devam ediyor! En son yedi yıl önce karşımıza çıkan "The Mummy" serisinin üçüncü halkası "MUMYA: EJDER İMPARATORUNUN MEZARI" (The Mummy: Tomb of the Dragon Emperor) Brendan Fraser, Maria Bello, Michelle Yeoh ve Jet Li'yi br araya getiriyor. Bu kez olaylar Çin'de geçiyor ve kahramanlarımız binlerce yıllık uykusundan uyandıktan sonra Çin'i ele geçirmeye kalkışan ünlü Terra Cotta ordusunu durdurmaya çalışıyor.

Rick O'Connell'ın Ejder İmparatoru ile işi zor gibi!

EBRU ÇELİKTUĞ

"Mumya" ve "Mumya Dönüyor" filmleri arasındaki iki yıllık ara, devam filmleri için makul bir süreydi. Ama "Mumya Dönüyor" ile "Mumya: Ejder İmparatorunun Mezarı" arasında geçen altı yıl, uzun bir aralık gerçekten de. İlk iki film, patlamış mısır eşliğinde seyredilecek eğlenceli, bol özel efektli, heyecan dolu maceralardı. İkinci halka, daha fazla aksiyon ve daha fazla görsel efekt sunuyordu. (Her ne kadar sabun köpüğü filmler kategorisine dahil edilip sinema sanatına değer katan filmler olarak görülmeseler de, iki filmin toplam bütçesinin 180 milyon dolar olması ve karşılığında 840 milyon dolarlık kar elde etmesi, yola devam etmek gerektiğinin bir işaretiydi.) Yıllar sonra da bu kural değişmiyor ve bol bilgisayar destekli görselliğiyle üçüncü film, bu kez farklı bir coğrafyada, bazı oyuncu değişiklikleriyle hayranlarını hareketli bir macera yaşatmaya davet ediyor.

Göze çarpan ilk değişiklik, ilk iki filmde Brendan Fraser'a eşlik eden Rachel Weisz'ın yokluğu. Weisz'in projeyi reddetme nedeni, Çin'deki çekimlerin beş ay sürecek olması ve henüz iki yaşında olan oğlu Henry için uygun bir ortam olmayışı. Oysa yönetmen Rob Cohen'e sorarsanız işin aslı, Weisz'in henüz 37 yaşındayken 21 yaşında bir oğlu olan Evelyn karakterini canlandırmak istememesi. Bazı kaynaklara göre Weisz yıllar sonra tekrar "Mumya" serisinde yer almak istemiyor. Bu arada filmin senaryosunun kötü olduğuna dair dedikodular da almış başını gidiyor. Weisz'ın teklifi reddetmesinde bunun da rolü olabileceği düşünülüyor. Gerçek sebep ne olursa olsun bu durumun en fazla Maria Bello'nun işine yaradığı kesin; Evelyn rolü ona emanet edildi ne de olsa. Karakteri çok sevdiğini ve bu karaktere kendisine göre farklılıklar katmak istediğini söyleyen genç oyuncu, muhtemel devam filmleri için yapımcılara şimdiden "evet" demiş bile. Yine Bello'nun söylediğine göre, kitap kurdu olarak bildiğimiz Evelyn O'Connell'ı bu filmde çok daha fazla aksiyon sahnesinde izleyeceğiz. Bello bunun için Uzak Doğu dövüş teknikleri konusunda ders almış, silah kullanmayı ve kick box yapmayı öğrenmiş.

Bir diğer önemli değişiklikse, hikayenin Çin'e taşınmış olması. Üstelik bu kez işin içinde tarihsel gerçeklik taşıyan ünlü Terra Cotta ordusu var. İlk kez 1974 yılında çiftçilerin su arama çalışmaları esnasında tesadüfen fark edilen ve özenli bir arkeolojik kazı sonucu, Çin'in ilk hanedanlığı olan Qin sülalesi zamanında ortaya çıktığı anlaşılan bu ordu, yeraltında diklemesine duran askerlerin, generallerin ve atlarının topraktan dökülmüş heykellerinden oluşuyordu. İşte hikaye de Terra Cotta ordusunun 1946 yılında, anne ve

Bakalım Maria Bello, Rachel Weisz'ın yerini tutabilecek mi?

Mumya: Ejder İmparatoru'nun Mezarı

Michelle Yeoh filmde büyücü Zi Yuan'ı canlandırıyor.

Kim tutar binlerce yıllık taşlaşma cezasından kurtulan Ejder İmparatoru'nu?

babasının izinden giderek arkeologluğu seçen Evelyn ve Rick O'Connell'ın oğulları Alex tarafından keşfiyle başlıyor. Bu heyecan verici arkeolojik keşif, binlerce yıldır Zi Yuan adlı bir büyücünün (Michelle Yeoh) lanetiyle taşlaşarak uykuya dalan büyük kötülük timsali Ejder İmparatoru'nun (JetLi) ordusuyla birlikte yeniden uyanmasına ve Çin'i –belki de işler yolunda giderse tüm dünyayı!- ele geçirme arzusunun canlanmasına neden oluyor. Üstelik Alex, uyuyan kötülüğü uyandırmasının yanı sıra; Ejder İmparatoru'nun mezarının gizli kalması için uğraşan güzel bir katilin (Isabella Leong'un canlandırdığı bu karakter aslında Ejder İmparatoru'nu cezalandıran büyücü Zi Yuan'ın kızı) hedefi haline geliyor, ama bildiğini okumaya devam ediyor.

Oğullarının dünyanın başına iş açtığından habersiz olan Rick ve Eveyln'e dönersek; II. Dünya Savaşı sırasında İngiliz gizli servisine hizmet veren çift, artık emekli olmuş ve sıradan bir hayat sürmekten sıkılmış durumdadır. Dolayısıyla teşkilatın verdiği son bir gizli görev onları ziyadesiyle mutlu eder: kendilerinden çok değerli bir sanat eserini çalınmış olduğu Şangay'daki müzeye geri götürmeleri istenir. O yıllarda Çin büyük bir siyasi ve toplumsal karışıklık içindedir. O'Connell'ların yol arkadaşı, Evelyn'in erkek kardeşi Jonathan ise, Şangay'da geçmiş günlerde yaşadıkları maceralarının nostaljisiyle Eski Mısır temalı bir bar açmıştır. Alex, ortaya çıkan karışıklığı düzeltmek için anne ve babasından yardım isteyecektir. Çünkü, dile kolay 10.000 Terra Cotta askeri, başlarında müthiş bir şekil değiştirme ustası olan Ejder İmparatoru'yla, binlerce yıllık uykularından uyanmış, dünyayı ele geçirmeye hazırlanmaktadır. Bu konudaki en büyük yardımcılarıysa fanatik bir asker olan General Yang'tır (Anthony Wong). Onun da amacı Ejder İmparatoru ve ordusu sayesinde Çin'i ele geçirmektir. İşte böylece O'Connell'lar yeniden bir araya gelir ve hızlı bir aksiyon başlar: Himalayalar'a tırmanmaktan tutun üç başlı ejderhaya, sonsuz hayata ulaştıran göllerden Yeti'lere pek çok alışılmışın dışında macera öğesi kahramanlarımızı beklemektedir. Bu arada, Jet Li ve Michelle Yeoh oyuncu kadrosunda olduğuna göre Uzak Doğu savaş tekniklerinin en güzide örneklerini izleyeceğimizin de altını çizmek gerek. Karakterlerin hepsi kendine özgü dövüş teknikleriyle karşımıza çıkacaklar: Brendan Fraser II.Dünya Savaşı yıllarında Çek Yahudileri'nin geliştirdiği "Krav Maga" adlı, içgüdüsel vücut hareketlerine dayanan bir dövüş tekniği uygulayacak mesela. Michelle Yeoh kılıçla savaşırken, Isabelle Leong Kung Fu tekniğini, Luke Ford Uzak Doğu dövüş sanatı esintili sokak dövüşünü, Mario Bello ise yumruklarını kullanarak biçim değiştiren güçlü düşmanları Ejder İmparatoru'nu alt etmeye çalışacak.

Indiana Jones'a rakip

Bu yılın en merakla beklenen

Brendan Fraser ve Luke Ford, baba-oğul O'Connell'ları büyük bir uyumla canlandırmış.

filmlerinden biri, şüphesiz "Indiana Jones ve Kafatası Krallığı"ydı. Yıllar sonra eski bir dostla karşılaşma duygusuyla izlediğimiz bu Spielberg klasiğinin devam filmi, kimileri için pek tatmin edici olmasa da, genelde iyi bir gişe getirisi sağladı. Her ne kadar 60'ını devirse de asla 50'sinden fazla göstermeyen Harrison Ford'un hayat verdiği sıra dışı arkeologun maceraları, yıllar sonra bile büyük ilgi ve merak uyandırdı. "Indiana Jones ve Kafatası Krallığı"nın çekileceği duyulduğunda, rakip firma Universal, yıllar sonra, artık modası geçmiş sayılan "Mumya" serisini canlandırmaya karar verdi ve bu hayli riskli projeyi, ilk iki filmin yönetmeni Stephen Sommers'ın yapımcılığında, Rob Cohen'in ellerine teslim etti. Indiana Jones gibi maceradan maceraya koşan arkeolog çiftin kendileri gibi arkeolojiyi seçen oğulları etrafında şekillenen öyküsüyle film, gün be gün ilerleyen görsel efektlerden payını genişçe alarak; daha geniş kadrolu, geniş bütçeli ve bol aksiyonlu bir formüle endekslenerek ele alındı. Bakalım Indiana Jones ile gireceği yarışta nasıl bir sonuç elde edecek?

"Mumya" serisinin ilk iki bölümünde senaryo zayıftı, karakterlerse son derece sığ olarak işlenmişti ve belli bir yaş grubuna hoşça vakit geçirtmek dışında fazla bir iddiası yoktu. Stephen Sommers'ın yazıp yönettiği filmler çölde geçiyor; İmhotep ve Ardeth Bay gibi, eski mumya filmlerinden gelen klasik karakterler, iki filmde de ana karakterlerin yanında boy gösterebiliyordu. Sommers, serinin son filmi için sadece yapımcılığa soyununca, senaryo yazımı da ünlü televizyon dizisi "Smallville" ve "Örümcek Adam II"ye de emeği geçen Alfred Gough ve Miles Millar'a devredildi. Bu da kaçınılmaz olarak pek çok yeniliği ve farklılığı beraberinde getirdi. Mesela üçüncü filmde O'Connell'lar dışında devamlılık arz eden karakterler –Jonathan dışında- yok, ama yeni yan karakterler ortaya çıkıyor. Zaten küçük oğulları da artık büyüyüp ebeveynlerinin yolunda yürümeye karar vermiş, genç bir arkeolog artık. Hatta hikayenin anne ve baba O'Connell'lardan çok Alex'in üzerine kurulduğu da bir gerçek. Ama unutmamalı ki, "Mumya" serisinin başarısının altında yatan nedenlerden en büyüğü, yan karakterlere duyulan sevgi ve sempatiydi; hatta "Scorpion King/Akrep Kral" başlı başına "Mumya Dönüyor"daki Dwayne Johnson'ın canlandırdığı karakter üzerine çekilmiş bir filmdi. (Bu arada Johnson'ın bu yıl çekilen, "Akrep Kral"ın devam filmi, "Akrep Kral: Bir Savaşçı'nın Yükselişi"nde oynamayı reddettiğini belirtelim). Bu yüzden, eski karakterleri devre dışı bırakmanın, "Mumya" hayranlarını nasıl etkileyeceği de filmle ilgili ayrı bir merak konusu.

Mumyaları genellikle çölde görmeye alıştığımız için filmin öyküsünün Çin'e taşınması da ilk iki filmle bağları koparan bir diğer unsur. Ama olayların genel akışı konusunda sıkı bağlar devam ediyor denebilir. Alex de heyecanlı ve meraklı bir bilimadamı, hırslı ve kötü kalpli Çin imparatorunu uyandırması, tıpkı eskiden anne ve babasının yaşadığı maceralara benziyor: bu adeta genetik bir O'Connell durumu! Uyuyan kötülük uyandırılır, sonra da bununla mücadele başlar; aksiyon da tavana vurur.

Maceranın en büyük yeniliklerinden biri, gizemli Terra Cotta ordusu!

Mumya: Ejder İmparatoru'nun Mezarı

Jet Li şekil değiştiren Ejder İmparatoru rolünde.

Indiana Jones serisiyle arasındaki benzerlikler, filme getirilen eleştirilerin temelini oluşturuyor. Rick O'Connell da Indiana Jones gibi macera meraklısı bir arkeolog. Hatta oğlu Alex de Indiana Jones'un son macerasında Shia LaBeouf'ün canlandırdığı Mutt Williams'ı andıran bir karaktere dönüşmüş durumda. Alex'i canlandıran Luke Ford, Avustralyalı ve henüz üçüncü uzun metrajının böyle büyük bir prodüksiyon olması, kariyeri için önemli bir sıçrama. Bu yılın başarılı Avustralya yapımı "The Black Balloon"da otistik bir genci canlandıran ve bu rolle yapımcıların dikkatini çeken Ford ile Brendan Fraser'ın deneme çekimlerindeki baba-oğul uyumu Ford'un rolü almasında etken olmuş. Anne ve babasının maceralı geçmişinin gölgesinde kalan ve artık büyüdüğünü ispata çalışan 20'li yaşlarının başındaki Alex rolündeki Ford'un, babasının hatalarına benzer hatalar yaparak adeta onun adımlarını takip eden karakterini başarıyla işlediği söyleniyor.

Ejder Imparatoru'nun, Jet Li tarafından canlandırılması ise, aksiyon severler için bir başka sürpriz. Li için yönetmen Rob Cohen'in de Budist oluşu ve Çin kültürüne olan hayranlığı ayrı bir anlam taşıyor. Üstelik, Cohen'in bir Hong Konglu yönetmen gibi hızlı ve enerji dolu oluşu da Li'nin projeyi çok sevmesinde bir etken olmuş. Ejder Imparatoru'nu yıllar önce cezalandıran büyücü Zi Yuan'ı canlandıran Michelle Yeoh ise, rolü

Bırakın uyusunlar!

Mumyalar epeydir insanları korkutmaktan uzak figürlere dönüştü ve artık modası geçti. Sessiz sinema döneminde, kısa metraj da olsa mumyalarla ilgili korku filmlerine ilgi büyüktü. Ama esaslı mumya filmlerine daha ileriki yıllarda rastlıyoruz. Sinema tarihinde mumyalarla ilgili iki ana kol var aslında. Bunlardan ilki, Universal Pictures'ın 1932'de başlattığı beş filmden oluşan mumya serisi, diğeriyse İngiliz yapım şirketi Hammer'ın 1959'da başlattığı dört filmlik seri. Yıllar sonra artık pek de korkutmayan mumyalara dönüş yapmak isteyen münferit vakalar da oldu, ama başarılı örnekler ne yazık ki yok denecek kadar az.

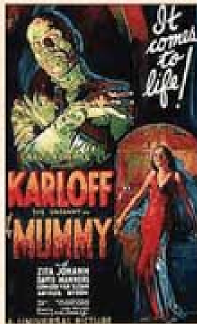
Universal Pictures yapımları

The Mummy, 1932

Yön.: Karl Freund

Oyn.: Boris Karloff, Zita Johann

"Sinemanın Giotto'su" olarak tarif edilen Bavyeralı görüntü yönetmeni Karl Freund'un ABD'ye gelip Universal'a katılmasından iki yıl gibi kısa bir süre sonra çektiği ilk filmdi "The Mummy". O yıllarda, Universal Pictures, Dracula, Kurt Adam ve Frankenstein gibi klasik korku uyarlamalarını filme almaya başlamıştı; Karl Freund bir yıl önce çekilen "Dracula"da görüntü yönetmenliği yapmıştı. Bu nedenle olsa gerek, filmin adeta "Dracula"nın bir yeniden çevrimi gibi olduğu söylenir genellikle. Bazı yan karakterler iki filmde de yer almaktadır ve ayrıca hikaye anlatımı, neredeyse kare kare, büyük benzerlik taşır. Freund'un Alman ekspresyonizminden büyük ölçüde etkilendiği filmde, özellikle Boris Karloff'un lanetli mumya İmhotep'teki performansı hayranlık uyandırmıştı. Bir arkeolojik araştırma esnasında bulunan mezarı, genç ve heyecanlı bir arkeologun merakı yüzünden açılan İmhotep canlanıyor ve Ardeth Bay (Death by Ra, Ra'dan gelen ölüm kelimelerinin anagramı) olarak, önceki hayatındaki sevgilisi Prenses Anck-es-en-Amon'un bu hayattaki reenkarnasyonu olan Helen Grosvenor'ın (Zita Johann) peşine düşüyordu. Filmin yeniden çevrimi, 1999'daki "Mumya" aslında; 1940'taki "The Mummy's Hand", tam bir yeni çevrim sayılmamakla beraber, yarı-yeniden çevrim olarak tanımlanmakta ve B sınıfı kategorisinde değerlendirilmekteydi. Çünkü 1932 yapımı "The Mummy" ile ne konu ne karakter açısından bir eşleşme yoktu. Ardından "The Mummy's Tomb", "The Mummy's Curse" ve "The Mummy's Ghost" geldi, üç filmde de Kharis adlı mumyayı, en ünlü Kurt Adam Lon Chaney Jr. canlandırmıştı.

Hammer Film Productions yapımları

The Mummy, 1959

Yön.: Terence Fisher

Oyn.: Christopher Lee, Peter Cushing

Universal'in canavar filmlerinin altın dönemi bittikten sonra, İngiliz sineması bu altın dönemi yeniden canlandırmaya çalıştı, tabii Universal'in izniyle. Frankenstein ve Dracula'nın ardından sıra "The Mummy"ye geldiğinde, "Mummy's Hand" ile "The Mummy's Tomb"a dayalı "The Mummy" ortaya çıktı. Film, İngiliz korku sinemasının temel taşı Terence Fisher'ın imzasını taşımakta. 43 yaşında ilk uzun metrajını çeken ve daha sonra özellikle Christopher Lee-Peter Cushing ikilisinin rol aldığı kültleşmiş korku filmleriyle haklı bir ün kazanan Fisher, Peter Cushing ile 14, Christopher Lee ile 12 kez çalışmıştı. Türün artık klasikleşmiş hikaye akışı, bu versiyonda da aynıydı: meraklı arkeologlar, okunmaması gereken tılsımlı sözler,

için şunları söylüyor: "Karakter benim için çok heyecan verici, çünkü bir büyücü! Hikayede hayatının aşkıyla tanışıyor, fakat Ejder İmparatoru, hem Zi Yuan'ın sadece kendisine ait olmasını, hem de ölümsüzlüğün sırrını kendisine vermesini istediği için araya giriyor. Zi Yuan ise onu reddediyor ve gücünü kullanarak onu lanetliyor. Bu rolün harika olduğunu düşünüyorum!"

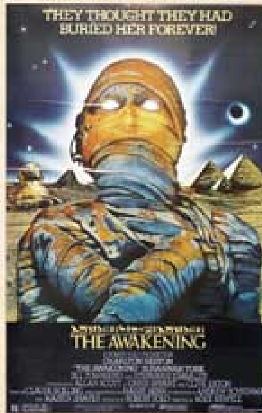
Filmin başarısı büyük ölçüde serinin yeni yönetmeni Rob Cohen'e bağlı aslında. Stephen Sommers her ne kadar ilk iki filmin yazarı ve yönetmeni olarak belli bir gişe başarısı kazanmış ve dikkatleri yeniden mumyalı eğlenceliklere çekmiş olursa olsun, kariyeri fazla parlak olmayan bir yönetmendi sonuçta. Cohen ise, "Stealth", "Hızlı ve Öfkeli", "xXx" gibi hızlı ve kârlı aksiyonların yönetmeni olarak adını duyurmuştu. Üstelik antropoloji okumuş biri olarak, özellikle Çin'e ve alt-kültürlere olan merakının, "The Skulls" ve "Dragon: Bruce Lee Story" gibi projelerde çok işine yaradığını ve kendine özgü bir bakış açısı oluşturmasına katkıda bulunduğunu söylüyor. Cohen'in varlığının, aksiyona fazla yüklenmiş, ama Sommers'ın mizahından yoksun bir "Mumya" filmi ortaya çıkarması olasılığıysa, seriyi sevenler için ayrı bir endişe konusu bu arada. Ama özellikle Michelle Yeoh, Jet Li ve Maria Bello'nun varlıkları ve ayrıca filmin Çin'in sınırsız güzelliğinin ev sahipliğinde çekilmiş olması dolayısıyla "Mumya: Ejder İmparatorunun Mezarı"nın özellikle belli bir yaş grubu için kayıtsız kalınmayacak bir eğlence vaat ettiğini söyleyebiliriz.

Brendan Fraser da Harrison Ford gibi yıllar geçse de yaşlanmamakta direniyor.

açılmaması gereken bir mezar ve uyandırıldığı andan itibaren etrafa bela ve kötülük saçan bir mumya. Ama Christopher Lee'nin mumya Kharis'i, Peter Cushing'in de onun hakkından gelecek arkeologu canlandırdığı bu film, gerçek bir korku klasiğine dönüşmüştü. Mısır'daki mezarın açılma sahnelerinin buram buram stüdyo koktuğu eleştirisi bir kenara koyulacak olursa filmin, Fisher-Lee-Cushing üçlüsünün en parlak ve özgün çalışmalarından biri olduğu tartışılmaz bir gerçek. Hammer, filmin başarısının ardından, kendine özgü tarzlarıyla farklılaşan mumyalı filmlerine devam etti. 1964'te Michael Carreras'ın "The Curse of the Mummy's Tomb"u, Prens Ra'nın mezarını ve içerisindeki hazineyi İngiltere'ye getirmek konusundaki ısrarın ve açgözlülüğün bir anlamda cezasını nasıl bulduğunu anlatıyordu. 1966'da çekilen "The Mummy's Shroud" ile 1971'de çekilen "Blood from the Mummy's Tomb" ise, Hammer'ın daha az parlak, ama İngiliz tarzı gotik korku filmlerinin en iyi örnekleri olarak sinema tarihinde yerlerini aldı.

The Awakening, 1980

Yön.: Mike Newell
Oyn.: Charleton Heston, Susannah York, Stephanie Zimbalist

Mike Newell'in bu ilk sinema filmi, özellikle "Omen" ile benzerlikler taşıyan tuhaf ölümlerin sıralandığı, bir Bram Stoker uyarlaması. (Daha önce de Stoker'ın "The Jewel of Seven Stars" adlı eseri, Hammer Films tarafından, yukarıda adı geçen "Blood from the Mummy's Tomb" adıyla uyarlanmıştı). Charleton Heston, işine çok düşkün bir arkeoloğu canlandırıyordu, öyle ki, eşi doğum yaptığı sırada, o büyük bir mesleki heyecanla bir mumya mezarının açılmasıyla ilgileniyordu. Yıllar sonra kızı (Stephanie Zimbalist) büyüdüğünde etrafındaki insanların akıl sır ermez gariplikteki ölümleri, mumyanın ruhunun mezarı açıldığı sırada doğan kızına geçtiğini ve reenkarne olduğunu gösterecekti. Her ne kadar daha büyük bütçeli, orijinal mekanlarda kurulan setleri ve Susannah York ile Charleton Heston gibi oyuncuların varlığı nedeniyle kendisinden çok şey beklense de, film, özellikle türün en başarılı örneklerini oluşturan Hammer yapımlarının kenarından köşesinden geçemiyordu.

The Monster Squad, 1987

Yön.: Fred Dekker
Oyn.: Andre Gower, Duncan Regehr, Jack Gwillim

Senaryosunda "Kiss Kiss Bang Bang!"in yönetmeni ve "Leathal Weapon" serisinin yazarı olarak tanıdığımız Shane Black'in imzasının olduğu film bir korku komedi. 80'lerin ruhunu yansıtma konusunda da kendine özgü bir yeri olan filmde bir grup yeni yetmenin, vampir ve canavar avcısı Van Helsing'in günlüğünü bulmalarıyla başlarına gelenler, eğlenceli bir şekilde işleniyordu. Sean (Andre Gower) ve arkadaşlarının korku romanları ve çizgi romanlardaki canavarlara olan saplantılı ilgileri, belki de biraz bu yüzden dışlanmalarına yol açmıştı. Yaşadıkları kasabada, başta Sean olmak üzere grubun diğer üyeleri, canavarların gerçekten de varolduklarını ve kasabada kol gezdiklerini yavaş yavaş fark ediyorlardı! Başlarını Dracula'nın çektiği canavarlar kulübü, Frankenstein, Mumya, Kurt Adam ve Gill-Man'den (solungaç adam) oluşuyordu. Korku sinemasının bu unutulmaz yaratıklarının dünyadaki iyiyle kötünün dengesini bozmak için bir araya gelip planlar yaptığını öğrenen elemanlarımız, Van Helsing'in günlüğünde verdiği tüyolar ışığında hangi canavarı nasıl alt edeceklerini uygulamalı bir şekilde öğrenmek durumunda kalıyordu. Pek çok korku klasiğine göndermelerle dolu olan film zaman geçtikçe daha çok ilgi görür oldu.

BUNLARI ANLATMIŞ

2005 YILINDA "SITH'İN İNTİKAMI"YLA MUHTEŞEM BİR FİNAL YAPAN "YILDIZ SAVAŞLARI" SERİSİ BU KEZ, BÖLÜM II VE BÖLÜM III ARASINDA GEÇEN DÖNEMİ ANLATAN "KLON SAVAŞLARI"YLA YENİDEN GÜNDEMDE. ANA HİKAYENİN GÖLGEDE KALAN KISIMLARINI ANLATAN ANİMASYON, DAHA ÖNCE TELEVİZYONDA GÖSTERİLEN MİNİ ANİMASYON SERİSİNİN GENİŞLETİLMİŞ VE DİJİTAL OLARAK YENİDEN YARATILMIŞ BİR VERSİYONU.

LUKE: SEN KLON SAVAŞLARI'NDA YER ALDIN MI?
OBİ-WAN: EVET. BİR ZAMANLAR JEDİ SAVAŞÇISIYDIM, TIPKI BABAN GİBİ.
(YILDIZ SAVAŞLARI BÖLÜM 4: YENİ BİR UMUT)

MURAT EMİR EREN

Uzun zaman önce çok uzak bir galakside olanlar, "Yıldız Savaşları"nın sinema serisinden ibaret değildi. Filmler genel olarak bu evrende çok önemli bir rol oynayan Skywalker Ailesi'nin ve çevresindekilerin hikayesini anlatıyordu. Halbuki "Yıldız Savaşları" dünyasında olup biten daha nice macera vardı. Yan karakterlerin, filmlerde hiç tanışmadığımız kahramanların, Jedi ustalarının, galaksideki ucubelerin ve hainlerin başından geçen birçok olay, "Yıldız Savaşları" tarihinin bir parçasıydı. Filmlerde sürekli olarak bahsedilen "Klon Savaşları"ysa, ana hikayeyi ve galaksinin kaderini derinden etkileyen, ancak filmlerde doğrudan yer almayan bir olaydı. George Lucas, oyunlar, kitaplar ve çizgi dizilerle büyük bir alana yayılan "Yıldız Savaşları" evrenindeki bu mühim olayı da izleyiciye aktarmak gerektiğini düşünüyordu. Nitekim bunu 2003 yılında bir mini diziyle televizyon üzerinden de yapmıştı. Beşer dakikalık bölümler halinde yayınlanan "Klon Savaşları" çizgi dizisinde, "Klonların Saldırısı" ve "Sith'in İntikamı" filmlerinin arasında kalan bir zaman diliminde gerçekleşen büyük "Klon Savaşları" konu ediliyordu. Lucas, tamamı 70 dakika süren bu çizgi dizideki hikayeyi biraz daha genişletti, bu genişleyen hikaye, üç boyutlu animasyon teknolojisiyle yeniden çizildi ve "Klon Savaşları" adlı animasyon film ortaya çıktı. Film aynı zamanda, "Yıldız Savaşları" serisinin gelmiş geçmiş ilk ve

Usta Yoda, klonların varlığından hoşnut olmasa da, bu savaşta onları komuta etmek zorunda.

MIYDIK?

tek animasyon filmi oldu (Tekrar hatırlatalım televizyon serisi beşer dakikalık mini bir diziydi).

Obi Wan Kenobi klon savaşlarının ön saflarında yer alıyor.

Büyük tabloyu hatırlayalım

"Yıldız Savaşları" evrenini, sadece filmlerden takip edenler için, "Klon Savaşları" gerçek bir muamma olabilir. "Yeni bir film mi?", "Hikaye devam mı ediyor?", "Hikayenin öncesini mi anlatıyor?"… Bu soruları cevaplamak açısından, "Klon Savaşları" öncesinde olup bitenleri şöyle bir hatırlamak yerinde olacak.

Bölüm 1 "Gizli Tehlike"de, Ticaret Federasyonunun Barışçı gezegen Naboo'yu işgal edişini ve bu başarısızlıkla sonuçlanan işgal girişimi sonrasında gelişen olayları izliyorduk. Filmde Qui Gon Jin Tatooine'de dokuz yaşında bir çocuk olan Anakin'le tanışır ve onu Jedi eğitimi alması için Coruscant'a götürmeye karar verir. "Bölüm 2: Klonların Saldırısı"ysa bu olayların tam on yıl sonrasını anlatır. Bu bölümde Anakin, Obi Wan'ın yanında eğitimine devam eden bir Jedi adayı olarak karşımıza çıkar. Naboo Kraliçesi Padme Amidala'ysa görevini Jamillia'ya devretmiş ve bir senatör olarak Naboo'yu Galaktik Senato'da temsil etmeye başlamıştır. Bu sırada Galaksi yine büyük bir savaşın eşiğindedir. Eski Jedi Ustası, yeni Sith Lordu Kont Dooku, gizlice Darth Sidious'la çalışmaya başlayarak "Ayrılıkçı" grubun başına geçer ve galakside huzursuzluk yaratır. Bu durumun karşısındaysa, karanlık planını devreye sokan Başkan Palpatine, güya kötü gidişe dur demek için bir klon ordusu hazırlama önerisi getirip, Senato'da oylamaya sunar. Oylamaya katılmak üzere Coruscant'a gelen Senatör Amidala, bir suikast girişiminden kıl payı kurtulmuştur. Bu olay sonrasında Obi Wan ve Anakin, Amidala'yı korumakla görevlendirilir.

Bu görev devam ederken Obi Wan, galaksideki bu kargaşanın kaynağını öğrenmek için harekete geçer. Anakin'se, ustasının emriyle Amidala'yla birlikte

Lucas, "Yıldız Savaşları" serisinin bu ilk animasyon filmi için son derece titiz bir ses ve görüntü çalışması gerçekleştirildiğini söylüyor.

güvenli gezegen Naboo'da kalıp görevini sürdürür. Görevi sırasında önce ödül avcısı Jango Fett'le (ki Klon Askerler onun genlerinden üretilmişti) savaşan ve onu mağlup eden Obi Wan, bu olayın ardından Darth Sidious ve Ayrılıkçı grup tarafından tuzağa düşürülür, ancak son anda Anakin'e bir mesaj göndermeyi başarır. Birlikte geçirdikleri zaman zarfında büyük bir aşk yaşamaya başlayan Anakin ve Amidala'ysa, Obi Wan'a yardım etmek için gerçek bir cehennemi andıran Geonesis gezegenine giderler. Fakat bu yolculuk sonucunda onlar da esir alınmaktan kurtulamaz. Kahramanlarımız, bir arenada Ayrılıkçı güçler tarafından öldürülecekleri sırada Jedi'lar ve Yoda'nın önderlik ettiği Klon kuvvetleri tarafından kurtarılır. İşte Jango Fett'in genleriyle ve Galaktik Senato Başkanı Palpatine'in ön ayak olmasıyla kurulan Klon kuvvetlerinin, filmlerde karşımıza çıktığı ilk ve en önemli nokta da burası olur. Klonların yaratılmasına özellikle Yoda hiçbir zaman sıcak bakmamıştır. Onlara önderlik etmeye de öyle... Geneosis'te sağlanan bu zaferin ardından da pek mutlu olmayan Yoda, ileride kendilerini daha karanlık güçlerin beklediğini düşünmektedir. Haksız da sayılmaz, zira Darth Sidious önderliğindeki Ayrılıkçı güçler, Galaksi Cumhuriyeti'nde bölücü faaliyetlerini artırmıştır ve Droid saldırıları her geçen gün daha da artar. İşte "Klon Savaşları" tam bu noktada patlak verir…

O sırada Galaksi toza dumana karışmıştır. Jedi Savaşçıları düzeni ve barışı korumaya çalışsa da, gitgide daha çok galaksi sistemi karanlık güçlerin ağına düşmektedir. Anakin Skywalker ve Padawan öğrencisi Ahsoka Tano kendilerini suç patronu Hutt Jabba'yla karşı karşıya getirecek, ciddi sonuçları olan bir görevin içinde bulurlar. Ama Kont Dooku ve aralarında sefil Asajj Ventress'in de bulunduğu sinsi ajanları, Anakin ile Ahsoka'nın görevlerinde başarısız olmalarını temin etmek için dur durak bilmeyecektirler. Bu arada, Klon Savaşları'nın ön cephelerinde, Obi-Wan Kenobi ve Usta Yoda karanlık güçlere direnmek için muazzam klon ordusuna önderlik ederken kahramanca bir çaba içindedirler. Savaşın tüm galaksiyi sardığı bu noktada, Anakin, Yoda, Obi Wan gibi isimlerin yanı sıra, dişi Jedi adayı Ashoka Tano, Kit Fisto, Ki-Adi-Mundi, Luminara Unduli, Plo Koon gibi Jedi ustalarının, ana filmlerde gördüğümüz ancak "Klon Savaşları"nda daha çok göreceğimiz Mace Windu'nun yaptıkları da büyük önem kazanır.

Eksik parçalar birleşiyor

"Her savaşta olduğu gibi, 'Yıldız Savaşları' evrenindeki savaşlarda da anlatılmamış hikayeler hep vardır" diyen yapımcı/senaryo yazarı George Lucas, "Klon Savaşları"nın, "Yıldız Savaşları" izleyicisinin zihnindeki birçok boşluğu da dolduracağını söylüyor. Filmin yönetmenliğini üstlenen Dave Filoni de bu fikri destekliyor. Ona göre de "Klon Savaşları" Cumhuriyet'i İmparatorluk'a dönüştüren, ardından da özgürlük mücadelesi için savaşan asileri ortaya çıkaran olaylar zincirinin ilk halkası olarak büyük önem arz ediyor. "Elimizde küçük bir zaman aralığı olabilir, ama savaşın, özellikle galaksi çapında bir savaşın boyutu oldukça önemli sonuçlar doğuruyor" diyor ve ekliyor "Kahramanlar, kötüler, entrika ve maceralarla dolu bir öykü. Tüm bunlar zaten bildiğimiz hikayenin birer parçası ama hep arka plandaydılar. Şimdi ön plana çıkıyorlar."

Lucas, altı filmlik seri boyunca ağırlıklı olarak Skywalker ailesinin hikayesini anlattıklarını, haliyle bazı hikayelerin gölgede kaldığını tekrar

Anakin artık bir Padawan değil, gerçek bir Jedi, üstelik onun da bir öğrencisi var: Ashoka Tano.

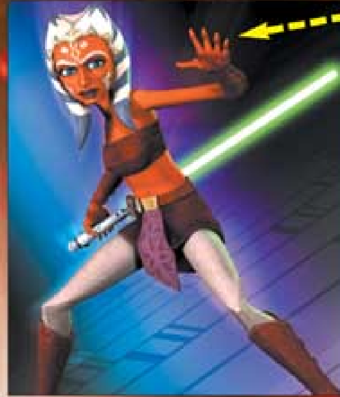
KLON SAVAŞLARI'NIN KAHRAMANLARI

Altı filmlik seride hiç görünmeyen ya da kısa süreliğine karşımıza çıkan bazı karakterler, "Klon Savaşları"nın ön saflarında yer alıyor. İşte en önemli dört tanesi...

KLONLAR

Başkan Palpatine'in emriyle kurulan klon ordusu, savaşçı yetenekleri ve zekası nedeniyle Jango Fett adlı ödül avcısının genleri kullanılarak üretilmişti. Haliyle her biri Jango Fett'in görünümündeydi, ancak hepsinin karakterinin ayrışan noktaları vardı. Klon Savaşları'nda Jedi'larla sırt sırta savaştılar. Ancak daha sonra, yaratıcıları Başkan Palpatine'in (Darth Sidious) "Emir 66'yı uygulayın" komutuyla tüm Jedi'ların katledilmesinde önemli rol oynadılar.

ASHOKA TANO

Jedi Ustası Plo Koon tarafından Jedi Tapınağı'na yerleştirilen ve Anakin Skywalker'ın gözetiminde eğitimine devam eden Ashoka, henüz genç bir kız. Obi Wan ve Anakin arasında bir katalizör görevi de gören Ashoka, erkenden terfi eden yetenekli bir Jedi adayıdır.

PLO KOON

Altı filmlik seride de sıklıkla karşımıza çıkan ancak "Klon Savaşları"nda daha yakından tanıyacağımız Plo Koon, Dorin gezegeninde yaşayan Kel Dor ırkına mensup büyük bir Jedi ustasıdır. Diğer Jedi ustaları Kit Fisto, Ki-Adi-Mundi, Luminara Unduli gibi "Klon Savaşları"nda büyük hizmetler vermiş, "Sith'in İntikamı"ndaki büyük Jedi kıyımında yaşamını yitirmiştir.

ASAJJ VENTRESS

Eski Jedi, yeni Sith lordu Kont Dooku'nun güvenilir suikastçısıdır. Kont, Klon Savaşları boyunca hile ağlarını örerken, Asajj de ona gölgeler arkasından ona yardım eder. Çift taraflı ışın kılıcı kullanmakta ustadır.

belirtiyor. "Klon Savaşları" gibi animasyonlar ve "Yıldız Savaşları: Genişletilmiş Evren" gibi kitaplar, oyunlar sayesinde, bu evrendeki daha fazla hikayenin anlatılabileceğini vurguluyor. Hatta, galaksideki bu en büyük savaşa damgasını vuran klonların her birinin kendi hikayesi olduğunu, onların dahi teker teker küçük hikayelerle ön plana çıkabileceğini söylüyor.

İlk kez bir "Yıldız Savaşları" hikayesini animasyon olarak perdede izlemek elbette heyecan verici. Ancak oyuncularla uğraşmaktansa animasyon filmler yapmayı tercih edebileceğini her zaman söyleyen Lucas'ın, daha önce televizyonda denediği "Klon Savaşları" serisini, bir film olarak karşımıza getirmesi şaşırtıcı değil. Hikayeyi animasyon olarak anlatmanın, kendilerine büyük bir özgürlük getirdiğini söyleyen yönetmen Dave Filoni'yse özellikle yapım açısından animasyonun kendilerine getirdiği kolaylıktan bahsediyor ve "Beğenmediğiniz bir sahne için tüm ekibi ve oyuncuları sete toplayıp yeniden çekmek zorunda değilsiniz, onun yerine silip yeniden çiziyorsunuz. Bu da büyük bir kolaylık" diyor. Animasyon söz konusu olduğunda, seslendirme kadrosu da büyük önem arz ediyor elbette. Kadroya baktığımızdaysa, tanıdık isimleri ve yeni isimleri bir arada görüyoruz. Samuel L. Jackson (Mace Windu) ve Christopher Lee (Kont Dooku) filmde canlandırdıkları karakterleri seslendirmeye devam ederken, Anakin'i Matt Lanter, Obi Wan'ı James Arnold Taylor, Ahsoka Tano'yu ise Ashley Eckstein seslendiriyor. Usta Yoda ise, alıştığımızın aksine bu kez Frank Oz'un seslendirmesiyle karşımıza gelmiyor. Bu filmde Yoda'ya sesini veren isim, usta bir seslendirmeci Tom Kane oluyor. General Grievous'un sesiyse "Sith'in İntikamı"nda olduğu gibi yine Matthew Wood'a emanet.

"Yıldız Savaşları" evreni, modern bir mitoloji yaratan Lucas'ın bitmek tükenmek bilmeyen hayal gücüyle sınırlı olduğundan, bu ve benzeri yeni hikayelere, yeni filmlere hazırlıklı olmak gerekiyor. "Klon Savaşları"ysa, hikayenin arada kalmış bambaşka bir parçasını anlatan yapısı ve Lucas Aniamsyon'un tartışılmaz teknik üstünlüğü gözönüne alındığında serinin hayranlarının kaçırmak istemeyeceği bir fırsata dönüşüyor.

Akıllı Ol

Komik çünkü çok

EBRU ÇELİKTUĞ

1960'ların sevilen televizyon dizisi "AKILLI OL" (Get Smart) beyazperdeye uyarlandı ve yaza damga vuracak bir komedi-aksiyona dönüştü. Masa başı görevinden saha görevine geçen son derece ciddi ama bir o kadar da beceriksiz ajan Maxwell Smart rolündeki Steve Carrell'ın unutulmaz oyunculuğundan güç alan filmde, ona Anne Hathaway, Alan Arkin ve Dwayne Johnson eşlik ediyor.

1965 yılında başlayan Mel Brooks ve Buck Henry'nin yarattığı "Get Smart" televizyon dizisi 138 bölüm yayımlandı. Çift kutuplu dünya düzeninin ve Soğuk Savaş'ın hüküm sürdüğü o yıllarda, ABD ve SSCB'nin sahip olduğu nükleer güç çok önemliydi. Gazeteler, çıkması an meselesi olan III. Dünya Savaşı tehlikesini içeren haberlerle doluydu. Dünya siyasetinin trajikomik hali Mel Brooks ve Buck Henry'ye ilham kaynağı oldu. Yarattıkları televizyon dizisi "Get Smart"ta gizli servislerin büyük bir mizah malzemesi olabileceğini ispatladılar. 1962'de vizyona giren "Dr. No"dan beri James Bond filmleri de Sean Connery ile ortalığı kasıp kavurmaya devam ediyordu. Tüm bu şartlar "Get Smart"ın doğumunu tetikledi. Mel Brooks ve Buck Henry, dünyanın çift kutupluluğundan hareketle "Get Smart"ın dünyasını da ikiye böldü: bir yanda CONTROL vardı, karşısındaysa KAOS. CONTROL, ABD hükümetinin gizli servis birimiydi ve düzenin korunmasından sorumluydu. KAOS ise tam tersi, kötü niyetli Siegfried'in liderliğinde düzeni yıkmak isteyen, güç peşindeki negatif kutuptu. Maxwell Smart (Dan Adams), CONTROL'ün başı Şef'ten (Edward Platt) aldığı emirleri KAOS'a karşı

Anne Hathaway, Steve Carrell'a eşlik ediyor.

uygulayan Ajan 86'ydı. İş ortağı ise, kendisinden çok daha becerikli ve yetenekli olan Ajan 99'du (Barbara Feldon). KAOS'un ABD hükümetine (ve dünya barışına) karşı oluşturduğu tehditleri bertaraf etmekle görevli bu iki iş ortağı, her bölümün sonunda, Smart'ın şaşkınlıkları ve beceriksizlikleri yüzünden zor ve komik durumlara düşüyor ama Ajan 99 sayesinde son anda kurtuluyordu.

Projeyle başlangıçta ABC ilgilendiyse de, filmin anti-Amerikan tavrı nedeniyle yayımlamaktan kısa sürede vazgeçti. Bu durumda devreye NBC girdi ve "Get Smart" macerası başladı. Günümüzde televizyon dizilerinde daha cesur metinlerin varlığı ortada. Ama o yıllarda bu derece politik satir içeren yapımların sayısı çok azdı. "Get Smart" işte bu boşluğu rahatlıkla doldurdu. Üstelik bunu hem entelektüel kesime hitap eden sert hicivle, hem de orta sınıfa hitap eden sulu sepken şakaları bir araya getirerek başardı. Ajanların gizli silah ve aletleri başlıca komedi malzemeleriydi: Gizli konuşmaların başkalarınca duyulmasını önleyen ama içine girildiğinde nedense bağırmak zorunda kalınan "Sessizlik Konisi" ve Smart'ın unutulmaz ayakkabı telefonu, dizinin alametifarikaları oldular. Hükümet harcamaları, dış borçlar, istihbarat birimleri, Soğuk Savaş ve tabii nükleer silah sorunları da dizinin alaycı tavrından payını aldı. Mizah, önemli ölçüde oyuncuların rollerini büyük bir ciddiyetle oynamalarına dayanıyordu. Bol Emmy ödüllü bu sitcom, mükemmel görünümlü gizli ajanlara karşı komedinin verdiği müthiş bir cevaptı.

Dizi ülkemizde yayınlanmadığı için çoğumuz "Get Smart"la yıllar sonra hayata geçirilen beyazperde versiyonunda tanışacağız. Bu ay gösterime girecek olan sinema filminden önce, dizi, yine Don Adams ve Barbara Feldon'ın rol aldıkları yedi bölümlük bir seriye konu olmuş ama gerisi gelmemişti. 1989 tarihli "Get Smart Again!" ise yine eski kadroyu toparlamış, ama demode kalmış bir televizyon filmiydi.

"Akıllı Ol"u çeken yönetmense Peter Segal. Komediye yabancı bir isim olmayan Segal'in ilk uzun metrajı, ZAZ ekibinin son "Çıplak Silah/Naked Gun" macerası olan "Çıplak Silah 33 1/3"tü. Adam Sandler'ın rol aldığı "50 İlk Öpücük", "Asabiyim" ve "En Uzak Mesafe/The Longest Yard" gibi

Tecrübeli oyuncu Alan Arkin ile Steve Carrell, "Küçük Günışığım"dan sonra bir kez daha bir aradalar.

filmlerle kariyerini sürdüren Peter Segal için "Akıllı Ol"un değeri büyük: "Çocukluğumdan beri James Bond'un büyük hayranıydım. Dizinin yaratıcıları Buck Henry ve Mel Brooks'un; Max'in James Bond ve Müfettiş Clouseau'nun mecazi anlamda gayri meşru çocuğu olduğunu söylediklerini okumuştum ve ilk filmim de 'Çıplak Silah 33 1/3'tü. Her zaman ajan filmlerinin hayranıydım ve kendime idol seçtiğim insanların gölgesinde çalışma imkanı doğmuştu. Buck Henry demek benim için 'Mezun/The Graduate' ve 'Cennet Bekleyebilir/Heaven Can Wait'; Mel Brooks demekse 'Genç Frankenstein/Young Frankenstein' demekti; yani 'Akıllı Ol'u çekmek benim için bir şerefti."

Dwayne Johnson, Max'in (Steve Carrell) çalışmaya can attığı havalı Ajan 23 rolünde, bir operasyon sırasında!

Yenilikler ve değişmezler

1960'ların bu sevilen sitcom'unu perdeye uyarlamak için yapımcılar ve Segal, önce yeni kuşak seyirciyle "Akıllı Ol"u tanıştırmak için macerayı baştan almaya karar vermişler. Maxwell Smart'ın nasıl ajan olduğunu anlatmakla işe başlamışlar. Ajan 99 ve KAOS'un kötü adamı Siegfried ile tanışmalarını işleyerek hikayenin kökenine inmeye çalışmışlar. Tıpkı "Batman Başlıyor"da Christopher Nolan'ın izlediği yol gibi…

KONTROL ve KAOS tabii değişmeyen öğeler olarak kalmış. Maxwell'in KONTROL'daki ilk pozisyonu, şüpheli konuşmaları deşifre etmek ve meslektaşlarına analiz raporları düzenlemek. Her ne kadar içinde saha ajanı olmak ve daha aktif görevlere atanmak için büyük bir istek duysa da Şef (Alan Arkin) için bulunmaz ve yeri doldurulamaz bir analiz uzmanı. KAOS ise her an ABD'yi tehdide devam edecek planların hazırlığıyla uğraşmaya devam ediyor. Adı gibi kaos yaratmak isteyen bu suç örgütünü yok etmeye kendini adamış bir gizli örgüt olan KONTROL iyiyi, KAOS ise mutlak kötülüğü temsil etmeye devam ediyor gene, tıpkı dizide olduğu gibi. Peter Segal'a göre: "Dizi Soğuk Savaş döneminde yayımlanmaya başladı ve bu sorunlardan bazılarına parmak bastı. Biz de aynı şekilde günümüzün

manşetlerinden ilham aldık. CIA, FBI, Ulusal Güvenlik Servisi gibi kurumların varlığı devam ederken KONTROL ve KAOS gibi örgütlerin varlığı hiç de uzak gözükmüyor!"

KONTROL'ün merkezine yapılan bir saldırı, kilit ajanların kimliğini afişe edince Şef, en sevdiği analiz uzmanı Maxwell'i Ajan 86 kod adıyla sahaya almak zorunda kalıyor. Her ne kadar yeterli tecrübesi ve bilgisi olmasa da, hayatta en çok istediği pozisyonu elde eden Max kadar mutlusu yok tabii! Asla pes etmeyen ve her düştüğünde ayağa kalkmasını bilen Max, gösterdiği ciddiyet ve soğukkanlılıkla, saha ajanlığının altından kalkacağını da ispatlamaya çalışıyor sürekli. (Steve Carrell, Max'ı yorumlarken, doğal olarak televizyon dizisinde Max'i canlandıran Don Adams'tan farklı olmaya çalışmış. Dizinin özüne parmak basıp yeni ve taze soluklu bir şey yaratmaya çalıştığını söyleyen Carrell, Adams'ın taklidi olmak yerine kendi yorumunu katmak istemiş). Aslında idolü olan Ajan 23 (Dwayne Johnson) ile çalışmaya can atsa da, Ajan 99 (Anne Hathaway) ile ortak oluyor, çünkü kimliği ortaya çıkmayan az sayıda ajandan birisi Ajan 99!

Televizyon dizisinin yıldızı Barbara Feldon, zamanının ayakları yere sağlam basan özgür kadınını özellikle son moda kıyafetleriyle de dikkat çeken bir şekilde Ajan 99'da resmetmişti. Anne Hathaway de Ajan 99 yorumunda Feldon'dan esinlenmiş. Karakterinin dişiliğinden asla ödün vermeden erkeklerin dünyasında, onlardan hep bir adım önde olmaya gayret ederek varlığını sürdüren bir kadın olduğunu söyleyen Hathaway, "O yüksek topuklu ayakkabılarıyla koşabilen ve dövüşebilen bir kadın olmaktan zevk alıyor, kadın olduğu için özür dilemediği gibi, özel bir muamele de beklemiyor" diyor. Steve Carrell ile ilk kez çalışan Hathaway, okumalarda oyuncuya ayak uydurmanın ve hızına yetişmenin çok zor olduğunu ama komedi ve doğaçlama konusunda Carrell'dan çok şey öğrendiğini belirtiyor.

Şef rolünde ise Alan Arkin'i izlemek çok eğlenceli olacağa benziyor. Steve Carrell ile birlikte "Küçük Günışığım"da rol alan ve en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ı kazanan Arkin, rolünü "zor bir semtin lise müdürü" olarak tanımlamış. KONTROL'ün başındaki Alan Arkin'in zıt kutbunda ise KAOS'un uslanmaz kötüsü Terence Stamp var. Son derece sakin bir Siegfried portresi çizerek karakterinin fazlasıyla ikna edici olmasını sağlayan Stamp, komedi rollerini kendisine verilmiş bir ödül olarak görüyormuş. Ajan 23, yani Max'in idolü meslektaşınıysa Dwayne Johnson oynuyor. Aksiyon geçmişine komiklik eklemekte zorluk çekmeyen Johnson en son "Southland Tales"de karşımıza çıkmıştı. Ona göre Ajan 23 "Yeryüzünün en iyi ajanı, sahaların yıldızı, yaptığı işte en iyisi o. İşini seviyor, kendini seviyor, kanatları altına girmek isteyen Max'e de fazlasıyla değer veriyor. Ofis zorbaları onu hırpalamaya çalıştığında onu her zaman savunuyor."

Aksiyon tam hız!

Filmin dikkat çekici yönlerinden biri, komedi kadar aksiyona da ağırlık verilmiş olması.

Peter Segal bu konuda "Eğer durumlar gerçekten tehlikeli ve inandırıcı gözükürse çıta daha da yükseğe çıkar ve mizah da bunun doğrultusunda çok daha keskin olur. Oyuncuların asla bir komedide oynuyorlarmış gibi hissetmelerini istemedik, çünkü espriyi sağlayan onların ciddiyetiydi" diyor. Dolayısıyla sadece esprilere dayanan bir James Bond parodisinden öte bir film "Akıllı Ol". Hızlı başlayıp hızlı biten; içerisinde dublörlük sahnelerin bolca olduğu, ateş, dövüş, araba kovalama, tren ve hatta hava taşıtları içeren birbirinden hızlı sahnelerle dolu bir komedi filmi izleyeceğiz.

Tabii gizli servis deyince bir casusun olmazsa olmaz teknik araç ve gereçlerinden de söz etmek gerek. 1960'ların teknolojisi her ne kadar artık çoktan aşıldıysa da, televizyon dizisinin çok ünlü bazı araç ve gereçleri filmde gözükecek. Bunların en ünlüsüyse,

Bu gördüğünüz belki de sadece bir telefon kulübesi değildir...

yukarıda da belirttiğimiz Max'in ayakkabı telefonu! Artık görüntülü konuşmaların bile başladığı ve bir cep telefonunun telefon fonksiyonundan çok, diğer fonksiyonlarıyla değerlendirildiği teknolojinin bu altın çağında, ayakkabıda saklı bir telefonun varlığı kesinlikle çok çarpıcı! (Yapımcılar, orijinal dizide kullanılan pek çok parçanın Washington'daki Uluslararası Casus Müzesi'nde sergilendiğini belirtmekte.) Casuslar arasında, en son yeniliğe sahip olmak çok havalı bir şey tabii. Dolayısıyla Ajan 86 radyasyon dedektörlü kol saatini çıkarınca Ajan 99'un patlayıcılı diş ipini çıkarması gibi teknoloji atışmalı sahnelere sık rastlayacağız gibi görünüyor. Bu arada özgün televizyon dizisinin yapımcıları arasında yer almış olan Leonard Stern, geçmişte dizinin revaçta olduğu günlerde kendilerini FBI'dan bir ekibin ziyaret ederek kullanılan aletlerden bazılarını nereden bulduklarını sorduğundan bahsediyor: "Belli ki yarattığımız bazı araçlar gerçeğe çok yakındı ve komedi yazarlarının bunları hayal edebilmesi onlar için sinir bozucuydu!"

Bu yaz sezonunun en eğlenceli yapımlarından biri şüphesiz "Akıllı Ol". Başrolde izleyeceğimiz Steve Carrell, "Filmin yüzde 80'i komedi, yüzde 20'si aksiyon, yüzde 15'i yürek, yüzde 35'i romantizm, yüzde 10'u macera ve muhtemelen yüzde 1'den azı da korkudan oluşuyor" diyor. Hepsini topladığınızda yüzde 100'den fazla ediyor, evet. O da bunu demek istiyor; Carrell'a göre "Akıllı Ol", gerçekten de bir filmden beklediğinizden çok daha fazlasını vaat ediyor. Bu hesaba göre beklentilerimizi ne kadar yüksek tutsak yeridir!

Yumruklarıyla sevişen, dudaklarıyla dövüşenler!

Ajanların bilinmeyen dünyası, sinema için her zaman bereketli bir mecra oldu. Gizli ajan parodilerinin en büyük ilham kaynağıysa Ian Fleming'in ölümsüz karakteri James Bond'du. Türün en ünlü örneklerini hatırlayalım.

Çıplak Casus/Spy Hard, 1996

Yön.: Rick Friedberg
Oyn.: Leslie Nielsen, Nicolette Sheridan

Kod adını çok yönlü bir temizleme-yağlama spreyi WD-40'tan alan gizli ajan Dick Steele (Leslie Nielsen) ile Pi sayısından alan Rus ajan Veronique Ukrinsky'nin (Nicolette Sheridan) yeteneklerini birlestirerek kötü niyetli dahi General Rancor'u (Andy Griffiths) durdurma hikayesi olan "Çıplak Casus", ajan parodilerinin en ünlülerinden biri. Yıllar önce Rancor'ı öldürdüğünü zanneden Steele, kollarını kaybeden ama uçlarında silahlar olan yapma kollarla ortaya çıkan çılgın generalin yasadığını öğrenince sasırır. Rancor ise kollarını kaybetmesinin sebebi olan Steele'den intikamını almak için sabırsızlanmaktadır. Leslie Nielsen'in bu James Bond taklidi Dick Steele karakterinde her zamanki gibi hayranlarını güldürmeyi basarsa da, film elestirmenlerce yerden yere vurulmustu. "Çıplak Casus"un en büyük açmazı, Jerry Zucker, David Zucker ve Jim Abrahams ekibinin ZAZ ekolünü yaratan filmleriyle karsılastırılmasıydı. Basta James Bond filmleri serisinden "Thunderball" olmak üzere, "Ucuz Roman", "Dağcı/Cliffhanger", "Görevimiz Tehlike", "Hız", "E.T.", "Gerçek Yalanlar", "Rambo" ve "Jurassic Park"a varıncaya dek pek çok filme göndermelerle dolu olan "Çıplak Casus"; 18 milyon dolarlık bütçesini karsılayan 26 milyon dolarlık gise karıyla, maddi anlamda kendini kurtarmayı basarmıstı.

Austin Powers Serisi, 1997-99-02

Yön.: Jay Roach
Oyn.: Mike Myers

Gizli ajan parodisi deyince akla gelen en basarılı örneklerden biri de Austin Powers serisi süphesiz. SNL çıkıslı, yetenekli komedyen Mike Myers'in yarattığı Powers, annesini ve erkek kardesini bir saldırıda kaybediyor ve babası Nigel Powers ile büyüyordu. Aslında kardesi ölmemisti ve kaderin cilvesi sonucu birbirlerinin kim olduklarını bilmeden aynı okulda okuyacak ve birbirine zıt karakterler olarak ileride düsman kesileceklerdi! Okul bittikten sonra Savunma Bakanlığı'nda ise baslayan ve kısa sürede basarılı bir ajana dönüsen Powers, Dr.Evil'ın uzaya sürgüne gönderilmesinden sonra, onun uzaydan dönebileceği olasılığına karsı 1967'de donduruluyordu. 30 yıl sonra çözüldüğünde, beklendiği gibi Dr. Evil dünyaya dönmüs, Austin Powers ise müthis bir kültür sokuna uğramıstı! Dr. Evil enflasyon hesaplarından habersiz, eğer 100 milyon dolar verilmezse dünyayı nükleer silahla yok edeceği tehdidini savurduğunda, hala 1960'ların tarzından kopamamıs Austin Powers, 30 yıl önceki sevgilisinin kızı Vanessa ile (Elizabeth Hurley) birlikte onu alt etmenin pesine düsmüstü bile. Böylece, Myers'ın hem Austin'i hem de seytan ruhlu kardesi Dr. Evil'ı canlandırdığı serinin ilk filmi "Avanak Ajan: Ajanlar Kralı/Austin Powers: International Man of Mystery"de gelecek bölümlerde de rol alacak temel kadro olusmustu: Michael Caine baba Nigel Powers'ı, Elizabeth Hurley Vanessa Kensington'ı, Michael York Basil Exposition'ı, Robert Wagner Number Two'yu ve Sett Gren ise Scott Evil'ı canlandıracaktı. James Bond filmleriyle olduğu kadar pek çok popüler kültür öğesiyle dalgasını geçen Austin Powers serisi, "Avanak Ajan: Cazibesi Yeter/Austin Powers: The Spy Who Shagged Me" ve "Avanak Ajan: Altın Kus/Austin Powers in Goldmember" ile devam etti.

Johnny English, 2003

Yön.: Peter Howitt
Oyn.: Rowan Atkinson, Natalie Imbruglia, John Malkovich

"Korku bilmez, tehlike bilmez, hiçbir sey bilmez!" sloganıyla sinemalarda yerini alan film, Bay Bean ile hayatımıza giren Rowan Atkinson'dan benzer sakarlık ve beceriksizliklerle örülü bir gizli ajan parodisi olarak, dünya çapında çok büyük gise basarısı kazandı. Rowan Atkinson'ın Barclays Bank'ın kredi kartı reklamında yarattığı bir karaktere dayanan Johnny English, filmde kraliyet ailesinin mücevherlerini çalan hırsızın pesine düser. Zira, İngiliz gizli ajanlarından birinin cenazesinde, teskilata büyük bir darbe indirilerek herkes öldürülmüs, geride kurumun güvenebileceği tek ajan olarak Johnny English kalmıstır. Mücevherlerin çalınmasının ardındaki isminse Fransız isadamı Pascal Sauvage (John Malkovich) olmasından süphe edilmektedir. Film boyunca kah Bay Bean'i kah Müfettis Clouseau'yu hatırlatan klasik Rowan Atkinson oyunculuğuna ve anti-Fransız esprilere dayanan film, her ne kadar oyuncunun hayranları için tatminkar olsa da, pek basarılı bir James Bond parodisi değildi.

CİLDİNİZ NE KADAR ÖNEMLİ?

Hepimiz biliyoruz ki cildin kurumasını önlemek için onu düzenli olarak nemlendirmek gerekir. Bazen günlük tempomuz içinde buna vakit ayıramıyoruz. Bazen de çeşit çeşit aromatik içeriklerle cazip kozmetik öneriler sunan, ancak birçoğu etkili bir nemlendirme için yeterli içeriğe sahip olmayan nemlendiriciler arasında seçim yapmakta zorlanıyoruz. Son dönemde yapılan bilimsel araştırmalar etkili bir nemlendirme için gereken ideal içerik konusunda bizi aydınlatıyor.

Cilt neminin koruyucusu: Epidermis

Cildin en üst katmanı olan Epidermis, vücuda yabancı madde girişini önlediği gibi, içeriden aşırı su kaybının da önüne geçerek cildin kurumasını engelleyen koruyucu bariyerimizdir. İçi nem dolu hücrelerden ve onları birbirine sıkıca tutturan lipidlerden oluşan "Epidermis" ne kadar sağlam olursa, vücudun su kaybı o derece önlenir ve cildimiz nemini o oranda korur.

Koruyucu bariyerin düşmanları

Epidermis, iki haftada bir üretilen yeni hücrelerle kendini yeniler. Ancak bu yenilenme süreci;

- sık yıkanma
- güneş ışınları
- klimalı ortamlar
- deniz-havuz suyu
- rüzgâr gibi dış etkenlerden kolayca etkilenerek bozulur. Zarar gören bariyer nemini içeride tutamaz ve cilt kaçınılmaz olarak kurumaya başlar.

Kalıcı nemin püf noktası

Cilt uzmanlarına göre istenen neme yeniden kavuşmak için sorunun köküne inilerek öncelikle yıpranan bariyer onarılmalıdır. Sürekli bir nem içinse dış etkenlere karşı sürekli bir destek sağlamak gerekir.

Cildi etkili nemlendirmenin formülü

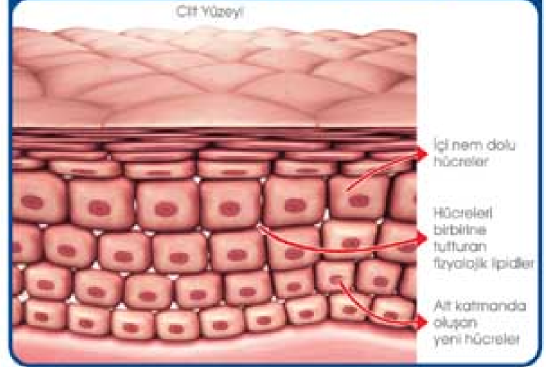
Etkili bir nemlendirme için ilk adım olarak artan cilt kuruluğunu durduracak **lipid** takviyesine ihtiyaç vardır.

Ancak gerçek bir onarım için vücudun kendi ürettiği lipidlerle özdeş olan **fizyolojik lipidler** (örneğin seramid) gerekir, çünkü sadece bu doğal lipidler hücre duvarını geçerek kökten bir onarım sağlar.

Üçüncü olarak, bariyeri oluşturan hücrelerin içine su girişini sağlayarak bariyeri güçlendiren **nemlendiriciler** gerekir.

Kaşıntı gidericiler, artan bariyer hasarını önleyecekleri için yenilenme sürecini desteklerler.

Son olarak nemlendirme özelliği de olan **Provitamin B5**, ciltte yeni hücre ve lipid üretimini hızlandıracağı için özellikle tercih edilmelidir.

Sıradan nemlendiriciler

Çoğu nemlendirici vücut losyonu sadece 'fizyolojik olmayan' lipidler ve su içerir. Petrolium bazlı bu lipidler vücudun doğal lipidlerinin yerine geçemediği için onarıcı işlevleri yoktur. Bu tür nemlendiriciler asıl sorunu çözemedikleri için yüzeysel bir nemlendirme ve anlık bir rahatlama hissi vermenin ötesine geçemezler.

Bepanthol® Ultra Protect

Etkinliği klinik çalışmalarla kanıtlanmış Bepanthol Ultra Protect, cilt kuruluğuna karşı uzmanlar tarafından önerilen içeriğiyle uzun süreli ve etkili nemlendirme sağlarken aynı zamanda cilt yenilenmesine sürekli olarak destek verir.

Unutulmaması gereken nokta, cildimizin ancak koruyucu bariyeri desteklendiği zaman nemini koruyacağı ve böylelikle arzu edilen uzun süreli yumuşaklık ve dirilik hissinin oluşacağıdır.

Bu bir ilaç değildir.

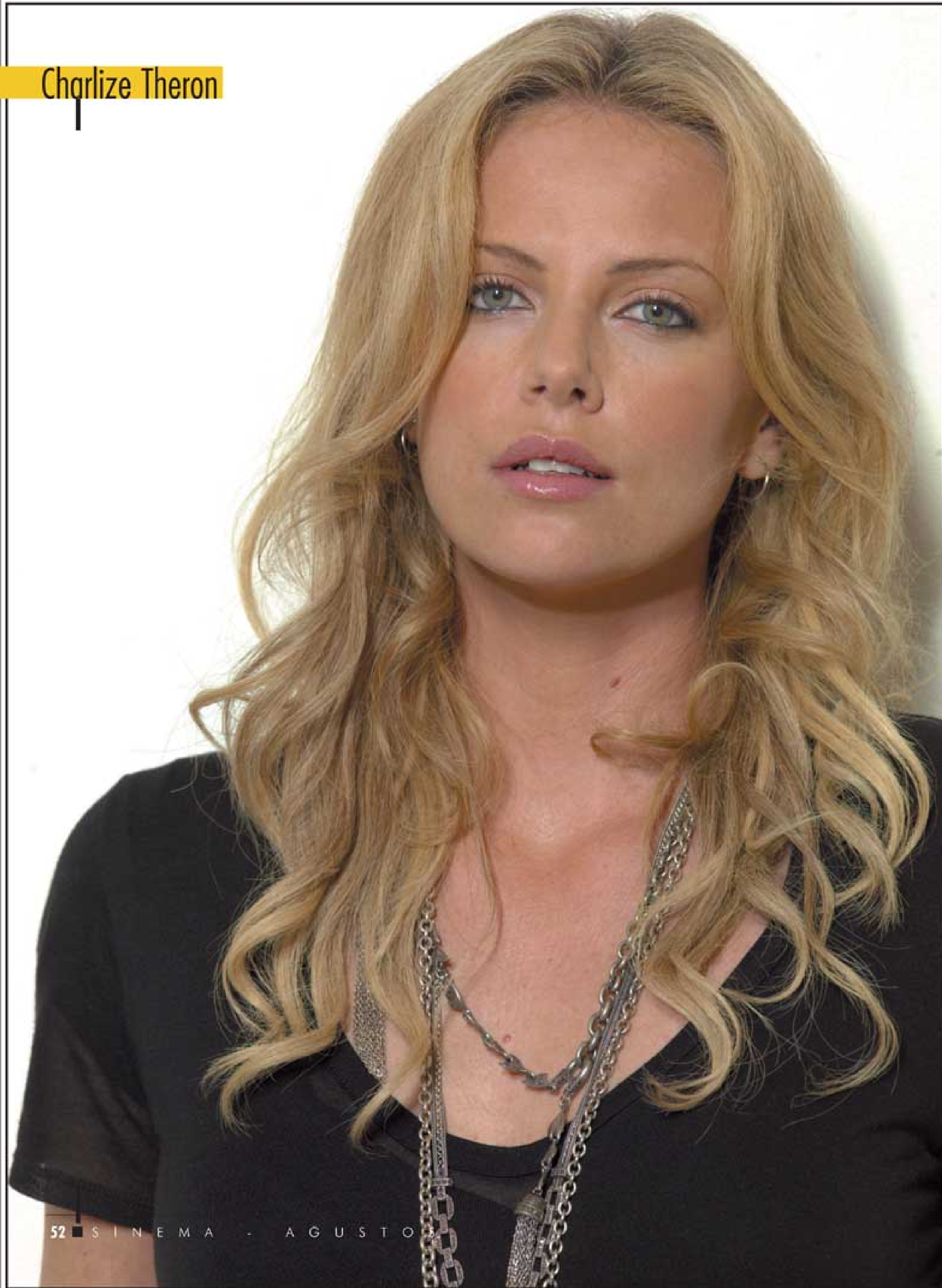
Eczanelerde

Daha detaylı bilgi için dermatoloğunuza ya da eczacınıza danışınız.

Bu bir ilandır.

Charlize Theron

Güzellik ve yetenek birleşince

EBRU ÇELİKTUĞ

Sinemanın en güzel kadın oyuncularından biri... Otuzlu yaşlarının başında, akıllıca attığı adımlarının meyvelerini topluyor şimdi. Henüz 28 yaşındayken "Cani" ile Oscarlı oyuncular arasına katılan aktrisi, geçen ay vizyona giren "Hancock"ın ardından bu ay "Sleepwalking"de izleyeceğiz.

Güney Afrika'da bir çiftlikte yaşadığı çocukluğu, annesinin meşru müdafaa amacıyla babasını öldürmesiyle son buldu belki de. Önce İtalya'da tanrı vergisi güzelliğini modellikte değerlendirmeye çalıştı. Kısa sürede bu mesleğin kendisine para dışında başka hiçbir şey kazandırmayacağını anlayıp ABD'ye dans okumaya geldi ama ayağındaki sakatlık yüzünden vazgeçmek zorunda kaldı. Los Angeles'ta tesadüfen bir menajer tarafından keşfedilince de oyunculuk kariyeri başladı. 1996'da ilk kez rol aldığı "2 Days in the Valley"de Teri Hatcher'dan yediği dayakla dikkatleri çeken ve ardından çocukluğunda aşık olduğu Tom Hanks'in yönetmenlik denemesi "That Thing You Do!"da oynayan Charlize Theron, 12 yıllık sinema kariyerinde sadece güzelliğiyle var olmadığını kanıtlamayı başardı. "Cani" ile başlayan yapımcılık serüveniyse, Küba'daki rap müziğiyle uğraşan gençlerle ilgili bir belgesel olan "East of Havana", bu ay vizyona giren "Uyurgezer/Sleepwalking" ve Guillermo Arriaga'nın yapım aşamasındaki ilk uzun metrajı "The Burning Plain" (başrollerden birinde oynuyor aynı zamanda) ile devam ediyor. Yakın gelecekte, "İhtiyarlara Yer Yok"un yazarı Cormack McCarthy'nin romanından uyarlanan "The Road"da Viggo Mortensen, Robert Duvall ve Guy Pearce ile birlikte izleyeceğimiz Theron, 2009'da çekilmesi planlanan "İtalyan İşi"nin devamı "The Brazilian Job"da da rol alacak.

10 PERFORMANS

Şeytanın Avukatı
The Devil's Advocate (1997

Karakter: Mary Ann Lomax

22 yaşında, henüz beşinci filminde Al Pacino ve Keanu Reeves ile karşı karşıya oynamak, Charlize Theron'un A sınıfı oyuncular ligine yaptığı sıçrayış anlamına geliyordu. "Şeytanın Avukatı" Theron'un sinema kariyerinin en sağlam taşlarından biri oldu. Yetenekli ve geleceği parlak avukat Kevin Lomax'in (Keanu Reeves), esrarengiz John Milton'ın (Al Pacino) başında olduğu büyük bir hukuk firmasına transferi sonrasında New York'a gelişi ve standartları yüksek bir hayata geçişiyle başlayan filmde, Kevin'in akli dengesini yavaş yavaş kaybeden eşi Mary Ann'i canlandırıyordu. Florida'daki sade ve mütevazı hayattan New York'taki lüks hayata geçiş ve hayat şartlarındaki bu ani yükseliş Mary Ann'in başını döndürse de, git gide kendisini dışlanmış hissediyor ve paranoyanın labirentlerinde kendine çıkış noktası bulamıyordu. Çareyi intiharda bulan bu hastalıklı süreçte, Theron'ın 22 yaşında olmasına rağmen 30 yaşlarındaki bir karakteri ikna edici ve çarpıcı bir oyunculukla canlandırmasında, filme hazırlık esnasında üç ay boyunca her gün bir psikiyatristle şizofreni konusunda fikir alışverişinde bulunmasının da şüphesiz payı büyüktü. Modern bir Faust uyarlaması olarak da nitelenen "Şeytanın Avukatı", Al Pacino'nun, adeta satanizm manifestosu niteliğindeki unutulmaz tiradı; Keanu Reeves'in egosunun kurbanı olan hırslı ve kibirli karakteri kadar, Theron'ın normallikten deliliğe giden Mary Ann karakteriyle –ve tabii heykelimsi güzelliğiyle- de hatırlanıyor.

Favori replik

Bu paranın hepsine sahip olduğumuzu biliyorum ve bunun iyi bir şey olması gerek; ama öyle değil!

Tanrının Eseri, Şeytanın Parçası
The Cider House Rules (1999)

Karakter: Candy Kendall

1930 ve 40'lı yıllarda ABD'de kürtajın yasak olduğu zamanlarda geçen hikayede, gerektiğinde bu operasyonu yapmaktan çekinmeyen Dr. Larch'ın (Michael Caine) himayesinde büyüyen Homer'ın hayatı (Tobey Maguire) günün birinde oraya kürtaj için yolu düşen bir çift sayesinde değişiyordu. Yetimhanenin dışında da bir hayat olduğunu bilen ve onu keşfetmek isteyen Homer; Candy (Charlize Theron) ve Wally'nin (Paul Rudd) peşine takılıp onların yaşadıkları çiftliğe elma toplamaya gidiyordu. Wally'nin gönüllü olarak askere gitmesi ve ondan haber alınamaması üzerine Candy'nin ilgisine maruz kalan Homer, aşkı ve cinselliği de öğreniyordu. John Irwing'in sevilen filminden yapılan bu uyarlama, her ne kadar Tobey Maguire ve Michael Caine'in canlandırdıkları karakterlerle oduğu kadar, (Michael Caine 2000 yılının Akademi Ödülleri'nden en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ıyla ayrılmıştı) Charlize Theron'ın ölçülü ve ikna edici oyunculuğuyla da hatırlanıyor. Aynı yıl vizyona giren "Astronotun Karısı" gibi zayıf bir projede yer aldığını neredeyse unutturan Candy Kendall karakterini, John Irwing'in romanında betimlediği gibi "işçi sınıfından olmakla entelektüelliği kolayca bir araya getirerek" canlandıran Theron, sadece fiziğiyle değil, üzerinde dikkatle çalıştığı oyunculuğuyla da ön plana çıkıyordu artık.

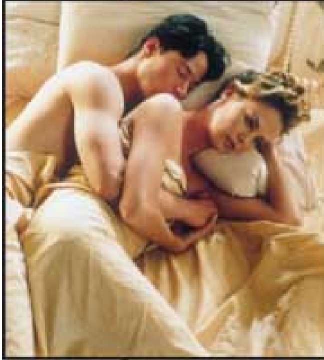

Favori replik

Gönüllü oldu. Yüce İsa! Kimse Burma için gönüllü olmaz. Bunu kendi söyledi. Beni öylece burada bırakıyor. Ne istiyor? Onu beklememi mi? Tanrım, beni tanır. Yalnız kalmak konusunda iyi olmadığımı bilir.

Charlize Theron

Kasımda Aşk Başkadır
Sweet November (2001)

Karakter: Sara Deever

Yeşilçam melodramlarını hatırlatan bu duygu yüklü dramada sevdiği adamın kan kanseri olduğunu bilmemesini isteyen Sara'yı canlandıran Theron için rolün cazibesi şuydu: "Filmde rol almamın nedeni içinde olduğu durum hakkında hiçbir açıklama yapmayan bir kadının sahip olduğu güçten etkilenmemdi. Böyle bir karakteri canlandırmanın bu derece eğlenceli olacağını hiç beklemezdim." Film, Anthony Newell ve Sandy Dennis'in başrolleri paylaştığı 1968 yapımı aynı adlı orijinal filmin yeniden çevrimiydi. "Pearl Harbour" için gelen teklifi "Kasımda Aşk Başkadır" yüzünden geri çeviren Theron, Sara'nın hastalık dönemini tüm gerçekliğiyle yansıtabilmek için metot oyunculuğunun gereklerini yerine getirmekte tereddüt etmedi. Diyet, yoga ve kardiyo egzersizleri sayesinde yaklaşık on kilo kaybederek Sara'yı olabildiğince hakkını vererek oynamak istediyse de, Keanu Reeves ile birlikte Razzie adayı olmaktan kurtulamadı. 2001 yılında rol aldığı "15 Dakika/15 Minutes" ve Woody Allen'ın kadrosu geniş "Akrebin Laneti/Curse of the Jade Scorpio"daki küçük rollerinin yanında Keanu Reeves ile başrolde oynaması avantaj gibi gözükse de kariyerinin en zayıf başrollerinden biri Sara Deever rolü oldu.

Favori replik

Hangisinden daha fazla korkarsın: Aynı kadınla peş peşe ikiden fazla gece geçirmekten mi, yoksa bunun göründüğü kadar çılgın bir şey olmadığını anlamaktan mı?

İtalyan İşi/Italian Job (2003)

Karakter: Stella Bridger

Michael Caine ve Noel Coward'ın rol aldıkları 1969 yapımı aynı adlı soygun filminin daha büyük bütçeli ve kalabalık kadrolu yeniden çevriminde Charlize Theron, soyguncuların lideri olan babası John Bridger'ın (Donald Sutherland) intikamının peşine düşen Stella'yı canlandırdı. Theron, oyunculuğundan ve dostluğundan çok etkilendiği Mark Wahlberg ile "The Yards"tan sonra yeniden bir araya gelmişti. 35 milyon dolarlık altın vurgununun ardından çetenin lideri olan John Bridger'ı (Donald Suthreland) öldürerek altınlarla sırra kadem basan Steve'in (Edward Norton) peşine takıldığında, özellikle parlak kırmızı Mini Cooper ile trafiğin birbirine girdiği kovalamaca sahnelerinde ne kadar usta bir şoför olduğunu da kanıtlıyordu. Mini Cooper, ilk filmde yoğun trafik içinde hantal Fiat'larla iz sürmeye çalışan polislerden akıllıca bir sıyrılma yoluydu gerçekten de. "Ocean's Eleven" serisine benzerliğiyle dikkat çeken film, kadrosunun zenginliği, zekice diyalogları ve izleyeni sıkmadan akıp gidişiyle başarılı bir yeniden yapım olarak olumlu eleştiriler aldı. 2003'te vizyona giren "Cani" ve "İtalyan İşi"ndeki birbirine taban tabana zıt görünümüyle Charlize Theron hayranlarını şaşırtmayı sürdürüyordu.

Favori replik

Ben herkese güven duyarım, içinde şeytan olanlar hariç.

Cani/Monster (2003)

Karakter: Aileen

Charlize Theron sinemadaki varlığını sadece bir oyuncu olarak sürdürmek istemediği için, bağımsız projelerin yapımcılığına da soyunmaya başladı. İlk yapımcılığıysa, tam da bir metot oyuncusuna uygun şekilde müthiş bir fiziksel değişime maruz kalarak başrolünü de üstlendiği "Cani" oldu. Film Theron'a en iyi kadın oyuncu Oscar'ını ve Berlin Film Festivali'nde de Altın Ayı Ödülü'nü kazandırdı. Yönetmen Patty Jenkins'in de ilk uzun metraj olan film, hikayesini gerçek bir karaktere dayandırıyordu. Toplumun en uç kıyılarında yaşayan ve hayatını fahişelikle kazanan Aileen'in yedi erkeği öldüren bir seri katile dönüşme öyküsünü, Aileen'in dramına çeviren ve bu yüzden de kurbanların aileleri tarafından eleştirilen film, bağımsız bir yapım olarak oldukça ses getirdi ve başarı kazandı. Diyaloglarından hikayenin akışına kadar yarı belgesel havasında son derece gerçeklik taşıyan filmde Charlize Theron 15 kilo kadar şişmanladı, plastik makyajla da yüzü gerçekten tanınmaz bir hal aldı. Theron'ın Aileen yorumundaki başarısının altında yatan sadece fiziksel benzerlik değildi, jestleri, konuşması, mimikleriyle adeta ona dönüşmüştü. Theron bir röportajında "Cani" için şunları söylüyordu: "İnsanların çok karmaşık olduğunu düşünüyorum ve oyunculuğu bu yüzden seviyorum. Çünkü insan doğası beni büyülüyor. Dış görünüşün nelere etki ettiği kadar derinlerde neler olup bittiği de beni büyülüyor. Bu filmde, korkunç şartlar altında olduklarında insanların nasıl hayatta kaldıkları ve hayatta kalmak için yapabilecekleri şeyler beni çok etkiledi".

Favori replik

Ben kötü bir insan değilim. Ben gerçekten iyi bir insanım. Her zaman filmlerde oynamak istedim.

Karşınızda Peter Sellers
The Life and Death of Peter Sellers (2004)

Karakter: Britt Ekland

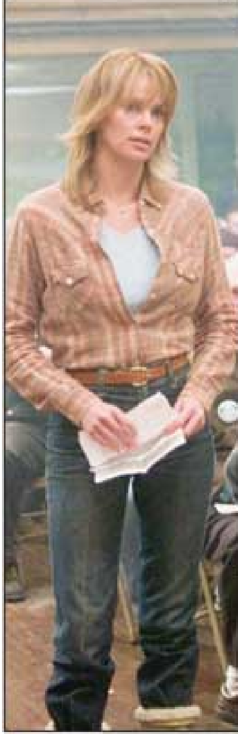
Filmin fazlasıyla Peter Sellers'ı canlandıran Geoffrey Rush'a "ait" olduğu söylenebilir; ama Charlize Theron'ın gerek saç ve makyajı gerekse dönem kostümleriyle, Sellers'ın ikinci eşi, İsveçli oyuncu Britt Ekland'a olan çarpıcı benzerliğini de es geçmek olmaz. Sellers'ın ilk görüşte vurulduğu ve kısa sürede evlendiği Britt Ekland'ı canlandıracak oyuncu için, fizik ve oyun gücünün en hoş bileşimi Charlize Theron'dan başka biri aklınıza geliyor mu? Film, Altın Küre ve Emmy ödüllerinin çeşitli dalları başta olmak üzere pek çok ödül kazanmış olsa da, en büyük muhalefet, Peter Sellers'ın oğlundan geldi: her ne kadar babasıyla geçmişte ihtilaflı bir ilişkisi olsa da oğul Michael Sellers, yönetmen Stephen Hopkins'i, film yüzünden affetmedi. Charlize Theron, Britt Ekland'ın filmi beğenmediğine dair bir şeyler duyunca hemen onu aramış ve duyduklarının tamamen dedikodu olduğunu anlamıştı: Ekland henüz filmi seyretmemiş bile. Bunun üzerine Cannes Film Festivali'ndeki gösterim için, Britt Ekland'ı misafir etti ve filmi beraber seyrettiler. Ekland, 21 yaşındaki halini seyrederken duygusallaşmış ve Theron'a dört yıl süren fırtınalı evliliği paylaştığı Sellers'ın filmdeinden çok daha "canavar" olduğunu söylemekle yetinmişti...

Favori replik

(Peter Sellers Britt Ekland'ın hamile olduğunu öğrenince aldırmasını söyler)

Britt: Hayır, bu çocuğu istiyorum.
Peter: Benim zaten iki tane var.
Britt: Bir tane de benden olsun. Peter, çocuğumuzun annesi olmak istiyorum.

Tek Başına/North Country (2005)

Karakter: Josey Aimes

Yeni Zelandalı kadın yönetmen Niki Caro'nun ses getiren filmi "Tek Başına", Charlize Theron'a "Cani"den sonra bir kez daha en iyi kadın oyuncu Oscar adaylığı getirdi ama ödülü "Walk the Line"daki rolüyle Reese Witherspoon'a kaptırdı. Theron'a bu adaylıkta, "Tek Başına"daki rol arkadaşı Frances McDormand da yardımcı kadın oyuncu adaylığıyla eşlik etti, ama kazanamadı. Cinsiyet ayrımcılığının ve işyerlerindeki kadınlara yönelik tacizin gerçek bir öyküye dayanarak ele alındığı ve mahkeme sahnelerinde, olayın gerçek hayattaki mağdurlarının da rol aldığı film, Theron'ın senaryoyu okuduğu andan itibaren içinde olmak istediği bir projeydi. Theron, rolüne hazırlanırken olayın mağduru gerçek kişilerle yaptığı mülakatlardan da çok etkilendiğini belirtmişti: "Korkunç hikayeleri çok gülünç bir şekilde anlatıyorlardı. Bunun üzerinde gerçekten çok düşündüm ve fark ettim ki, bu aslında kendilerini korumalarının bir yoluydu. Ne kadar gülerlerse, olup bitenlerin üzerlerindeki etkisi o kadar azalıyordu". Her ne kadar başından bu tip taciz olaylarının geçmediğini söylese de, aslında Theron'ın annesi, eşini meşru müdafaa nedeniyle öldürmüştü. Uzun süre bu gerçeği saklayarak yaşayan Theron için "Tek Başına", yer aldığı filmler içinde ayrı bir yere sahip.

Favori replik

Glory: ***(Josie'nin alyansını fark eder)*** **Evli misin? Kim bu şanslı?**
(Josey gergindir, yüzüğüyle oynar)
Glory: **Şanssız olan kim?**
Josey: **Sanırım ben.**

Aeon Flux (2005)

Karakter: Aeon Flux

"**Tek Başına**" ve "Cani" gibi ağır lokmalardan sonra değişiklik ihtiyacı duyan ve farklı bir tür denemek isteyen Charlize Theron, daha önce hiç denemediği bir türle karşımıza çıktı. MTV'de kısa bölümler halinde yayımlanan animasyon kahramanı "Aeon Flux", biliyoruz ki başarısız ve eleştirmenlerce yerden yere vurulmuş bir film ama başrolde Charlize Theron olunca azıcık ilgiyi hak etmiyor değil! Üstelik, bu sabun köpüğü eğlencede kendisi gibi "Tek Başına" yorgunu Frances McDormand da yer alıyordu. Theron, önce fiziksel açıdan zor sahneleri, tüm hoplayıp sıçramaları kendisi üstlendi; çocuk yaşlarda aldığı bale derslerinin bu sahnelerde faydasını da görmedi değil. Ama boynundan yaralanıp fizyoterapiyle iyileşme sürecine girdiğinde çekimlere altı hafta ara verildi. Buna rağmen dublöre başvurulmadı ve Theron yavaş yavaş aksiyon sahnelerinde yine kendisi oynayarak rolün altından kalkmasını bildi. Günümüzden 400 yıl sonra, insan nüfusunun büyük bölümünün hastalıktan yok olduğu bir dünyada, acımasız bir direnişçiyi ve katili canlandırıyordu Theron. Uğradığı fiziksel değişim ise bu kez "Cani"den kesinlikle çok farklıydı: Kısa siyah saçlar, vücuda yapışan siyah lasteks bir kostüm ve yeniden formuna döndüğünü gösteren atletik bir vücut. Daha önce hiç denemediği bir tür olan bu bilimkurgu uyarlaması ile Theron kariyerine zayıf bir halka da olsa daha önce deneyimlemediği bir rolü katmış oldu.

Favori replik

Hepimiz öleceğiz. Sorunumuz da bu zaten.

Tanrının Vadisinde
In the Valley of Elah (2007)

Karakter: Dedektif Emily Sanders

"**Aeon Flux**"tan sonra televizyon dizisi "Arrested Development"ta birkaç bölüm rol alan Charlize Theron, bu yıl en iyi yardımcı erkek oyuncu dalında Oscar adayı olan Tommy Lee Jones'a eşlik ettiği "Tanrının Vadisinde"de ölçülü ve olgun oyunculuğuyla dikkat çekti. Gerçek bir olaya dayanan öyküde Theron, oğlu Irak'tan dönen ve kayıplara karışan asker emeklisi-Vietnam gazisi Hank Deerfield'ın (Tommy Lee Jones) yardım istediği yerel polis departmanında çalışan Dedektif Emily Sanders'ı canlandırdı. (Aslında karakteri, senaryoyu kaleme alan ve çeken yönetmen Paul Haggis ile kafa kafaya verip birlikte yazmışlardı). Çalışma arkadaşlarının tacize varan şakalarından muzdarip, içinde bulunduğu çarka kendini kaptırmak üzere olan Emily, bu yaşlı adamın hayat tecrübesinden ve oğlunu bulma inadından etkileniyordu. Köpeğini banyo küvetinde boğan savaş gazisi kocasından korktuğu için kendisinden yardım isteyen bir kadını sorunu küçümsediği için reddeden Emily; kısa süre sonra kadının köpeğiyle aynı akıbete uğradığını gördüğünde, büyük bir vicdan azabı ve iç hesaplaşma yaşıyordu. Oğlunu tek başına büyüten bir anne olarak, yavaş yavaş Hank'in acısıyla empati kuran ve içinde bulundukları düzenle yüzleşme şansını bulan Emily rolünde Theron'un, kariyerinin en sade ve rafine performanslarından birine imza attığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Favori replik

Emily: **Ve böylece Davut, Goliath'a meydan okumaya vadiye gitti.**
Oğlu David: **Sence korkmuş mudur anne?**
Emily: **Evet, korkmuştur.**

Battle in Seattle (2007)

Karakter: Ella

2002 yılında "Trapped" filminde yolları kesişen ve hala sürmekte olan ilişkilerinin temeli burada atılan Stuart Townsend ve Charlize Theron, "Head in the Clouds"ta Penelope Cruz ile başrolleri paylaşmışlardı. Hollywood'un sevilen çifti, kendi kuşaklarının en entelektüel oyuncuları arasında yer alıyorlar. Theron'un kariyerinin ilk dönemlerine nazaran artık sosyal sorunlarla ilgili projelerde yer almaya daha meyilli ve rol seçiminde daha seçici davrandığı ortada. Bağımsız filmlere ortak yapımcı olarak da destek olan Theron, Stuart Townsend'ın ilk yönetmenlik denemesinde büyük bir zevkle rol aldı. Townsend, 1999'da Dünya Ticaret Örgütü'nün Seattle'da yapılan toplantısına karşı yapılan protesto gösterileriyle ilgili filminin senaryosunu kendisi kaleme almıştı. Milenyuma çok az kala, Seattle sokaklarında yaşanan kaosa toplumun çeşitli kesimlerinden katılmak durumunda kalan insanların kesişen öykülerini anlatan filmde Ray Liotta kuşatılmış Seattle'ın belediye başkanını, Woody Harrelson bir polisi ve Charlize Theron ise onun hamile eşini canlandırıyordu. Townsend'ın son derece olumlu eleştirilerle karşılanan filmi, oyuncunun politik tavrını net olarak ortaya koyduğu bir yarı belgesel niteliğinde. "Tanrının Vadisinde"nin ardından bir kez daha muhalif kanatta olduğunun altını çizen Charlize Theron'un Stuart Townsend ile profesyonel işbirliğinin gelecekteki meyvelerini merakla bekliyoruz.

Eylül'de gel...

Gişe filmlerinin birbiri ardına gösterime girdiği yaz ayları artık eskisinden çok daha hareketli geçse de Eylül ayı sinema sezonunun başlangıcı olarak önemini koruyor hâlâ. Ünlü yıldızların yer aldığı süper prodüksiyonlar ve önemli yönetmenlerin merakla beklenen yeni filmleriyle 2008'in son dört ayı hayli hareketli geçecek gibi görünüyor.

Hellboy II: The Golden Army

Hellboy II: Altın Ordu

Gösterim Tarihi: 26 Eylül 2008
Yönetmen: Guillermo Del Toro
Oynayanlar: Ron Perlman, Selma Blair, John Hurt

2000'li yılların ilk yarısı çizgi roman uyarlaması süper prodüksiyonların hakimiyetinde geçmişti. Bunun başlıca sebeplerinden biri de, "Spider-Man" ve "Hulk" gibi filmlerin yarattığı büyük tantanaydı belki de. İşte bu çizgi roman furyasından nasibini alan bir anti kahraman da "Hellboy"du. "Hellboy", hikaye gereği karanlık, sevimsiz ve insanların sevebilmek için biraz çaba harcamasını gerektiren yapıda bir yaratık ve bir Hollywood filminde yer alabilmek için biraz fazla sert bir figür aslında. Buna rağmen büyük bir prodüksiyon olarak karşımıza gelmiş olmasını ve "Daredevil", "Elektra" gibi çizgi roman uyarlamalarının kötü kaderini paylaşmamış olmasını ise büyük ölçüde Meksika'nın harika çocuğu Guillermo Del Toro'ya borçlu. "The Devil's Backbone", "Mimic", "Blade 2" gibi filmlerle stüdyoların dikkatini çeken ve o dönemde "Hellboy"u yönetecek tek isim olarak gündeme oturan Del Toro, çizgi romanın 2004 yapımı ilk uyarlamasında ortaya vasatın üzerinde bir iş koymayı başarmıştı. Her şeyden önce Hellboy rolü için kült figür Ron Perlman'ı seçmiş, kadroya A sınıfı yıldız oyunculardan hiçbirini dahil etmemiş, Selma Blair, John Hurt ve Karel Roden gibi isimlerle çalışmayı tercih etmişti. İlk filmin gişedeki gidişatı fena değildi, ancak büyük bir patlama yaptığı da söylenemezdi. Cehennem Oğlan'ın filmi, devamının gelip gelmeyeceğine dair şüphelerle sona ermişti. Hemen ertesinde Del Toro, "Pan'ın Labirenti"yle karşımıza çıkacak ve hem bizleri, hem de dünyayı büyük ölçüde şaşırtacaktı.

Yönetmen, "Pan'ın Labirenti"nden hemen sonra üzerinde çalışmaya başladığı "Hellboy 2: The Golden Army"le ilgili olarak kendisini daha rahat hissettiğini söylüyor. Böyle serilerde ilk filmlerin kendisi için çok zor ve sıkıcı olduğunu, hikayeyle ilgili temel bilgileri izleyiciye anlatabilmek için en az 70 dakikanın boşa gittiğini, devam filmlerindeyse herkes meseleye hakim olduğundan böyle bir sıkıntı yaşanmadığını belirtiyor. "Hellboy 2: The Golden Army"nin ana çıkış noktasıysa yeryüzüyle, paralel dünyalar arasındaki iktidar savaşı. Bu cehennemi dünyayla yeryüzü arasındaki kapının ardına kadar açılması, kayıp uygarlığın Prensi Nuada'nın önderliğindeki yüzlerce yaratığın ve durdurulamaz nitelikteki Altın Ordu'nun dünyaya ulaşmasına sebep olacak. Bu durumla baş edemeyen hükümet, paranormal aktivitelerle mücadele etmek üzere kurulan ve Hellboy'u da bünyesinde barındıran gizli ekipten yardım isteyecek. Böylece paralel dünyanın canavarlarına karşı, yeryüzünün cehennemden gelen ucubesi ve onun dostları büyük bir savaş verecek.

72 milyon dolarlık bütçesiyle yola çıkan ve 2006 yılından itibaren prodüksiyon çalışmaları süren "Hellboy 2: The Golden Army"nin çekimleri tam altı ay sürdü. Ron Perlman, Selma Blair, Doug Jones ve Jeffrey Tambor gibi isimler kadrodaki yerini korurken, Luke Goss ve Anna Walton devam filminin yeni oyuncuları olarak dikkat çekiyorlar. Del Toro, bu film için "Halo" ve "Harry Potter ve Melez Prens" gibi filmleri reddetmiş, ayrıca Ron Perlman da bir diğer süper prodüksiyon "Dragonball" için teklif almış ancak "Hellboy 2:.." ile çakıştığı için rolü reddetmek zorunda kalmıştı. Bu arada hikayenin kötü adamı olarak dikkat çeken Prens Nuada, Kelt efsanelerinden yola çıkılarak yaratıldı, dahası Nuada ve sürekasını yaratırken Del Toro Elf'lerin görünümünden de yararlandı ve bu görünümü biraz deforme etti. Hazır Elfler'den bahis açılmışken, Del Toro'nun yakın zamanda "Yüzüklerin Efendisi"nin girizgahı "The Hobbit"le karşımıza çıkacağını da müjdeleyelim. "Hellboy 2: The Golden Army"nin müthiş bir görselliğe sahip fragmanı bile, bizleri "The Hobbit" konusunda heyecanlandırmak için yeterli sebepken, filmi izlediğimizde neler hissedeceğimizi tahmin etmek güç. Ayrıca bir önceki filmde Dimmu Borgir gibi sert grupların şarkılarına yer veren Del Toro'nun, henüz filmin ikinci fragmanında açılışı Rammstein-Mein Herz Brennt ile yapması da bizleri heyecanlandıran bir diğer unsur.

Wall-E

Vol-i

Gösterim Tarihi: 26 Eylül 2008
Yönetmen: Andrew Stanton
Seslendirenler: Ben Burtt, Elissa Knight, Sigourney Weaver

Daha önce "Kayıp Balık Nemo"yu çeken ve "Monster Inc", "Toy Story" gibi yapımların arkasındaki yaratıcı ekibin bir parçası olan Andrew Stanton, bu kez nispeten hüzünlü bir öyküyle karşımıza geliyor. Çöplük çöllerinden oluşan bir yer haline gelen Dünya'yı temizlemek üzere üretilen ancak türünün son örneği olarak yeryüzünde yapayalnız kalan bir robotun öyküsünü anlatan "Wall E", Haziran ayında Amerika'da gösterime girdi ve "Wanted"la beraber son derece başarılı bir gişe rakamına ulaşmayı daha ilk haftalardan başardı. Sadece gişede değil, eleştirmenler nezdinde de büyük başarı yakalayan film, IMDB kullanıcılarının oyuyla da, sitedeki En İyi 250 Film listesine 21'inci sıradan girmeyi başardı. Seslendirme kadrosunda, daha önceleri filmlerde ses tasarımcısı olarak çalışan Ben Burtt, "Cars" filminden hatırlayacağımız Elissa Knight, Sigourney Weaver ve komedyen Jeff Garlin gibi isimlerin yer aldığı yapım, Andrew Stanton'ın yer aldığı hemen her proje gibi "çocuklara olduğu kadar büyüklere de hitap eden" bir animasyon. Hatta bu kez fazlasıyla büyüklere hitap eden ve izleyicileri birçok sahnesiyle hüzne boğan bir film olduğu da gelen yorumlar arasında.

Dünya çöplükten bir çöl haline geldikten sonra, yeryüzünde yaşamını sürdüremeyen insanoğlu artık gezegeni terk etmiştir. Başka galaksilerde yaşamını sürdürmek üzere giden insanoğlu geride gezegeni temizlemesi için Wall E ve benzeri robotlar bırakmış, bunların arasında türünün son örneği olaraksa Wall E kalmıştır. Bütün zamanını yalnız geçiren ve birileriyle iletişim kurabilmek için türlü yol deneyen Wall E, bu konuda pek de başarılı olamaz. Günleri sıkıntıyla ve yalnızlıkla geçerken, günün birinde yeryüzüne bir başka robot gönderilir. Bu robot Eve'dir. Eve, dünyanın yeniden yaşanabilecek bir yer haline gelip gelmediğini kontrol etmek üzere yeryüzüne gönderilmiştir. Wall E, bunca yıl süren yalnızlığının ardından Eve'le karşılaşınca ona hemen aşık olur. Fakat bu durum onu ve Eve'i daha da trajik olaylara sürükleyecektir.

Wall E'nin aldığı tepkilere bakınca, Pixar'ın en önemli isimlerinden Stanton'ı bu yılın muhtemel Oscar adaylarından - hatta muhtemel kazananlarından- biri olarak şimdiden ilan etmek mümkün. 180 milyon dolarlık bir bütçeyle yaratılan filmin, sadece dokuz günde 127 milyon dolarlık bir gelir elde ettiğini de belirtelim.

Harry Potter and the Half-Blood Prince

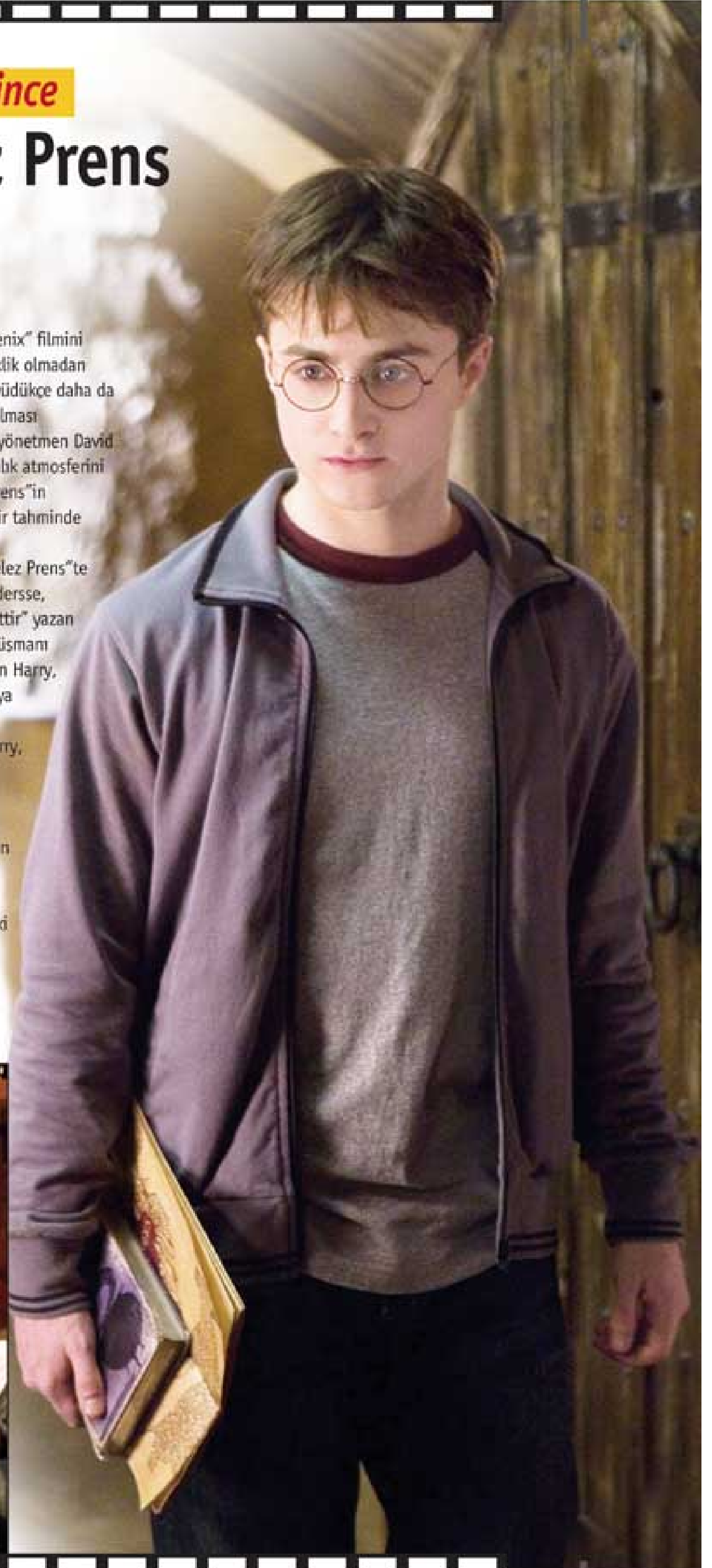
Harry Potter ve Melez Prens

Gösterim Tarihi: 21 Kasım 2008
Yönetmen: David Yates
Oyuncular: Daniel Radcliffe, Helena Bonham Carter, Alan Rickman

Son olarak "Zümrüdüanka Yoldaslığı/Harry Potter and the Order of the Phoenix" filmini izlediğimiz Harry Potter serisi, yönetmen ve oyuncu kadrosunda bir değişiklik olmadan yoluna devam ediyor. Altıncı Harry Potter filminin, genç sihirbazımızın büyüdükçe daha da zorlaşan hayatına paralel olarak yine karanlık ve ürkütücü bir atmosfere sahip olması bekleniyor. Fakat televizyon dizilerindeki basarılı calısmalarıyla ünlenen İngiliz yönetmen David Yates'in, bir önceki filmde (Zümrüdüanka Yoldaslığı) dizi estetiğiyle filmin karanlık atmosferini az da olsa yumusattığını düsünürsek, serinin en çok ses getiren kitabı "Melez Prens"in etkisinin zayıf/hafif olma ihtimalini de yüksek görüyoruz. Yine de su asamada bir tahminde bulunmak hayli güç.

Hikayeyi bir önceki filmde kaldığı yerden devam ettiren "Harry Potter ve Melez Prens"te Harry, Hogwarts'daki altıncı yılına başlıyor. Okuldaki bu yeni yılında alacağı ilk dersse, okulda bulduğu gizemli bir kitapla başlıyor. Üzerinde "Bu kitap Melez Prens'e aittir" yazan bu kitap sayesinde, daha önce hiç işitmediği türden yeni büyüler ve en büyük düsmanı Lord Voldemort'un karanlık geçmisi hakkında daha fazla sey öğrenmeye baslayan Harry, aynı zamanda Dumbledore'dan da Voldemort'u yok etmek için özel dersler almaya baslar. Bu sırada Draco Malfoy'un karanlık eylemleri de artmaktadır ve Harry, kendisini bir gölge gibi takip eden Draco'yla da uğrasmak zorunda kalmıstır. Harry, Draco'nun neyin pesinde olduğunu öğrenmek ve onu durdurmak için harekete geçecektir...

Çekimleri Mayıs ayında sona eren filmi yönetmesi için bir dönem Guillermo Del Toro'ya da teklif gitmis fakat Del Toro, altyapısı son derece oturmus bir filmin basına geçmek istemediğinden ve "Hellboy 2" ile mesgul olduğundan teklifi reddetmisti. Filmin ana oyuncu kadrosunda hiçbir değisiklik yok. Daniel Radcliff, Emma Watson, Rupert Grint, Michael Gambon, Alan Rickman gibi isimler filmdeki yerini koruyor. Bir önceki filmde yapıma dahil olan Helena Bonham Carter da yine Bellatrix Lestrange rolüyle kısa süre de olsa karsımıza çıkacak gibi görünüyor. Ralph Fiennes'ın Voldemort olarak bu filmde de karsımıza gelip gelmeyeceği ise henüz bilinmiyor.

Quantum Of Solace

Gösterim Tarihi: 7 Kasım 2008
Yönetmen: Marc Forster
Oyuncular: Daniel Craig, Judi Dench, Olga Kurylenko

Son iki yılda büyük bir evrim geçiren Bond serisi, genç nesilden, yetenekli bir yönetmenin ellerinde yoluna devam ediyor. 2006 yapımı "Casino Royal"de, önce yeni yüzü Daniel Craig'e kavuşan, daha sonra da Paul Haggis'in yazdığı son derece başarılı metinle 90'lardaki görünümünden büyük ölçüde uzaklaşan seri, yeni film "Quantum Of Solace"ta da benzer bir etkiyi yaratmayı amaçlıyor. Hem eski usûl aksiyon sahnelerinden yararlanan, hem de Bond'u hatalar yapan, hatalarıyla baş etmeye çalışan, kanlı canlı ve trajik bir karakter haline getiren Haggis'in yine senaryo yazarı olarak dahil olduğu projenin başındaysa, "Monster's Ball/Kesişen Yollar", "Stranger Than Fiction/Lütfen Beni Öldürme", "Kite Runner/Uçurtma Avcısı" gibi birbirinden son derece farklı filmlerle karşımıza gelen yönetmen Marc Foster bulunuyor.

Bir önceki macerasında sevdiği kadın Vesper'ın ihanetine uğrayan ve onu kaybeden Bond, bu kez hem intikamını almak hem de bu ihanetin kaynağını araştırmak için kişisel bir göreve çıkar. M'in de yardımıyla Mr. White ismine ulaşan Bond, tüm organizasyonun başında bu adamın olduğunu anlayacaktır. Fakat bu suç imparatorluğu, onun tahmininden çok daha güçlüdür. Organizasyonun ismiyse Quantum'dur. Bond'la benzer sebeplerden bu imparatorluğa savaş açan Camille adlı güzel bir kadının yardımıyla Quantum organizasyonunun önemli isimlerinden kirli iş adamı Dominic Greene'e ulaşan Bond, bu noktadan sonra kendisini dünyanın dört bir yanında geçen büyük bir savaşın içinde bulacaktır...

230 milyon dolarlık dev bir bütçeyle yola çıkan ve on ayı aşkın bir sürede tamamlanabilen film, 40 yıllık Bond serisinin en pahalı filmi olarak da dikkat çekiyor. Daniel Craig, Judi Dench ve Jesper Christensen kadrodaki yerini korurken, "Hitman" filminden hatırladığımız Olga Kurylenko, son olarak "Kelebek ve Dalgıç"ta izlediğimiz Mathieu Amalric ve Jeffrey Wright'sa ekibe yeni katılan isimler. Senaryo yazarı Paul Haggis'e daha önce "Casino Royal"de de eşlik eden Neal Purvis ve Robert Wade de projedeki yerini koruyan isimler.

Burn After Reading

Gösterim Tarihi: 5 Aralık 2008
Yönetmen: Ethan, Joel Coen
Oyuncular: George Clooney, Brad Pitt

Daha önce Steven Soderbergh'le son derece özgün işlere imza atmayı başaran Clooney çetesi (Pitt, Swinton...) bu kez Coen Kardeşler'le bir iş birliği yapıyor ve Hollywood'un bu taze Oscarlı iki büyük ismi, "İhtiyarlara Yer Yok" sonrasında daha hafif bir filmle karşımıza geliyor. George Clooney, Brad Pitt ve Tilda Swinton haricinde, Frances McDormand, John Malkovich gibi isimleri de kadrosunda bulunduran "Burn After Reading", 'zeka göreceli bir kavramdır' sözünden yola çıkan Coen usulü bir kara komedi olarak dikkat çekiyor. İlk gösterimi Venedik Film Festivali'nde yapılacak olan film, aynı zamanda bu festivalin açılış filmi olacak.

Bir spor salonunda çalışan iki kafadar, günün birinde CIA'ye ait çok gizli bilgilerin bulunduğu bir disk ele geçirir. Bu diski ve içeriğini okuduklarında, basit hayatlarını değiştirebileceklerini ve sonunda yırttıklarını düşünen ikili, diski para karşılığında uluslararası örgütlere, yabancı ülkelere ya da hükümete geri satmayı planlar. Ancak bu planı uygulayabilmek için biraz fazla saf ve biraz fazla sıradan oldukları gerçeğini görmezden gelmişlerdir...

Oscar ödüllü "İhtiyarlara Yer Yok" sonrasında, bu filmin üzerlerinde yarattığı baskıyı biraz olsun azaltabilmek için yeniden kara komediye dönen Coenler, "Burn After Reading"te küçük bir bütçeyle yola çıkmış ve filmin 27 Ağustos 2007'de başlayan çekimlerini çeşitli aralıklarla sürdürerek tam üç ayda tamamlamışlar. Bu filmde 1990 yılından bu yana ilk kez usta görüntü yönetmeni Roger Deakins'le çalışmayan Coenler, bu filmde onun yerine "Children Of Men/Son Umut"un yetenekli görüntü yönetmeni Emmanuel Lubezki'yi tercih etmişler.

Eagle Eye

Gösterim Tarihi: 24 Ekim 2008
Yönetmen: D. J. Caruso
Oyuncular: Shia LaBeouf, Michelle Monaghan

Daha önce, Angelina Jolie'li vasat gerilim "Taking Lives/Hayatın Benim" ve "Disturbia/Şüphe" gibi filmleriyle karşımıza gelen yönetmen D. J. Caruso, bir aksiyon-gerilim filmiyle karşımızda. Başrolü, son filmi "Şüphe"de de birlikte çalıştığı Shia LaBeouf'a emanet eden Caruso, bu kez de paranoya ve izlenme/gözetlenme üzerine kurulu bir hikaye anlatıyor. Birbirine tamamen yabancı bir erkek (Jerry) ve bir kadın (Rachel), günün birinde aynı saldırıların hedefi haline geldiklerini fark ederler. Bu saldırılarda her ikisi de ortak hedeftir ve saldırıların arkasında gizemli bir kadın vardır. Hayatta kalmak için bir arada kalıp, birlikte mücadele etmek zorunda kalan Jerry ve Rachel, sonunda büyük bir suikast planının parçası olduklarını anlayacaklardır... Son yılların parlayan yıldızlarından Michelle Monaghan, Rosario Dawson, Billy Bob Thornton ve Eric Christian Olsen'i de kadrosunda bulunduran film, 105 milyon dolar gibi hayli yüksek bir bütçeye sahip. Filmde son yılların dikkat çeken genç yıldızı Shia LaBeof, "Transformers" ve "Indiana Jones: Kristal Kafatası Krallığı"ndan sonra bir kez daha büyük bütçeli bir aksiyon filminde karşımıza geliyor.

Body Of Lies

Gösterim tarihi: 10 Ekim 2008
Yönetmen: Ridley Scott
Oyuncular: Leonardo DiCaprio, Russell Crowe

Geçtiğimiz sezonu "Amerikan Gangsteri"yle kapatan usta yönetmen Ridley Scott, yine iddialı bir prodüksiyonla karşımıza geliyor. Başrollerinde, ilk kez Scott'la çalışma şansı yakalayan aktör Leonardo DiCaprio ve "Gladyatör" sonrasında yönetmenin favori oyuncusu haline gelen Russell Crowe'un yer aldığı "Body Of Lies", David Ignatus'un romanından uyarlandı. Irak'ta yaralanan bir gazeteci olan Roger Ferris'in hikayesini anlatan film, son derece güncel/politik bir proje.

Eski bir gazeteci olan Roger, bölgedeki mazisi ve deneyimi nedeniyle Irak'ta gerçekleştirilecek gizli bir operasyon için CIA tarafından görevlendirilir. Ferris, El Kaide'nin lider kadrosundan bir ismin peşine düşecek ve onu kıstaracaktır. Bu görev sırasında türlü macera ve hareket yaşayan Ferris için elbette bu iş fazlasıyla yenidir ve kendisini hiç de alışık olmadığı şiddet dolu bir dünyada bulacaktır.

Oyuncu kadrosunda daha önce "Kara Kitap"ta izlediğimiz Carice Van Houten, Filistinli yönetmen Ali Suliman ve Mark Strong gibi isimleri de bulunduran film, İngiltere, Almanya ve Irak gibi ülkelerde geçen sahnelere sahip olmasına rağmen, genellikle Amerika ve Fas'taki mekanlarda çekildi. Bunda, filmin büyük aksiyon sahnelerine sahip olması ve gerçek mekanlarda bu sahnelerin çekilmesinin imkansız olması büyük rol oynadı. Filmin kilit anlarında yer alan birçok patlama sahnesindeyse bilgisayar efekti kullanılmadı ve Scott'ın ekibi bu sahneler için gerçek patlayıcı maddeler kullandı. Bu arada filmin senaryosunu, "The Departed/Kestebek"ın Oscar ödüllü yazarı William Monahan'ın kaleme aldığını da belirtelim.

Madagascar: Escape 2 Africa

Gösterim tarihi: 5 Aralık 2008
Yönetmen: Eric Darnell, Tom McGrath
Seslendirenler: Sascha Baron Cohen, Ben Stiller

2005 yılında gösterime giren sevimli animasyon "Madagascar"ın kahramanları, bir devam filmiyle karşımızdalar. Daha önce "Antz/Karınca Z"ye imza atan Eric Darnell ve "Shrek 3/Şrek 3", "Flushed Away/Fare Şehri" gibi kalburüstü animasyonlarda imzası bulunan Tom McGrath'ın yönettiği film, seslendirme kadrosundaki yıldızlarla da dikkat çekiyor. Ben Stiller, Jada Pinkett Smith, David Schwimmer ve "Borat"la tanıdığımız komedyen Sascha Baron Cohen'li kadroyu koruyan stüdyo, bu kez kahramanlarımızı Afrika'daki ailelerinin yanına gönderiyor, ancak bu aile ziyareti onlar için pek de hayırlı olmuyor... New York Hayvanat Bahçesi'nde yaşamlarını sürdürürken, büyük bir kaçış planı sonrasında kendilerini Madagascar'da bulan kafadarlar Aslan Alex, Zebra Marty, Zürafa Melman ve Hipopotam Gloria, adadan ayrılmayı düşünürken aniden kendilerini Afrika'da bulurlar. Alex, buradaki uzak akrabalarıyla karşılaşınca, ekibin Afrika'daki misafirliği umduklarından biraz daha uzun sürer. Üstelik yine bir kaçış planı yapmak zorundadırlar.

Death Race

Gösterim tarihi: 18 Nisan 2008
Yönetmen: Paul W. S. Anderson
Oyuncular: Jason Statham, Joan Allen

"Resident Evil" serisiyle büyük hayalkırıklığı yaratan yönetmen ve yapımcı Paul W. S. Anderson, bu kez kendisinin yazıp yönettiği bir aksiyon filmiyle karşımıza geliyor. Başrolünde, bu tip filmlerin gediklisi haline gelen İngiliz aktör Jason Statham'ın yer aldığı "Death Race", 1975 yapımı aynı adlı Paul Barter filminin özgün bir yeniden çevrimi.

Eski bir suçlu olan Jensen Ames, gizemli bir kadın tarafından ölüm yarışlarına girmesi için baskı görmektedir. Ya hayatının geri kalanını kaçarak geçirecek, ya hapise geri dönecek ya da bu yarışlarda yaşam savaşı vermek zorunda kalacaktır. Yarışmaya ikna olan Ames, bu çılgın organizasyonda üç şey için mücadele edecektir. Birincisi rakibini geçmek, ikincisi hayatta kalmak, üçüncüsüyse rakibini yarışın sonuna kadar öldürmek. Ames, bu gizemli kadının sırrını çözene kadar yarışmaya devam etme kararı alır ancak bu yarışlar son derece tehlikelidir...

Joan Allen'ı, Ames'i yarışmaya zorlayan bir suç patroniçesi olarak izleyeceğimiz filmin büyük bir kısmı bütçeyi azaltabilmek için Kanada'da çekildi.

Ghost Town

Gösterim Tarihi: 31 Ekim 2008
Yönetmen: David Koepp
Oyuncular: Greg Kinnear, Tea Leoni

Son olarak Johnny Depp'in rol aldığı "Gizli Pencere"yi çeken yıldız senarist David Koepp, "Ghost Town"da hem senarist hem yönetmen kimliğiyle dördüncü kez karşımızda. Kalabalık bir oyuncu kadrosuna sahip olan filmde, "Matador" ve "Little Miss Sunshine/Küçük Günışığım" sonrasında kendisini daha sık görme şansına eriştiğimiz aktör Greg Kinnear, uzun zamandır sesi soluğu çıkmayan Tea Leoni, usta aktör Ricky Gervais ve Bill Campbell dikkat çeken isimler. Filmde, çevresi tarafından çok sevilen bir insan olan Bertram Pincus'un ilginç öyküsü anlatılıyor. Pincus günün birinde ölür, ancak bu ölüm hali sadece yedi dakika sürer ve aniden kendine gelir. Öbür tarafta geçirdiği yedi dakika sonrasında bir yetenek kazanmıştır, artık etrafındaki tüm hayaletleri, daha önce ölen herkesi görebilmektedir ve hepsinin ondan bir ricası vardır...

Step Brothers

Gösterim Tarihi: 19 Eylül 2008
Yönetmen: Adam McKay
Oyuncular: John C. Reilly, Will Ferrell

Son yılların en yaratıcı komedilerine imza atan Judd Apatow ve ekibi, şimdi de Will Ferrel, John C. Reilly ikilisinin kaleme aldığı bir filmde birlikteler. Apatow'un yine yapımcı olarak dahil olduğu projenin yönetmeni, yıllarca Saturday Night Live Show'da çalışan ve "Step Brothers"da ilk filmine imza atan AdamMcKay. Ebeveynleri evlenince, kanunen kardes olan Brennan Huff ve Dale Doback, bu durum gereği aynı evde yaşamak zorunda kalırlar. Önceleri birbirlerinden nefret etseler de sonradan çok da farklı olmadıklarını anlayan ikili, belli bir zaman sonunda evden kovulur. Birlikte bir yaşam kurmak zorunda kalan bu çocuk ruhlu koca adamlar, hayatlarında ilk defa ailelerinden uzak kaldıkları için ne yapacaklarını pek de bilemezler. John C. Reilly daha önce "Walk Hard: The Dewey Cox Story"de de Apatow ve ekibiyle çalışmış, ortalama bir komediye imza atmıştı. Daha çok Ben Stiller'ın ekibiyle çalışan Ferrell'sa ekibin yeni üyesi.

Pineapple Express

Gösterim Tarihi: 19 Eylül 2008
Yönetmen: David Gordon Green
Oyuncular: Seth Rogen, James Franco

"Knocked Up" ve "Superbad"le inanılmaz bir çıkış yakalayan Seth Rogen, "Pineapple Express'i en iyi arkadaşı Evan Goldberg'le birlikte kaleme almış ve Rogen bu kez başrolü "Spider-Man" serisinin yıldızlarından James Franco'yla paylaşıyor. Bir ot müptelası olan Dale (Rogen), hayatı boyunca sadece ot satın almak için gördüğü tembel torbacısı Saul'a sıradan ziyaretlerinden birini gerçekleştirir. Bu ziyareti sırasında Pineapple Express adlı son derece nadir bir ot satın alan Dale, geri dönüşünde bir cinayete tanık olur. Cinayet mahallinde, paniklemiş ve cebindeki ot paketini düşürmüştür. Saul'un evine geri döndüğünde, bu otun sadece Saul'de olduğunu tüm piyasanın bildiğini ve şimdi ikisinin de ayvayı yediğini öğrenecektir. İkili, şehrin en köklü mafya ailesinden kaçmak zorunda kalacaktır...

Righteous Kill

Gösterim Tarihi: 12 Eylül 2008
Yönetmen: Jon Avnet
Oyuncular: Al Pacino, Robert De Niro

1995 yapımı Michael Mann klasiği "Heat" sonrasında efsanevi iki oyuncu Robert De Niro ve Al Pacino'yu tekrar bir araya getiren "Righteous Kill", "The Fried Green Tomatoes/Kızarmış Yeşil Domatesler"in yönetmeni, deneyimli sinemacı Jon Avnet'in imzasını taşıyor. Her ne kadar son filmi "88 Dakika"da korkunç bir işe imza atmış olsa da Avnet, sırf iki oyuncuyu bir araya getirmiş olmasıyla bile bizler için keyifli bir seyre vesile olmuş görünüyor. "Heat"te, birbirleriyle suçlu-polis olarak karşı karşıya gelen iki efsane, bu kez aynı tarafta mücadele ediyor ve birer polis olarak karşımıza çıkıyorlar. Deneyimli iki polis Turk (De Niro) ve Rooster (Pacino), yıllar önce çözdükleri bir davanın benzeri bir vakanın yaşanmasıyla, daha önce yanlış insanı hapse attıkları şüphesine kapılarak bu davanın üzerine giderler. Bu bir seri katil davasıdır ve belki de katil yeniden cinayetlerine başlayacaktır. Film, De Niro-Pacino ikilisinin bir önceki karşılaşmaları "Heat"e de göndermelerle dolu...

Fireflies In The Garden

Gösterim Tarihi: 31 Ekim 2008
Yönetmen: Dennis Lee
Oyuncular: Julia Roberts, Willem Dafoe, Ryan Reynolds

Ünlü yazar Robert Frost'un bir şiirini sinemaya uyarlayan yönetmen Dennis Lee'nin ilk uzun metraj filmi "Fireflies In The Garden, yıldızlarla dolu oyuncu kadrosuyla dikkat çeken bağımsız bir film. Yönetmenin yarı otobiyografik öyküsünü anlattığı bu filmde, Waechter ailesinin ilişkileri ve yaşadığı trajediler göz önüne seriliyor. Julia Roberts, Willem Dafoe, Ryan Reynolds'ı bir araya getiren filmin oyuncu kadrosunda Emily Watson ve Carrie-Anne Moss gibi iki önemli isim de mevcut. Tamamı Amerika'nın Texas eyaletinde, Austin'de çekilen yapım, ilk olarak Berlin Film Festivali'nde gösterilmişti. Filmin ilk gösteriminden sonra çıkan yorumlardaysa özellikle Julia Roberts ve Ryan Reynolds'un filmde sergilediği performanslar övülürken, taze sinemacı Dennis Lee'nin önünde daha çok uzun bir yol olduğu vurgulanmıştı...

The Day the Earth Stood Still

Gösterim Tarihi: 12 Aralık 2008
Yönetmen: Scott Derrickson
Oyuncular: Keanu Reeves, Jennifer Connelly

Bilimkurgu sinemasının kilometre taşlarından biri olan, 1951 tarihli Robert Wise klasiği "The Day the Earth Stood Still", şimdi de bir yeniden çevrimle karşımıza geliyor. Yönetmenliğini, daha önce "The Exorcism of Emily Rose/Şeytan Çarpması"nı çeken Scott Derrikson'ın yaptığı bu büyük bütçeli prodüksiyon, Keanu Reeves, Jennifer Connelly, John Cleese ve Kathy Bates gibi isimlerin yer aldığı oyuncu kadrosuyla da dikkat çekiyor. İlk film gibi, bu modern yeniden çevrim de Harry Bates'in "Farewell To The Master" adlı kısa öyküsünü temel alıyor ve bir uzaylının dünyayı ziyaretiyle yaşanan olayları konu ediyor. Washington D.C'de sıradan bir gün yaşanırken, içinde uzaylı Klaatu ve onun birçok güce sahip robotu Gort'u taşıyan bir UFO şehrin tam ortasına iniş yapar. UFO'nun içinden çıkan Klaatu ve Gort, yeryüzüne barış getirmek için görevlendirilmişlerdir. Ancak gezegenler arası bir barış için belki de yeryüzünün yok olması gerekmektedir. Klaatu, yeryüzü için hala umut olduğunu düşünürken, ordu tarafından yok edilir. Bu nedenle robotu Gort, daha sert ve agresif tedbirler almak zorunda kalır. Filmde Reeves Klaatu'yu canlandırırken, Jennifer Connelly ise onun yeryüzünde tanışacağı bilim insanlarından Helen Benson'ı oynuyor.

Outlander

Gösterim Tarihi: 24 Ekim 2008
Yönetmen: Howard McCain
Oyuncular: James Caviezel, Jack Huston, Ron Perlman

İlk uzun metraj filminde büyük bir prodüksiyonla karşımıza gelen yönetmen Howard McCain, sırtını Viking efsanelerine ve bilimkurguya yaslayan fantastik bir filmle karşımıza geliyor. Günün birinde farklı bir dünyadan bir gemi, Vikingler'in hüküm sürdüğü topraklara düşer. Bu uzay gemisinden inen modern insan görünümündeki Kainan, kısa zamanda Vikingler'in eline düşer ve onlarla işbirliği yapmak zorunda kalır. Ancak gemisinde bir sürpriz vardır. Zira onu Vikingler'in dünyasına getiren gemi, aynı zamanda tehlikeli bir yaratığı da beraberinde getirmiştir. Kainan artık hem Vikingler'in düşmanlarına hem de yaratığa karşı onlarla birlikte savaşmak zorundadır. Yapımcılığını, "Yüzüklerin Efendisi" serisinden tanıdığımız Barrie Osborne'un yaptığı filmin oyuncu kadrosundaki sürpriz isimse, Viking Kralı Rothgar olarak karşımıza çıkacak olan John Hurt. Yönetmen Howard McCain'in, önce "Beowulf"un modern dünyada geçen bir versiyonunu çekmek istemiş ancak bu proje rafa kalktıktan bir süre sonra senaryoyu baştan yazıp ortaya yine Beouwulf esintileri taşıyan "Outlander"ı çıkarmış.

X Files: I Want To Believe

Gösterim Tarihi: 12 Eylül 2008
Yönetmen: Chris Carter
Oyuncular: David Duchowny, Gillian Anderson

1998 yılında gösterime giren "The X Files"tan tam on yıl sonra, efsane dizinin ikinci sinema filmi de gösterime girmeye hazır. 2004 yılından bu yana beklenen film, bir önceki filmde de olduğu gibi yine dizinin yaratıcılarından Chris Carter'ın imzasını taşıyor. Yine dizideki olaylardan bağımsız, yeni bir hikayeyi anlatacak olan filmin konusu çekimler sona ermiş olmasına rağmen açıklanmış değil. Bildiğimiz tek şey, Mulder ve Scully'nin bir kez daha çözülmesi imkansız görünen bir olayla burun buruna kalacağı. 35 milyon dolarlık bütçesiyle, Kasım 20007 ve Mart 2008 tarihleri arasında Kanada'da çekilen filmin oyuncu kadrosundaki dikkat çeken bir diğer isimse güzel yıldız Amanda Peet...

Quarantine

Gösterim Tarihi: 12 Aralık 2008
Yönetmen: John Erick Dowdle
Oyuncular: Jennifer Carpenter, Jay Hernandez

Tıpkı "Cloverfield" ve "Diary Of The Dead" gibi, kamerayı karakterlerinin eline teslim eden, hikayeyi onların bakış açısından bizlere aktaran bir diğer korku filmi "Quarantine". Yönetmenliğini genç sinemacı John Erick Dowdle'ın üstlendiği filmde, bir televizyon muhabiri, kameramanıyla birlikte günü itfaiye merkezinde geçirmeye karar verir. Onlarla birlikte gelen ihbarlara gideceklerdir. Gelen bir ihbar nedeniyle gittikleri sırada bir apartmandaysa, şok edici olaylarla karşılaşırlar. Zira apartmandaki bir kadın, sebebi bilinmeyen bir şeyden etkilenmiştir ve diğer apartman sakinlerine saldırmıştır. Üstelik onu etkileyen her neyse, kadının saldırılarıyla başkalarına da yayılmaktadır. Kısa zamanda hükümet, apartmanı ve çevresini karantinaya alır, muhabirin kamerasına yansıyanlarsa dehşet verici görüntülerdir... Bizde henüz gösterime girmeyen "Rec" adlı İspanyol korku filmini fazlasıyla andıran "Quarantine", son yıllardaki bir modayı takip ediyor ve karakterlerin kullandığı kameraların bakış açısından hikayeyi anlatıyor.

Blindness

Gösterim Tarihi: 24 Ekim 2008
Yönetmen: Fernando Meirelles
Oyuncular: Julianne Moore, Mark Ruffalo

Mayıs ayında gerçekleşen Cannes Film Festivali'nin açılış filmi olan "Blindess", daha önce "Tanrıkent" ve "Arka Bahçe" gibi önemli filmleriyle tanıdığımız Brezilyalı yönetmen Fernando Meirelles'in üçüncü uzun metraj filmi. Jose Saramago'nun ünlü romanından sinemaya uyarlanan film, bir salgın neticesinde herkesin körleştiği bir kasabanın hikayesini anlatıyor. Doktor olan kocasıyla birlikte, hastalık nedeniyle tam bir kaos ortamının hakim olduğu ve karantinaya alınan bu kasabada yaşam savaşı veren bir kadın, zamanla herkes için rahatsızlık verici bir unsur haline gelir. Çünkü tüm kasabada görebilen tek kişi odur. Cannes Film Festivali'ndeki gösteriminden sonra olumlu eleştiriler alamayan ve vasat bulunan filmin oyuncu kadrosunda Gael Garcia Bernal, Danny Glover gibi isimler de mevcut.

Tropic Thunder

Gösterim Tarihi: 10 Ekim 2008
Yönetmen: Ben Stiller
Oyuncular: Ben Stiller, Jack Black, Robert Downey Jr.

Ben Stiller'ın senaryosunu yazıp, yönettiği, başrolü de kendisine verdiği "Tropic Thunder", bir yandan özgün bir hikaye anlatırken, bir yandan da A sınıfı aksiyon filmleriyle dalgasını bulan bir komedi. Speedman, Jeff ve Kirk, "The Fatties" (Dombiliter) adlı büyük bütçeli bir savaş filminde rol alan bir grup oyuncudur. Filmin çekimlerinde giydikleri kıyafetler ve çekimler boyunca yaşadıkları aksiyona kendilerini öylesine kaptırırlar ki, artık sette değil, gerçek bir savaşın içinde olduklarını fark edemez hale gelirler! Son derece eğlenceli ve basit bir fikirden yola çıkan yanlışlıklar komedisi "Tropic Thunder", kadrosunda Steve Coogan, Tom Cruise, Matthew McConaughey, Nick Nolte ve Tobey Maguire gibi konuk oyuncular da bulunduruyor.

Bir yastıkta kocasınlar...

Malumunuz, yaz geldi düğün sezonu açıldı. Dünya evine girmek için yaz aylarını bekleyen ve bugünlerde nikâh dairelerine akın etmekte olan çoşkulu kalabalıktan ilham alarak sinema tarihindeki düğün sahnelerini gözden geçirdik. Bunlar, bildiğimiz düğünlere pek benzemiyor; bu dosyada yer almalarının asıl sebebi de bu. Hangisinin daha tuhaf ve daha unutulmaz olduğuna siz karar verin.

İLHAN YURTSEVER

PANDORA'S BOX (1929)

Yönetmen: Georg Wilhelm Pabst

Pabst'ın, zamanında bası sansürle epeyce derde giren sessiz dönem basyapıtı, Louise Brooks'un canlandırdıgı ana karakteri Lulu ile de efsanelesmeyi basarmıstı. Cinselliğin, dönemine göre fazlasıyla yoğun bir biçimde hissedildiği film, baskarakteri kadar, ünlü düğün sahnesinin escinsel içeriğiyle de hayli gürültü koparmıstı. Zira Lulu ile zengin gazete patronu Dr. Schön'ün düğününe damgasını vuran olay Lulu ile Kontes Anna'nın yanak yanağa dans etmeleriydi. Kontesin, Lulu'ya duyduğu ilgiyi ilk kez açık edisini takiben Dr. Schön, Lulu'yu yatak odasında eski dostlarıyla içki içip eğlenirken yakalıyor ve kızılca kıyameti koparıyordu. Bu tatsız olay yüzünden erkenden sona eren düğünün ardından Lulu ile evde tek basına kalan Dr. Schön bir öfke nöbetine tutulup kendi ölümüne yol açmıs ve Lulu da cinayetle suçlanmıstı. Kontes Anna ise sinema tarihinin ilk lezbiyen karakteri olarak tarihe geçecekti.

IVAN GROZNYY 1 (1944)

Yönetmen: Sergei M. Eisenstein

Eisenstein, 'Korkunç Ivan' olarak da bilinen Rus Çarı IV. Ivan'ın hüküm sürdüğü dönemi konu alan bir üçleme yapmayı tasarlamıs ancak siyasal sebepler yüzünden filmlerden yalnızca ikisini tamamlayabilmisti. Ivan'ın taç giyip Çar ilan edilmesiyle açılan ilk film, belki de sinema tarihinin en olaylı düğünlerinden birisi olan, Ivan ile Anastasia Romanovna'nın düğün sahnesiyle sürmekteydi. Görkemli bir ziyafetin verildiği saray düğününde şaraplar içilip şarkılar söylenirken, Çar ve Çariçe de mutluluklarını doyasıya yasamaktaydılar. Fakat öte yandan da Ivan'ın çar olmasını hazmedemeyen kem gözler bu mutluluk tablosunu hasetle izliyor, sarayın karanlık köşelerinde entrikalar çeviriyorlardı. Bu evliliği onaylamayan halk ise ayaklanıp, ortalığı yakıp yıkarak saraya yürümüş, Çar'ı görme talebiyle düğünü basmaya yeltenmisti. Çariçenin ailesi tarafından Ivan'a büyü yapıldığını iddia eden öfkeli kalabalığın isyanını bastıran ise Ivan'ın kudreti ve zekâsı olmuş; tüm bunlar yetmiyormuş gibi bir de Tatarlar'a savas ilan edilmesiyle düğün nihayet sona ermisti.

MONSIEUR VERDOUX (1947)

Yönetmen: Charles Chaplin

Chaplin'in, değeri biraz geç anlaşılmış başyapıtı "Monsieur Verdoux"daki düğün sahnesi, daha düğün törenine bile geçilmeden sonlanmış olmasıyla benzerlerinden ayrılır. Ailesine bakabilmek için zengin kadınlarla evlenip, sonra da onları öldürerek miraslarına konan Henri Verdoux, gözüne kestirdiği son kurbanı Marie Grosnay ile evlenmek üzeredir. Fakat Verdoux, öldürmeye muvaffak olamadığı önceki kurbanlarından Annabella'nın da düğünde olduğunu fark ettiğinde işler karışır. Kadından köşe bucak kaçan Verdoux'nun midesine giren krampları bahane ederek bahçedeki serada iki büklüm dolaşması, küçük çocuklar gibi masanın altına saklanması, Annabella'nın düğünde olduğunu duyduğu an ağzındaki içkiyi önünde duran adamın ensesine boşaltması, mutlu izdivacına doğru merdivenlerden inerek ilerleyen müstakbel gelinini ağzı bir karış açık vaziyette ortada bırakması ve bahçe duvarından atlamak suretiyle düğünden sıvışması bir daha silinmemecesine hafızamıza yerleşmişti.

LA CADUTA DEGLI DEI (1969)

Yönetmen: Luchino Visconti

Visconti'nin, Nazi Almanyası'nın ilk yıllarında soylu Von Essenbeck ailesinin çöküşünü anlatan filmi, sinir bozucu, buz gibi bir düğün sahnesiyle kapanmaktaydı. Ailenin parçalanmasında başrol oynayan iki sevgili, Sophie Von Essenbeck (Ingrid Thulin) ile Frederick Bruckmann'ın (Dirk Bogarde) nikâh töreni, bir Nazi düğünü için bile 'resmiyet' sınırlarının çok ötesindeydi. Damadın somurtkan, gelinin ise hortlak gibi bir suratla katıldığı törende, Sophie'nin sapkın oğlu Martin (Helmut Berger) her türlü ayrıntıyla bizzat ilgilenmiş, sırtına ilk kez geçirdiği Nazi üniformasıyla gergin bir halde ortalıkta dolanmayı da ihmal etmemişti. Yeni evlilere düğün hediyesi olarak birer porsiyon zehir veren Martin, armağanı mecburen kabul eden çiftin düğün töreninin cenazeye dönüşmesine yardımcı olmuş, son olarak da merhum gelinle damadın önünde Nazi selamı durarak keman yayı gibi gerilen sinirlerimizin kopma raddesine gelmesine yol açmıştı.

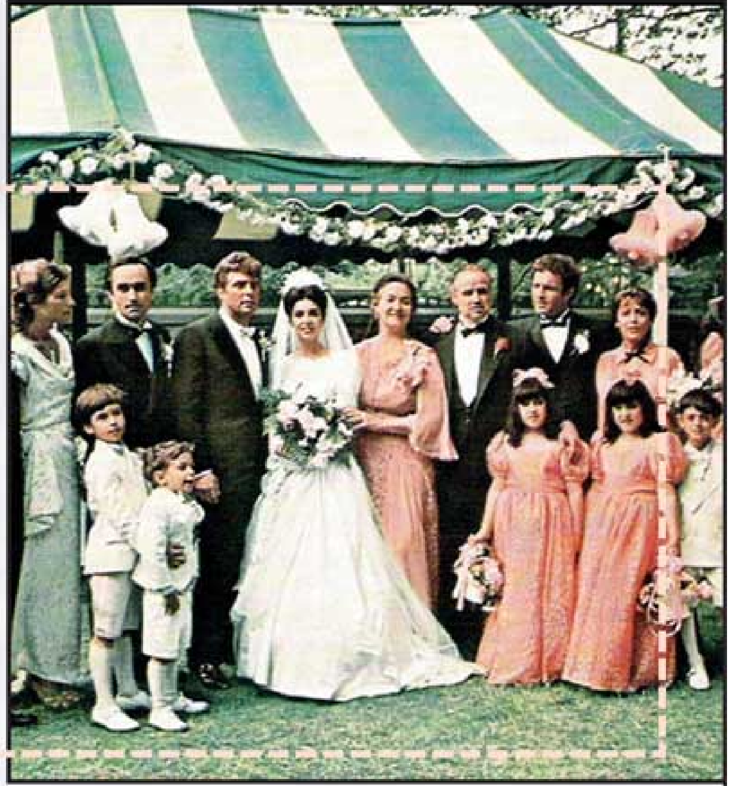
DAMDAKI KEMANCI/FIDDLER ON THE ROOF (1971)

Yönetmen: Norman Jewison

Jewison'un, devrim öncesinin Rusyası'nda geçen klasik müzikali bir Yahudi köyünün hem trajik hem de neşeli öyküsünü anlatmaktaydı. Topol'un canlandırdığı köyün sütçüsü Tevye'nin en büyük kızı Tzeitel ile terzi Motel'in düğünü de filmdeki bu değişken havanın bir nevi özeti gibiydi. Duygusal bir tonda başlayan düğün töreni, şarkılı ve danslı eğlenceyle devam ediyor, Tzeitel ile evlenme hayalleri suya düşen yaşlı kasap Lazar ile Tevye arasındaki ağız dalaşının araya girmesiyle şamata doruğa çıkıyordu. Güçlükle bastırılan tartışmanın ardından ileri görüşlü bir genç olan Perchik'in cesaretlendirmesiyle köy halkı artık çağdışı kalmış bir geleneği kırıyor ve kadınlarla erkekler el ele dans etmeye başlıyor, hatta eğlenceye köyün yaşlı hahamı bile katılıyordu. Ancak Rus askerlerinin ani baskını düğünün yarıda kesilmesine sebep olurken, yerle bir edilmiş düğün alanının ortasında avuçlarını açıp isyan edercesine göğe bakan Tevye'nin yüzündeki ifade izleyende tarifi zor bir etki yaratıyordu.

20 Düğün Sahnesi

BABA/THE GODFATHER(1972)

Yönetmen: Francis Ford Coppola

Sinema tarihinin en unutulmaz düğün sahnelerinden biri, belki de birincisi hiç kuşkusuz Coppola'nın devasa klasiği "The Godfather"ın açılışındaki 25 dakikalık bölümdür. Don Vito Corleone'nin (Marlon Brando) kızı Connie'nin (Talia Shire) düğünü her şeyiyle o kadar görkemli ve sahicidir ki kendinizi gerçekten de Sicilya kökenli bir mafya ailesinin düğününde zannedebilirsiniz. Sahnenin bu başarısı, Coppola'nın mizansenlerden kılık kıyafetlerdeki en ufak detaylara varıncaya kadar gösterdiği saplantı boyutundaki özen ve her biri olağanüstü olan oyunculuklar kadar, belki birkaç tanesi hariç tüm ana karakterlerin bu kadar kısıtlı bir sürede derinlemesine incelenebilmiş olmasında yatar. Özellikle Don Corleone'nin, ailesini her şeyin üstünde tuttuğunu vurgulaması açısından büyük önem taşıyan sahne, düğün son hızıyla sürerken kapalı kapılar ardında ailenin karanlık işlerinin de aynı hızla yürütülmesi, Sonny'nin (James Caan) uçkuruna sahip olamayışı ya da ani öfke patlamaları, Michael'ın (Al Pacino) babasının yaptığı işi sevgilisi Kay'e (Diane Keaton) açıksözlülükle anlatması, anne Corleone'nin sahnede şarkı söylemesi ve Luca Brasi'nin Don Corleone'ye teşekkürlerini sunması gibi anlarla da ölümsüzleşmiştir.

AVCI/THE DEER HUNTER (1978)

Yönetmen: Michael Cimino

"The Godfather"ı bir kenara bırakırsak, düğün sahnesi dendiği zaman sinema tarihinden insanın aklına gelen ilk örnek çoğunlukla "The Deer Hunter"daki 30 dakikalık efsaneleşmiş sahnedir. Hatta bu sahnenin tek başına bile koca bir film değerinde olduğunu söyleyebiliriz. Aslında listemizdeki diğer bazı filmlerin yanında "The Deer Hunter"ın düğün sahnesi pek de 'aykırı' gözükmeyebilir. Fakat onu bu denli özel kılan asıl unsur da zaten filmin sonraki iki saatinde yaşanan travmatik olaylar ve Vietnam Savaşı'nın karakterler üzerinde yarattığı tahribattır. Nitekim finaldeki meşhur Rus ruleti sahnesini izledikten sonra geriye dönüp baktığımızda düğün bölümü tüm coşku ve enerjisine rağmen fena halde canınızı yakar. Zira bu düğün, çok kısa süre sonra Vietnam'a gidecek olan üç arkadaşın veda partisidir aynı zamanda. Öte yandan sahnenin büyük oranda doğaçlamaya dayanan, hatta kimi zaman belgesel tadı veren gerçeklik ve doğallığı, filmin sarsıcı etkisini bir kat daha arttırır.

ÇİNGENELER ZAMANI/TIME OF THE GYPSIES (1988)

Yönetmen: Emir Kusturica

Listemizdeki düğünlerin en dokunaklılarından birinin bir çingene düğünü olması aslında son derece ironik bir durum fakat bir Kusturica filmi sözkonusu olunca bu bile pek şaşırtıcı gelmiyor insana. Filmin başlarında saf bir delikanlı olarak ayrıldığı köyüne itibar görmeye başlamış bir çapulcu olarak dönen Perhan, biricik aşkı Azra'nın hamile olduğunu görünce neye uğradığını şaşırır. Kadersiz çift buna rağmen evlenmesine evlenir fakat düğünün en mutsuz kişisi Perhan'dır. Zira Azra her ne kadar çocuğun ondan olduğunu söylese de Perhan buna bir türlü inanmak istemez. Zaten evlenmeyi kabul etmesinin bir sebebi de doğacak çocuğu satmak istemesidir. Genç adam artık o kadar çamura batmıştır ki, düğünde herkes gülüp eğlenirken, o pis işler çevirmeye devam etmekte ve müstakbel kayınpederine dilencilik yapabilecek sakat çocuklar bulması için para vermek gibi işlerle uğraşmaktadır.

DÖRT NİKAH BİR CENAZE/FOUR WEDDINGS & A FUNERAL (1994)

Yönetmen: Mike Newell

Romantik komedilerin baslıca özelliklerinden biri, hemen her zaman bir düğün/evlilik potansiyeli barındırmalarıdır. Hatta bir sekilde evlilik kurumuna bağlanmayan romantik komedi, beyaz peynirsiz rakı sofrasına bile benzetilebilir. "Dört Nikah Bir Cenaze"deyse düğünler meze olmaktan çıkıp filmin ana yemeğine dönüsür adeta. Adından da anlasılacağı gibi listemize girebilecek dört adet düğün sahnesi bulunan filmden bizim secimimiz finalde Charles'ın (Hugh Grant) gerceklesmeyen düğünü oldu. Düğünden önce gercek askı Carrie'nin (Andie MacDowell) gelisiyle kafası karısan Charles'ın doğru yolu bulmasına sağır ve dilsiz kardesi David yardım etmis ve onlarca davetlinin önünde Charles'ın aslında baskasını sevdiğini söylemisti. Bu anı unutulmaz kılansa David'in isaret diliyle söylediklerini tercüme edebilecek tek kisinin Charles olmasıydı. Charles, David'in söylediklerinin doğru olup olmadığını soran pedere olumlu yanıt verince bunun bedelini gözünün üstüne inen bir yumrukla ödemisti. Yumruğun sahibi ise elbette gelin adayından baskası değildi.

KATİL DOĞANLAR NATURAL BORN KILLERS (1994)

Yönetmen: Oliver Stone

Quentin Tarantino'nun yarattığı, Oliver Stone'un ete kemiğe büründürdüğü Mickey ve Mallory Knox çifti her iste olduğu gibi düğünlerinde de kontrolü ellerine alıyorlar. Elbette durumu, biraz da mecburiyetten kendi işlerini kendileri görmek zorunda kalıyorlar şeklinde de izah edebiliriz. Mickey'nin (Woody Harrelson) hem damat hem de rahip görevini üstlenerek nikâhı bizzat kıydığı düğün seremonisinin gerçeklestiği yer, çiftin önlerine çıkan hemen her hareket eden şeyi tahtalıköye gönderdikleri yolculuklarının duraklarından biri, etrafı dağlar ve nehirle çevrilmiş bir köprüydü. Mallory'nin (Juliette Lewis) duvağından nikâh yüzüklerine kadar her şeyiyle 'arıza' sınıfına dâhil edilebilecek olan bu düğün, Knox çiftinin aslında ne kadar hassas ve romantik insanlar olduklarının bir işareti sayılmalı belki aslında. Yoksa Mickey'nin, düğün günü kimseyi öldürmek istememesi baska nasıl açıklanabilir ki?

YERALTI/UNDERGROUND (1995)

Yönetmen: Emir Kusturica

Kusturica'nın bir dönem sinemayı bırakmasına da sebep olan şahane filmi "Underground" muhtemelen görüp görebileceğiniz en uçuk düğün sahnesini barındırıyordu. Crni'nin kıt zekâlı oğlu Jovan'ın düğünü, gelinin Kusturica usulü bir bulusla melek misali bir giris yapmasıyla baslıyor, ardındansa her sey tam anlamıyla çığırından çıkıyordu. Crni'nin düğüne tank getirmesi, Jovan'ın para dolu çantayı elinden bir saniye bile düsürmeyisi, düğünün orta yerinde top oynayan cocukların yaslı çalgıcıyı canından bezdirmesi, ickiyi fazla kaçıran Natalija'nın bir tahta parçasıyla Marko ve Crni'yi dövmeye girismesi, Marko'nun kendini bacağından vurarak sakat kalması, Crni'nin oğluyla birlikte 'yerüstüne' çıkıp ihtilal yapmaya kalkısması ve elbette Ivan'ın maymununun tanka binerek ortalığı savaş alanına çevirmesi bu cümbüsün unutulmaz anlarından sadece birkaçıydı. Kusturica daha sonra bu düğünü gerceküstücü bir hamleyle ustaca finale bağlayacak ve görünürde cok daha umut dolu ama aynı oranda iç burkan bir baska düğün bölümüyle filmine noktayı koyacaktı.

DALGALARI AŞMAK/BREAKING THE WAVES (1996)

Yönetmen: Lars von Trier

Petrol işçisi Jan (Stellan Skarsgard) ile evlenen Bess McNeill'in (Emily Watson) hayatı, kocasının bir is kazası sonucu felç geçirmesiyle altüst olur. Duygusal bir yıkım yasayan Jan'ın tesvikiyle baska erkeklerle iliskiye girip deneyimlerini kocasına anlatmaya baslayan Bess yavas yavas içinde bulunduğu toplumdan dışlanır ve insanın bağrını delen bir sona doğru sürüklenir. Filmin hemen basındaki düğün sahnesi Bess'in saf ve sevecen kisiliğini basarıyla yansıtmasının yanında, ileride genç kadının basına gelecek sarsıcı olayların da ipuçlarını tasımaktadır. Bess'in yaşadığı aşırı dindar ve baskıcı toplumun dar kafalılığını tüm çıplaklığıyla gözler önüne seren sahne, özellikle kilisedeki kasvetli düğün töreniyle hafızalara kazınmıstı. Rahip ve kasabanın yaslılarının düğünden ziyade zorla alıkonulduklan bir fuhus yuvasında bulunuyormus gibi göründükleri sahneyi takip eden parti bölümünde ise Trier, havayı nispeten yumusatıyor ancak içki içip gönüllerince eğlenen Jan'ın arkadaslarını kin dolu gözlerle izleyen kasabanın ileri gelenleri yine de partinin üzerine kara bulut gibi çökmeyi basarıyordu.

20 Düğün Sahnesi

KARA KEDİ AK KEDİ/BLACK CAT, WHITE CAT (1998)

Yönetmen: Emir Kusturica

Aslında ikinci yarısının neredeyse tamamını bir düğün sahnesi olarak görebileceğimiz filmin hikâyesini sadece kaba hatlarıyla aktarsak bile ortada nasıl bir curcuna döndüğü rahatlıkla anlaşılabilir. Küçük işlerle yolunu bulmaya çalışan beceriksiz dolandırıcı Matko borcu yüzünden oğlu Zare'yi, ismi de en az kendisi kadar akıllara zarar olan gangster bozuntusu Dadan Karambolo'nun bodur kız kardesi Afrodita ile evlendirmek zorundadır. Bunun üzerine Zare'nin büyükbabası başka bir kızı, Ida'yı seven torununu bu müşkül durumdan kurtarabilmek için yapabileceği tek şeyi yapar ve ölür (!). Ancak düğün buna rağmen ertelenmez ve rahmetli büyükbaba tavan arasında buz kalıplarıyla yatarken, aşağıda da gelin, damadın yardımıyla düğünden kaçmayı başarır. Haliyle deliye dönen Dadan önce sağa sola biraz el bombası yağdırır, sonra da kız kardeşinin peşine düşer. Fakat kızcağız kaçış yolunda hayatının aşkını bulmuştur bile. Binbir badirenin ardından nihayet tüm sevenler kavuşur ve Dadan'ın kazurat çukurunu boylamasıyla düğün de mutlu sona bağlanır.

KILL BILL (2003-2004)

Yönetmen: Quentin Tarantino

Aslında "Kill Bill"deki meşhur kilise katliamı Gelin'in (Uma Thurman) düğününde değil, düğünün provasında vuku bulmaktaydı. Fakat gerek sahnenin içeriği, gerekse Tarantino'nun sahneyi kurgulayışı dolayısıyla bu film olmadan herhangi bir "Düğün Sahneleri" seçkisinin eksik kalacağını söyleyebiliriz. Dolayısıyla listeye sinema tarihinin belki de en ünlü 'düğün provası' sahnesini almadan edemedik. Tarantino, Gelin'in kanlı intikam öyküsünü anlatırken sözkonusu katliam sahnesini farklı aşamalarıyla perdeye taşıyor ve "Vol.1"de ilk önce düğün provasının ertesindeki manzarayı önümüze koyuyordu. "Vol.2"nin hemen başında gelinliğiyle kanlar içinde yerde yatan Gelin'in beynine sıkılan bir kurşunla açılışı yapan yönetmen, peşinden gayet tekdüze (Tarantino filmleri ölçüsünde tabii) başlayıp Bill'in (David Carradine) arzı endam edişiyle gerilimin giderek tırmandığı prova anına çeviriyordu kamerasını. Thurman ve Carradine'ın müthiş kimyası, Tarantino'nun enfes diyalogları ve Robert Richardson'ın yaklaşan musibetin habercisi gibi duran ışıklandırması tekinsiz olduğu kadar hüzünlü bir atmosfer yaratırken, Bill'in tetikçilerinin sahne almasıyla düğün provası daha başlamadan sona eriyordu.

ŞREK/SHREK (2001)

Yönetmen: Andrew Adamson & Vicky Jenson

Şrek serisinin ilk bölümünün finalinde Prenses Fiona, gözü yalnızca kraliyet tahtında olan Lord Farquaad ile evlenmeye karar vererek neredeyse hayatının hatasını yapmak üzereydi. Neyse ki kiliseye son anda çıkıp gelen Şrek ve çenesi düşük yoldaşı eşeğin çabaları bu talihsiz izdivaç kararına engel olmuş, hemen akabinde Fiona'nın da aslında tıpkı Şrek gibi yeşil postlu bir dev olduğu ortaya çıkmıştı. Şrek ve Fiona tam birbirlerine kavuştu derken, iyice küplere binen Farquaad kraliyet tacını başına takıp, muhafızlara iki sevgiliyi tutuklama emri vermiş, hızır gibi yetişen eşek ve sevdiceği ejderhanın müdahalesiyle düğün yeri deyim yerindeyse perşembe pazarına dönmüştü. Nihayet aşklarını birbirine itiraf eden Şrek ve Fiona çok daha samimi bir törenle sonsuza dek 'çirkin' yaşamak üzere dünya evine girerken, düğün partisine damgasını vuran kişi ise Stevie Wonder'a nazire yapan performansıyla eşekten başkası değildi.

DUVARA KARŞI (2004)

Yönetmen: Fatih Akın

Bir Türk düğününün yer almadığı bir "Düğün Sahneleri" dosyası düşünülemezdi elbette. Fatih Akın'ın bol ödüllü filmi "Duvara Karşı"daki düğün sahnesi de tam bu dosyaya göre doğrusu. Her anlamda dibe vurmuş bir adam olan Cahit (Birodl Ünel), intihar teşebbüsünün ardından hastanede tanıştığı Sibel'in (Sibel Kekilli) aile baskısından kurtulabilmek amacıyla kendisine sunduğu evlilik teklifini kabul eder. Düğününe giderken evinden elinde bira kutusuyla çıkan Cahit, nikâh sonrası yapılan geleneksel Türk eğlencesinde önce dans etmemek için epey direnir, ardından gelinle damadın baş başa yemek yedikleri odada kokain çeker, üstelik kokainden Sibel'e de ikram eder. Göbek havalarıyla sonlanan düğünün ertesinde de olay çıkarmadan duramayan Cahit, kendisine masumca bir soru soran Sibel'i evden kovar!

ÖLÜ GELİN/CORPSE BRIDE (2005)

Yönetmen: Tim Burton & Mike Johnson

Filmde birbiriyle doğrudan bağlantılı iki, hatta üç düğün var aslında. Victor'un ortalardan kaybolmasının ardından ailesinin zoruyla Barkis Bittern ile evlenmeyi gönülsüzce kabul eden Victoria çarçabuk kıyılan iç karartıcı nikâh sonrasında karalar bağlamış otururken, yerin altındaki öte dünyada da başka bir düğün telaşı yaşanmaktadır. Victor ile Ölü Gelin'i evlendirmek üzere gerçek dünyaya çıkan ölüler önce Victoria ile Barkis'in düğün yemeğini basar, ardından da kiliseyi ele geçirir. Öncekine kıyasla çok daha 'canlı' başlayan ikinci düğünün en kritik yerinde, kilisenin bir köşesine sinmiş sessiz sedasız töreni izleyen Victoria'yı fark eden Ölü Gelin yerini ona devrederek iki aşığı geç de olsa kavuşturur. Ne var ki bu sefer de Barkis ortaya çıkarak işleri iyice arapsaçına çevirecek, hatta kilisenin orta yerinde Victor ile pek de adil sayılamayacak bir kılıç dövüşüne tutuşacaktır.

C.R.A.Z.Y. (2005)

Yönetmen: Jean-Marc Vallée

Beaulieu ailesinin en büyük oğulları Christian'ın düğünü esasında gayet sorunsuz başlamıştı. Ne var ki bu durum fazla sürmeyecek ve düğünden sonraki parti kısa sürede karışacaktı. Misafirlerden birinin Zachary'yi otoparkta başka bir erkekle öpüşürken görmesi ve içeride bunun dedikodusunu yapması, Zachary'nin babasını şoka sokuyor, maraza çıkarmadan edemeyen ağabeyi Raymond ise kardeşi hakkında konuşan iki adamı bir temiz sopalıyordu. Bunun üzerine parti başta Christian olmak üzere herkese zehir olurken, kabak da her zaman olduğu gibi yine Zachary'nin başına patlıyordu. Hâlbuki Zachary otoparkta arkadaşıyla yalnızca ot içmiş fakat yine de kendisine inanmayan babasının hışmına uğramaktan kurtulamamıştı. Bu vesileyle Zachary eşcinselliğini babası karşısında ilk kez, hem de bağıra çağıra dile getiriyor, baba-oğul arasındaki sürtüşme genç adamın ailesinden kopmasıyla sonuçlanıyordu.

MARIE ANTOINETTE (2006)

Yönetmen: Sofia Coppola

Sofia Coppola'nın "Lost In Translation" sonrasında karışık tepkilerle karşılanan bu ilginç dönem filmi denemesi görkemli olduğu ölçüde absürd de sayılabilecek bir kraliyet düğünü sahnesine sahipti. Hatta XVI. Louis (Jason Schwartzman) ile Marie Antoinette'in (Kirsten Dunst) evlilik töreni tam anlamıyla bir sirk gösterisini andırıyordu desek yeridir. Gösterişli kıyafetleri, boya küpüne batmış gibi görünen suratları ve bukleli peruklarıyla yüzlerce davetlinin bakışları önünde gerçekleşen geleneksel düğün töreniyle resmen karı-koca ilan edilen çift, hemen akabinde yine saray erkânından onlarca insanın izlediği bir dans gösterisi sergilemişti. Fakat protokol gereği yerine getirilmesi icap eden bu tuhaf 'gözetleme' hali orada da son bulmayacak ve yeni evlilerin yatak odasına kadar uzanacaktı. Nihayet XV. Louis'nin çifte ilk gecelerinde iyi şanslar ve iyi çalışmalar dilemesiyle sonlanan düğün sahnesi hiç kuşkusuz Schwartzman'ın yüzünden hiç düşürmediği sapsal ifadeyle de uzun süre akıllarda kalacak.

KARAYİP KORSANLARI: DÜNYANIN SONU PIRATES OF THE CARIBBEAN: AT WORLD'S END (2007)

Yönetmen: Gore Verbinski

Will Turner ile Elizabeth Swann'ın uzun zamandır beklenen nikâhı aslında her anlamda beklenmedik ve 'karmaşık' koşullar altında gerçekleşti. Çift, Siyah İnci ve Uçan Hollandalı mürettebatlarının korkunç bir fırtınanın göbeğinde kıyasıya kapıştığı, kılıç şakırtılarının zirveye çıktığı bir anda karar vermişti evlenmeye. Nikâh törenini Kaptan Barbossa'nın yönettiği ve Will ile Elizabeth'in bir yandan birbirlerine duydukları aşkı yeniden hatırlarken, diğer yandan da Davy Jones'un ucubeleriyle uğraşmak zorunda kaldıkları bu hengâmede belki de tek eksik nedime kıyafeti giymiş bir Jack Sparrow olabilirdi. Fakat apar topar gerçekleşen bu evlilik ne yazık ki çiftimize pek de uğurlu gelmeyecek ve Davy Jones'un kılıcının tadına bakan Will Turner bambaşka bir kadere yelken açarken, çiçeği burnunda evlilere ağız tadıyla bir balayına çıkmak nasip olmayacaktı.

Modern Amerikan sinemasının en güçlü isimlerinden biri ... Hareketli kamerası, akıl almaz kurgusu ve Hollywood patronlarını karşısına almak pahasına seçtiği aykırı senaryoları ile tanınan idealist bir sanatçı... Bu ay, "Taksi Şoförü", "Kızgın Boğa", "Günaha Son Çağrı" ve "Masumiyet Yaşı" gibi unutulmaz eserlere imza atan Scorsese'yi daha yakından tanıyoruz.

KATEGORİ

PINAR TINAZ GÜRMEN

Bir filmin değerini belirleyen şey nedir? Bir yönetmen başarısını geniş kitlelere seslenebiliyor olmasıyla mı, yoksa aldığı ödüllerle mi ispat eder? Herkesin anlayıp sevebileceği bir film yapmak mı daha makbuldür, yoksa az sayıda izleyiciyi hedefleyen sıra dışı projeler peşinde koşmak mı? Bunun gibi daha nice soru vardır sinemaseverlerin aklını karıştıran. Özellikle, son dönemde sıklıkla gündeme gelen bir sanat filmi-popüler film ayrımı vardır ki, en ateşli tartışmalar bu konu üzerinde yapılır. Oysa sinemayı hem bir sanat dalı, hem de bir kitle iletişim aracı olarak bu şekilde sınıflandırmaya çalışmak son derece gülünç ve aynı zamanda da faydasız bir girişim. İşte bu ay karşımızda benzer tüm ön yargılı sınıflandırmaları alt üst eden, ilginç bir sinemacı var. Hem geniş kitlelerce izlenen, hem de her filminde kendine has üslubunu ortaya koymayı, üstüne üstlük yeni yaratıcı fikirlerle beslemeyi başaran, bir yandan dünya çapında kabul görmüş starlarla çalışıp, bir yandan da hiç tanınmamış oyunculardan yeni starlar yaratan bir isim. Hemen her filminde eleştirmenler tarafından övgüye boğulmasına rağmen, düne kadar tüm Oscar törenlerinden eli boş dönen, kimi zaman büyük şirketlerin devasa bütçeleriyle, kimi zamansa kendi banka hesabının imkan verdiği kadarıyla filmlerini gerçekleştiren sıra dışı bir yönetmen: Martin Scorsese…

DIŞI!

Adam olacak çocuk…

Tam adıyla Martin Luciano Scorsese, Sicilya göçmeni bir işçi ailesinin çocuğu olarak 17 Kasım 1942'de New York'ta dünyaya geldi. Anne ve babası İtalyan kökenlerine bağlı, dindar, sanatın her dalına değer veren, özellikle de sinemaya karşı büyük bir ilgi ve sevgi besleyen kişilerdi. Küçük Martin'e sinema sevgisini ilk aşılayan da onlar oldu. Yakalandığı astım hastalığı yüzünden yaşıtlarıyla koşup oynamakta zorlanan Martin, zamanla tüm boş vaktini sinema salonlarında geçirmeye başladı ve liseden sonra kaydolduğu New York Üniversitesi'nde İngiliz Edebiyatı ve Sinema üzerine eğitim almayı seçti. Oldukça üretken geçirdiği öğrencilik yıllarında pek çok kısa filme imza atan Scorsese'in en başarılı çalışması ise, durmaksızın tıraş olan bir adamın sonunda kendi boğazını kestiğini gösteren ve üstü kapalı olarak ülkesinin Vietnam'a karşı sürdürdüğü saldırgan politikayı eleştiren 1967 yapımı "The Big Shave/Büyük Tıraş" oldu… Mezuniyetinin hemen ardından, ilk uzun metrajlı film çalışması, "Who's That Knocking at My Door?/Kapımı Kim Çalıyor?"u ufak bir bütçe ile gerçekleştiren Scorsese, başrolünde okul arkadaşı Harvey Keitel'ın yer adlığı filminde, kamerasını New York'ta yaşayan İtalyan göçmenlerinin dünyasına doğrulttu. Kendisi gibi işsiz olan arkadaşlarıyla vakit öldürmekten başka bir şey yapmayan Jr.'ın aşk uğruna değişen yaşamını konu edinen film, yönetmenin sinemasının ne yöne doğru ilerleyeceğinin ipuçlarını barındırıyordu içinde. New York'un gece hayatı, suç dolu sokaklarda yaşanan mücadeleler, dostluk ve sadakat kavramlarının irdelenmesi ve tüm olan bitenin ortasında hayatta kalmaya çalışan sorunlu erkek karakterler, kariyerinin her aşamasında Scorsese filmlerinin vazgeçilmezleri olacaktı…

"Arka Sokaklar"

Doğru zamanda, doğru yerde olmak: "Aşk ve Ölüm" ve "Arka Sokaklar"

Kişiyi başarıya götüren yolda yetenek ve azmin büyük önem taşıdığı doğrudur. Ancak hepimizin bildiği bir gerçek daha vardır ki, bu özelliklere ek olarak, iyi bir çevre edinmek, başka bir deyişle 'doğru zamanda, doğru yerde olmak' da önemlidir. 1970'li yıllara gelecek vaat eden bir yönetmen olarak giriş yapan Scorsese'in belki de en büyük şansı bu son şartı yerine getirebilmiş olmasıydı. Vietnam Savaşı aleyhine düzenlenen öğrenci gösterilerini konu edinen bir belgesel olan "Street Scenes/Sokak Manzaraları"nı çektikten hemen sonra, Michael Wadleigh'in Woodstock festivalini konu alan belgeselinde yardımcı yönetmen ve kurgucu olarak yer alan genç sanatçı, o yıl birbirinden önemli sinemacılarla tanışma fırsatını yakaladı. Amerikan sineması 60'lı yılların ortalarından itibaren alışıldık Hollywood filmlerine alternatif getirmeye çalışan bir nevi 'Yeni Dalga' hareketi yaşıyordu ve bu akımın öncüleri olan genç isimler, birbirlerine her alanda destek olmak konusunda oldukça hevesliydiler. Scorsese, Francis Ford Coppola, Brian DePalma, George Lucas, Steven Spielberg ve Robert DeNiro ile bu dönemde tanıştı. 1972'de ise, genç yönetmenlere verdiği fırsatlar ile bilinen Roger Corman'ın yapımcılığında, McCarthy Amerika'sında geçen bir macera filmi olan "Boxcar Bertha/Aşk ve Ölüm"ü yöneterek, Hollywood'a yeni bir soluk

getirmeyi amaçlayan bu gruba resmen katılmış oldu. Ertesi yıl ise, gerek biçimsel, gerekse tematik olarak kendi stilini ortaya koyduğu, izleyiciler kadar, eleştirmenlerin de Martin Scorsese ismini bir kenara yazmasını sağlayan "Mean Streets/Arka Sokaklar" geldi.

Film, farklı karakterlere sahip dört arkadaşın birbirleriyle ve çevreleriyle olan ilişkilerini konu ediniyordu. Bilardo salonu işleten Tony, tefecilik ile uğraşan Michael, mafya üyesi nüfuzlu amcasının gölgesinde hayata tutunmaya çalışan Charlie ve tam anlamıyla bir sokak serserisi olan Johnny… Aslına bakılırsa, anlatılan hayli basit bir hikayeydi. Dostluğu her şeyin üzerinde tutan Charlie'nin, Johnny'nin hatalarını örtmeye çalışması, 'merhametten maraz hasıl olur' sözünü anımsatırcasına, başına türlü işler açıyor, yardımseverlik ve dürüstlük adına kendisine Aziz Francis'i örnek alan delikanlı, adeta bir dizi sınava tabii tutuluyordu… Hikaye basitti ama Scorsese anlatım biçiminin farklılığı ile filmini başka bir boyuta taşımayı başarmıştı. Zaman algısını deforme eden kurgusu, karakterlerin yaşadıkları olayları değil, o an hissettikleri duyguyu takip ediyor, hareket içinde değişen kamera açıları, renk bozumları, ağır çekimler, kaydırmalar hep bu amaca hizmet ediyordu. Biçimsel oyunlar özellikle Charlie'nin ırkçı düşünceleri ve eşcinsel düşmanlığını kendinden uzaklaştırmak istediği bölümlerde yoğun olarak kullanılmış,Vietnam'dan ruhsal dengesi bozulmuş olarak dönen Jerry adına verilen partide ise doruğa ulaşmıştı…

Film, henüz kariyerlerinin başında olan Robert De Niro ve Harvey Keitel'i başrole taşıyor, usta oyuncu David Carradine'i ise ufak ama etkili bir kompozisyonla kadrosuna dahil ediyordu. Gösterime girdiği dönemde oldukça iyi eleştiriler alan film, geçen yıllar içinde değerine değer kattı ve Scorsese hayranlarının daimi favorileri arasındaki yerini aldı.

Hayata sıfırdan başlamak: "Alice Artık Burada Oturmuyor"

1974 yılında, kendi ailesinin yaşamını anlatan ve röportajlarında en sevdiği filmi olduğunu sık sık belirttiği bir belgesele; "Italianamerican/ İtalya Kökenli Amerikalı"ya imza atan Scorsese, bu çalışmasının hemen ardından dördüncü uzun metrajı için kamera arkasına geçti. Proje, aktris Ellen Burstyn'e aitti ve eşini kaybettikten sonra on iki yaşındaki oğlu ile yerleştirilebilirdi.

Scorsese Alice'i anlatmaya çocukluk yıllarından başlıyordu. Sahip olduğu vasat müzik yeteneğinin onu bu sıkıcı kasabadan kurtarıp, önemli biri yapacağına inanan yalnız bir çocuktu Alice. Alışıldık bir Hollywood filmi izlediğini sanan seyirci, tam da bir 'yıldıza dönüşme masalı' ile karşı karşıya olduğunu sandığı anda, şimdiki zamana atlayarak ciddi bir şaşkınlık yaratmayı başarıyordu yönetmen. Bugün otuzlu yaşlarının ortalarında olan Alice, dar gelirli bir ev kadınıydı. Bencil, ilgisiz, kaba saba bir kocası, dayakçı babasına kendince yöntemlerle meydan okuyan bir oğlu ve her daim tertemiz tutmak için insan üstü çaba harcadığı belli olan küçük bir evi vardı.

Robert De Niro'ya göre Travis, avının etrafında sinsice dolanan ve en uygun zamanı kollayıp saldıran bir kurda benziyordu.

yapayalnız kalan bir kadının hayatta kalma mücadelesini konu ediniyordu. Aslına bakılırsa, "Alice Doesn't Live Here Anymore/Alice Artık Burada Oturmuyor" Scorsese'in alışık olduğu tarzdan biraz farklıydı. Öncelikle baş karakter bir kadındı ve genellikle dünyaya erkeklerin gözüyle bakmaya alışkın olan Scorsese için bu önemli bir değişiklikti. Ayrıca konu New York'tan çok uzaklarda, yönetmenin yabancısı olduğu Arizona çöllerinde geçiyordu. Büyük şehrin karmaşasının yerini, alabildiğine yavaşlamış bir zaman algısı ve çaresizlik hissi almıştı filme mekan olan küçük kasabalarda. Ama ne olursa olsun insan her yerde aynıydı ve iyi bir hikaye anlatıcısı için her birey güçlü bir dramatik durumun odağına

"Alice Artık Burada Oturmuyor"

Orta yaşın su yüzüne çıkardığı sayısız hayalkırıklığı ile sarmalanan Alice, kendi yaşamının yıldızı olmaktan bile çok uzak görünüyordu…

Filmin dramatik yapısının odak noktasında Alice'in eşini kaybedip, özgür kalışı vardı kuşkusuz. Ama Scorsese özgürlüğü kahramanına altın tepside sunmak yerine, onu alabildiğine zorluyor, yıllardır mutfağına gömülü yaşayan bir kadını, aniden acımasız iş hayatının orta yerine atıveriyordu… Alice'i yıpratan sadece iş yaşamı da değildi üstelik. Ergenlik sorunlarına, hayatındaki belirsizlikler de eklenince iyice katlanılmaz bir çocuğa dönüşen oğlu yetmezmiş gibi, şiddete karşı eğilimini çok acı bir tecrübe ile keşfettiği sevgilisi Ben ve hayatına sevgi dolu bir giriş yapmasına rağmen, yalnızlığının getirdiği bencillik ile buyurgan bir karakter sergilemeye başlayan David de vardı… Scorsese, filmin erkek karakterlerini tanımlarken, New York'un tanıdık yüzlerinden faydalanmıştı. Ben'in kontrol edilemez öfke krizlerinde, David'in içinde kopan sessiz fırtınalarda, küçük oğlanın sinir bozucu kaprislerinde bile yönetmenin önceki filmlerinden gelen izler vardı.

Film, özellikle feminist çevrelerde ilgi ile karşılandı. Alice'in garsonluk yaptığı kafede çalışan birbirine taban tabana zıt yaradılıştaki üç kadın karakterin dayanışması, erkeklerin dünyasında sağ kalabilmenin formülünü sunar gibiydi. Bunun yanı sıra evlilik kurumunu, aşkı, özgürlüğü, annelik duygularını ve bağlılık

"Taksi Şoförü"

ile bağımlılık arasındaki farkı irdeleyen yapısıyla film, kadın izleyicilere çekici gelecek pek çok nitelik barındırıyordu. Üstelik Scorsese finalde Alice'ten mutluluğu esirgememiş, onu David ile bir araya getirerek hem aşka, hem de şarkıcılık hayallerine bir şans daha vermişti.

"Alice Artık Burada Oturmuyor", başroldeki Ellen Burstyn'e en iyi kadın oyuncu dalında bir Oscar getirdi. Ayrıca Harvey Keitel, Kris Kristofferson ve Diane Ladd'ten oluşan kadrosuyla da beğeni topladı. Martin Scorsese'nin küçük ama etkili bir rolde kamera karşısına çıkarttığı on iki yaşındaki Jodie Foster'ın da filmdeki varlığını hatırlatalım…

Görünmez adamın kahramanlık sevdası: "Taksi Şoförü"

Scorsese, 1976 yılında senaryosunu Paul Schrader'in yazdığı bir başka New York öyküsü ile yoluna devam etti. Sinema tarihinin en sevilen anti-kahramanlarından biri olan Travis Bickle'ın şiddet dolu hikayesini, ince bir mizah duygusu ve seyircisini düşünmeye zorlayan bir senaryo kurgusu ile perdeye taşıyan "Taxi Driver/Taksi Şoförü", sadece Scorsese'yi değil, başroldeki Robert DeNiro'yu da dünya çapında üne ve saygınlığa kavuşturan film oldu. Senaryo o kadar zekice hazırlanmıştı ki, neyin ne kadar gerçek olduğunu anlamak neredeyse imkansızdı. Kendisini bir kahraman olarak düşleyen Travis'in gerçeği, dünyanın geri kalanı ile örtüşüyor muydu, yoksa her şey bir hayalden, patlamaya hazır öfkeli bir ruhun sanrılarından mı ibaretti?

26 yaşındaki Travis, sessiz, yalnız bir delikanlı, bir Vietnam gazisiydi. Ülserden, uykusuzluktan ve karşı cinsle yakınlaşamamaktan şikayet ediyor, her gün içini döktüğü günlüğüne, New York'un suça batmışlığından dert yanıyordu. Haksız da değildi. Gece vardiyasında taksi şoförlüğü yapmak, şehrin hep karanlık yüzünü görmesine neden olmuştu. Kendisine bir iş imkanı sağladığı için bir yandan Tanrı'ya şükrederken, bir yandan da arabasının arka koltuğuna bulaşan meni ve kan kalıntılarını temizlemek için gecede iki, üç kez taksi durağına uğruyordu delikanlı. Başlangıçta etliye sütlüye pek karışmayan, diğer şoförlerin muhabbetlerine bile katılmakta güçlük çeken, silahları ise son derece gereksiz bulan genç adam, zaman içinde iğrenmeyle, derken öfke ile dolacak, ardı ardına yaşadığı travmatik olayların da etkisiyle patlama noktasına gelecek ve kendisinin dünyayı pislikten temizlemek için görevlendirildiği inancı ile katliama başlayacaktı…

Travis'i bu noktaya getiren travmalardan ilki, bir melek kadar temiz ve saf olduğuna inandığı aşkı Betsy tarafından terk edilmek, diğeri ise sokaklarda fahişelik yapan on iki yaşındaki Iris ile tanışmaktı. Kız bir gece alelacele Travis'in taksisine binmiş, yaşadığı hayattan kaçmak istemiş, ama peşinden gelen kadın satıcısı Matthew, Travis'e buruşturulmuş bir banknot fırlatarak kızı arabadan indirmişti. O günden sonra Iris'i düşünmediği bir an bile olmamıştı Travis'in. Beyni, her akşam yatmadan önce suya attığı aspirin misali, kaynayan bir kazan gibiydi… Kızı mutlaka kurtarmalıydı. Elindeki tüm parayı silahlara yatıran, çelimsiz vücudunu şekle sokmak için büyük çaba sarf eden Travis, sonunda hazırdı. Aynanın karşısında hayali rakiplerine meydan okuduğu unutulmaz sahnelerde söylediği gibi, bu adam çok öfkeliydi ve artık dayanacak gücü kalmamıştı! Bir gece Iris'in çalıştığı otele giderek, otel sahibini, Matthew'yu ve küçük kızın müşterisini vuran Travis, odasının duvarlarına astığı gazete kupürlerinden anladığımıza göre bir halk kahramanı olmuştu artık. Iris'in ailesi başta olmak üzere, tüm duyarlı Amerikan halkı ona minnettardı. Hatta Betsy bile bir gece arabasına binmiş, onu bizzat tebrik etmişti. Öfkesi yatışmıştı Travis'in. Üzerinde görevini başarıyla tamamlamış bir kahramanın sükuneti vardı…

Scorsese, yaşadığı çevreye uyum sağlamakta güçlük yaşayan ve içine biriktirdiği öfke ile patlama noktasına gelen sıradan bir adamın dünyasına girmişti "Taksi Şoförü" ile. Çevresinde olup biten kötülükleri gören ama bunlara engel olamayan, kimsenin ciddiye alıp sözünü dinlemeyeceği, dinlese de bir dakika sonra unutacağı kadar silik biri. Ama ne var ki, her gönülde bir aslan yattığı sözü doğruydu ve Travis de kendi hayal dünyasında bir kahramana dönüştürüyordu kendisini. Aslında filmde yaşananların hiçbiri olmamış, Travis sadece NewYork sokaklarında taksisini sürmüş, bu çürümüş hayata tanıklık etmişti. Betsy ile hiç konuşmamış, bir ilişki yaşamamış, kaybolan ruhsal dengesinin etkisiyle kurduğu hayale kendisi de inanmıştı. Betsy'nin iş yerini basıp, telefonlarına çıkmadığı için küfürler yağdırdığı sahnede kızcağızın tek kelime etmemesi, olanları şaşkınlıkla izlemesi boşa değildi. Betsy onu tanımıyordu! Travis Iris'i de taksisine bindiği o geceden sonra bir daha görmemişti. Sadece aklından onu atamamış, buruşmuş banknotu özenle saklamış, onu kurtarmayı gerçekten çok istemişti. Ve elbette katliam diye bir şey de yoktu…

Scorsese filminde hayal ve gerçeği ayırt etmemizi sağlayacak hiçbir görsel ipucu vermemişti. Ancak bazı ayrıntılara yaslanarak yorum yapmak mümkündü. Örneğin bir sahnede başkan adayı Palantine, Travis'in taksisine biniyor, ona ülkesinin en büyük sorununun ne olduğunu soruyordu. 'Pislik' diyordu Travis. 'Biri bu şehri klozete atıp, üzerine sifonu çekmeli!' Palantine'ın ona fikrini sorması kuşkusuz güzel bir hayaldi ama seçim döneminde bir başkan adayının taksiye binmesi, olur iş değildi. Yine Palantine'ın konuşma yapacağı alana silahlı bir şekilde gelen ve seyircilerin arasındaki koruma görevlisi ile gizli servise girmek istediği konusunda sohbet eden Travis, hiçbir mantık sahibi seyirciyi kandıramıyordu. Hangi gizli servis elemanı, tanımadığı tuhaf görünümlü biriyle CIA'den bahseder, hatta ona başvuru formu göndermeye kalkardı ki? Travis'in Betsy ile ayrılmasına sebep olan şey, onu bir seks filmine götürüşüydü. Peki deli gibi aşık olduğu ve dokunamayacağı kadar temiz olduğuna inandığı bir kızı, seks sinemasına götürmek gibi bir saçmalığı hangi erkek yapardı? Travis her gün işten sonra bu sinemaya gelmeyi alışkanlık haline getirmişti. Şehri temizlemeye soyunan birinin kendi hayatına böyle bir pislik sokmuş olmasından dolayı ciddi bir suçluluk duyuyor, içten içe Betsy'i hak etmediğini düşünüyor olmalıydı. O zaman seks sineması, Betsy ile hayali aşkını bitirmek için bulunmaz bir mekandı. Final sahnesinde

"New York, New York"

Betsy'nin bembeyaz elbiseleriyle Travis'in taksisine bindiğini ve onu tebrik ettiğini göstermişti Scorsese. Anlaşılan o ki, arka koltukta bir peri kızı gibi oturan ve saçları rüzgarda uçuşan Betsy'nin gözünde artık aklanmıştı Travis. Iris'i kurtarmış olması, seks sineması alışkanlığını unutturmuştu! Ayrıca ailesine yazdığı mektuplarda gizli serviste çalıştığını söyleyen, evde olduğu zamanlarda ekrandaki programın ne olduğuna aldırmadan sürekli televizyon izleyen genç adamın dengesizliği her halinden belliydi. Hem sırf günlük tutmak bile önemli bir soruna işaret sayılabilirdi. Yaşamının her ayrıntısını kaydetmek Travis için bir saplantıydı. Kayıt tutmak, yaşananların gerçekliğini arttırıyor ve öte yandan kendi kendisini kandırmasını da kolaylaştırıyordu. Kaydedilen hayaller, okundukça gerçek gibi algılanıyor, Travis kendi gerçekliğini günlüğü vasıtasıyla yaratıyordu… Senaryo çok zekice örülmüştü, doğru. Ama işin en vahim kısmı, yaşananların gerçek olabileceği ihtimaliydi. Özellikle Amerika gibi silah almanın son derece kolay olduğu bir ülkede, adı Travis olmasa da namus bekçiliğine soyunup, katliama kalkışan sayısız insan vardı…

Film, sadece içeriği ile değil, biçimsel özellikleriyle de büyük beğeni topladı. Başından beri son derece sade bir anlatım şekli benimseyen Scorsese, Travis'in silahlanmaya başladığı bölümden itibaren, kahramanının ruh durumuna paralel olarak kurgu stilini değiştirmiş, devrik açılara, tekrarlanan planlara, yakın kesmelerin birbirine bağlandığı hızlı geçişlere yoğunluk vermişti. Özellikle katliam sahnesi titizlikle planlanmıştı. Dar koridorları, yıpranmış duvarları ve kasvetli görüntüsü ile pisliği temsil eden otelin içinde uçarcasına gezinen kamerası oldukça cesur açılardan olayı yansıtıyor, ağır çekim ve üst üste bindirmeler sahneye masalsı bir görünüm kazandırıyordu. Henüz kariyerinin başında sayılan Martin Scorsese'ye Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye kazandıran filmi unutulmaz kılan şeylerden bir diğeri de Robert DeNiro'nun muhteşem oyunuydu kuşkusuz. Filmin hemen her anında harikalar yaratan aktör, rolüne hazırlanırken, hayvanat bahçesindeki kurtları incelemiş, oynadığı karaktere bu vahşi hayvanlardan bir şeyler katmaya çalışmıştı. Ona göre Travis, avının etrafında sinsice dolanan ve en uygun zamanı kollayıp saldıran bir kurda benziyordu… Film, DeNiro'ya ve çocuk fahişe Iris rolündeki Jodie Foster'a birer Oscar adaylığı getirdi. Ayrıca kadın satıcısı Matthew rolünde kısa ama etkili bir performans sergileyen Harvey Kietel ve Betsy'e hayat veren Cybill Shepherd da eleştirmenlerin övgüsüyle karşılandı.

"Kızgın Boğa", yönetmenin sahneleme konusundaki titizliği ve özellikle de kurgu adına kendini tekrar tekrar aştığı yaratıcılığıyla dikkat çekti.

İlk hayalkırıklığı: "New York, New York"

"Taksi Şoförü"nün büyük başarısının ardından, uzun zamandır aklında olan bir projeyi gerçekleştirmek için kolları sıvadı Martin Scorsese. İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra, New York'ta yaşanan bir aşk öyküsü çerçevesinde, şehrin gece yaşamını, bar müzisyenlerinin zorlu hayatlarını, sadece Amerika'nın değil, dünyanın hızla değişen çehresini ve bu yenilenmenin eğlence dünyasına yansımalarını anlatmaktı niyeti. Başrol oyuncuları titizlikle seçildi. Kabına sığmayan, çapkın, yetenekli ancak bir o kadar da topluma uyum sağlama konusunda başarısız saksofoncu Jimmy Doyle rolü için Robert DeNiro, olağan üstü sesiyle her dinleyeni büyüleyen yıldız adayı sevgilisi Francine Evans içinse Liza Minelli ile anlaşma imzalandı. Filmde en az oyuncular kadar önemli bir yer tutan müzikler için John Kander'den Richard Rodgers'a, Sammy Fain'den başarılı saksofoncu Georgie Auld'a kadar sayısız sanatçı ile bir araya gelindi. Üstelik 1977 yapımı "New York, New York" Scorsese'nin o güne dek gerçekleştirdiği en büyük bütçeli yapımdı… Ama ne yazık ki film, ne gişede ne de eleştirmenler cephesinde istenen başarıyı getirdi. Bugün düşününce filmi başarısız kılan en önemli faktörlerin başında senaryo zaaflarının geldiğini görmek güç değil. Öncelikle yedi yıl gibi uzun bir zaman dilimine yayılan hikaye, bu aralığı dolduracak kadar dramatik olay içermiyordu. Ayrıca filmin odağına oturtulan sözüm ona tutkulu aşk hikayesi, sürekli kendini tekrarlayan enstantaneler ile öylesine boğulmuştu ki, seyirciyi sıkmaması düşünülemezdi. Bunlara oldukça yavaş ilerleyen senaryo kurgusunu ve DeNiro-Minelli çiftinin uyuşması imkansız kimyalarını da ekleyince, sonuç şaşırtıcı olmaktan çıkıyor…

Mesleğinde hızlı bir yükselişe geçmişken, birden bire eleştiri bombardımanına tutulan Scorsese, bu başarısızlık karşısında soğukkanlılığını koruyamadı. Ciddi bir bunalıma düşen yönetmen, çareyi kokainde arayınca, zaten sorunlu olan sağlığı iyice bozuldu. Yeni bir uzun metraj projesi için tamamen motivasyonunu kaybeden sanatçı, iki belgesel filme imza atarak, kendini toparlamaya çalıştı; 60'lı yılların başarılı rock gruplarından "The Band"in öyküsü özelinde, Amerikan rock müziğinin tarihçesini anlatan "The Last Waltz/Son Vals" ve yakın dostu Steven Prince'in (kendisini "Taksi Şoförü"nde canlandırdığı silah satıcısı Andy rolüyle tanıyoruz) uyuşturucu ve müziğin başrolde olduğu yaşamını konu edinen "American Boy: A Profile of Steven Prince/Amerikan Delikanlısı: Steven Prince'in Profili"…

Keskin sirke küpüne zarar: "Kızgın Boğa"

Scorsese ile hem yönetmen-oyuncu, hem de iki arkadaş olarak mükemmel bir uyum yakalayan Robert DeNiro, dostunu yaşadığı bunalımdan neyin çıkaracağını çok

iyi biliyordu; yeni ve parlak bir başarı... Yoksul sokaklardan gelip, şöhrete ve zenginliğe sahip olan, ama yaşadığı duygusal çalkantılar, çevresinde dönen entrikalar ve kural tanımaz karakterinin başına açtığı belalar ile kısa zamanda alaşağı edilen New Yorklu boksör Jake LaMotta'nın yaşamını konu edinen "Raging Bull/Kızgın Boğa", tam Scorsese-DeNiro ikilisine göre bir projeydi. DeNiro, arkadaşını setlere dönme konusunda ikna etmekte zorlandı ama sonuçta ortaya her ikisi için de aşılması zor bir film çıktı...

Öyküyü senaryolaştırırken, filmin bütününü bir geri dönüş olarak tasarlamıştı Scorsese. Bir zamanların orta sıklet boks şampiyonu LaMotta, hali hazırda komedyenlik yaptığı berbat bir müzikholün kulisinde röportaj veriyordu. Hayli yaşlanmış ve şişmanlamıştı. Her ne kadar halinden memnun görünmeye çalışsa da, kulisin derme çatma dekorunun her noktasına sinen hayalkırıklığı ve geçmişe duyulan özlem kendisini belli ediyordu. Kardeşi Joe'nun menajerliğinde, hırslı, güçlü, genç bir boksör olarak başlamıştı profesyonel sporculuk yaşamına. Kendisine sonsuz bir güven duyuyor, leopar desenli bornozu ile adım attığı ringde deviremeyeceği hiçbir boksör olmadığını düşünüyordu. Belki de haklıydı, belki de gerçekten bir şampiyon olarak doğmuştu ama işler her zaman sportmence yürümüyordu bu arenada. Bronx'un en nüfuzlu ve tehlikeli adamları, boks maçları üzerine oynanan bahisler ile bir servet kazanmaktaydı ve er yada geç LaMotta, ondan bekleneni yapmak, maçlara şike karıştırmak, 'bırak' dendiği anda da bırakmak zorunda kalacaktı... Elbette genç boksörün hayatını alt üst eden tek şey bahisçilerin baskıları değildi. Zaten öteden beri kontrol edemediği öfkesi ve başına buyruk karakteri ile ilişkilerinde sorunlar yaşayan LaMotta, sorumsuzlukları bir yana, zaman içinde ciddi bir paranoyaya dönüşen kıskançlık krizleri ile çevresindeki herkesi tek tek kaybediyordu.

"Kızgın Boğa"

LaMotta'nın özellikle düşüşe geçtiği dönemi, kılı kırk yaran bir zamanlama ile, hiçbir şeyin kolayına kaçmadan anlatmıştı Scorsese. Maçlardan birkaç gün önce, güç kaybetmemek adına seksten uzak duran genç adam, zamanla kariyerini kaybetme korkusuna kapılıp, karısı Vickie'den iyice uzaklaşıyor, içten içe ona yetemediği hissi ile mücadele ederken gün be gün daha saldırgan, daha kıskanç bir hal alıyor, nihayetinde deliliğin sınırlarında dolaşmaya başlıyordu. Paranoyasının son noktası, Vickie ile kardeşi Joe arasında bir ilişki olduğunu sanmasıydı! LaMotta'nın saplantıları hem Vickie'yi, hem de hayattaki en büyük desteği olan kardeşini kaybetmesine neden olacak, git gide kilo alan ve çaptan düşen kahramanımız, boksu bıraktıktan sonra bar işletmeciliğine soyunacak ama bu işi de fena halde yüzüne gözüne bulaştıracaktı. Yaşı küçük kızları fuhuşa teşvik etmekle suçlanan, mahkeme süresince tüm servetini yitiren, hatta uğruna ömrünü tükettiği altın kemerini bile satan LaMotta için, hapisten çıktığında dünya artık eskisi gibi değildi. Hayatını kazanabilmek adına yapabileceği tek şey, köhne barlarda toplanan üç beş kişiye anılarını anlatıp, içkilerine meze olmaktı...

"Kızgın Boğa" içerdiği dramatik durumun çarpıcılığı kadar, yönetmenin sahneleme konusundaki titizliği ve özellikle de kurgu adına kendini tekrar tekrar aştığı yaratıcılığıyla dikkat çekti. Özellikle dövüş sahneleri için tasarladığı kompozisyonlar, birer sinema dersi niteliğindeydi. Kısa ve sert planları, ağır çekimler ve kaydırmalar ile birleştiren, ağır çekim montajların arasına geri sarılmış kısa çekimler, hatta dondurulmuş planlar yerleştiren Scorsese, oyuncusunu şaryo üzerinde ileri doğru hareket ettirirken, zoom açılma ile hız algısını arttırmayı, fotoğraf makinelerinin flaşlarını, sıçrayan kan ve ter görüntülerini ise seyircinin yüzüne inmiş birer yumruk gibi kullanmayı denemişti. Sözkonusu sahnelerde kullanılan planlar bazen _ saniyeden bile az tutulmuş, bazense yarım dakikaya kadar uzatılmıştı. Ama tempo hiç düşmüyor, seyirci kendisini düpedüz LaMotta ile aynı ringdeymiş gibi hissediyordu. Ses kurgusuna da görüntü kadar özenmiş, maç sırasında binlerce kişinin bir ağızdan bağırdığı bölümleri, kısa ve tedirgin edici sessizlikler ile bölmüş, bazen de sesleri bozuma uğratarak kullanmıştı Scorsese. Ziller, yumruklar, yüze serpilen su veya yere yuvarlanan bir beden bile, yönetmen için kurguda kullanılabilecek fonksiyonel bir sese sahipti.

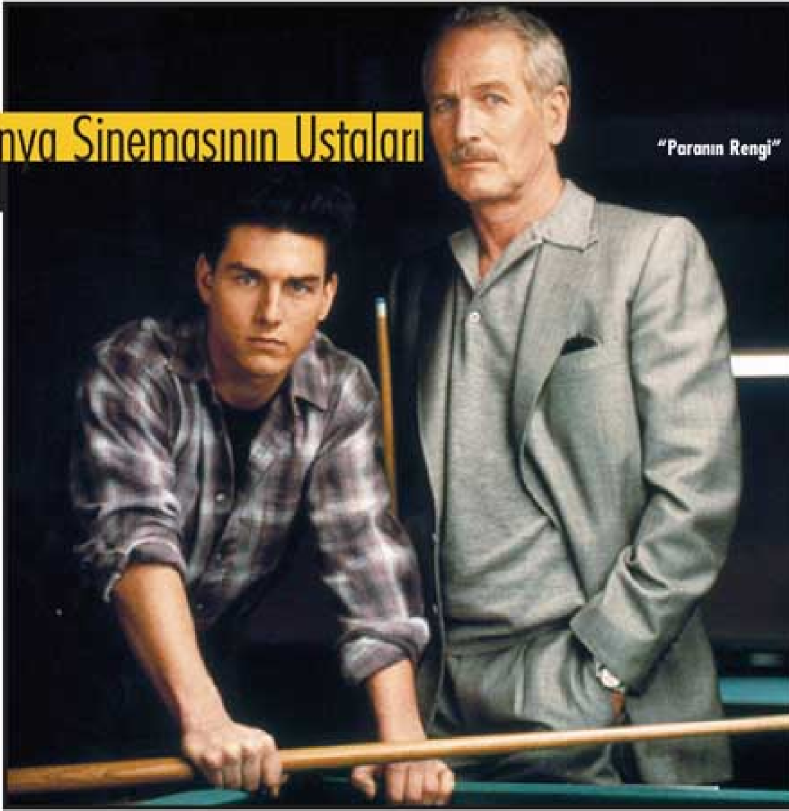

"Komedinin Kralı"

Film, hiç kuşkusuz Robert DeNiro'nun ve kardeşi Joe rolünde unutulmaz bir kompozisyon çizen Joe Pesci'nin başarısıyla da çok konuşuldu. DeNiro bu rol için tam yirmi kilo almış, filmin çekimleri, onun kilo alış aşamalarına göre planlanmıştı.

Akademi üyelerinin, o yıl en iyi yönetmen Oscar'ını "Ordinary People/Sıradan İnsanlar" ile Robert Redford'a vermiş olması, eleştirmenler cephesinde ciddi bir şaşkınlık yarattı. Ama bu son olmayacak, Scorsese, defalarca hak ettiği bu ödüle bir türlü layık bulunmayacak, yıllarca sinema dünyasının 'taçsız kral'ı unvanını koruyacaktı...

Komedi denemeleri: "Komedinin Kralı" ve "Geç Saatler"

"Kızgın Boğa"nın başarısı ile adeta yaşama geri dönen Scorsese, iki yıl aradan sonra başrollerinde Jerry Lewis ve Robert DeNiro'nun yer aldığı bir kara komedi ile çıktı hayranlarının karşısına. Komedi başından beri Scorsese'nin ilgisini çeken bir türdü. Yönetmen ününü her ne kadar sert ve şiddete eğilimli karakterlerin yer aldığı dramlara borçlu olsa da, filmlerinde hep ince bir mizah anlayışının parıltısı fark ediliyordu. "Komedinin Kralı"nda iki başrol oyuncusunu, alışılagelen tiplemelerinden sıyırmayı, bu sayede

"Paranın Rengi"

seyircisini bir kez daha şaşırtmayı hedeflemişti. Hep ünlü bir televizyon yıldızı olmayı hayal eden, odasında kendi kendine pratik yapan ve çalışmalarını sürekli tiz bağrışlarla delen annesine rağmen yılmayan Rupert Pupkin, zamanın ünlü komedyeni Jerry Langford'un kapısını çalıyor ve ondan kendisine bir fırsat vermesini istiyordu. Ancak eğlence dünyasında işler Rupert'ın hayallerindeki gibi yürümüyordu şüphesiz. Tutulmuş köşeler, asla kalkılmaması gereken koltuklar vardı ve üstelik Langford, ekranda göründüğünün aksine son derece tavizsiz, bencil ve suratsız bir adamdı. Çabalarının karşılığını bir türlü alamayan Rupert ise sonunda sinir krizinin eşiğine gelecek ve çareyi Langford'u kaçırmakta bulacaktı...

"Komedinin Kralı" seyirciden çok çelişkili tepkiler aldı. Kimileri filme ve özellikle de DeNiro'ya hayran kalırken, bir kısmı da öyküyü son derece yapay ve soğuk buldu. Eleştirmenler cephesinde de pek bir kımıldanma olmadı. Karşılaştığı tepkilere rağmen komedi filmleri çekme konusunda ısrar eden Scorsese, iki yıl aradan sonra, bu kez New York sokaklarının sürprizlere gebe, çılgın atmosferini perdeye taşıdığı bir absürd komediye, "After Hours/Geç Saatler"a imza attı... Ev ve büro arasında sürüp giden yaşamını televizyon kumandasına sarılarak hareketlendirmeye çalışan genç bilgisayar uzmanı Paul, bir kafede sakin sakin Henry Miller okurken, genç ve güzel bir kızın sohbet girişimine karşılık veriyor ve bu masumane arkadaşlığın onu Alis'in tavşan deliğinden içeri sokacağını tahmin bile etmiyordu... Genç kızın peşine takılan Paul, gece boyunca birbirinden tuhaf olayların baş kahramanı olacak, bohem sanatçıların, bar müdavimlerinin, punkçı gençlerin, Neonaziler'in, ona bir görüşte aşık olan umutsuz kadınların, sado-mazoşist grupların ve eşcinsellerin arasında mekik dokuyarak evine ulaşmaya çalışacak, tüm parasını kaybetmesine karşılık bir de hırsızlıktan suçlanarak çılgın bir kaçma-kovalama oyununa katılmak zorunda kalacaktı... Gerçekten de o gece yaşananlar Alis'in maceralarını aratmayacak cinstendi. Yanlış anlaşılmalar, 'bu kadar da olmaz' dedirten rastlantılar ve birbirinden tuhaf tiplemeler ile örülen öykü, hayli eğlenceli ve akıcıydı. Finalde hırsızlık çetesinin minibüsünden, tam da çalıştığı şirketin önüne geldiği sırada düşen Paul, berbat bir rüyadan uyanmışçasına perişan halde masasına oturuyor ve memnuniyetle sıkıcı işine geri dönüyordu. Kuşkusuz böylesi bir heyecandansa, bütün gün masasının başında güvende olmayı tercih ederdi...

"Geç Saatler" Scorsese filmografisinin fazla önemsenmeyen parçalarından biri oldu. Yönetmenin sert üslubuna, alt metni güçlü senaryolarına ve özellikle kurgu konusundaki yaratıcı çalışmalarına alışkın olan eleştirmenleri fazla heyecanlandırmaması normal karşılanabilirdi. Zaten Scorsese'nin amacı da avucunun içi gibi bildiği New York'a bu kez de esprili bir gözle bakabilmekti...

Ustasından hayat dersleri: "Paranın Rengi"

Scorsese 1986'da başrollerinde bu kez Paul Newman ve Tom Cruise'un yer aldığı "The Color of Money/Paranın Rengi" için geçti kamera arkasına. Filmin ana çatışma noktasını oluşturmak üzere karşı karşıya getirdiği iki olgu gençlik ve yaşlılıktı. Batı insanının en büyük korkularından biriydi yaşlanmak. Yaşlılık, fiziksel gücün ve cinsel çekiciliğin azalması, her şeyden önemlisi ölümün yaklaşması demekti ve genelde maddesel bir hayata odaklanan Batılılar için hayli ürkütücüydü. Doğu kültürlerinde ise ölüm kesin bir son olarak algılanmadığı ve yaşanan her anın insana bilgelik getireceği düşünüldüğü için yaşlılık, saygınlıkla eş değerdi. Scorsese de filminde bu iki zıt görüşü karşı karşıya getiriyor ve seyircisine soruyordu; genç ve güçlü bir kişi karşısında, yaşlı ve deneyimli birinin şansı ne olabilirdi? Tecrübe mi daha değerliydi, güç mü? Hırs mı yoksa strateji mi? Keşke insan yirmili yaşların enerjisi ile altmışların tecrübesini bir arada yaşayabilseydi. Ama ne yazık ki doğa buna izin vermiyor, zaman birini alıp götürürken, bir diğerini hediye ediyordu...

Filmin baş karakterlerinden Eddie Felson eski bir bilardo oyuncusuydu. Genç ve yetenekli Vincent'ı bir barda keşfediyor ve onu Atlantic City'deki dokuz top şampiyonasına hazırlamayı kendine görev ediniyordu. Eddie'nin uzmanlığı bilardo ile sınırlı değildi. O yıllar içinde bahis oynamanın incelikleri ve insan davranışları konularında da ustalaşmıştı.

Scorsese, "Paranın Rengi"nde iki zıt görüşü karşı karşıya getirir. Tecrübe mi değerlidir, güç mü? Hırs mı, yoksa strateji mi?

Vincent'ı eğitmek, Eddie için para kazanmanın bir yolu olmaktan çok öte şeyler ifade ediyordu. Belki de kendi beynini, Vincent'ın bedeni ile birleştirebileceğine ve ortaya yenilmez bir bilardocu çıkarabileceğine inanmıştı. Ama Vincent doğası gereği kendisine verilen taktiklerin çoğunu uygulamada başarılı olamayacak, bu birleşme rüyası da kısa sürede kabusa dönüşecekti. İki insanın birbirini tamamlaması safça bir düştü

besbelli. Vincent ve Eddie bu noktadan sonra yollarını ayırıyor, iki azılı rakip olarak turnuvada karşı karşıya geliyordu… Scorsese her ne kadar film boyunca bahis oynama şansı olsa tüm parasını Eddie'ye yatıracakmış gibi görünse de, finali açık bırakmayı tercih etmişti. Ne de olsa, izleyicilerin özdeşleşmesi muhtemel iki karakter vardı ve her ikisinin de şansları eşitti…

"Paranın Rengi" konusu ve oyuncuları ile olduğu kadar, yönetmenin kurgudaki başarısı ile de beğeni toplayan bir film oldu. Özellikle bilardo maçlarında kullanılan hızlı kesmeler, deliğe veya toplara yaklaşan ani zoomlar, üst üste bindirmeler, sağa veya sola yönelerek topu takip eden hızlı panlar, topların parlak yüzeyinden yakalanan yansımalar ve oyuna özgü sert ve ani seslerin fonksiyonel kullanımı dikkat çekiciydi.

Forest Whitaker, John Turturro, Mary Elisabeth Mastrantonio ve Helen Shaver gibi ünlü isimleri de yan rollerde perdeye taşıyan film, hiç kuşkusuz en çok bilardo tutkunlarını ve en iyi erkek oyuncu dalında Oscar ödülünü kucaklayan Paul Newman'ı memnun etti.

Sıradan bir insan olarak Hz.İsa'nın portresi: "Günaha Son Çağrı"

Katolik bir aileden geliyordu Martin Scorsese. Hatta çocukluğunda rahip olmayı bile düşlemiş, her ne kadar sonraki yıllarda püriten bir yaşam sürdüğü söylenemese de, Kilise'ye olan saygısını asla yitirmemişti. Yunan yazar Nikos Kazancakis'in 1954 yılında kaleme aldığı romanı "O Telefteos Pirasmos/Günaha Son Çağrı"yı okuduğunda, onun Hz.İsa'yı her türlü ezaya memnuniyetle katlanan insanüstü bir varlık olarak değil, zaafları, korkuları ve hataları ile sıradan bir kişi ve ateşli bir lider olarak çizişinden son derece etkilenmişti. Scorsese romanı film haline getirebilmek için uzun süre uğraştı. Ama Kilise'nin ve tüm dünyaya yayılmış milyonlarca Hıristiyan seyircinin olası tepkilerinden çekinmeyecek cesur bir yapımcı bulması hayli güç oldu… Sonunda Cineplex-Odeon ve Universal işbirliği ile gerçekleştirilen film, tahmin edilebileceği gibi, oldukça sert eleştirilerin odağı oldu. Vaktiyle romanı yüzünden Yunan Ortodoks Kilisesi tarafından aforoz edilen Kazancakis gibi, Scorsese de dindar çevreler tarafından kınandı. Bulgaristan'da yasaklanan film, Paris'te bir sinemanın yakılması ile protesto edildi. Eleştiri yazıları, tehdit mektupları birbirini izledi.

Aslına bakılırsa, Scorsese, Hz. İsa'yı son derece ahlaklı ve inançlı biri olarak çizmişti. Ayrıca o sadece Tanrı'nın elçisi değil,

Filmlerinden Diyaloglar

"Cehennemde azap çekmek, iki türlüdür. Birini bedenin hisseder, diğerini yüreğin. Ve ikincisi, ilkinden çok daha kötüdür." **Rahip – Arka Sokaklar**

"İnsan yaşadığı sürece sağlıklı sayılır." **Travis Bickle – Taksi Şoförü**

"Kadınları bilirsin, doğru zamanda, doğru yerde ve doğru şartlarda her şeyi yapabilirler." **Jake LaMotta – Kızgın Boğa**

"Bazen kazanmak için kaybetmek gerekir." **Eddie Felson - Paranın Rengi**

"Ben gençken uyuşturucu yoktu. Sadece içki vardı. Bu daha insanca bir şey. İncil'de bile şarabın yeri var. İncil'de anfetaminden bahsediyor mu? Hayır." **Eddie Felson - Paranın Rengi**

"Herkes kendi cennetine erişebilmek için cehenneminden geçmelidir." **Max Cady – Korku Burnu**

"Eğer geçmişe saplanır kalırsanız, her gün azar azar ölürsünüz." **Danielle Bowden – Korku Burnu**

"Tanrı içimizde ama şeytan dışımızda, etrafımızdaki dünyada. Her neredeyse şeytanla dövüşeceğiz. Hastalıkların, zenginlikleri, hatta tapınakların içinde olsa bile." **Hz.İsa – Günaha Son Çağrı**

"Dünyada tek bir kadın vardır. Bir sürü yüzü olan tek bir kadın." **Şeytan – Günaha Son Çağrı**

"Sana gerçekte ne olduğu umurumda değil. Bu insanların Mesih'e ve onun dirilmiş olma umuduna ihtiyaçları var. Ben bu uğurda gerçeği baştan yarattım. Onların kurtuluşu uğruna seni çarmıha germem gerekiyorsa, bunu yaparım. Seni diriltmem gerekirse, bunu da yaparım…" **Aziz Pavlus – Günaha Son Çağrı**

"Birinin hayatını kurtarmak aşık olmak gibi bir şeydir. Dünyadaki en iyi ilaç… Sanki kendi hayatını da kurtarmış olursun. Ölümsüzlüğe kavuştuğunu sanırsın." **Frank Pierce – Yaşamın Kıyısında**

"Dışarıda olanları değiştiremezsin. Sadece bakış açını değiştirebilirsin." **Marcus – Yaşamın Kıyısında**

"İnancımız düşmanlarımızın en korktuğu silahımızdır." **Amsterdam – New York Çeteleri**

"Bir ülkenin gençlerinde iş yoksa, o ülke ölmüştür." **Happy Jack – New York Çeteleri**

"Eğer bir kralı öldürecekseniz, bunu tüm halkının seyredeceği şekilde yapmalısınız." **Amsterdam – New York Çeteleri**

"Savaş alanından kaçarsan, kimse sana saygı duymaz." **Katherine Hepburn – Gökler Hakimi**

"Kaybedecek hiçbir şeyi olmayan birine güvenemezsin." **Costello – Köstebek**

"Evlilik iş hayatında ilerlemek için önemlidir. İnsanların homoseksüel olmadığını bilmelerini sağlar. Evli adam daha istikrarlı görünür. İnsanlar yüzüğüne bakıp, en azından bir kişinin sana dayanabiliyor olduğunu düşünürler." **Juan Trippe - Köstebek**

"Günaha Son Çağrı"

O artık savaşmayacak, insanların birleşebilmesi için kendisini feda edecek, çarmıha gerilip, bir efsaneye dönüşecekti. İşte bu noktada, filmin tepki çektiği bir başka ayrıntı daha çıkıyordu ortaya. Hıristiyan inancına göre, son akşam yemeğinden sonra, havarilerden Yahuda, Hz.İsa'yı Romalılar'a ihbar etmiş ve çarmıha gerilmesine sebep olmuştu. (Şeytan, On ikilerden biri olup İskariyot diye adlandırılan Yahuda'nın yüreğine girdi./Luka 22. bölüm-3) Ama film olaya farklı bir bakış açısıyla yaklaşıyordu. Yahuda'dan bu ihaneti gerçekleştirmesini isteyen Hz.İsa'nın kendisiydi. Çarmıhta ölmesi emredilmişti ve Yahuda da bu emrin gerçekleşmesi için üzerine düşen görevi, içi kan ağlayarak yerine getiriyordu. Üstelik Yahuda film boyunca, Hz.İsa'dan daha güçlü, mantıklı ve korkusuz bir karakter olarak çizilmiş, tüm bu ayrıntılar Kilise'yi sinirlendirmeye yetmişti. Hepsi bu kadar olsa, yine iyiydi. Çarmıhta Tanrı'ya isyan eden ve yanı

ortaya koymuştu. Hz.İsa'nın çölde aç ve susuz geçirdiği geceler boyu kendi kendisiyle hesaplaştığı sahnelerin mistisizmi, Lazarus'un diriltilmesinde yaratılan dengeli gerilimle, iskeletler ve kafa tasları ile dolu Golgota meydanının korkutucu görüntüsü, son akşam yemeğinin çaresiz sessizliği ile yarışıyor, yönetmenin kurgudaki tartışılmaz yeteneği hemen her sahnede kendisini belli ediyordu. Özellikle çarmıha gerilme sekansında, ağır zoom hareketleri, kaydırmalar, birbirine bağlanan farklı hızda kaydedilmiş planlar, bazen bozuma uğramış, bazen de tamamen yok edilmiş sesler ile yaratılan gerilim unutulur gibi değildi. Scorsese bu sekansta Hz.İsa'nın bedensel acılarına değil, uğruna kendisini feda ettiği insanların duyarsızlıkları karşısında çektiği manevi ıstıraba odaklanmış, ortaya oldukça başarılı bir iş çıkartmıştı. Ve elbette Peter Gabriel'in filme çok şey katan muhteşem müziğini, Willem Dafoe'nun Hz.İsa rolünde

Günaha Son Çağrı"da Hz. İsa, korkan, acı çeken, arzu duyan, isyan eden, hata yapan ve özür dileyen 'gerçek bir insan' olarak tasvir ediliyordu.

Roma İmparatorluğu'nun zulmü altında yaşayan halkının özgürlüğü için savaşan bir kahramandı da... Sorun ona 'bir insan' olarak yaklaşılmış olmasındaydı. Hz.İsa, Tanrı'dan Mesih olduğu mesajını aldığında, buna sevinmek şöyle dursun, görevi geri alması için O'na yalvarmış, hatta sırf Tanrı'nın fikrini değiştirmek adına masum insanların gerileceği muhakkak haçları yapmayı kabul etmişti. Mesih olmak çok büyük bir sorumluluktu ve o basit bir hayat istiyordu; küçük yaşlardan beri sevdiği Mary Magdelene ile evleneceği, çocuklarını büyüteceği, yaşlanıp, huzur içinde öleceği basit bir hayat… Ama tıpkı Yunan tragedyalarında olduğu gibi kaderi yazılmıştı bir kere. O Mesih'ti; bunu istese de, istemese de… Bu noktadan sonra görevini benimseyen Hz.İsa, halkına sevgi mesajları vererek, mucizeler gerçekleştirerek devam ediyordu yoluna. Fakirlikten ve esaretten yılan insanlar bir bir etrafında toplanıyor, oluşan cemaat Roma yönetimini tedirgin etmeye başlıyordu. Kudüs kaynayan bir kazan gibiydi artık. Alışıldık bir oyun oynanıyordu, statüsünü korumak isteyen işgalciler ve haklarını geri almaya çalışan halk arasında… Tam bu sırada Tanrı'dan gelen yeni bir emir ile sarsılıyordu Hz.İsa.

başında beliren küçük sarışın kız çocuğunun şeytanın ta kendisi olduğunu anlayamayıp, affedildiğini sanan Hz.İsa, sözüm ona kendisine sunulan ikinci bir yaşam hakkını memnuniyetle kabul ediyor, çarmıhtan inip, sıradan bir adam olarak yaşamayı seçiyordu. İşte bu, Mesih mitosunu yerle bir olduğu andı. Mesih korkup kaçmış, acıya dayanamamış, kendisine inananları yüzüstü bırakarak, bencilce bir karar vermişti. Gerçi finalde yaptığı hatayı anlayacak, Tanrı'ya çarmıha geri dönmek için yalvaracak ve isteği kabul edilecekti ama olan olmuştu bir kere. Hıristiyan aleminin yüzyıllardır mitleştirdiği, Tanrı'laştırdığı, her tür insani zaaftan arındırdığı Hz.İsa, tüm dünyada gösterilen bir filmde, korkan, acı çeken, arzu duyan, isyan eden, hata yapan ve özür dileyen 'gerçek bir insan' olarak arz-ı endam etmişti…

İçeriğinin bu kadar aykırı ve yoğun oluşu, "Günaha Son Çağrı"nın, sadece dinsel açıdan tartışılmasına, filmin yaratıcı fikirlerle dolu anlatım dilinin ve muhteşem görsel tasarımının ikinci planda kalmasına neden oldu ne yazık ki. Oysa Scorsese, filminde biçimsel bir sadelik ile doğaüstü olanın zihinlerde yarattığı şaşırtıcı ihtişamı bir araya getirerek, benzersiz bir çalışma

sergilediği sıra dışı performansı, Harvey Keitel, Barbara Hershey, Harry Dean Stanton gibi oyuncuların başarılı yorumlarını da anmadan olmaz…

Martin Scorsese "Günaha Son Çağrı" ile bir kez daha en iyi yönetmen dalında Oscar'a aday gösterildi ve bir kez daha ödül gecesinden eli boş döndü.

Kirli işler kulübü: "Sıkı Dostlar"

1989'da yönetmen koltuğunu Woody Allen ve Francis Ford Coppola ile paylaştığı ortak bir proje olan "New York Stories/New York Üçlemesi" ile çalışmalarına devam etti yönetmen. New York'a hayranlıkları ile tanınan bu üç sanatçının bazen mistik, bazen gerçekçi ama en çok da esprili yönleri ile dikkat çeken hikayelerinden "Life Lessons/Hayat Dersleri" adlı bölüm Scorsese'ye aitti. Ertesi yıl ise dostu moda tasarımcısı Giorgio Armani hakkında bir belgesel hazırladı; "Made in Milan/Milan Yapımı"... Yönetmenin en çok sevilen filmlerinden biri olan "Goodfellas/Sıkı Dostlar" da aynı yıl içinde seyirci ile buluştu.

Film, Nicholas Pileggi'nin gerçek bir gangsterin öyküsünü anlattığı "Wise Guy/Akıllı Adam" adlı romanından

uyarlanmıştı. Çocukluğundan beri gangsterlerin tehlikeli ama bir o kadar da cezbedici yaşantısına gıpta ile bakan, ergenlik dönemine geldiğinde ise, ailesinin karşı çıkışlarına rağmen örgüt içinde yerini alan Henry Hill, zamanla oldukça nüfuzlu hale geliyor, büyük paralar kazanıyor ama artarda gelen hayati hataları, onu içinden çıkılmaz bir duruma sürüklüyordu. Finalde hem ortaklık yaptığı dostu Jimmy, hem de mafya patronu Paulie için tehlikeli bir adam haline gelen Henry'nin yaşamını kurtarabilmesinin tek yolu vardı; tanık koruma programına katılarak, mahkemede tüm 'sıkı dostlarını' ele vermek…

Scorsese'in anlattığı mafya öyküsü, Coppola'nın efsanevi filmi "Godfather/Baba"dakinden biraz farklıydı. Bu kez karşı karşıya olduğumuz büyük ailenin üyelerini birbirine bağlayan şey ne kan bağıydı, ne onur, ne de sadakat. Çıkarlar ortak olduğu müddetçe sorun yoktu. Aksi hal sözkonusu olduğundaysa, en yakınlar birbirini sırtından vurabiliyordu. Böylesi bir ortamda birbirlerine tutunan üç arkadaşın öyküsüydü filmde anlatılan. Henry için para, saygınlık demekti ve bu uğurda her şeyi yapabilirdi. Hırslı ve zeki bir adam olan Jimmy de paranın peşindeydi ama şiddetten de en az lüks yaşamak kadar zevk aldığı aşikardı. Üçlünün son halkası olan Tommy'ye gelince, aralarında sadece o İtalyan kanı taşıyordu ve mafyada yükselme şansına sahipti. Ama ne var ki, kısa boyu, ince sesi ve tombul vücudu ile bir türlü barışamayan delikanlı, yaşadığı aşağılık kompleksini kontrol edilemez bir öfke ile dışa yansıtıyor, bu da onun sonunu hazırlıyordu.

Scorsese'in her zamanki dinamik kurgusu ve şiddeti görselleştirmedeki cesur tavrı ile beğeni toplayan bir film oldu "Sıkı Dostlar". Ayrıca yönetmen romanın getirileri bir yana, kendi İtalyan kökenlerinin izlerini de filmine taşımış, anlatımı ilginç gözlemler ve akıllıca tespitler ile süslemişti. Oyuncu kadrosunun filmin başarısına katkısı da yadsınamazdı. Robert DeNiro, Jimmy rolünde seyircisine alışıldık bir kompozisyon sunarken, sakin görünümü ile patlamaya hazır bir bombayı andıran Henry rolündeki Ray Liotta ve özellikle de kariyerinin en can alıcı performanslarından birinde Tommy'ye hayat veren Joe Pesci görülmeye değerdi. Nitekim, altı dalda Oscar'a aday olan film, o gece sadece Pesci'nin yüzünü güldürdü.

"Korku Burnu"

Hataların peşini bırakmaz: "Korku Burnu"

Martin Scorsese, 1991 yılında çektiği "Cape Fear/Korku Burnu" ile çok sevdiği suç hikayelerinden bir diğerini daha taşıdı beyazperdeye. Bu kez başrolde bir avukat ve vahşi bir tecavüz davasından on dört yıl ceza alışını, avukatının art niyetine bağlayan eski bir müşterisi vardı…

Max Cady, suça eğilimi aşikar olan, saplantılı ve oldukça da zeki bir adamdı. Yıllarca hücresinde sayısız hukuk kitabı okumuş, davası hakkında bilgi edinmiş ve avukatı Sam Bowden'ın cezasını hafifletebilecek bir bilgiyi kasten mahkemeye sunmadığını keşfetmişti. Görgü tanıklarının ifadelerine göre, Max'in tecavüz ettiği ve öldüresiye dövdüğü genç kız hafif meşrep bir karakterdeydi ve tecavüze neden olabilecek davranışlarda bulunmuştu. Bu durumda avukatı ona verilecek cezayı hayli indirebilirdi. Ama yapmamıştı! Hapisten çıkar çıkmaz eski avukatının karşısına çıkan ve on dört yıl boyunca sahip olduğu her şeyi, mesleğini, eşini, kızını, saygınlığını, yani kendi hayatından çalındığını düşündüğü her şeyi geri almak niyetinde olduğunu açıkça belli eden Max, Sam ve ailesinin üzerine karabasan misali çökecek ve kendince adalet arayacaktı…

Kimin haklı olduğuyla fazla ilgilenmiyordu Scorsese. Max elbette hapse girmeyi -belki on dört yıldan daha fazla orada kalmayı- hak etmişti. Ama Sam de bir delili saklayarak avukatlık yeminine aykırı davranmış, kendisini mahkemenin üstünde görme hatasına düşmüştü. Yönetmenin odaklandığı mesele, her ne konuda olursa olsun, kişi yaptığı hatayı kabullenip, bedelini ödemeye yanaşmadıkça, huzura kavuşamayacağıydı. Nitekim film boyunca sadece Max ve Sam'in değil, diğer kişilerin de üzeri örtülmüş suçları, öfkeleri, hayalkırıklıkları bir bir su yüzüne çıkıyor, hikaye basit bir kaçıp kovalamacadan öte, dev bir içsel hesaplaşmaya dönüşüyordu.

Gerilim türünün tüm gereklerini mükemmel şekilde yerine getiren Scorsese'nin özellikle kurgu, müzik ve görsel düzenlemeler adına yeteneğini konuşturduğu bir film oldu "Korku Burnu". Hemen her Hollywood yönetmeninin çekebileceği sıradan bir senaryodan, oldukça kişisel bir film ortaya çıkarmak kuşkusuz herkesin harcı değildi. İyi ve kötünün karşıt değil, birbirini bütünleyen iki olgu olduğunu aydınlık ve karanlık planları, negatif ve pozitif görüntüleri bir arada kurgulayarak vurgulamıştı Scorsese. Kişilere yavaşça yaklaşan kamerası, o anki duyguyu

"Sıkı Dostlar"

"Masumiyet Çağı"

destekleyen alt, üst ve devrik açı seçimleri mükemmeldi. Filmin her anına yayılan korkunun kırmızının etkin kullanımı ile desteklendiği, gerilimin oyuncak bir ayı, bir telefon ahizesi veya bir piyano tuşu gibi statik nesnelere yüklendiği, sessizliği bölen viola ve kemanların başarıyla kullanıldığı film, türün takipçileri tarafından ilgi ile karşılandı… Robert DeNiro ve Sam'in sorunlu kızı Danielle rolünde unutulmaz bir performans sergileyen Juliette Lewis'e birer Oscar adaylığı getiren "Korku Burnu", 1991'in en çok izlenen filmlerinden biri oldu.

Yaşanamamış aşklara övgü: "Masumiyet Çağı"

Uzun ve titiz bir hazırlık aşamasından sonra 1993'te Edith Wharton'un aynı adlı romanından

uyarlanan, görkemli bir dönem filmi, "The Age of Innocence/Masumiyet Çağı" ile tekrar izleyicilerinin karşısına çıktı Martin Scorsese. "Masumiyet Çağı" yönetmenin hayranlarını şaşırtan, farklı bir çalışmaydı. İçeriğinde ne suç vardı, ne de suçluların karanlık dünyası. Scorsese bu kez 1870'ler New York'unun ihtişamlı fonunda yaşanan imkansız bir aşkı perdeye taşıyordu…

Sanayi devriminin yaşandığı, tüm dünyada ekonomik dengelerin değiştiği, siyahlardan, sömürge halklarına kadar herkesin özgürlük adına büyük adımlar atmaya başladığı, sanatta ise bu başkaldırının klasizimden romantizme geçiş ile gözlemlendiği bir dönemdi söz konusu olan. Ama elbette dünyanın bugünkü modern çehresine kavuşmasına daha çok zaman vardı. Gelenekçi bir yapı sergileyen New York sosyetesinde hala evlilikler aileler tarafından planlanıyor, boşanma kesinlikle hoş karşılanmıyor, gidilecek mekanlardan, dinlenecek müziğe, arkadaşlıklardan, seçilecek mesleklere kadar her şey, bu dışa kapalı toplumun kurallarına göre belirleniyordu. Genç ve gelecek vaat eden bir avukat olan Newland Archer, kısa süre önce bahar kadar güzel bir genç kızla; May Welland ile nişanlanmış, geleceğini tam da ondan istendiği şekilde çizmişti. Ama işler her zaman umulduğu gibi gitmiyordu. May'in kocasından ayrılmaya karar verdikten sonra Avrupa'daki zengin hayatını bırakarak New York'a dönen kuzeni Ellen, Newland'ın yaşamını bir anda alt üst edecekti…

Birbirlerine ilk görüşte aşık olan Newland ve Ellen'ın bu katı kurallar ile çevrili dünyada bir araya gelmesi olanaksızdı. Tutkunun yarattığı gelgitlerle bir süre yol alan bu umutsuz sevda, May'in hamileliğini öğrenen Ellen'ın Avrupa'ya geri dönüşü ile noktalanacak ama aşıkların kalbinde sonsuza dek yaşayacaktı…

Scorsese o güne dek hep sert ve hızlı bir kurgu stilini benimsemiş ve bu stil neredeyse sanatçının adı ile özdeşleşmişti. Ama bu kez son derece ağır kamera hareketlerine, yavaşlatılmış çekimlere, uzun geçmeler, üstüste bindirmeler ve özellikle de renk erimeleri ile yaratılan açılma ve kararma efektlerine bolca yer veriyor, tıpkı öyküsünü anlattığı insanlar gibi, oldukça kontrollü bir kurgu ritmi yakalıyordu. Bu kez filmdeki gerilimi yaratan, zamanın olduğundan daha da yavaşlatılmasıydı. Ne de olsa böylesi bir aşk sözkonusu olduğunda, bir bakışın izi ömür boyu sürebilir, birlikte geçirilmiş bir saatin anısı bütün bir ömrü kaplayabilirdi... Scorsese izleyicilerin içine işleyen bir romantizm yaratmayı başarmıştı kamerasıyla. Her zaman olduğu gibi hayal sahnelerini, belirgin biçimde gerçekten ayırmayarak, seyircilerini de tıpkı filmin kahramanları gibi düşler alemine sürüklemiş, yaşanamamış bir aşka dair bakışları, dokunuşları küçük geri dönüşler aracılığıyla filmine dahil etmişti. Bunların en etkileyicisi, artık hayli yaşlanmış olan Newland'ın, sevgilisinin evinin önünde beklediği ve içeri girip girmemekte tereddüt ettiği final sahnesiydi kuşkusuz. Newland, yıllar sonra Ellen'ı görebilecek olmanın heyecanı ve geçmişi geri getirmenin imkansızlığının yarattığı acı içinde beklerken, evin penceresinde ufak bir parıltı beliriyordu. Pencereyi kımıldatan Ellen olabilir miydi? O an, gözlerini kapatan Newland'ın zihninde sevgilisinin altın ışıklarla yıkanan deniz kıyısında gülümseyen genç yüzü beliriyordu. Belli ki Newland, Ellen'ın hep hayalinde yaşattığı gibi kalmasını istemişti; genç, güzel, hayat dolu ve gözleri aşkla parıldayan haliyle…

Scorsese "Masumiyet Çağı" ile sadece suç filmlerinde değil, ele aldığı her tür projede başarılı olabileceğini bütün dünyaya ispatlamış oldu. Ayrıca Venedik Film Festivali'nden oldukça anlamlı bir de ödül aldı. 1910 ve 1920'li yıllarda İtalyan sinemasına emek veren, sinema tarihinin ilk kadın yönetmenlerinden Elvira Notari adına verilen özel bir ödül…

Hayat bir kumar: "Casino"

1995 yılında Las Vegas'ın parlak ışıklarla yıkanan kumarhanelerine kamerasını çeviren Scorsese, senaryosunu Nicholas Pileggi ile birlikte hazırladıkları

"Casino"

"Casino"ya imza attı. Gerçek bir kumarhane işletmecisinin; 'solak' lakaplı Frank Rosenthal'ın yaşamını konu edinen film, Robert DeNiro, Joe Pesci, Sharon Stone ve James Woods gibi oyunculardan oluşan güçlü kadrosuyla göz dolduruyor, suç dünyasına geri dönen Scorsese temel olarak insanı mahveden zaaflar üzerinde odaklanıyordu. Kimisi için aşk, kimisi için para veya iktidar hırsıydı tehlikeli olan. Niyet ne olursa olsun, insanın mantığını devre dışı bırakan, gerçeklere karşı gözlerini kör eden bu zaaflar, filmin kahramanlarını da ele geçiriyor, yaşamları başka birinin attığı zarlara göre belirleniyordu. Kumarhane işletmecisi Ace Rothstein, eski bir dansçı olan Ginger'a aşıktı. Ginger ise eski sevgilisi Lester'a. Ace'ın zarlarını Ginger, Ginger'ınkileri Lester atıyordu. Ace'e işlerini yoluna koymasında yardım etmek için Chichago'dan gelen arkadaşı Nicky ise, bambaşka bir düşün peşindeydi. O Las Vegas'ın kralı olacak ve bu uğurda kimi gerekiyorsa onun harcamaktan geri durmayacaktı. Ama elbette onun da bir zaafı vardı; alkol ve uyuşturucu…

Sürükleyici bir senaryoya ve Scorsese'nin kurgu konusundaki yaratıcı yeteneğinin pırıltılarına sahip olan, üstelik oldukça geniş bir bütçe ile gerçekleştirilen "Casino", ne yazık ki, gişede diğer Scorsese filmlerinin gölgesinde kaldı ve eleştirmenler tarafından da fazla beğenilmedi. Bazıları filmin istenen başarıyı getirememesinin nedenini Scorsese'nin çok iyi tanıdığı New York'tan uzaklaşmış olmasına yormuştu. Ancak yönetmen bu düşünceyi ciddiye almamış olacak ki, bir sonraki projesi için dünyanın neredeyse öbür ucuna, Tibet'e gitti…

"Kundun"

"Casino" ile suç dünyasına geri dönen Scorsese temel olarak insanı mahveden zaaflar üzerine odaklanıyordu.

Silahsız bir özgürlük mücadelesi: "Kundun"

Yıllar önce "Günaha Son Çağrı" ile Hz. İsa'nın öyküsünü anlatan Scorsese, 1997'de bu kez başka bir dini liderin, 14. Dalai Lama'nın hikayesini perdeye taşıdı. Mao'nun Çin'de gerçekleştirdiği komünist devrimin ardından işgal edilen Tibet'in ve dünyadaki tüm Budistler'in lideri Dalai Lama'nın halkı adına yaptığı sessiz mücadele, filmin çekildiği dönemde halen sürüyordu. Halkının haklarını ararken asla kan akıtılmasına izin vermeyen, her şeyi diyalog yoluyla çözümlemeye çalışan Dalai Lama, özellikle 1989'da Nobel Barış Ödülü'nü kazandıktan sonra tüm dikkatleri üzerine çekmiş, hakkında kitaplar yazılmış, filmler yapılmıştı. Brad Pitt'in başrolde olduğu J. J. Annaud imzalı "Tibet'te Yedi Yıl" ve Scorsese'nin filmi "Kundun" bu eserlerin en ünlüleri oldu. Annaud filminde Dalai Lama'nın çocukluk yıllarını ele alırken, Tibet'in özgürlük mücadelesini değil, dış dünyadan soyutlanmış bu bölgede yedi yıl mahsur kalan Alman bir dağcının kişisel gelişimini ele almış, öyküyü daha çok melodramatik bir tarzda işlemişti. Ancak Scorsese'nin bakış açısı biraz daha farklıydı. Onun için ön planda olan, küçük bir çocukken bir önceki Dalai Lama'nın ruhunu taşıdığı Budist rahipler tarafından tespit edilen ve ailesinden alınarak, eğitilmek üzere manastıra getirilen Lhamo'nun şahsıydı. Lhamo huzurla, saygıyla ve maneviyatla çevrelenmiş bir dünyada büyümüş, dininin gereği olarak her zaman serinkanlılığını korumaya alışmış, dünyadaki tüm canlıların gözeticisi olma misyonunu çok küçük yaşlarda yüklenmişti. Mao ile tanıştığında henüz on beş yaşındaydı. O kadar saf ve iyi niyetliydi ki, bu çılgın diktatör ile ortak noktaları olabileceğini bile düşünmüştü. Ancak Mao'nun dini halkın beynini uyuşturan kötü bir alışkanlık olarak gördüğünü dile getirmesi ile aralarındaki uçurumun derinliğini anlayacak ve Çinliler ile anlaşmayı değil, onlara karşı direnmeyi seçecekti. Ama madem Budizm'i korumak için yapılacaktı bu direniş, o zaman dinin emirlerinden uzaklaşmadan gerçekleştirilmeliydi; sessizce ve asla kan akıtmadan… Scorsese filmini Dalai Lama'nın direnişi başlatmak üzere Hindistan'a gittiği 1959 yılında noktalıyordu. Dolayısıyla "Kundun", filmleri kesin bir final beklentisi ile izleyen ve bu final ile mutlak bir doyuma ulaşmayı arzulayan ortalama seyirciye hitap eden bir film olmadı. Eleştirmenler ise, Scorsese'nin görüntü yaratma ve kurgu konusundaki ustalığını övmekten öteye gitmediler. "Kundun", içeriği ile örtüşen bir sessizlik içinde salonlardan gelip, geçti. Tibet halkının karakterini, yaşayışını, büyüleyici dini ayinlerinden akbabalar ile çevrelenen cenaze törenlerine, aile ilişkilerinden gündelik yaşamlarını belirleyen alışkanlıklarına kadar her ayrıntısı ile perdeye yansıtan, çorak düzlükleri, dağların doruklarına gizlenmiş berrak gölleri, karlı zirveleri ile ülkenin vahşi ve büyüleyici doğasını hikayenin içeriğini destekleyen görsel unsurlar olarak başarıyla kullanan film, hiç kuşkusuz en ateşli tepkiyi, Scorsese'nin ömrü boyunca ülkelerine girmesini yasaklayan Çin hükümetinden aldı…

Hz. İsa New York sokaklarında: "Yaşamın Kıyısında"

Scorsese 1999 yılında iki ayrı proje için kamera arkasına geçti. Önce çocukluğundan bu yana hayatında önemli bir yer tutan İtalyan sinemasına saygı duruşu niteliğindeki belgesel "My Voyage

"Yaşamın Kıyısında"

to Italy/İtalya'ya Seyahatim", ardındansa bir ilk yardım görevlisinin gözünden korku ve ölüm dolu New York gecelerini anlattığı "Bringing Out the Dead/Yaşamın Kıyısında" geldi. Scorsese için mekan yine değişmemiş, ancak odağa oturttuğu karakterin misyonu farklılaşmıştı. Bir hastanenin acil yardım ekibinde görevli, idealist bir adamdı Frank. Onun için hayat kurtarmak, sadece işinin bir parçası değildi. O, tekrar nefes almasını sağladığı her kişi ile kendi yaşamına da bir anlam kattığını hissediyordu. Son zamanlarda uykusuzluk çekmesine neden olan kabuslarının ve hayatının git gide daha mutsuz bir hal almasının nedeni ise, tam altı aydır kimseyi kurtaramamış olmasıydı. Özellikle son nefesini kollarında veren on sekiz yaşındaki Rose, gözlerinin önünden hiç gitmiyor, kızın hayali Frank'i her yerde takip ediyordu.

Scorsese bu çivisi çıkmış dünyada uyuşturucunun pençesindeki kayıp ruhları, silahlı çatışmalara kurban giden masum insanları, geceleri karton kutularda uyumak zorunda olan evsizleri, başkalarının günahlarına alet edilen fahişeleri ve daha nicelerini kurtarmaya kendisini adayan modern bir Hz. İsa portresi çizmişti Frank'in şahsında. Ama bu ölümlü Mesih'in işi çok zordu. Kurtarılmayı bekleyen o kadar çok insan vardı ki, hepsine yetişmesi imkansızdı. Hastaneler, her gece yüzlerce acil vaka ile doluyor, sedyeler koridorlara, bahçelere taşıyordu. Üstelik sağlığına kavuşan pek çok kişi, başını tekrar belaya sokmanın bir yolunu buluyor, dünya tüm çabalara rağmen günahtan arınamıyordu. Hem çevresi, hem de kendisiyle öykü boyunca hesaplaşmasını sürdüren Frank sonunda anlıyordu ki, hiçbiri onun suçu değildi. O sadece olanlara tanıklık etmiş, üstelik üzerine düşeni de fazlasıyla yapmıştı.

Finalde sevgilisi Mary'nin kucağına sığınan Frank'i bembeyaz bir ışık demeti içinde resmeden Scorsese, Rönesans döneminde kiliseleri süsleyen duvar resimlerine öykünüyordu. Perdede yaratılan Meryem Ana ve Hz. İsa'yı sembolize eden bir sonsuz huzur tablosuydu adeta. Geçmiş hataları için kendisini sonunda affeden Frank, Mary'nin kollarında yeniden doğuyordu.

Oldukça yoğun ve sert bir içeriğe sahip olan filmde Scorsese, her zamanki ince mizah duygusuyla trajikomik sahneler yaratmış, gerilimi bu sayede dengelemeyi başarmıştı. Bakire olduğunu düşündüğü kız arkadaşının aniden doğum yapmasını 'mucize' olarak niteleyen delikanlı, bileklerini dikine kestiği için bir türlü ölmeyi başaramayan yaşlı adam, ömrü boyunca kilosuna dikkat etmesinin bedelini, pencereden aşağıya yeterince hızlı düşemeyip, uzun uzun can çekişmekle ödeyen uyuşturucu satıcısı Sigh, konforlu bir ölüm için her gece hastanenin yolunu tutan Noel, ilk yardım görevlisinden çok Amerikan televizyonlarını istila eden şov meraklısı rahipleri andıran Marcus ve şiddeti ancak şiddetle ortadan kaldıracağına inanan 'terminatör' lakaplı Tom filmin akılda kalan ilginç kişiliklerinden sadece birkaçıydı.

Biçimsel anlamda da Scorsese sinemasının bütün özelliklerini barındıran son derece renkli ve hızlı bir filmdi "Yaşamın Kıyısında". Rengarenk ışıklarla boyanmış caddeler siren sesleri ile hareketleniyor, kamera her sokağa, her köşe başına uzanıyor, birbirinden ilginç açılardan olan biteni kaydediyordu. Özellikle Rose'un hayalinin belirdiği

Scorsese diyor ki:

"Benim bütün filmlerim hayatta birbirimize nasıl davrandığımızla ilgilidir. Ne zaman ilgimi çeken bir film çıksa, mutlaka kişinin toplum içinde varolma ve yaşama biçimiyle ilgilidir."

"Belgesel filmlerimle konulu filmlerim arasında ayrım yapmıyorum. Perdede beni büyüleyen kişilikler, gerçek hayatta büyüleyenlerle aynı. Hepsi aynı soruya yanıt arıyorlar: Nasıl hayatta kalmalı?"

"Doğu Yakası'nda büyüdüm ve gerçekçi bir paranoyağım. Artık sokaklarda yürümüyorum. Eskiden de çok dikkatliydim. Gözlerinde belirli bir ifadeyle bana doğru yaklaşan insanlar gördüğümde, şehrin hangi bölgesinde bulunduğuma bağlı olarak ne yapacağımı ya da nasıl ortadan kaybolacağımı bilirim. Dolayısıyla asla Central Park'a gidenlerden biri olmadım."

"Sinemada bütün duygusal şiddet aktörlerce değil, kamera tarafından yaratılmalıdır."

"Günümüz sinemasında bolca rastladığımız gibi, şiddetin kendi kendinin amacı olarak gösterilmesini itici ve katlanılmaz buluyorum. Filmlerimdeki şiddetin her zaman karakterlerde temellendiğinden ve zorunlu olduğundan eminim. Fakat şiddetin beni büyülediğini de niçin inkar edeyim ki? Böyle olmasaydı filmlerimde bu kadar çok şiddet bulunmazdı."

"Yönetmenlik açısından öğrendiğim başlıca ders, yönetmenin bir yandan ne istediğini bilmesi ve onu elde etmek için her şeyi yapması; diğer yandan da şartlara göre her şeyi değiştirme kabiliyetine sahip olması gibi iki sürekli gerilime katlanabilmesinin gerektiğidir."

"Önemli olan, karakterin film bittikten sonra ne yapacağıdır. Asıl acı, karakterin bir filmin içinde yaşamaya devam edecek olmasıdır."

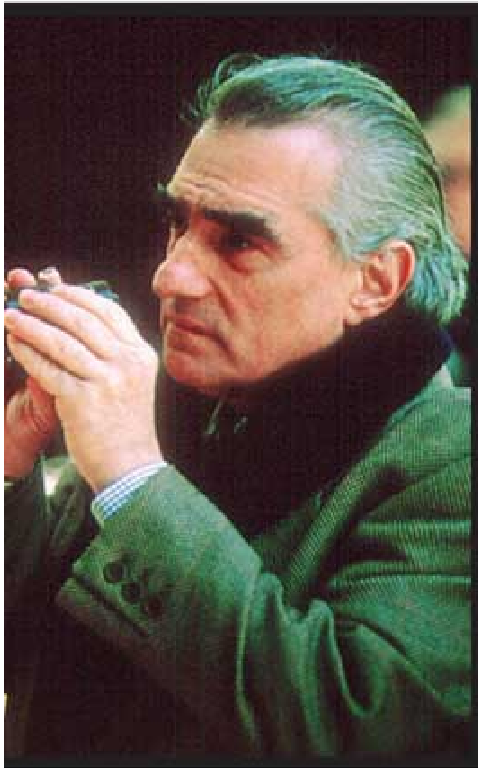
bölümlerde kullanılan ağır çekim kaydırmalar ve parlak beyaz ışığın yoğun kullanımı sahneye mistizm katmış, aynı stil, Frank'in sislerle örtülü asfalttan uzanan yüzlerce ele şifa dağıtmaya çalıştığı rüya sahnesinde de kullanılmıştı. Hemen hemen tüm Scorsese filmlerinde gördüğümüz dış ses kullanımı "Yaşamın Kıyısında"da da yoğundu ve bu yöntem, seyirciyi hikayenin dışına çıkartıyor, onu hikayenin bir parçası değil, tanığı olarak daha etkin bir role taşıyordu.

Nicholas Cage, Patricia Arquette, Tom Sizemore, John Goodman ve Marc Anthony'yi bir araya getiren film, Robert Richardson imzalı görüntü çalışmasıyla da beğeni toplayan bir yapım oldu.

"New York Çeteleri"

Bir zamanlar New York: "New York Çeteleri"

Doğup büyüdüğü kente olan tutkusunu her fırsatta dile getiren Martin Scorsese, filmlerinde New York'u, inanılmaz güzelliklere sahip, gizemli, çekici ama bir o kadar da tehlikeli bir 'femme fatal' gibi çizdi yıllarca. Ona göre New York, görünürdeki güzelliğinin ardında, geçmişten gelen derin yaraların izlerini taşıyor, zaman zaman bu ölümcül anıların yarattığı öfkeyi şiddetle dışarı kusuyordu. 2002 yapımı filmi "Gangs of New York/New York Çeteleri"nde bu yaranın izlerini sürdü ve ülkesinin yakın geçmişine yöneltti kamerasını…

Hikaye, 1846'da, Amerika-Meksika savaşının yaşandığı, zorlu bir dönemde geçiyordu. Halk, savaş nedeniyle arttırılan vergiler altında ezilmişti. Genç erkekler bedava yemek vaadiyle askere alınıyor, gemiler her gün kara tabutları indirip, yeni askerleri güvertesine yüklüyordu.

Üstelik limanlara yanaşan sadece askeri gemiler değildi. Yeni bir hayat şansı yakalamak için Avrupa'dan, özellikle de İrlanda'dan gelen göçmenler, New York'un nüfusunu her geçen gün biraz daha arttırıyor, tırmanan işsizlik, fakirlik ve gelecek endişesi suç oranını yükseltiyordu.

Her ne kadar siyahların özgürlüğünü getirecek olan Kuzey-Güney savaşına yirmi yıl varsa da, sorun şimdiden su yüzüne çıkmaya başlamış, sanayileşen Kuzey ile tarımla uğraşan Güney arasındaki ekonomik dengesizlik gözle görünür hale gelmişti. Her açıdan iplerin elden kaçtığı bir dönem yaşıyordu Amerika. New York sokaklarında kanundan, insan haklarından veya özgürlükten bahsetmek güçtü. Devir çeteler devriydi…

Film, büyüdüğü ıslah evinden çıkar çıkmaz, vaktiyle babasını öldüren Kasap Billy'den intikam almak üzere şehre dönen genç Amsterdam'ın öyküsü üzerine odaklanmıştı. Babası İrlandalı rahip Vallon, yerleşim bölgelerinin paylaşımı konusunda anlaşmazlığa düştükleri 'yerliler' ile savaşırken ölmüş, çetesi dağılmış, Kasap Billy başkanlığındaki 'yerliler' ise oldukça nüfuzlu hale gelmişti. Kimliğini gizleyen delikanlı, Billy'e yaklaşacak, onun güvenini kazanıp, arkasından vurmaya yeltenecekti. Ama Billy sanıldığı kadar saf değildi. İki rakip arasında başlayan kıyasıya mücadele, başka çetelerin de katılacağı bir ölüm-kalım savaşına dönüşecek, olay kişisel bir intikamdan çıkıp, farklı etnik kökenlerden gelen New York halkının kendilerini 'Amerikalı' olarak kabul ettirebilme savaşı halini alacaktı. Finalde çatışmalarla yerle bir olan New York'u, aradan geçen yılları betimleyen siluet değişimleri ile bugüne taşıyordu Scorsese. Ve nihayetinde söylemek istediği şey, yüzlerce farklı kökenden gelen bu insanların bir arada yaşamayı öğrenmenin bedelini kanla, terle, acılarla ve daha da önemlisi masumiyetleriyle ödediğiydi…

Oyuncu kadrosunda Leonardo DiCaprio, Daniel Day Lewis, Cameron Diaz, Liam Nesson, Henry Thomas, John C. Reilly gibi tanınmış isimlerin yer aldığı, başarılı dekor ve kostüm tasarımının Alessandro Alberti'ye, kurgunun ise Scorsese filmlerinin değişmez ismi Thelma Shoonmaker'e teslim edildiği "New York Çeteleri", o yıl on dalda aday olduğu Oscar gecesinden tek bir ödül bile kazanamadan döndü. Üstelik seyircilerden de beklediği ilgiyi göremedi. Film, her ne kadar Scorsese filmografisinin zayıf halkalarından biri olarak tanımlansa da, önemli bir çalışmaydı aslında. Bugün insan hakları konusunda kimseye söyleyecek söz bırakmayan Amerika Birleşik Devletleri'nin yakın geçmişini gerçekçi bir üslupla ortaya koyması bile filmi izlenmesi gerekenler arasına sokmaya yeterdi. Ve evet, belki de sırf bu yüzden Oscar gecesinde görmezden gelinmişti…

Zekanın delilik ile imtihanı: Göklerin Hakimi

2003 yılında siyahi Amerikalılar'ın acı ve hüzünlerini yansıttıkları Blues müziğinin izlerini doğduğu ülkeden, Avrupa'ya doğru süren bir belgesel çekti Scorsese; "The Blues-Feel Like Going Home/Blues-Yuvama Dönüyorum"… Bu ilginç çalışmayı, 2004 yapımı bir belgesel olan "Lady by the Sea: The Statue of Liberty/Deniz Kıyısındaki Kadın: Özgürlük Heykeli" izledi. Scorsese filminde, Amerika'nın en ünlü sembolü olan bu anıta 11 Eylül sonrası yüklenen yeni anlamları araştırmıştı. Aynı yıl bir de uzun metrajlı dram çekti Scorsese. Oldukça yüklü bir bütçeyle geçekleştirilen "The Aviator/Göklerin Hakimi"…

Leonardo DiCaprio, Cate Blanchett, Kate Beckinsale, Ian Holm, Alan Alda,

Alec Baldwin ve Willem Dafoe gibi birbirinden ünlü oyuncuları bir araya getiren "Göklerin Hakimi", gerçek bir yaşam öyküsüne dayanıyor, kendine güveni, hırsı, yaratıcılığı, geleceğe yön veren parlak zekası ve zaman içinde onu deliliğin eşiğine sürükleyen obsesif kişiliği ile unutulmaz bir karakter olan Howard Hughes'un iniş çıkışlarla dolu öyküsünü perdeye yansıtıyordu.

Teksaslı bir milyarderin tek çocuğu olan Huges, el attığı her işte en uç noktaya varmayı hedefleyen ve şartlar ne olursa olsun vazgeçmeyen biriydi. En büyük tutkusu uçmak olan genç adam, zamanına göre çılgınca bulunan tasarımlarını inatla hayata geçiriyor, diğer uçak şirketlerinin baskılarına, finansal zorluklara, hatta hakkında açılan soruşturmalara bile kulak asmıyordu. Tabii bir de sinemacı tarafı vardı Huges'un. Çekimlerine dört milyon dolar harcadığı ve iki yılda tamamladığı "Hell's Angels/Cehennem Melekleri" ve başını sansür kuruluyla derde sokan "The Outlaw/Kanunsuz" gibi, gösterime çıkana kadar basının alay konusu olan ama daha sonra baş tacı edilen ilginç prodüksiyonlar gerçekleştirmişti. Tabii dönemin ünlü aktrisleri Katherine Hepburn ve Ava Gardner ile yaşadığı aşk ilişkilerinin magazin basınını epey meşgul etmiş olduğunu da unutmamak gerek.

Scorsese Huges'un öyküsünü iki ayrı bakış açısı ile ele alıyordu. İlki, genç adamın dışarıdan görünen yüzüydü; zeki, yaratıcı, cesur, buyurgan ve şımarık bir mirasyedi. İkinci bakış açısı ise biraz daha derine uzanıyor, Huges'un kendisini tanımlayışını ortaya koyuyordu. Çocukluk yılları salgın hastalıkların pençesindeki kırsal kesimde geçen genç adam, annesinin 'asla güvende olmadığı' telkinleri ile büyümüş, temelinde her zaman ölüm korkusunun yattığı temizlik ve sağlık takıntıları, özgüvenini zedeleyen paranoya boyutundaki izlenme ve aldatılma korkuları o büyüdükçe artmış, zaman içinde hayatının büyük kısmını kaplar olmuştu. Dışarıdan ne kadar güçlü görünse de, ruhu asla huzur bulmayan acınası bir adamdı Howard Huges. En lüks gece klüplerinde bile süt içmeyi tercih eden, kimsenin özel eşyalarına dokunmasına izin vermeyen ve ellerini kendine özel sabunu ile yırtarcasına yıkayan Howard'ın temizlik takıntısı, özellikle kendisini yetersiz hissettiği, eleştirildiği ve duygusal anlamda çöküş yaşadığı anlarda ortaya çıkıyor, el yıkamalar, zamanla giysilerini yakmaya, hatta kendini tecrit etmeye dönüşüyor, paniklediği anlarda yinelemeli konuşma sorunu da takıntılarına ekleniyordu. Scorsese Huges'un ruhsal problemlerini filmin dramatik anlarını destekleyen öğeler olarak başarıyla kullanmış, bu özellikleri biçimsel olarak da desteklemişti. Örneğin mahkeme sahnesinde, Howard'ın sık sık kamera vizöründen veya monitörden yansıtılan yüzü, onun izlenme paranoyasının bir uzantısıydı. Kendini köşeye sıkışmış hissettiği bir dönemde sinema salonuna kapanan ve günlerce çıkmayan genç adamın bu karanlık alanda, tek başına geçirdiği zaman dilimi, kırmızı ve mavinin etkin kullanımını içeren değişken ışık tasarımlarıyla, tam bir iç hesaplaşmaya dönüştürülüyor, FBI'ın Howard'ın evinde yaptığı arama sırasında detaylandırılan tozlu ayakkabılar, yere düşen sigara külleri, oraya buraya hoyratça atılan eşyalar onun iki ayrı takıntısını - temizlik ve izlenme- bir araya getiren enfes bir kompozisyon oluşturuyordu…

Yönetmenin son derece inanarak filme aldığı bu azim öyküsü de, tıpkı "New York Çeteleri" gibi, pek fazla ilgi çekmedi. Belli ki, Amerikan düzenine karşı çıkan karakterler aforoz edilmeye mahkumdu! Film hakkında en çok konuşulan şey, Cate Blanchett'e Oscar kazandıran muhteşem Katherine Hepburn kompozisyonu oldu…

"Perdede beni büyüleyen kişilikler, gerçek hayatta büyüleyenlerle aynı. Hepsi aynı soruya yanıt arıyorlar? Nasıl hayatta kalmalı?" M. Scorsese

Scorsese'in gözünden Dylan efsanesi: "Eve Dönüş Yok: Bob Dylan"

"Göklerin Hakimi"nin yarattığı hayalkırıklığının ardından, artık büyük bütçeli Hollywood filmleri çekmeyeceğini açıklayan yönetmen, o yıl pek çok ünlü isimle birlikte Dreamworks'ün animasyon harikası "Shark Tale/Köpekbalığı Hikayesi"nin seslendirme kadrosunda yer alıp, biraz stres attıktan sonra, 2005'te efsane folk şarkıcısı Bob Dylan'ın yaşamını konu edinen belgesel "No Direction Home: Bob Dylan/Eve Dönüş Yok: Bob Dylan" ile adından söz ettirdi. Asıl adı Robert Allen Zimmerman olan Minnesota doğumlu Dylan'ın portresini kendi bakış açısıyla çizen Scorsese, sanatçının özel röportajları ile renklendirdiği filminde, onun 'protest' olmak için yola çıkmış bir şarkıcı olmamasına, her zaman sadece kendi hislerini dile getirme amacı gütmesine rağmen, nasıl olup da tüm dünyanın gözünde isyanın ve kışkırtıcı düşüncelerin odağı olarak algılandığını anlamaya ve anlatmaya çalıştı.

Oscar'da mutlu son: Köstebek

Modern Amerikan sinemasının en yaratıcı isimlerinden biri olan Martin Scorsese'nin defalarca aday olduğu 'en iyi yönetmen' Oscar'ını bir türlü alamayışı, yıllardır çeşitli komplo teorileri ile açıklanmaya çalışılıyordu. En çok rağbet gören teori ise, Scorsese'nin özellikle New York'un karanlık yüzünü sergilediği filmleri ile Amerikan rüyasına meydan okuması ve misyonu sanat yapmaktan çok, Amerikan yaşam tarzını dünyaya pazarlamak olan büyük Hollywood şirketlerinin de bu durumdan hoşlanmamasıydı. Kuşkusuz doğruluk payı bulunan bir teoriydi bu ama sebep ne olursa olsun, meslekte neredeyse ellinci yılını kutlayacak olan böylesi bir yönetmenin ısrarla görmezden gelinmesi akıl alır gibi değildi. Akademi üyeleri bu konudaki eleştirileri sonunda dikkate almış olacak ki, Scorsese'in ilk Oscar heykelciği 2006 yapımı nefes kesici bir polisiye-gerilim olan "The Departed/Köstebek" ile nihayet geldi. Ödül, eleştirmenler tarafından anlamsız bir savaşın sonlanması olarak yorumlandı. Hayranlarıysa olaya daha duygusal yaklaşarak, yönetmenin ödülü kabul etmemesi gerektiğini düşündüler.

Ancak altmış dört yaşındaki Martin Scorsese Oscar heykelciğini almak üzere sahneye çıktığında, yüzünde çocuklarının hatalarını çabucak affeden yaşlı bir babanın bilgece ifadesi vardı...

Filme geri dönecek olursak, polis teşkilatı ile azılı bir suç örgütünün mücadelesi sırasında yaşanan, çifte bir muhbirlik öyküsü anlatmıştı Scorsese. Çılgın ve gözü kara örgüt lideri Costello, yetim Colin'i polis akademisinde okutup, kendisine muhbirlik yapması için emniyet teşkilatının içine sokuyor, polisler ise ailesinde çok sayıda suçlu bulunan başka bir polis adayı genci, Billy'yi aynı niyetle sokaklara gönderiyordu. Girdikleri ortama mükemmel şekilde uyum sağlayan bu iki muhbir, karşıt gruplar arasında bilgi sızdıradursun, hikaye zaman içinde oldukça girift bir hal alıyor, dostla düşmanın, iyi ve kötünün birbiri içine geçtiği heyecanlı bir maceraya dönüşüyordu.

Filmin kurgusunda klasikleşmiş Scorsese tarzının tüm özelliklerini bulmak mümkündü. Oldukça sert tasarlanmış, ağır ve hızlı çekimlerin, hatta donuk karelerin birbiri içinde kullanıldığı, infilakların, ani sessizliklere bağlandığı, seslerin deforme edildiği çarpıcı çatışma sahneleri, rock ritimli İrlanda ezgileri ile destekleniyor, aynı esnada sokaklarda her şeyden habersiz oyun oynayan çocuklara kesmeler yapılarak, yaşananların gündelik hayatın bir parçası olduğu vurgulanıyordu. Seyircisine hiç fark ettirmeden yine görsel ritim algısı ile oynamıştı Scorsese. En heyecanlı anlarda zamanı yavaşlatan detaylar kullanmış, örneğin kamerası nefes kesen bir takibin tam ortasında ışık oyunları yaratan bir rüzgar çanına kilitlenmiş veya gözden bir an bile kaçırılmaması gereken hedefi bırakıp, derin gölgelere yönelmişti. Ayrıca Amerikan sinemasının ilk yaratıcı yönetmenlerinden David Wark Griffith'in, değişik objektif örtücüleri kullanarak oluşturduğu zoom efektlerini de filmine zaman zaman dahil eden Scorsese, teknik anlamda eski ve yeninin bir arada kullanıldığı ilginç bir çalışma ortaya koymuştu.

Ancak her şeyin ötesinde en büyük sürprizi finalde gerçekleştirmişti kuşkusuz. Seyirci başından beri, ailesinin kara geçmişinden sıyrılmak isterken, başına türlü belalar açılan Billy'nin zafer kazanacağını düşünürken, hiç beklenmedik bir anda genç adamın alnına aldığı bir kurşunla hayata veda etmesi ciddi bir şok yaratıyor, ancak nihayetinde meydan kötülere de kalmıyordu. Özellikle polisiyelerde seyircinin adalet duygusunun tatmin edilebilmesi için finalde kötülerin cezalandırılması planlanır. Ancak Scorsese, burada da tarzını ortaya koyuyor, son sahnede filmin kötü adamı Colin'in kurşunlara hedef olmasının ardından, kamerasını pencereden görünen hükümet binasına kilitleyerek, benzer olayların yaşanmaya devam edeceğinin sinyallerini veriyordu…

Başrollerini yönetmenin son dönemde vazgeçilmezi haline gelen Leonardo DiCaprio ile Matt Damon'ın paylaştığı, yan rollerde ise, Jack Nicholson'dan, Martin Sheen'e, Mark Wahlberg'ten Alec Baldwin'e uzanan deneyimli oyuncuların yer aldığı "Köstebek", hem başarılı gişesi, hem de aldığı olumlu eleştiriler ile Scorsese'in formundan bir şey kaybetmediğinin kanıtı oldu.

Rolling Stones Efsanesi: "Shine a Light"

"Köstebek"le yakaladığı başarının ardından biraz kendine dönen ve uzun metrajlı filmlere bir süre ara veren yönetmen, önce 2007 yılında şarap markası Freixenet için hazırladığı on dakikalık bir kısa filme; "The Key to Reserva"ya imza attı, ardındansa, gençlik yıllarından beri hayranlık beslediği ve pek çok filminde parçalarına yer vererek bu beğenisini izleyenleriyle de paylaştığı rock grubu The Rolling Stones hakkında bir belgesel hazırladı. İlk gösterimi 58. Uluslararası Berlin Film Festivali'nde yapılan "Shine a Light", grubun 29 Ekim ve 1 Kasım 2006'da Beacon Theatre'da gerçekleştirdiği konserlerini odak noktasına koyuyor, anlatım kamera arkası görüntüleri ve özel röportajlarla destekleniyordu. Sadece grubun hayranları için değil, rock müziğin dününü, bugününü ve dünya üzerinde yarattığı etkileri merak eden herkes için bulunmaz bir filmdi "Shine a Light". Ülkemizde ilk olarak 27. Uluslararası İstanbul Film Festivali çerçevesinde izleyici ile buluşan film, kısa bir süre önce ticari gösterime de girdi.

Yeni projeler: "Zindan Adası", "Sessizlik", Roosevelt ve Harrison belgeselleri

Martin Scorsese şu sıra Dennis Lehane'dan uyarlanan "Shutter Island/Zindan Adası" adlı filminin çekimleriyle ilgileniyor. Akıl hastanesinden kaçan cinayetten hükümlü bir mahkum ile peşine takılan güvenlik güçlerinin öyküsünü perdeye taşıyacak olan filmin başrollerinde, Leonardo DiCaprio, Mark Ruffalo, Ben Kingsley ve Michelle Williams var. Basına açıklanan programına göre Scorsese, "Zindan Adası"nın tamamlanmasının hemen ardından, Theodore Roosevelt'in yaşamını konu edinen bir belgesel çalışması için 'motor' diyecek. Yönetmenin projeleri bu kadarla da kalmıyor. 2010 yılında gösterime sokulması planlanan ve Hristiyan misyonerlerin Shogun dönemi Japonya'sında, dinlerini yaymak için verdikleri mücadeleyi ele alan "Silence/Sessizlik" ve Beatles üyelerinden George Harrison'ın yaşamını anlatan bir belgesel de sırada…

Hazırlayan: Murat Emir Eren
murat.eren@turkuvazdergi.com.tr

Herkesin sınıfı

1975 yapımı "Hababam Sınıfı", Rıfat Ilgaz'ın edebiyat serisinden, usta sinemacı Ertem Eğilmez'in sinemaya uyarladığı unutulmaz bir komedi klasiği.

Dolmuş Dergisi'nde Stepne mahlasıyla yazdığı öykülerin bazılarını, 1957 yılında birleştirip romanlaştıran usta yazar Rıfat Ilgaz, yerli edebiyatımızın en ünlü eserlerinden birine imza atmıştı. İlk kitap "Hababam Sınıfı"nın ardından seri, on yıl sonra 1972 yılında "Hababam Sınıfı Baskında", "Hababam Sınıfı Uyanıyor", "Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı" (1975), "Hababam Sınıfı İcraatın İçinde" (1987) adlı kitaplarla devam etti. Serinin ilk romanı "Hababam Sınıfı"nın ardı ardına yayınlandığı yıllarda, Ertem Eğilmez de kurduğu yayınevinden çıkardığı cep kitapları serisiyle Türk yayıncılık dünyasında önemli bir hamle yapmıştı. Tüm bunların öncesinde, esnaflık, mizah dergiciliği gibi işler de yapan Eğilmez, 60'lı yılların başında sinema yapmaya başladı ve Arzu Film'i kurdu. Yapımcılık, yönetmenlik yapan, genellikle de macera filmleri, komediler, melodramlar, edebiyat uyarlamaları çeken Eğilmez, bir süre sonra da aşk filmlerine yönelmişti. 70'li yıllara kadar Arzu Film dahilinde ürettiği filmlerin eğilimi geneli itibariyle bu yöndeydi. 1972 yılında çektiği "Tatlı Dillim"se, onun kariyerindeki kırılma noktalarından biri oldu. Bu film sonrasında, genellikle aynı kadroyla çalıştığı, Tarık Akan'ın, Zeki Alasya'nın, Metin Akpınar'ın, Şener Şen'in, Kemal Sunal'ın (ki Eğilmez kendisini "Tatlı Dillim" filminde keşfetmişti) Halit Akçatepe'nin, Münir Özkul'un eksik olmadığı, "Sev Kardeşim", "Oh Olsun", "Yalancı Yarim" gibi filmler yaptı. Bu filmlerle, birkaç yıl içinde ardı ardına gelecek komedi klasiklerinin sinyallerini veren yönetmen, sıradan insanların öykülerini anlatan ve mizahı her zaman ön planda tutan bir sinemacı olarak dikkat çekti. Filmlerinin en önemli başarısı senaryolarından ileri geliyordu. Oyuncu seçimleriyse her zaman mükemmeldi. Filmleri bu denli ilgi çekici kılan unsurların başında da bu geliyordu. "Köyden İndim Şehire", "Mavi Boncuk" gibi hit filmlerin peşinden, Eğilmez gerçek bombayı patlattı ve Hababam serisinin ikinci, üçüncü kitaplarının basıldığı 1975 yılında "Hababam Sınıfı"nı çekti. 70'lerin başından itibaren çektiği müthiş duygusal komedi filmlerindeki ekibin neredeyse tamamı bu filmde yer alıyordu. Aralarına bir de, her biri gazete ilanıyla bulunan Hababam Sınıfı öğrencileri katılmış, halkın çok sevdiği oyuncuların yanına,

Muhteşem üçlü Tarık Akan, Halit Akçatepe, Kemal Sunal...

yine halktan simalar eklenmişti. Sonunda 1975 yapımı "Hababam Sınıfı" öyle sükse yaptı ki, aynı yıl içinde hemen devamı geldi ve aynı ekip "Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı"ya imza attı. Devamı da gelecekti, ancak ilk film "Hababam Sınıfı", biraz ilk olmasından, biraz da Eğilmez imzalı orijinal serinin gidişatını belirlediğinden, zaman geçtikçe önemi tartışılmaz bir klasik haline geldi.

Filmin senaryo yazarı Umur Bugay'dı. Ancak o dönem Arzu Film'de başlangıcı ve bitimi belirsiz buluşmalarla, oyuncuların, yazarların sürekli olarak senaryo konuştuğu, filmlerdeki unutulmaz tiplemelerin bu sohbetlerde yerine oturduğu, zaman zaman dönemi yaşayanlar tarafından ifade edilir. Hatta Kemal Sunal ve Halit Akçatepe'ye çoğu sahnede Ertem Eğilmez'in oyun bile vermediği, "kafalarına göre" takılmaları için onları serbest bıraktığı bile söylenir.

"Hababam Sınıfı"nın sinema versiyonuyla, romanı arasında ciddi farklılıklar vardır. Bu açıdan Umur Bugay'ın senaryosu, romandaki mizahi unsurları ve sınıfın kendi içindeki dostluğunu ön plana çıkarmış, romanın değindiği bazı meseleleriyse filme dahil etmemişti. En belirgin farklılıklardan biriyse, Kemal Sunal'ın canlandırdığı İnek Şaban karakterinde kendini gösterir. Okuyan herkesin bildiği gibi, romanda İnek Şaban karakteri aslında çalışkan ve etliye sütlü karışmayan bir karakterdir. Fakat filmde bunun tam tersi şekilde yer alır. İşte bu gibi değişiklikler, "Hababam" serisini Rıfat Ilgaz'ın eserinden yola çıkılarak yapılmış bir Ertem Eğilmez eseri haline getirmiştir.

Umur Bugay'ın yazdığı, Eğilmez'in yönetmenliği ve yapımcılığıyla mükemmel bir şekilde sunduğu senaryo, son derece başarılı bir matematiğe sahipti. Mizahın dozu, diyaloglarda kullanılan üslup ve dil, izleyiciyi hemen yakalamıştı. Zeki ama tembel, haylaz ama erdemli, yaramaz ama iyi yürekli koca kazıklardan oluşan Çamlıca Lisesi öğrencilerinin hikayesi, izleyiciyi sarıp sarmalayıverdi. İnek Şaban, Damat Ferit, Güdük Necmi, Tulum Hayri, Domdom ve okulun nice siması, bir daha asla geri gelmeyecek bir devrin simgesi haline geldi. Her arkadaşın Güdük Necmi gibi olmayacağını, Güdük Necmi gibi olanın da kıymetini bilmek gerektiğgiri bir değil birkaç nesil Hababam'dan öğrendi. Aynı nesil, birini sevmenin işlenen tüm kusurların gerekçesi olabileceğini Damat Ferit'ten; seveni, arkadaşını kollayanı, haylaz ama iyi olanı korumayı da Mahmut Hoca'dan öğrendi. Hababam, her hocanın Mahmut Hoca olmadığını, hocaların da Mahmut Hoca'ya bakıp kendisine çekidüzen vermesi gerektiğini anlattı durdu. Filmi, gerek sinemalarda, gerek videoda, gerekse televizyonda binlerce kez izleyen birçok kuşak bu ve benzeri hayat derslerini Hababam'dan aldı. "Hababam Sınıfı", modern çağda yokolmaya yüz tutan sevgi, dostluk, dayanışma gibi değerleri hatırlatan bir sembol haline geldi. Parası çıkışmayana el altından para toplayan dostlara, dayak yerken hemen ardında bitiveren mahalle arkadaşlarına duyulan özlem, sevdiği kız için cebinde beş kuruş yokken evlenmeyi, okuldan kaçmayı, kendini yok etmeyi göze alan delikanlıya, öğrencisi dayak yerken, açken, açıktayken üzülen öğretmene duyulan özlem "Hababam Sınıfı"nı her daim bu kadar çekici kıldı.

Filmin mizah yükünü büyük ölçüde omuzlayanlarsa, senaryodaki karakterleri birer giysi gibi üzerlerine giyebilen oyuncularıydı. Kemal Sunal'ın ya da Halit Akçatepe'nin yerinde bir başkasını düşünmek neredeyse imkansızdı. Daha önceki Arzu Film yapımlarında yer almalarına ve hatta "Hababam Sınıfı"nın ilk tiyatro versiyonunda rol alıyor olmalarına rağmen Zeki Alaysa ve Metin Akpınar'a filmde yer vermeyen Eğilmez kadro seçiminde inanılmaz bir başarı göstermişti. Tuvalette sigara içerken yakalanan İnek Şaban'ın her seferinde aynı numarayı yemesi, yine onun bir türlü ortaya çıkmayan sevgilisi, ders anlatırken gaza gelen hocaları, bilgi yarışması ve müsamere sahneleriyle film gerçek bir klasik olup çıktıysa, bunda o inanılmaz kadronun emeği büyüktü.

Serinin devam filmlerinden "Hababam Sınıfı Sınıfta Kaldı" 81975), "Hababam Sınıfı Uyanıyor" (1976), "Hababam Sınıfı Tatilde" (1977) ve "Hababam Sınıfı Güle Güle" (1981), Ertem Eğilmez'in imzasını taşıyan filmlerdi. Özellikle ilk dört film unutulmazlar arasındaki yerini çoktan aldı. Eğilmez seriyi bıraktıktan sonra "Hababam Sınıfı Dokuz Doğuruyor" (1978) adlı bir filmi Kartal Tibet yönetti. 1987 yılında Rıfat Ilgaz, "Hababam Sınıfı İcraatın İçinde" adlı bir kitapla, seriye belirli bir politik bakış açısı getirmişse de, bu durum filmlere yansımadı. Serinin sonrasında Hababam esintili, "Kızlar Sınıfı" serisi, "Hababam Taburu", "Afacanlar Sınıfı", "Bitirimler Sınıfı" gibi filmler de yapıldı.

2000'li yıllardaysa "Hababam Sınıfı"nın yeni versiyonları geldi. "Hababam Sınıfı Merhaba" (2003), "Hababam Sınıfı Askerde" (2004) ve "Hababam Sınıfı 3.5" modern filmlerdi ve maalesef hiçbiri, orijinal serinin pırıltısıyla uzaktan yakından alakası olmayan filmlerdi. İşin ilginci, hemen her izleyenin bunu düşünmesi fakat yine de akın akın gidip filmleri izlemesiydi. Yıllar sonra Hababam'ın ismi bile, salonu doldurmaya yetiyordu...

Hababam vokal grubu bir kez daha sahnede.

Nasıl İzleyebilirsiniz?

Filmin, Gala Film tarafından piyasaya sürülen VCD ve DVD'si piyasada mevcut.

Gezgin rolünde Erwin Leder.

Ekspresyonizm ve pop art el ele

Rainer Kirberg'in 1982 yılında yönettiği ve yakın geçmişe kadar sadece çok sınırlı bir kitle tarafından izlenebilmiş filmi ziyadesiyle ilginç bir dışavurumcu sinema replikası. Filmin dışavurumcu estetiği düşük bir bütçe ve sınırlı imkanlarla taklit etmesi bir yana, Der Plan tarafından yapılmış müzikleri de ayrıca ilgi çekici.

Yetmişli yılların sonlarında Düsseldorf ve Berlin'deki bir grup genç müzisyen punk akımını keşfettiklerinde etkisi uzun zaman sonra bile hissedilecek çeşitli deneylere soyundular. İngiltere'de alternatif müzik sahnesi post-punk veya new wave gibi türlerle tanışırken, sözkonusu iki şehirde mevzilenen çeşitli gruplar da synthesizerlarla punk ruhu taşıyan şarkılar yazmaya başladılar. Bu akım çok geçmeden NDW olarak tanımlanan müzik türünün ilk örneklerine kaynaklık etti. "Alman Yeni Dalgası" olarak Türkçeleştirebileceğimiz NDW (Neue Deutsche Welle), 1977 yılında ilk kez gündeme geldiğinde ana akım dışı, daha ziyade yeraltıyla özdeşleştirilen, hatta deneysel denebilecek bir tarzdı. Sonraki yıllarda endüstriyel müziğe ciddi anlamda etkisi olan, yakın geçmişteyse minimal elektronik müzik veya "electroclash" patlaması ertesinde tekrar keşfedilen erken dönem NDW grupları, absürd şarkı sözleri ve imajlarıyla da dikkat çekiyorlardı. 80'li yıllarda pop sahnesine taşınan, Nena veya Falco gibi isimlerle dünyaya açılan bu müzik türü ruhunu da kaybetmiş oldu ve çok geçmeden sona erdi.

Sözkonusu gruplar müziklerinin entelektüel bir tavırla ilişkilendirilmesine sıcak bakmasalar bile, farklı sanat disiplinlerine yakın durmaktan da kaçınmıyorlardı. Bu ortaklıkların en ilginçlerinden birisi de ilk dönem NDW gruplarından Der Plan ve yönetmen Rainer Kirberg arasında gerçekleşmişti. Kirberg, animasyon tekniğinden bolca faydalanan ve dışavurumcu Alman sinemasına saygı duruşu niteliğindeki filmi "Die letzte Rache"nin müziklerini Der Plan'a teslim etti. Zaman zaman bir müzikale dönüşen bu filmde şarkılar ses bandına eşlik etmenin ötesinde bir anlam taşıyorlardı. Der Plan'ın genelde Dada akımıyla ilişkilendirilen absürd şarkı sözleri filmin içeriği için de ciddi bir esin kaynağıydı.

Yapay olduğu açıkça belli asimetrik dekorlar Robert Wiene'nin klasik eseri "Doktor Caligari'nin Muayenehanesi"ne açık bir gönderme.

Bu girizgah ertesinde 1982 yapımı "Die letzte Rache"nin hikayesini özetlemenin pek kolay olmadığı anlaşılıyordur. Endüstriyel bir şehir atmosferinde geçen film, sıradan insanı temsil eden gezginin (Erwin Leder) içine çekildiği çift taraflı komployu anlatmakta. Oğlu ve kızını evlatlıktan reddeden şehrin zengin yöneticisi (Gerhard Kittler), kahramanımızdan kendisi için yeni bir varis bulmasını ister. Fakat esas niyeti gezgini kullanarak ölümsüzlüğe ulaşmaktır. Yaşadıkları ensest ilişki nedeniyle evlatlıktan reddedilen kardeşlerse babalarından intikam almayı kafaya koymuşlardır.

Siyah beyaz çekilmiş olan "Die letzte Rache" sadece görsel yapısıyla değil, içerik olarak da Alman Dışavurumcu Sineması'na saygı duruşunda bulunuyor. Filmin ele aldığı ölümsüzlüğe veya sınırsız bilgiye ulaşmak gibi temalar hem Alman romantik edebiyatından, hem de dışavurumcu sinemadan

Engin Ertan
engin_ertan@yahoo.com

DIE LETZTE RACHE

Yönetmen: Rainer Kirberg. **Senaryo:** Rainer Kirberg. **Görüntü Yönetmeni:** Hans-Peter Böffgen. **Prodüksiyon Tasarımı:** Rainer Kirberg. **Kurgu:** Rainer Kirberg. **Müzik:** Der Plan. **Kostüm Tasarımı:** Bettina Diepold, Anita Oettershagen ve Uli Schwarz. **Oyuncular:** Erwin Leder (Gezgin), Gerhard Kittler (Hükümdar), Paul Adler (Hükümdarın Oğlu), Anke Gieseke (Hükümdarın Kızı), Volker Niederfahrenhorst (Bilimadamı), Josef Ostendorf (Dedektif). 1982 Batı Almanya yapımı, 85 dakika.

Müzikal sahnelerden birinde Alman Yeni Dalgası'nın tanınmış isimlerinden Andreas Dorau konuk oyuncu olarak yer alıyor.

fazlasıyla tanıdıklar. Kirberg'in mevzubahis konuları bu endüstriyel tasarım etrafında ele alışıysa mizahi bir sonuç veriyor.

Filmin şehrin yönetildiği fabrikada geçen kısımları Fritz Lang'ın "Metropolis"ini hatırlatırken, şehir içinde dar ve karanlık sokaklarda geçen sahnelerse akla "M"i veya sayısız kara filmi getiriyor. "Die letzte Rache"nin hem görsel açıdan, hem de içeriğiyle yakın durduğu bir diğer filmse elbette "Doktor Caligari'nin Muayenehanesi". Gerek yapay oldukları açıkça belli asimetrik dekorlar, gerekse gezginin bir komplo içerisinde kullanılışı Robert Wiene'nin klasiğine açık bir gönderme niteliğinde.

Bu göndermelerin ötesinde Kirberg'in andığımız temaları 1982 yapımı bir filmde dışavurumcu bir estetikle ele alması farklı bir anlam da taşımakta. Belki de Siegfried Kracauer'in Alman Dışavurumculuğu'nda ülkenin Nazi ideolojisine teslim oluşunun izlerini arayışından etkilenerek, III. Reich dönemine de açık göndermeler yapıyor. Bu çerçevede filmin iktidar üzerine söyledikleri de daha güçlü bir anlam kazanıyor.

"Die letzte Rache"yi diğer pek çok dışavurumcu akıma saygı duruşundan farklı bir yere koyan başlıca unsursa kuşkusuz Der Plan'ın müzikleri. Film böylece akademik bir deneme olmanın ötesinde, pop kültürüne de meylediyor. Örneğin grubun sahne şovlarında kullandıklarına benzer maketler filmde de karşımıza çıkıyorlar. Kaldı ki Der Plan elemanı Moritz R. filmin kadrosunda görsel efektlerden sorumlu kişi olarak da yer alıyor. Diğer yandan NDW akımının en bildik isimlerinden Andreas Dorau da "Die letzte Rache"nin müzikal sahnelerinden birisinde konuk oyuncu olarak yer alıyor. Bu müzikal sahneler zaman zaman antik Yunan tragedyalarındaki korolar misali anlatıyı bölüyorlar.

Aslında Rainer Kirberg'in bu ulaşılması ziyadesiyle zor filmini kült statüsüne çeken en önemli unsur da yine Der Plan. Kendine has ve sadık bir hayran kitlesine sahip olan grubun filme sağladığı katkı, çoğu kişinin ilgisini "Die letzte Rache"ye çeken öncelikli etken. Yakın geçmişte filmin bir DVD edisyonunun piyasaya sürülmesindeki esas sebebi de sözkonusu müzik türüne yönelik ilginin artışında aramakta fayda var.

> **Etobur bitkiler korosu** ***(Şarkı söyleyerek)***
> **Gerçekten! Gerçekten! İnsanlar asla daha acımasız olmadılar!**

"Die letzte Rache"nin Almanya'da satışa sunulan DVD baskısı filmin dijital olarak onarılmış bir kopyasını barındırdığı gibi, aynı zamanda bu edisyon için Rainer Kirberg de tekrar kurgu masasının başına geçmiş. Filmin ilk versiyonuna ulaşmak artık neredeyse imkansız olduğu için yönetmenin kurgusu ve orijinali arasındaki farkları ne yazık ki bilemiyoruz. Fakat dijital onarım işleminin başarıyla gerçekleştirildiğini söyleyebiliriz. Bu ziyadesiyle düşük bütçeli filmin daha iyi bir görüntü kalitesiyle izleyiciyle buluşması herhalde mümkün olamazdı.

Son noktada absürd mizahı, düşük bütçesi ve dağınık anlatısıyla "Die letzte Rache" kuşkusuz herkese hitap eden bir film değil. Fakat bu tarz deneylere meraklı seyirciyi tatmin etmesi kuvvetle muhtemel. www.amazon.de adresinden söz konusu 2. Bölge DVD baskısını temin edebileceğiniz filmin ertesinde, Der Plan'ın diskografisine dalmak da yerinde bir tercih olabilir. Unutmadan ekleyelim, "Die letzte Rache"nin önerdiğimiz DVD baskısı İngilizce altyazı seçeneği de barındırıyor.

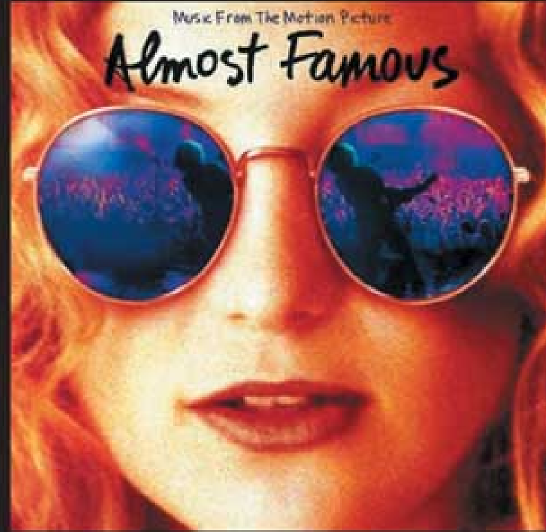

Etobur bitkiler korosu.

Bilimadamı rolünde Volker Niederfahrenhorst.

SOUNDTRACK

Hazırlayan: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

Turneye çıkıyoruz, sen de geliyorsun!

Cameron Crowe, 70'li yılların rock alemine bir öğüt niteliğindeki 2002 yapımı filminde seyircisine son darbeyi, filmin Led Zeppelin, The Who, David Bowie gibi efsanevi isimlerle dolu soundtrack'iyle indiriyordu!

1 America
İcra: Simon and Garfunkel
Beste: Paul Simon

Simon and Garfunkel, rock müziği çocuklarından uzak tutmaya çalışan William'ın annesi Elaine'in şirretinden nasibini alıyordu önce. William'ın ablası Anita, 60'ların ve 70'lerin ünlü grubu Simon and Garfunkel'in 1968 çıkışlı Bookends plağıyla eve geliyor, anne Elaine albümün evde bulunmasına bile karşı çıkınca bir tartışma patlak veriyordu. Bu vesileyle albüme dahil olan America, grubun Bookends albümünde yer alan bir klasik. Aynı parça, Anita'nın evi terk ettiği sahnede de kulağımıza çalınıyordu.

2 Sparks
İcra: The Who
Beste: Pete Townshend

Abla Anita, annesinin baskısından kurtulmak üzere evi terk ediyor ve bu sırada William'a hayatını değiştirecek bir miras bırakıyordu: Yığınla rock plağı! William'ın mum ışığında dinlediği ilk plaksa, 60'lı yıllarda kurulup çeşitli aralıklarla günümüze değin yoluna devam eden efsane grup The Who'nun Tommy albümüydü. Bu konsept albümünün üçüncü parçası Sparks'sa, filmde William'ı 11 yaşında bir velet olarak son kez gördüğümüz anı şenlendiriyordu.

3 It Wouldn't Have Made Any Difference
İcra/Beste: Todd Rundgren

70'lerin başından günümüze değin müzik hayatına devam eden Amerikalı pop-rock vokal Todd Rundgren, 1972 yılında piyasaya sürülen Something/Anything albümünden bir parçayla albümdeki yerini alıyor.

4 I've Seen All Good People: Your Move
İcra: Yes
Beste: Jon Anderson

Efsanevi İngiliz progresif rock grubu Yes de filmin klasiklerle dolu soundtrack'indeki yerini almış. William, ustası Lester Bangs'in istediği bir makaleyi yazabilmek için Black Sabbath konserine girmeye çalışıyor, kendisine Stillwater yardımcı oluyordu. İşte William onlarla birlikte kulise ve aynı anda rock müziğin kalbine ilk adım attığında Yes'in bu parçası bizleri selamlıyordu.

5 Feel Flows
İcra: The Beach Boys
Beste: John Rieley & Carl Wilson

1961 yılında kurulan Amerikalı grup The Beach Boys, rock müzik yazarlığından gelen yönetmen Cameron Crowe'un da en sevdiği gruplardan biri. Haliyle filmde yer almamaları imkansız. Grup, Stillwater'ın turne fotoğraflarından oluşan kapanış jeneriğinde karşımıza çıkıyor, 1971 çıkışlı Surf's Up albümünden Feel Flows'la kulağımızın pasını alıyordu.

6 Fever Dog
İcra: Stillwater
Beste: Russel Hammond

William'ın birlikte tura çıktığı grup Stillwater'ın ilk konser performansında çaldığı ilk parça Fever Dog'tu. Parça gerek albümde gerekse filmin kapanış jeneriğinde, film icabı grup Stillwater'ın gitaristi Russel Hammond'ın bestesi olarak yer alıyor (Billy Crudup), fakat aslında Peter Frampton, Cameron Crowe ve onun eşi Nancy Wilson tarafından yazılmış.

7 Every Picture Tells A Story
İcra: Rod Stewart
Beste: Rod Stewart & Ron Wood

Ünlü İngiliz yıldız Rod Stewart, 1971 yılında piyasaya sürdüğü Every Picture Tells A Story adlı albümünden, albüme ismini veren parçasıyla karşımıza çıkıyor.

8 Mr. Farmer
İcra: The Seeds
Beste: Sky Saxon

60'ların ünlü garaj grubu The Seeds (ya da diğer adlarıyla Sky Saxon and The Seeds) albümdeki bir diğer sürpriz grup. Muddy Waters'ın bir ara "Amerika'nın Rolling Stones'u" olarak tanımladığı grup, eğlenceli parçaları Mr. Farmer'la bizleri selamlıyor.

9 One Way Out
İcra: The Allman Brothers Band
Beste: Elmore James, Marshall Sehorn & Sonny Boy Williamson

70'lerin başında kurulan Amerikalı rock/blues rock grubu The Allman Brothers, 60'lı yıllarda Elmore James ve Sonny Boy Williamson'ın hit olmuş bir R&B parçasını alıp kendi yorumlarıyla yeniden yaratarak rock dinleyicisinin beğenisine sunmuştu. Bu şarkı One Way Out'tu ve filmin geçtiği döneme uygun olarak 1971 yılında bir konser kaydıyla piyasaya sürülmüştü.

10 Simple Man
İcra: Lynyrd Skynyrd
Beste: Gary Rossington & Ronnie Van Zant

1973 çıkışlı ilk albümleriyle karşımıza çıkan Amerikalı hard rock grubu Lynyrd Skynyrd, filmde Stillwater'ın Arizona'da kaldığı otele girişi ve William'ın hareketli rock ortamına ilk adım atışıyla birlikte devreye giriyordu.

11 That's The Way
İcra: Led Zeppelin
Beste: Jimmy Page ve Robert Plant

Efsane grup Led Zeppelin, blues esintili parçaları That's The Way'le filmde karşımıza çıkıyordu. Stillwater'ın olaylı bir konser sonrası yaptığı yolculuk sıralarında çalınan parça, grubun 1970 yılında piyasaya sürdüğü Led Zeppelin III albümünde yer alıyordu.

12 Tiny Dancer
İcra: Elton John
Beste: Elton John & Bernie Taupin

Stillwater, tur otobüsü Doris'le birlikte Almost Famous turuna devam ederken yolda birçok şarkı onlara eşlik eder. Bunlardan biri de, gitarist Russel ve solist Jeff arasındaki bir kavgadan sonra, bir nevi barışmaya yol açan Tiny Dancer olur. Ekibin hep birlikte bu Elton John klasiğini söylediği sahne, onların arasına karışıp yola çıkma isteğinizi en çok artıran sahnelerden biridir.

13 Lucky Trumble
İcra: Nancy Wilson

Yönetmen Cameron Crowe'un rock gitaristi ve solisti olarak da tanıdığımız eşi Nancy Wilson, Stillwater'ın şarkılarına olduğu gibi albüme de enstrümantal bir bestesiyle katkıda bulunuyor ve Lucky Trumble adlı bu sevimli eseriyle karşımıza geliyor.

14 I'm Waiting For The Man
İcra: David Bowie/Beste: Lou Reed

Rolling Stones'un Tüm Zamanların En İyi 500 Şarkısı listesi ve benzeri sıralamalarda her daim kendisine yer bulan Lou Reed ve The Velvet Underground şaheseri, David Bowie'nin 1972 yılında Santa Monica'daki bir canlı performasıyla albümde yer alıyor. Kendisine gitarda Mick Ronson eşlik ediyor.

15 The Wind
İcra/Beste: Cat Stevens

Bir Stillwater konseri sonrasında, yeni bir menajerin teklifiyle grubun kaderi fena halde değişirken, Penny Lane'i boş konser alanında dans ederken görürüz. İşte bu sahnede şimdilerde Yusuf İslam olarak tanıdığımız Cat Stevens'ın hisli eseri The Wind devreye girer...

16 Slip Away
İcra: Clarence Carter
Beste: William Armstrong, Marcus Lewis Daniel & Wilbur Terrell

Albüme 60'lı yıllardan miras kalan bir diğer isimse Clarence Carter. Dönem dönem çıkardığı single'larla hit parçalara imza atan Carter'ın 1967 yılında piyasaya sürdüğü bu parça, filmin kritik bir sahnesinde devreye giriyordu. Russel ve turnedeki diğer grup üyelerinin poker oynadığı, ardından Penny Lane ve William'ın kaderinin değiştiği sahnede, ortamda çalan şarkı Slip Away'di.

17 Something In The Air
İcra: Thunderclap Newman
Beste: John Keen

1969 yılında İngiltere listelerinde tam üç hafta boyunca birinci sırada kalan, Thunderclap Newman'ın icra ettiği bu parça, The Who'dan Pete Townshend'in desteğiyle müzik dünyasına giren davulcu/vokalist John Speedy Keen'in imzasını taşıyor. Parça filmde, Penny Lane ve William'ın tanıştığı ilk gecenin sonunda çalıyordu.

DVD Rehberi

Hazırlayanlar:
Murat Emir Eren, Murat Ersahin

- Ayın DVD'si: Sweeney Todd: Fleet Sokağı'nın Şeytan Berberi
- Ayın Box Set'i: Geleceğe Dönüş Üçlemesi

İÇİNDEKİLER

TV DİZİLERİ

"The Practice" ve "Ally McBeal" gibi iki efsanenin yaratıcılarından, son yılların en iyi mahkeme dizisi: "Boston Legal"

GÖMÜLÜ HAZİNELER

Christopher Petit imzalı "Radyo Açık" post-punk kültürü ve yol filmi temalarını birleştiren bir ilk film.

KLASİK SAHNE

Sidney Lumet inzalı "12 Kızgın Adam", Peter Fonda'nın tek başına tüm jüri üyelerine karşı çıktığı ünlü sahnesiyle huzurlarınızda.

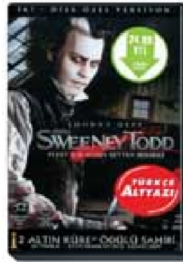
DVD KLASİK: Aya Yolculuk (1973)

Özel Versiyon

Sweeney Todd: Fleet Sokağı'nın Şeytan Berberi
Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street (2007)

Kan alacak damarı bilmek...

Yön: Tim Burton
Oyn: Johnny Depp, Helena Bonham Carter
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 116 dk.
Ses: İngilizce 5.1 Surround (Disk 1), İngilizce 5.1 (Disk 2)
Görüntü: Geniş Ekran 1:78:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪✪

Bir zamanlar ailesiyle birlikte mutlu bir hayat sürdüren berber Benjamin Barker, yargıç Turpin'in (Rickman) kötücül ve hain planları sonucu çok uzaklara sürülerek çok sevdiği eşi ve kızından uzaklaşmak zorunda kalır. Yıllar sonra Londra'ya döndüğünde intikam ateşiyle yanıp tutuşan Barker, Sweeney Todd (Depp) adıyla kanlı intikam planlarını uygulamaya koyar.
Oscar'lı müzik adamı ve senarist Stephen Sondheim ve Hugh Wheeler'ın aynı adlı Broadway müzikalinden John Logan ve Christopher Bond tarafından beyazperdeye uyarlanan filmi, fantastik sinemanın kralı olarak bilinen, yaratıcı usta Tim Burton yönetti. Burton'ın başucu oyuncusu Johnny Depp, Helena Bonham Carter, usta karakter oyuncuları Alan Rickman, Timothy Spall ve "Borat" ile büyük çıkış yapan zeki ve hınzır komedyen Sacha Baron Cohen, oyuncu kadrosunu oluşturan ünlü isimler. Helena Bonham Carter, kurbanlarının cesetlerini etli turtalarında kullanan ve Sweeney'nin hem suç ortağı hem de aşığı olan şeytani ruhlu Bayan Lovett rolünde unutulmaz bir performans sergiliyor.
Filme kaynak olan ünlü müzikal, 1979 yılında Broadway'de sahnelenmiş ve 8 dalda Tony Ödülü kazanmıştı. Bunlardan biri de En İyi Müzik dalındaydı. Gösterinin komedi, dram ve korku unsurları, Sondheim'ın eserin ruhunu yansıtan müzik çalışmasıyla bütünleşmişti. Dünyada yüzlerce kez sahnelenen müzikal, kısa süre önce tekrar New York tiyatro izleyicisiyle buluştu. Burton'ın yönettiği sinema versiyonuysa, bu yıl Akademi Ödülleri'nde En İyi Erkek Oyuncu, En İyi Sanat Yönetimi ve En İyi Kostüm olmak üzere üç dalda Oscar için yarıştı ve ancak sadece Dante Spinotti ve Francesca Lo Schiavo'nun sanat

yönetmenliğiyle ödüle ulaştı. Film ayrıca Altın Küre'de, komedi-müzikal dalında En İyi Film ve aynı dalda En İyi Erkek Oyuncu (Depp) ödüllerini de kazanarak, yıl içinde toplam 15 önemli ödül elde etmiş oldu. Sweeney Todd rolü için önceleri Russell Crowe düşünülmüş, ama yönetmen Burton, daha önce beş kez birlikte çalıştığı ("Edward Scissorhands/Makas Eller", "Ed Wood", "Sleepy Hollow/Hayalet Süvari", "Charlie and the Chocolate Factory/Charlie ve Çikolata Fabrikası", "Corpse Bride/Ölü Gelin") Johnny Depp'te karar kılmış sonunda. Bayan Lovett rolü için düşünülen isimlerse, Meryl Streep, Imelda Staunton, Cyndi Lauper, Emma Thompson, Annette Bening ve Toni Collette olmuş. Ama bu incelikli rol, aynı zamanda yönetmenin hayat arkadaşı olan yetenekli aktris Helena Bonham Carter'ın olmuş. Carter üstün bir performansla canlandırıyor canavar ruhlu pastacı Bayan Lovett'ı...

"Bu gerilim yüklü müzikal dram, oyuncuların canlı şarkı performansları ve Burtonesk atmosferiyle dikkat çekici."

Biraz hikâyenin temelinden bahsedelim. Hurafeye göre, 'hayali şahıs' Sweeney Todd 1750 yılı civarında İngiltere'nin kalbi Londra şehrinde, zamanın fakir ve çürümüş dünyasının göbeğinde doğar. Berber çırağı olarak başladığı meslek hayatına, hırsızlık suçundan ötürü henüz çocuk denilebilecek bir yaşta, daha 14 yaşındayken ara verir. Cezasını çektikten sonra geriye döner, kıskançlığından ve intikam isteğinden ötürü ilk cinayetini işler ve izini kaybettirir. Daha sonra Fleet caddesinde bir berber dükkânı açar ve kanlı işlerine burada da devam eder. Suçunu gizlemek içinse Bayan Lovett isimli bir dulla beraber görünür ve etrafındaki insanlara, çevresine olan bitenleri hissettirmez. Bayan Lovett'in hikâyedeki önemli bir diğer rolü ise, Todd'un öldürdüğü kişilerin etlerini, elleriyle pişirdiği böreklerine malzeme yapması ve bunları müşterilere satmasıdır. Todd'un takriben 160 kişiyi katlettiğinden bahsedilmekte. Bunu yapmak için kullandığı malzemeler elbette tıraş yaparken kullandığı değerli koltuğu ve en iyi dostları olan usturaları. İşi bittikten sonra ünlü koltuk bir anda geriye doğru katlanır ve kurbanlar bodrum katına düşer, bir başka deyişle böreklere malzeme olacakları ve pişirilecekleri yere. Zaten Todd'un yakalanmasına da bu neden olmuştur: Bodrum katından sokaklara yayılan çürümüş et kokusu... Hikâye, bir şehir efsanesi. Ama bu önemli eserin sahneye, oradan da beyazperdeye uyarlanışını, yıllardır dilden dile dolaşan bu hurafeye borçlu değil miyiz? Benzerini daha önce görmediğiniz, görkemli yapım tasarımına sahip, gerilim yüklü müzikal dram, oyuncuların canlı şarkı performansları (filmde sadece iki profesyonel şarkıcı var. Depp'ten Carter'a bütün oyuncular, adeta usta birer şarkıcı veya operet sanatçısı gibi şarkı söylemeyi başarıyorlar) ve Burtonesk atmosferiyle dikkat çekici. Defalarca izlenmeli, hatta itina ile saklanmalı.

EKSTRALAR: Filmin bu çift disklik özel DVD versiyonunda ekstra namına ekibin ele başları Tim Burton, Johnny Depp ve Helena Bonham Carter'la yapılmış röportajlar, Sweeney Todd'a esin kaynağı olan şeytani berberin gerçek hikayesini anlatan özel bir bölüm, Sondheim'ın besteleriyle sahneye taşınan müzikal Sweeney Todd, mekan çalışmalarıyla ilgili önemli bilgiler içeren Sweeney'nin Londrası adlı bir belgesel yer alıyor. Ekstra diskte ayrıca filmin uyarlandığı müzikale esin kaynağı olan cinayet oyunlarının kaynağı Büyük Guignol ekolü hakkında geniş bilgi içeren bir bölüm ve yine Sweeney'nin icraatlarına odaklanan Kanlı İş adlı bir diğer özel bölüm de bulunuyor.

Murat Erşahin

BUNU BEĞENDİYSENİZ

Kill Bill Vol.1-Vol.2 (2003-2004)

Sweeney, eşini ve kızını elinden alan Yargıç Turpin'e karşı büyük bir nefret besliyor. İntikamını alacağına dair Londra'nın orta yerinde yemin ediyor ve kesme doğrama faaliyetlerine başlıyor. Berber Sweeney "Yeminliyim!" nidaları atarken, bu bol jiletli, bol kanlı intikam elbette akla Quentin Tarantino imzalı "Kill Bill" serisini getiriyor. Sweeney'in intikamı, Bride'ın intikamını izlemek için yeni bir bahane olabilir.

Edward Scissorhands (1990)

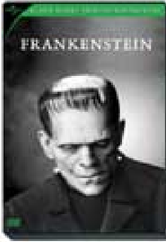
"Sweeney Todd:...", Tim Burton ve Johnny Depp'in yollarının ilk buluşması değildi elbette. Ne tesadüf ki ikili daha önce de "Makaseller/Edward Scissorhand"te yine kesici aletlerin ucunda buluşmuş, sevdiceği Kim için zalim dünyaya düşen ve ellerinin yerinde bir grup makas bulunan yarı insan Edward yüreğimizi delip geçmişti. Edward o ellerle sevdiğinin canını acıtmadan ona nasıl sarılsındı?

The Phantom of the Opera (2004)

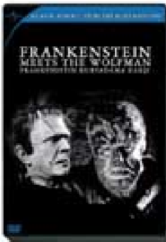

"Hem müzikal istiyorum, hem intikam istiyorum, hem de karanlık bir atmosfer istiyorum" diyenler için Joel Schumacher söylüyor: "Operadaki Hayalet/The Phantom Of The Opera". Gerek oyuncularının ses performansı, gerek bestelerin icrasıyla film, Sweeney'nin tüm çekiciliğine rağmen ondan çok daha iyi bir müzikal olarak tavsiye edilebilir.

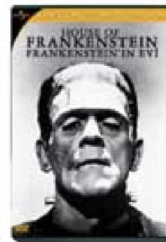
DVD Rehberi

Frankenstein 1931
Yön: James Whale
Oyn: Boris Karloff, Mae Clarke
Bölge: 2
Süre: 67 dakika
Ses: İngilizce Mono
Görüntü: 1:33:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪ DVD: ✪✪✪

Frankenstein Kurt Adama Karşı
Yön: Roy William Neill
Oyn: Bela Lugosi, Lon Chaney Jr.
Bölge: 2
Süre: 80 dakika
Ses: İngilizce Mono
Görüntü: 1:33:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪ DVD: -

Frankenstein'ın Evi
Yön: Erle C. Kenton
Oyn: Boris Karloff, Lon Chaney Jr.
Bölge: 2
Süre: 67 dakika
Ses: İngilizce Mono
Görüntü: 1:33:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪◡ DVD: -

Frankenstein Serisi

Yüzyılın icadı...

Yazar Marry Shelley'nin ünlü eseri Frankenstein, ilk olarak 1931 yılında sinemaya uyarlanmıştı. O gün bugündür roman, defalarca sinemaya uyarlandı ve birçok filme kaynaklık etti. Ancak kült eserin 30'lu/40'lı yıllardaki ilk uyarlamaları her zaman orijinalliğini korudu. Kanal D Home Video'nun Korku Serisi adı altında piyasaya sürdüğü bu filmler, arşivciler için bulunmaz nimet. Serinin ilk filmiyse 1931 yapımı "Frankenstein"... Başrollerini Boris Karloff, Colin Clive ve Mae Clarke'ın paylaştığı, yönetmenliğiniyse 30'lu yılların B filmlerinde ismine sık rastladığımız James Whale'in üstlendiği film, Marry Shelley'e ait klasik hikayeyi 67 dakika gibi kısa bir sürede aktarıyordu. Hikayeye göre, insan vücudunun ölüme karşı direnebileceğini, yaşamın ve ölümün elimizde olduğunu düşünen Dr. Frankenstein, sonunda farklı insan parçalarını birleştirerek yeni bir canavar insan yaratmayı başarır. Fakat bu yaratık, her şeyden önce yaratıcısına isyan edecek, problem çıkaracak ve daha sonra da her canlı gibi varlığını sorgulayacaktır. Efsane aktör Boris Karloff'un Frankenstein canavarı rolündeki müthiş performansıyla değeri bir kat daha artan film, hem bir ilk hem de türünün en iyi örneklerinden biri olması hasebiyle es geçilmemesi gereken bir seyirlik.

Sinema dünyası 1931 yapımı ilk ve şimdiye kadarki en başarılı Frankenstein filminin ardından saygıdeğer canavarımızın yakasını bırakmadı elbette. Kendisine bir kimlik arayan bu ürkütücü trajik kahraman, günümüzde örnekleri "Alien vs. Predator", "Freddy vs. Jason" gibi filmlerle devam eden "X, Y ile Buluşuyor" türden filmlerde de kendisine yer buldu. Bunlardan en ünlüsüyse "Frankenstein Kurt Adam'a Karşı"ydı. 1943 yapımı filmde Frankenstein canavarını bu kez Bela Lugosi canlandırıyordu. Lugosi ve Karloff arasındaki rekabet düşünüldüğünde bu elbette filmin kıymetini artıran bir unsurdu ancak, serinin zayıf bir filminde rol alan Lugosi, Karloff'a göre dezavantajlıydı. Filmin diğer ucubesi Kurt Adam rolünde Lon Chaney Jr. yer alıyor, yönetmen koltuğundaysa bir diğer B filmi ustası Roy William Neill oturuyordu. Filmde, üzerindeki lanetten kurtulmaya çalışan Kurt Adam, çılgın bilimadamı Dr. Mannering'ten yardım ister. Mannering'se onu, hapsolduğu buz kütlesinden kurtulan Frankenstein'dan kurtulmak için kullanır. İki ucubenin mücadelesi görülmeye değerdir...

Serinin çekiliş tarihine göre son filmiyse 1944 yapımı "Frankenstein'ın Evi/House Of Frankenstein"... Yönetmenliğini Erle C. Kenton'ın yaptığı filmde, Boris Karloff seriye geri dönmüş, ancak bu kez canavar yerine şeytani Dr. Niemann karakterini canlandırmıştı. Ona eşlik eden diğer oyuncular arasında bir önceki filmde Kurt Adam rolüyle karşımıza çıkan Lon Chaney Jr., bu filmde Dracula rolünde izlediğimiz John Carradine ve Frankenstein rolünde izlediğimiz Glenn Strange vardı. Filmde Dr. Niemann, uyuyan üç şeytani yaratık Dracula, Kurt Adam ve Frankenstein'ı uyandırır, elbette bu ne kendisi ne de canavarlar için pek de hayırlı olmayacaktır...

EKSTRALAR: 1931 yapımı ilk Frankenstein filminin DVD'sinde hikayeye derinlik katan, Dr. Frankenstein'ın Dosyaları, adlı özel bir bölüm, yapımcı Rudy Behlmer'le yapılmış özel bir röportaj ve Frankenstein Arşivi adlı bir diğer özel bölüm yer alıyor. Ayrıca bu filme ait bir fragman da ekstra olarak diskte bizleri bekliyor. Diğer iki diskteyse herhangi bir ekstra bulunmuyor.

Murat Emir Eren

Canavar/Cloverfield (2008)

Görsel ve işitsel bir şov

Yön: Matt Reeves
Oyn: Michael Stahl-David, Jessica Lucas
Bölge: 2 Süre: 85 dakika
Ses: İngilizce 5.1 D.D.
Görüntü: Geniş Ekran 1:78:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪✪

Görsel hafızamız her gün ayrı bir taarruzla karşı karşıya. Buna bağlı olarak görselliğe yönelik estetik anlayışımız da öyle... Giderek daha çiğ, daha az özenilmiş, daha hızlı, daha kolay elde edilebilen ancak daha az kaliteli görüntüye gözlerimiz alışıyor. Sinema perdesinden 37 ekran televizyona, oradan da minicik cep ekranlarına sığan filmler, cep telefonlarıyla çekilen videolar, fotoğraflar, video paylaşım sitelerindeki jenerasyon kaybına uğramış görüntüler, reality show programlarının hiçbir estetik gözetilmeksizin evimize kadar getirdiği asimetrik görüntüler bu çiğliğe bir şekilde alışmamızı sağlıyor. Görsel estetikteki bu büyük ve hızlı değişim, yapımcı/yönetmen J. J. Abrams ("Lost", "Görevimiz Tehlike 3") ve ekibinin harikalarına bir yenisini eklemelerine vesile oldu diyebiliriz. Tamamen dijital çağın görsel estetiğine ve bu dünyanın insanların üzerinde bıraktığı gerçeklik duygusuna sırtını yaslayan ekip, Matt Reeves'in başarılı yönetmenliğiyle ortaya 2008 model orijinal bir canavar filmi çıkarmayı başardı. "Godzilla", "King Kong" gibi klasiklerin cılkı çıkana kadar sömürüldüğü, nice canavarın perdede arzı endam ettiği, "Canavar Filmleri"nin korku sinemasında bir alt tür olarak kendisine çoktan yer bulduğu (ve eskidiği) bir dönemde ortaya çıkan "Canavar/Cloverfield", her şeyden önce orijinal olmayı başarmasıyla bizleri tavladı. Film, binlerce kez izlediğimiz türden bir hikayeye sahipti. New York'ta sıradan bir gece yarısı yaşanırken, aniden şehirde büyük bir kaos baş gösterir ve sonunda şehre denizden gelen bir canavarın saldırdığı ortaya çıkar. Bu sırada bir veda partisinde bulunan dört gençse, bu kaosun ortasında hayatta kalabilmek için var güçleriyle kaçarlar. Grubun içindeki Rob adlı genç, partiyi erken terk eden kız arkadaşı Beth'e ulaşabilmek için yoğun çaba harcar. Bu sırada grubun içindeki bir diğer isim Hud da, gecenin en başından itibaren elinden düşürmediği kamerasıyla olup biteni kayda almaktadır. Zaten bizler de hikayeyi tamamen Hud'un kamerasından izleriz... Özellikle görüntü yönetmeni Michael Bonvillain'in insanüstü çalışması ve ses kullanımındaki muazzam başarısıyla dikkat çeken "Canavar", anlatım açısından da gerçek bir gövde gösterisine dönüşüyor. "Lost" efsanesini yaratan ekibin elinden çıkan "Canavar", gösterdikleriyle değil, hissettirdikleriyle izleyiciyi esir alan ve nefes aldırmayan bir yapım. Bu açıdan filmi yeterli düzeyde bir ses sistemi ve kaliteli bir ekranda DVD'den izlemek tarifsiz bir haz verecektir diyoruz...

EKSTRALAR: Diskin en büyük nimetlerinden biri, "Canavar"ın yapım öyküsüne yer verilen ve bir saati aşkın süresiyle göz dolduran kamera arkası çalışması elbette. Ayrıca yönetmen Matt Reeves'in yorumları, görsel efektlerle ilgili ayrıntılı bilgilerin yer aldığı özel bir bölüm, "Onu Gördüm Yaşıyor Çok Büyük" adlı, Cloverfield'ın yapım tasarımını detaylarıyla karşımıza getiren bir bölüm, çekim hatalarının yer aldığı Canavar Eğlencesi adlı özel bölüm ve yorumlu izleme seçeneğiyle diske konan silinmiş sahnelerle, yine yorumlu izleme seçeneğiyle diskte yer bulan alternatif finaller, DVD'de sizleri bekliyor.

Murat Emir Eren

GÖZLERİMİZ YOLLARDA

Olağan Şüpheliler
The Usual Suspects (1995)

Bu kez ülkemizde hiç DVD'si çıkmamış bir filmden değil, yıllar önce DVD'si çıkmış, tükenmiş ve beş altı yıldır yeni DVD baskısı yapılmayan bir filmden bahsediyoruz. Bryan Singer imzalı yapım, 90'lı yılların en iyi suç filmlerinden biriydi. Benicio Del Toro, Kevin Spacey, Chazz Palminteri, William Baldwin, Kevin Pollack ve Gabriel Byrne'nin harikalar yarattığı filmde, yokolan bir gemideki beş suçlunun öyküsü anlatılıyor ve gelmiş geçmiş en büyük sürprizlerden biriyle nihayete eriyordu. Filmin DVD'sine uzun süredir erişemeyen sinemaseverler, şöyle dört başı mamur bir seti çoktan hak etmedi mi?

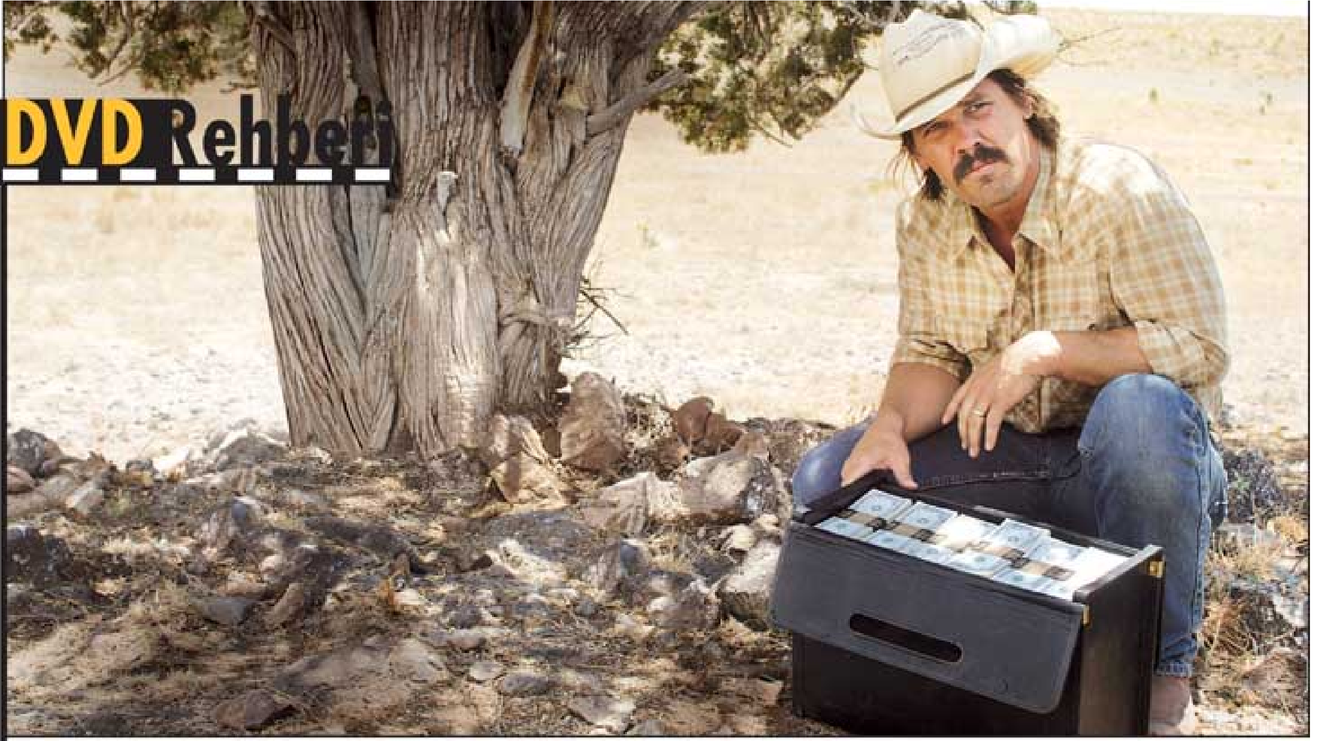

Yıldız Savaşları: Klonların Saldırısı
Star Wars: Episode II-Attack Of The Clones (2002)

"Yıldız Savaşları" serisinin hikayedeki sıraya göre ikinci filmi "Klonların Saldırısı" da "Olağan Şüpheliler"le benzer bir kadere sahip. Gösterime girdikten sonra DVD reyonlarındaki yerini alan, ancak beş altı yıldır yeni bir baskısı yapılmayan, dolayısıyla DVD'sine erişilemeyen film de, yeni bir baskıyı hak eden yapımlardan. George Lucas'ın modern üçleme dahilinde çektiği bu ikinci filmde, Hayden Christensen ilk kez Anakin olarak karşımıza çıkıyordu ve hikaye "Sith'in İntikamı"na giden yolu açacak kilit noktalar barındırıyordu. Yoda'nın ilk kez Lighsaber çekip dövüştüğü film olarak da tarihe geçen filmin DVD'sinin yeni baskısının bir an önce piyasaya çıkmasını diliyoruz.

Not: Sizler de, beklediğiniz, DVD reyonlarında görmek istediğiniz filmlerin isimlerini yazıp bize gönderin, bu köşede yer verelim.
Mail adresimiz: sinema@turkuvazdergi.com.tr

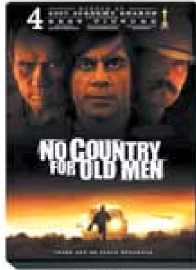
DVD Rehberi

İhtiyarlara Yer Yok/No Country for Old Men (2007)

Kural, kanun, saygı… Geride hiçbir şey kalmadı

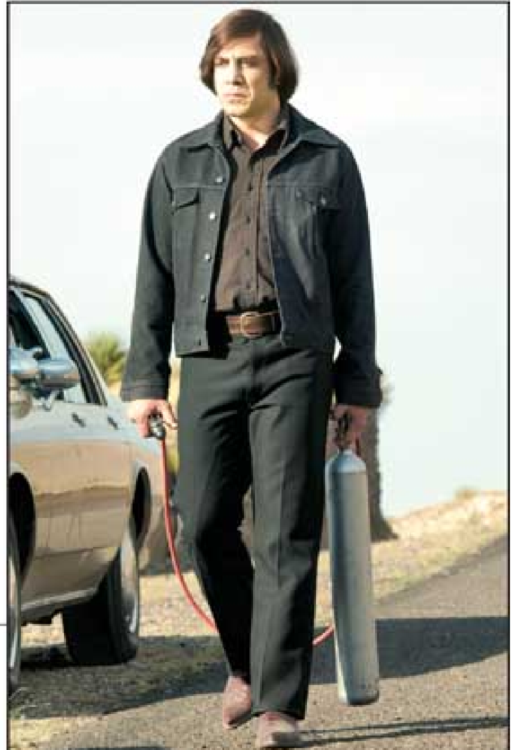
Yön: Ethan, Joel Coen
Oyn: Javier Bardem, Tommy Lee Jones, Josh Brolin
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 122 dk.
Ses: İngilizce 5.1 Surround
Görüntü: Geniş Ekran 2:35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Texas'ın sessiz, sıcak, çorak boşluğunu dolduran şiddet… Kendine has bir adalet anlayışı olan sosyopat ölüm makinesi, kirli bir suça bir şekilde tesadüfen bulaşmış bir adam, günden güne değişen değerlerin artık eski adamlar için olmadığını fark edip, ölümden korkan, yaşamak yanı ağır bastığı için hayata tutunmaya çalışan, güven ve dürüstlük içeren o eski günlerin özlemiyle yaşayan bir kasaba şerifi. Cormach McCarthy'nin aynı adlı romanından uyarlanmış bu karanlık film, western ve gerilim öğeleri içeren koyu bir dram. Kader, yalan, güven, suç, ihanet, vicdan, değişim, geçmiş, korku, görev, para kelimelerinin etrafında dönen ve temelde bir kedi fare öyküsüyle ateşlenen sert dram, günümüz Amerika'sına, hatta günümüz dünyasına yakılmış içli bir ağıt. Dört bir yanı dolduran bozulmuşluk, şiddet ve çılgınlık arasında yaşanan vahşet yüklü hız günleri içinde olduğumuz… Böyle bir yerde, böyle bir dünyada artık ihtiyarlara yer yok… Eski, güvenli, ihanet etmeyen, kahpelik yapmayan, adil günlerin özlemiyle yaşayanlar artık mutfak masalarında oturup eşleri ve dostlarına gördükleri rüyaları anlatacaklar, gazetelerini okuyacaklar ve kilitli kapılarının dışındaki dünyaya, hüzünle pencereden bakacaklar. Zinnemann'ın ünlü filmi "High Noon/Kahraman Şerif"in unutulmaz karakteri 'Şerif Will Kane'e de yer yok artık. Ne bir filmde, ne de gerçek hayatta… Aynen Tommy Lee Jones'un canlandırdığı 'Tom Bell'e olmadığı gibi… Nispeten eski değerleri savunan Vietnam Gazisi Lleweleyn Moss (Josh Brolin) da aslında düzenin adamı değil. Gücü, yeteneği, zekâsı ve özgüveni, kahpe, vahşi ve kurnazlara yenik düşen genç bir ihtiyar o. Javier Bardem'in yüzündeki tek kas oynamadan canlandırdığı donuk, işinde uzman, tarzı olan, prensip sahibi, soğukkanlı kiralık katil Anton Chigurh'a bile nefes alacak yer kalmayacak yakında. Ona bile… Ethan ve Joel Coen'in uyarlayıp yönettikleri, En İyi Film, En İyi Yönetmen, En İyi Uyarlama Senaryo ve En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu (Bardem) dahil kazandığı dört Oscar'ın yanı sıra toplam 85 ödülün sahibi olan ve bu yıla damgasını vuran bu zekice film aslında Coen kardeşlerin sinemaya adım attıkları ilk işleri olan "Blood Simple" ile oldukça yakın akraba. İnsan, "Blood Simple"ı ve hemen ardından "No Country for Old Men"i izledikten sonra bu iki kardeşin ilk filmlerinde de aynı ustalığa sahip olduğunu düşünebilir. "Raising Arizona", "Miller's Crossing", "Barton Fink", "Fargo" ve nihayet bu başyapıt ile devam eden büyük bir ustalığa tanık oluyoruz…

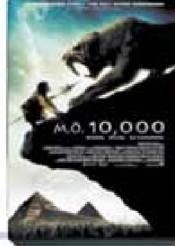
EKSTRALAR: Filmin ekstra seçeneklerinde yapım öyküsüne yer veren bir belgesel, Coen Kardeşler'in çalışma stiline odaklanan bir bölüm ve Şerif'in Günlüğü adlı özel bir bölüm yer alıyor.

Murat Ersahin

M.Ö. 10.000/10.000 BC (2008)

İlk savaş, ilk kahraman, ilk efsane

Yön: Roland Emmerich
Oyn: Steven Strait, Camilla Belle
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 102 dk.
Ses: İngilizce 5.1 D.D
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Uzak bir dağ kabilesinde, genç ve korkusuz avcı D'Leh (Straitt) kalbinin kraliçesini bulmuştur: Güzel Evolet (Belle). Gizemli bir savaşçı grup, köyünü yağmalayıp, Evolet'i kaçırınca, D'Leh sevdiği kadını kurtarmak için savaşçıların peşinden dünyanın öbür ucuna kadar gitmek üzere küçük bir avcı grubuna önderlik etmek zorunda kalır. Bu savaşçı-avcı grup, kılıç dişli kaplanlar ve tarih öncesi yırtıcılarıyla mücadele eder; yolculuklarının sonunda kayıp bir uygarlığı ortaya çıkarırlar. Burada D'Leh'in halkını zorla köleleştiren güçlü bir tanrıyla karşı karşıya geleceklerdir. "Evrenin Askerleri/Universal Soldier", "Stargate/Yıldız Geçidi", "Kurtuluş Günü/Independence Day", "Godzilla", "Yarından Sonra/The Day After Tomorrow" gibi görkemli teknolojik gişe filmlerinin ünlü ismi, Hollywood'a Almanya'dan ithal usta sinemacı Roland Emmerich imzalı aksiyon yüklü macera, tarihin derinliklerine doğru sürükleyici bir yolculuğa çıkarıyor izleyiciyi. İlkel kabile yaşantısının hüküm sürdüğü vahşi günlerde, tarih öncesi dönemde geçen bu epik kahramanlık öyküsü, özel efektlerin ve nefis aksiyon sahnelerinin varlığıyla dikkat çekiyor. Ayrıca filme baktığınızda, ilkel çağlarla günümüz uygarlığı arasında 'medeniyet' olarak fazla bir fark olmadığını içi acıyarak görüyor insan.

EKSTRALAR: kstralar: Diskte, tarih öncesi çağlardaki dünyayı perdeye taşımakla ilgili özel bir bölüm, filme esin kaynağı olan destanla ilgili bilgiler, filmin alternatif sonu ve filme sonradan eklenmiş sahneler yer alıyor.

Murat Erşahin

Charlie Wilson'ın Savaşı/Charlie Wilson's War (2007)

Misyonu, dünyayı değiştirmekti...

Yön: Mike Nichols
Oyn: Tom Hanks, Julia Roberts
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 102 dk.
Ses: İngilizce 5.1 Surround
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Video
Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Usta yönetmen Mike Nichols imzalı politik komedi, ince ve keskin bir mizahı barındıran zeki senaryosu ve güçlü performanslarıyla 2007'nin en ilgi çekici yapımlarından biriydi. Gerçek olaylara dayanan filme, biyografik bir dram olarak da bakılabilir. Mike Nichols, kuşkusuz yaşayan en önemli yönetmenlerden biri. 1967'de "The Graduate/Aşk Mevsimi" ile çok iyi bir yönetmen olduğunu kanıtlayan ve kazandığı Oscar ile bunu resmi hale getiren, en nihayet 2004'te "Closer" ile gövde gösterisi yapan Mike Nichols, bu kez bir politik komedi-dram ile karşımızda. George Crile'ın çok satan biyografik romanından beyazperdeye uyarlanan "Charlie Wilson'ın Savaşı", günümüz dünya düzenine nasıl ulaşıldığını, ABD'nin kirli çamaşırlarını zeki ve kıvrak diyaloglarla dolu enfes bir senaryoyla öykülüyor. İzlediklerimiz gerçek, yaşanmış olaylar. Teksaslı demokrat kongre üyesi Charlie Wilson (Hanks), ağzı laf yapan, hemen herkesle tanışık, hedonist, hareketli, ikna kabiliyeti yüksek, kovboy çizmeleriyle dolu dolu yaşayan bir politikacı. Teksas'ın en zengin kadınlarından olan sevgilisi, aynı zamanda hamisi Joanne Herring'in (Roberts) SSCB karşıtı fikirleri Charlie'yi cesaretlendiriyor ve emektar CIA ajanı Gust Avrokatos'un (Hoffman) da katılımıyla, bu üç kişi, Soğuk Savaş dönemini noktalayacak ve belki de yeni dünya düzenini doğuracak olaylara imza atıyorlar. Savunma Ödenekleri Alt Komisyonu üyesi olan Charlie Wilson, Afganistan'a yapılan beş milyon dolarlık mali yardımı, yıllar içinde bir milyar dolara çıkarıyor ve Afgan mücahitleri, Sovyet helikopterleriyle tanklarını, Amerikan malı, güdümlü Stinger füzeleriyle vurarak yok ediyorlar. Dokuz yıllık işgalin sonunda Sovyetler, Afganistan'ı terk ediyor ve Berlin duvarının yıkılıp SSCB'nin de dağılmasıyla yeni dünya düzeni başlamış oluyor... Ama işlerin planlandığı gibi gitmeyeceğini anlıyor Charlie Wilson. Afganistan'a verdikleri desteğin, köktendinci islamı güçlendirip 11 Eylül'e ve günümüz dünya tablosuna giden yolu açacağını fark etse de, iş işten geçmiş oluyor. Filmin oyuncu kadrosu bir hayli iddialı isimlerden oluşuyor. Oscar'lı üç oyuncu bir araya gelip adeta şov yapmışlar; Tom Hanks, Julia Roberts ve filmdeki performansıyla 'En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu' Oscar'ına aday olan Philip Seymour Hoffman karşılıklı döktürüyorlar.

EKSTRALAR: Filmin ekstralarında geniş bir yapım öyküsüne yer verilen kamera arkası belgeseli, Charlie Wilson'ın gerçek hikayesini anlatan kısa bir belgesel, Mike Nichols, Tom Hanks ve Charlie Wilson'ın bizzat kendisiyle yapılmış röportajlar yer alıyor.

Murat Erşahin

DVD Rehberi

Kelebek ve Dalgıç/Le Scaphandre et le papillon (2007)

Yaşamak, bir bedende hapis kalmanın ötesinde bir şey

Yön: Julian Schnabel
Oyn: Mathieu Amalric, Emmanuelle Seigner
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 112 dk.
Ses: İngilizce 5.1 D.D.
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1 Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪

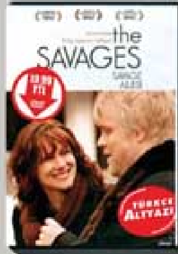
Ünlü moda dergisi Elle'nin başarılı editörü Jean-Dominique Bauby, (Amalric) sağlıklı ve hızlı bir hayatın tam ortasında, bir beyin kanaması geçirir ve sol gözü hariç bütün vücudu felç olur. Sol gözüyle görebilme yetisi dışında her şeyini kaybeden adam, başlangıçta yaşama isteğini yitirse de, hayatın gücü ve hâlâ çalışan beyni sayesinde, hayata tutunmanın bir yolunu bulur. Özel olarak hazırlanmış bir alfabeyi kullanarak, bir eğitmenin yardımıyla sadece sol gözünü hareket ettirerek otobiyografik bir kitap yazmaya başlar. Son derece etkileyici ve duygusal bir azim, sevgi, aşk ve özgürlük öyküsü olan unutulmaz dram, Bauby'nin otobiyografik romanından beyazperdeye uyarlanmış. 1996 tarihli "Basquiat" ve 2000 yapımı "Before Night Falls" filmlerinden tanıdığımız usta ve aykırı yönetmen Julian Schnabel'in yönettiği bu çok başarılı filmde başrolleri Mathieu Amalric, Emmanuelle Seigner, Marie-Josée Croze ve usta aktör Max von Sydow paylaşıyorlar. İnsan denen varlığın hayatına içli bir ağıt olarak da nitelenebilecek film, bir özgürlük şiiri aynı zamanda. İstismar tuzağına düşmeden o çaresizliği, 'yaşanan, gerçek durumun vahametini' ve en büyük hazine olan özgürlüğü perdeden izleyiciye bu denli etkili yansıtmak büyük başarı... Cannes Film Festivali'nde En İyi Yönetmen ödülü kazanan yapım, En İyi Yönetmen, En İyi Görüntü Yönetimi, En İyi Kurgu ve En İyi Uyarlama Senaryo dallarında Oscar adayı olmuş, Altın Küre ödüllerinde de En İyi Yönetmen ve Yabancı Dilde En İyi Film ödüllerinin sahibi olmayı başarmıştı.

Savage Ailesi/The Savages (2007)

Yitirdiklerimiz, elimizdekiler ve diğer şeyler üzerine...

Yön: Tamara Jenkins
Oyn: Philip Seymour Hoffman, Laura Linney
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 114 dk.
Ses: İngilizce 2.0 D.D
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪

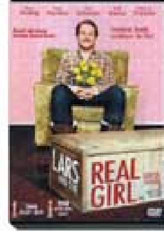
Hüzünlü, o ölçüde komik, aslında yürek parçalayıcı bir öykü... İki kardeş, bakıma muhtaç babaları, aralarındaki kopukluklar, sorumluluklar, sevgi, ölüm, en çok da yalnızlık... Orta yaşlarını süren iki kardeş Wendy (Linney) ve Jon (Hoffman), bunamış babalarıyla ilgilenmek için gündelik hayatlarını terk edip, bütün zamanlarını yardıma muhtaç yaşlı adama ayırırlar. Alacakları kararlar, üç insan arasında yıllar önce zedelenmiş ilişkileri onarmak ve hayatlarını düzene sokmak için belki de son bir fırsattır. Tamara Jenkins'in yazıp yönettiği son derece duygusal Amerikan bağımsızı, bilinen ama çok fazla dile getirilmeyen bir konuda, yaşlanmanın gerçekleri ve güçlükleri üzerine etkileyici bir dram. Aslında çılgın kapitalizmin yok edici trafiğinde, birlikte olmak ve geçmişlerini tamir edebilmek için uğraşan bir ailenin, sıradan insanların ayakta kalma, hayata tutunma çabası... Dünyayı dolduran yalnızlık karşısında yükselen bir insan çığlığı film. En İyi Kadın Oyuncu (Linney) ve En İyi Orijinal Senaryo dallarında iki Oscar adayı olan film, Philip Seymour Hoffman'a da, Altın Küre ödüllerinde En İyi Erkek Oyuncu adaylığı getirmişti. Çeşitli festivallerde toplam 9 ödülle ayrılan bu incelikli filmde başrolleri iki usta oyuncu Philip Seymour Hoffman ve Laura Linney paylaşıyorlar. 'Bunak baba' rolünde, iki usta yıldıza eşlik eden isimse, deneyimli karakter oyuncusu Philip Bosco. **Murat Ersahin**

Gerçek Sevgili/Lars and the Real Girl (2007)

Yön: Craig Gillespie
Oyn: Ryan Gosling, Emily Mortimer
Bölge: 2 (Türkiye) Süre: 102 dk. Ses: Türkçe 5.1 Dolby Digital, İngilizce 5.1 Dolby Digital Görüntü: 1.85:1 Anamorphic Geniş Ekran
Altyazı: Türkçe
Şirket: Sony BMG
Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Dokunaklı, komik ve sevgi dolu

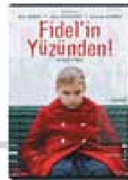
Bazen aşkı, en ummadığınız yerde bulursunuz. Mesela, kocaman tahta bir kutunun içinde... Güzel ve çekici bir kadının, bir kargo aracıyla, kocaman bir kutuda eve bırakılan Bianca adlı bir bebeğe aşık olup, hayatının kadınını bulduğuna inanan Lars (Gosling), suni sevgilisinden kesinlikle çok memnundur. Ağabeyi Gus (Schneider) ve sevecen, hamile yengesi Karin (Mortimer), Lars'ın durumuna önceleri çok üzülseler ve garip karşılasalar da, başta onlar olmak üzere bütün kasaba, Lars'a olan sevgilerinden dolayı, ortada bir tuhaflık yokmuş gibi davranmaktadır. Günün birinde Lars, sevimli mesai arkadaşı Margo'yu fark edip, ona bir şeyler hissetmeye başladığında tuhaf bir aşk üçgenin içinde bulur kendini... Sevimli, son derece sıcak, zekice düşünülmüş film, hüzün ve mizahı harmanlayan senaryosuyla 2007'nin en önemli filmleri arasında gösterilmişti. Çok yetenekli aktör Ryan Gosling'in adeta şov yaptığı bağımsız Amerikan yapımı, En İyi Orijinal Senaryo dalında Oscar adayı olmuş, Ryan Gosling de En İyi Erkek Oyuncu kategorisinde Altın Küre için yarışmıştı. Emily Mortimer, Paul Schneider, Kelli Garner ve usta oyuncu Patricia Clarkson'un, Ryan Gosling'e eşlik ettikleri film, hoşgörü, fedakârlık, yalnızlık, sevgi arayışı ve kabulleniş üzerine insanın içini ısıtan bir hikâye anlatıyor.
EKSTRALAR: Filmin kamera arkası ilginç görüntüleri, yönetmenin kurguda çıkarttığı silinmiş sahneler, filmin ve diğer popüler yapımların fragmanları izlenebilir.

Murat Erşahin

Fidel'in Yüzünden
La Faute a Fidel! (2006)

Yön: Julie Gavras
Oyn: Nina Kervel-Bey, Julie Depardieu
Şirket: Kanal D Video
Film: ✪✪✪ Ekstra: ✪✪

Usta yönetmen Costa Gavras'ın kızı Julie Gavras, yönetmenlik koltuğuna oturduğu filmde, babasının kızı olduğunu kanıtlıyor. 1970'li yılların politik atmosferini, o yılların Fransası'nda yaşayan bir çocuğun gözünden anlatan film, aslında bir büyüme hikâyesi. İçinde sanki hepimizin çocukluğundan bir parça olan bu naif film, etrafındaki dünyayı ve hayata dair birçok şeyi anlamaya çalışan bir insanın, dokuz yaşındaki Anna'nın öyküsü. Beyazperdede ilk rolünü oynayan küçük oyuncu Nina Kervel-Bey, inanılması güç, muhteşem bir performans sergiliyor. Filmin DVD'sinde silinmiş sahneler, kamera arkası görüntüler, oyuncu seçimlerinden görüntüler de yer alıyor.

Murat Erşahin

Kızımı Kurtarın
Gone Baby Gone (2008)

Yön: Ben Affleck
Oyn: Casey Affleck, Michelle Monagahan
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪

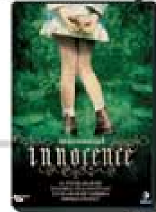

Dennis Lehane'in aynı adlı romanından uyarladığı ilk yönetmenlik denemesiyle Ben Affleck, sezonun en kayda değer yapımlarından birine imza atmıştı. Suç ve ahlaki çürümeyle neredeyse bütünleşmiş görünen Güney Boston'un kenar mahallelerinde, kaçırılan küçük bir kız çocuğunu bulmaya çalışan iki dedektifin öyküsü yavaş yavaş şehrin bir portresine dönüşürken, olay örgüsü de şaşırtıcı bir sona doğru ilerlemekteydi. Gerçekçi ve ürkütücü bir Boston şehri yaratmayı başaran Affleck, filmin finaliyle de hem başkarakteri Patrick Kenzie'yi (Casey Affleck) hem de izleyeni ahlaki bir ikilemle baş başa bırakıyordu.

İlhan Yurtsever

Masumiyet/Innocence (2004)

Yön: Lucile Hadzihalilovic
Oyn: Marion Cotillard, Olga Peytavi-Müller, Zoe Auclair
Şirket. Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪ Ekstra: ✪✪

Fransız yönetmen Gaspar Noe'nun filmlerindeki kurgu çalışmalarıyla tanıdığımız ve zatı şahanenin aynı zamanda eşi olan Lucile Hadzihalilovic'in imzasını taşıyan "Masumiyet", son derece başarılı bir ilk film. Frank Wedekind'in kitabından uyarlanan film, orman arazisinin içindeki esrarengiz bir yatılı okula gelen Iris'in buradaki yaşamını gözler önüne seriyor. Ergenlik çağındaki bir kızın büyüme sancılarını ve etrafıyla olan ilişkisini müthiş bir sembolizmle gözler önüne seren, kimi zamanlarda rahatsız edici boyutlara varan anlatımıyla dikkat çeken "Masumiyet" son yılların kayda değer filmlerinden biri. Diskte ayrıca Lucille Hadzihalilovic'le yapılan bir röportaj, filmin oyuncularından Zoe Auclair'in yapımla ilgili açıklamaları ve fragmanlar mevcut.

Murat Emir Eren

DVD Box Set

Geleceğe Dönüş Üçlemesi

Sinema tarihinin en eğlenceli zaman yolculuğu...

Zaman yolculuğu temasını işleyen filmler içerisinde "Geleceğe Dönüş/Back To The Future" serisinin ayrı bir önem taşıdığını, hatta üçlemenin sözkonusu alt türün en tanınmış örneği olduğunu söylemek mümkün. Yönetmen Robert Zemeckis ve başrol oyuncusu Michael J. Fox'u kendi kulvarlarında zirveye taşıyan serinin üç filmini de barındıran DVD box seti ülkemizde satışa sunuldu.

Üçlemenin en başarılı parçası olarak tanımlayabileceğimiz 1985 yapımı ilk film "Geleceğe Dönüş/Back To The Future"un hikâyesi artık aşağı yukarı hepimizce biliniyor. Lise öğrencisi Marty McFly (Michael J. Fox) yarı çatlak dostu, bilim insanı Dr. Emmett Brown'un (Christopher Lloyd) icat ettiği DeLorean marka otomobilden bozma zaman aracıyla arzusu dışında gerçekleşen bir yolculuğa çıkar ve yaşadığı dönemin 30 yıl öncesine, yani 1955'e gider. Geri dönebilmek için 1955'teki Dr. Brown'dan yardım isteyen Marty, geçmişte bir dizi karmaşaya da sebep olur. İstemeden de olsa genç kızlık çağındaki annesini kendine âşık eden Marty, böylece anne-babasının tanışmasına engel olmuş ve geleceğin değişime uğramasına yol açmıştır. Dr. Brown, Marty'yi geleceğe geri göndermenin yollarını ararken, Marty de gözünü aşk bürümüş annesiyle 'pısırık' kelimesinin adeta sözlük karşılığı olan babasını birbirlerine âşık edip gelecekteki varlığını garantiye almak zorundadır. Tabii bu yolda iki kafadarın karşısına bir dolu engel çıkacaktır.

Aslında zamanda yolculuk fikri gerek sinema, gerekse edebiyat alanlarında daha önce pek çok defa kullanılmış olsa da, belki de ilk defa "Geleceğe Dönüş" sayesinde bu denli popüler hale gelmişti. Filmin bir an bile tökezlemeyen temposu ve mizahı, kendini gereğinden fazla ciddiye almayan tavrı ve Zemeckis'in işinin ehli bir adam olduğunu bas bas bağıran yönetmenliği kadar, iki ana karakteri Marty ve Dr. Brown'un seyircide uyandırdığı sempatinin de bunda büyük payı vardı. Nitekim sonraları her iki karakterin de benzerleri başka pek çok filmde karşımıza çıkmaya başlayacaktı.

İlk filmin elde ettiği büyük gişe başarısının

ardından çekilen devam filmi "Geleceğe Dönüş II"deyse Marty ve Dr. Brown hem 1985'deki 'şimdiki zaman'ın 30 yıl sonrasına, hem de bir kez daha 1955'e yolculuk ederek, Marty'nin gelecekte parçalanma tehlikesi yaşayan ailesini kurtarmaya çalışırlar. Kasabanın daimi kabadayısı Biff'in de onlardan habersiz bu yolculuğa katılması işleri iyice içinden çıkılmaz bir hale sokar. İlk filme kıyasla biraz daha karanlık ve 'karışık' bir yapıya sahip olan ikinci film, buna rağmen akıcılığından ve mizah gücünden bir şey yitirmeyerek selefinin başarısına gölge düşürmemeyi başaran bir filmdi.

İkinci filmle aynı anda çekilen, serinin son halkası "Geleceğe Dönüş III/Back To The Future Part III"de ise kahramanlarımız zaman çizgisinde bir hayli geriye giderek 1885'in Vahşi Batı fonu önünde bir kez daha maceraya atılırlar. Bu defa Marty, ikinci filmin sonunda kaza sonucu 70 yıl öncesine gittiğini öğrendiğimiz Dr. Brown'un öldüğünü öğrenir ve dostunu kurtarmak üzere soluğu atalarıyla da tanışacağı Vahşi Batı'da alır. Kasabaya yeni taşınan öğretmen Clara'ya (Mary Steenburgen) sırılsıklam âşık olan Dr. Brown ise bu sefer geleceğe geri dönüp dönmeme konusunda ciddi tereddütler yaşamaktadır. İkinci filmde rolü bir parça daha büyütülen Dr. Brown'un artık neredeyse Marty'nin bile önüne geçmeye başladığı üçüncü bölüm, zaman zaman aksayan hikâyesi ve bazı anlarında fazlasıyla zorlama görünen olay örgüsüyle ilk iki filmin düzeyine ulaşmayı pek başaramıyor. Önceki filmlerde en kaçık hallerine tanık olduğumuz Dr. Brown'un burada romantik aşığa dönüştürülmesi ve genel olarak mizah unsurunun nispeten zayıflaması filme zarar veren başlıca etkenler. Öte yandan filmde tanık olduğumuz en dikkate değer anların Clint Eastwood'lu spagetti westernlere yapılan göndermeler olduğunu söyleyebiliriz. Haddizatında seriyi benzerlerinden ayrı kılan en önemli avantajlarının törpülenmesiyle yeterince bocalayan filmden akıllarda kalan başkaca bir şey olduğunu söyleyebilmek de çok kolay değil. Biff'in tezek altında kalması gibi, önceki filmlerden aşina olduğumuz kimi anları saymazsak.

EKSTRALAR: Dört diskten oluşan "Back To The Future Box Set" içerisindeki bir DVD'nin tamamı ekstra malzemelere ayrılmış durumda. Her üç film için de Robert Zemeckis ve yapımcı Bob Gale'le yapılan bir söyleşi, Michael J. Fox'la yapılan uzun bir röportaj, Bob Gale'in yorumuyla ekrana gelen silinmiş sahneler ve orijinal senaryodan kesitler diskin ilgi çekici bölümleri. Ayrıca yapım notları, ikinci filmin yapım tasarımı, storyboard çalışması, geleceğe giden araba DeLorean'ın tasarımı, zaman yolculuğunun tasarımı, üçüncü filmdeki Hill Valley Kasabasının tasarımı gibi bölümler de diskin nimetleri arasında. "Back To The Future Üçlemesinin Sırları" ve "Üçleme Hakkında Sıkça Sorulan Sorular"sa serinin hayranlarını memnun edecek özel bölümler.

Geleceğe Dönüş Box Set: ✪✪✪✪

İlhan Yurtsever

Geleceğe Dönüş
Back To The Future (1985)

Yönetmen: Robert Zemeckis
Oyuncular: Michael J. Fox, Christopher Lloyd **Bölge:** 2 (Türkiye)
Süre: 117 dk
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪½

Geleceğe Dönüş 2
Back To The Future Part II (1989)

Yönetmen: Robert Zemeckis
Oyuncular: Michael J. Fox, Christopher Lloyd **Bölge:** 2 (Türkiye)
Süre: 108 dk
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪

Geleceğe Dönüş 3
Back To The Future Part III (1990)

Yönetmen: Robert Zemeckis
Oyuncular: Michael J. Fox, Christopher Lloyd **Bölge:** 2 (Türkiye)
Süre: 118 dk
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪

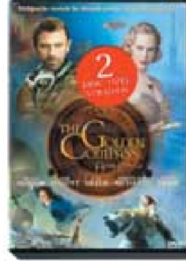
DVD Rehberi

Altın Pusula (2007) The Golden Compass

Özel Versiyon

Bu dünya başka dünya...

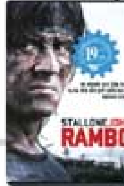
Yön: Chris Weitz
Oyn: Nicole Kidman, Daniel Craig
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 113 dk.
Ses: Türkçe-İngilizce 5.1 Dolby Digital
Görüntü: Geniş ekran, 2:35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Sony/BMG
Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

Fantastik edebiyat içinde kendine farklı bir yer edinmiş olan Philip Pullman'ın Northern Lights/Karanlık Cevher üçlemesinin ilk romanı beyazperdeye "Altın Pusula" ismiyle yansımış. Chris Weitz'in uyarlayıp, yönetmen koltuğuna oturduğu film, titiz yapım tasarımıyla bir görsellik harikası. Dünyanın her yerinde neredeyse 'Harry Potter' romanları kadar büyük bir heyecanla karşılanan eserin kahramanı ise, dişi bir Harry Potter. Filmdeki Lyra Belacqua rolü için 10.000'den fazla oyuncu adayı arasından seçilen gencecik Dakota Blue Richards, kırk yıllık oyuncuymuş gibi rol yapıyor. Yaşadığımız dünyaya çok benzeyen paralel bir evrende geçen öyküde kahramanımız Lyra, yanından hiç ayırmadığı sevimli ciniyle birlikte kendini bütün kaderini etkileyecek bir maceranın içinde bulur. Herkesin ruhunu temsil eden ve hep onların yanında bulunan cinler, kötücül Hamhumlar, kahramanımızın öykünün belkemiğini oluşturan 'toz' adlı sihirli oluşuma ulaşmasını engelleyecek türlü kötülükler ve tabii dostlarla dolu bir macera... İçerdiği din karşıtlığı ve ateist öğeler nedeniyle dindar kesimlerin ve kilisenin tepkisiyle karşılanan romanın filmi, şu ana dek çekilmiş en büyük bütçeli filmler arasına girmiş durumda. Filmde genç oyunculara, Hollywood'un en önemli isimlerinden birkaçı, yeni James Bond Daniel Craig, güzel ve yetenekli yıldız Nicole Kidman, bambaşka bir güzelliği perdeye taşıyan Eva Green ve usta aktörler Christopher Lee ile Sam Elliott eşlik ediyorlar. Yediden yetmişe herkese seslenen fantastik macera, iki dalda Oscar adayı olmuş, Sanat Yönetimi dalında kaçırdığı Oscar'ı, En İyi Görsel Efekt dalında kazanmayı başarmıştı.

EKSTRALAR: İki disk olarak piyasaya sürülen filmin bonus DVD'sinde, roman hakkında bilgiler, yapımcıların uyarlama mantığıyla ilgili özel bir bölüm, oyuncu seçimlerinin yer aldığı, Lyra Belacqua'yı Bulmak adlı özel bir bölüm, yapım tasarımı hakkında geniş bilgi ve fragmanlar mevcut.

Murat Erşahin

John Rambo (2008)

Yön: Sylvester Stallone
Oyn: Sylvester Stallone, Julie Benz
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪

Rambo, 80'li yıllarda veda ettiğimiz suçlu zevklerimizden biriydi. Ancak tüm popüler sinema figürlerinin geri döndüğü düşünülürse onun da bir şekilde geri dönmesi kaçınılmazdı. Nitekim cam yarması kahramanımız dördüncü filmiyle karşımıza dikildi. Hikayeyse nispeten daha ahlaklı, politik açıdan daha az rahatsız ediciydi... Yaşadığı maceraların üzerinden 20 yıl geçse de Rambo hala sert bir adamdır. Hayatını Tayland'da geçirmekte, burada balıkçılık yapmaktadır. Günün birinde teknesiyle iç savaşın yaşandığı bölgeye misyonerleri götürdüğünde, başına yine olmadık işler açılacaktır. Film, çatışma sahneleriyle dikkat çekse de, bastan savma senaryosu nedeniyle bir hayalkırıklığına dönüşüyor ve efsane seri iyi bir finale erişemiyor.

Murat Emir Eren

4 Ay 3 Hafta 2 Gün/4 luni, 3 saptamâni si 2 zile (2007)

Yön: Christin Mungiu
Oyn: Anamaria Marinca, Laura Vasiliu
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪

2007'ye damgasını vuran önemli filmlerden olan Romanya yapımı "4 Ay 3 Hafta 2 Gün", Cannes Film Festivali'nde birçok önemli film arasından sıyrılarak Altın Palmiye'yi kazanmayı başarmıştı. Christian Mungiu'nin yazıp yönettiği, başrollerini Anamaria Marinca ve Laura Vasiliu'nun paylaştıkları dram, gösterildiği bütün festivallerde büyük ses getirmiş ve toplam 17 ödül kazanmış sarsıcı bir film. Çavuşesku döneminde uygulanan kürtaj yasağı ve bundan etkilenen iki genç kızın hikayesine odaklanan film birçok politik ve sosyo-ekonomik alt metne sahip. Özellikle sabit kamerayla çekilen planlar, oyuncuların performansları, yönetmenin meseleye hâkimiyeti, yaratılan müthiş atmosfer ve yürek burkan naif bir film.

Murat Erşahin

Halloween (2007)

Yön: Rob Zombie
Oyn: Malcolm McDowell, Tyler Mane
Şirket: Sony/BMG
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Şahan Korku-gerilimin yaratıcı ismi John Carpenter'ın başyapıtı olarak gösterilen, türü ve beyazperdede onun ardından gelen bütün seri katilleri etkileyip Michael Myers efsanesinin doğmasına neden olan "Halloween" yeni yorumuyla karşımızda. Carpenter'ın orijinal senaryosundan faydalanarak hatta ona saygı duruşunda bulunarak kaleme alınan senaryoya imza atan isim, aynı zamanda filmin yönetmeni olan Rob Zombie. Michael Myers karakterinin çocukluğunu ve Myers'ı vahşi bir katil yapan süreci en ufak ayrıntısıyla hikayesine taşıyan Zombie, izleyeni ağlatacak kadar da dramatik bir yapı kurmayı başarmış. Yetenekli ve genç oyuncu kadrosuna, Malcolm McDowell, Brad Dourif ve William Forsythe gibi deneyimli ve usta aktörlerin eşlik ettiği bu kişilikli filmi kesinlikle kaçırmayın. Filmin DVD'sinde, kamera arkası görüntüler, silinmiş sahneler, Michael Myers'ın maskesinin hikayesi ve fragmanlar yer alıyor.

Murat Erşahin

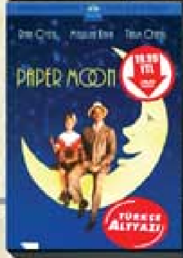
DVD Klasik

Aya Yolculuk/Paper Moon (1973)

Sıcacık bir 'zor zamanlar' filmi...

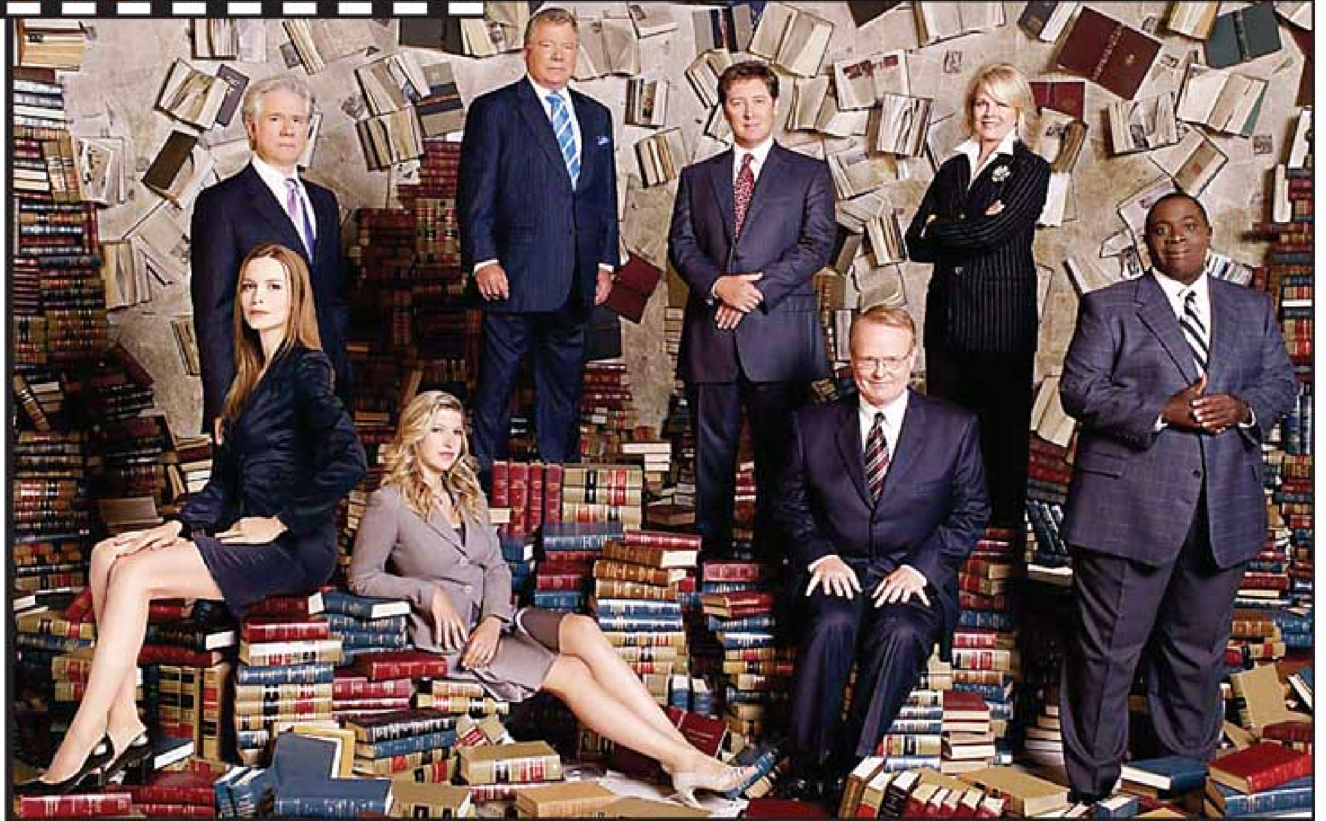
Yönetmen: Peter Bogdanovich
Senaryo: Alvin Sargent (Joe David Brown'ın 'Addie Pray' adlı romanından)
Oyuncular: Ryan O'Neal, Tatum O'Neal, Madeline Kahn
Bölge: 2 (Türkiye)
Süre: 102 dk.
Ses: İngilizce Mono
Görüntü: Geniş Ekran 1:85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon

Fırsatçı, üç kağıtçı, açıkgöz ama iyi kalpli bir adam olan Moses Pray (Ryan O'Neal) buhranlı yılların hüküm sürdüğü dönemde, altın dişinin ardına sakladığı parlak gülümsemesi, bir araba dolusu gösterişli İncil'i ve dul kadınlardan oluşan bir liste dolusu isimle, ekmek parası kazanmak için Kansas'a doğru yola koyulur. Eşini kaybetmiş dul kadınlara, yüksek fiyatla İncil satmaktır amacı. Yanına, yakın zamanda annesini kaybetmiş, dokuz yaşındaki sigara tiryakisi, kimsesiz Addie Loggins'i de (Tatum O'Neal) alır. Çok geçmeden ikilinin arasına, egzotik bir dansçı olan, eğlenceli ama nevrotik Trixie Delight de (Kahn) katılır; ancak küçük Addie'nin keyfi kaçar. Ona göre, Moses ile oluşturduğu bu mükemmel ikilinin arasına kimse girmemelidir! Büyük Bunalım döneminde geçen öykü, içinde ince bir mizah ve hüzün barındıran etkileyici bir dram; aynı zamanda sarsıcı bir dönem filmi. Ekonomik bunalım döneminde, ABD'de açılan derin sosyoekonomik yaralar sonucu adeta felç olmuş bir toplum portresi çizer film. Ekonomik çöküntünün, derin bir ahlaki kayba yol açtığı toplumda, birlikte olmak ve birlikte kalmanın önemi daha da büyüktür. İnsanlar ancak çok sıkı bir dostluk ve sevgiyle üstesinden gelebilirler zorlukların. İntiharların, yalanların, felaketlerin karşısında sıkı sıkıya sarılıp, kenetlenmek ve bir arada kalabilmektir bazen tek çıkış yolu. Ahlaklı bireyler olmak için öncelikle sıcak, sevgi dolu bir kalbe ve birbirimize karşı dürüst olmaya ihtiyacımız vardır. Bütün felaketler ancak anlayış, sevgi ve dostlukla çözülür. Bir de hayal gücüyle... Filmin renkli karakterleri Addie, Moses ve Trixie, türlü zorluklar arasında hayatta kalma savaşı verirlerken, birbirlerine tutunurlar... Amerikan sinemasının kişilikli yaratıcılarından yönetmen-senarist-aktör Peter Bogdanovich'in 1973 tarihli filmi günümüzde, 'modern bir klasik' olarak kabul görmekte. Politik bakışım incelikli karakter tahlilleri ve özenli diyaloglarla süslü duygu dolu bir senaryoya yedirmeyi başaran Bogdanovich, "The Last Picture Show" (1971), "What's up Doc?" (1972), "Daisy Miller" (1974), "Nickelodeon" (1976), "Saint Jack" (1978), "Mask" (1981), "Texasville" (1990), "The Thing Called Love" (1993), gibi önemli filmleriyle izleyici ve eleştirmenler tarafından beğenilen bir yaratıcı. En son 2007'de ünlü müzisyen Tom Petty ve grubu The Heartbreakers hakkında bir belgesele imza atan Sırp asıllı Amerikalı yönetmen, başyapıtı olarak gösterilen 1971 tarihli "The Last Picture Show" ile En İyi Yönetmen ve En İyi Senary' dallarında Oscar adayı olmuş, Cannes ve Berlin film festivallerinde büyük ödül için yarışmış, çeşitli festival ve ödüllerde toplam 12 heykelciğin sahibi olmuş, önemli bir sinemacı. Fransız Yeni Dalgası'ndan ve 50'lerin Fransız film eleştirmenlerinden etkilenmiş Bogdanovich, entelektüel altyapısını daima korumuş saygın bir isim. "Paper Moon" ise, dört dalda Oscar adayı olmuş, 6 dalda Altın Küre için yarışmış, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Tatum O'Neal) dalında Oscar ve Altın Küre kazanmış ve gösterimde kaldığı süre içinde toplam 6 ödül elde etmiş önemli bir Bogdanovich filmi. Filmde başrolleri üstlenen baba-kız O'Neal'lar, usta aktör Ryan O'Neal ve filmde muhteşem bir performans sergileyerek henüz on yaşında Oscar kazanmayı başaran (ki rekor hâlâ ona ait) kızı Tatum O'Neal, filme çok şey katıyorlar. Tatum'un çok sahici ve unutulmaz performansı, bugün hâlâ konuşulmakta. Ne var ki o dönemde, geleceğin en büyük yıldızı olacak denilen Tatum O'Neal, o günden sonra bir daha asla filmdeki performansının üstüne çıkamadı ve efsane bir çocuk yıldız olarak kaldı. Dönemin usta aktrislerinden Madeline Kahn'ın, baba-kıza verdiği destek de unutulmamalı. Tatum ile En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu adaylığında aynı filmde yarışıp kaybeden Kahn, deli dolu dansçı rolünde öyküye büyük katkı sağlıyor. Joe David Brown'ın 1971 tarihli Addie Pray adlı romanından "Ordinary People/Sıradan İnsanlar" ve "Julia" filmleriyle Oscar kazanmış senarist Alvin Sargent tarafından yapılan adaptasyon En İyi Uyarlama Senaryo dalında Oscar adayı oldu. 1960'larda başlayan senaryo macerasında "Bobby Deerfield", "Nuts", "What About Bob", "Unfaithful", "Spider-Man 2", "Spider-Man 3" gibi filmlere imza atan Sargent, Hollywood'un en prestijli kalemleri arasında yer alıyor. 1966-1970 yılları arasında Peter Bogdanovich ile evli kalmış ve yönetmenin iki çocuğunun annesi olan Polly Platt, "Paper Moon" deyince akla ilk gelen isimlerden. Bogdanovich ile birlikte çalıştığı her filme çok şey katan Platt, "Paper Moon"un sanatsal atmosferini direkt etkilemiş. Filmin yapım tasarım ve kostümlerinde Platt'ın imzası bulunuyor. Filmin ruhuna uygun görüntüleri beyazperdeye yansıtansa, mesleğin büyük ustası Macar asıllı görüntü yönetmeni Laszlo Kovacs (1933-2007). Filmin soundtrack'i de çok önemli şarkılardan oluşuyor: Paul Whiteman ve orkestrasının seslendirdiği It's Only a Paper Moon ve Bing Crosby'nin sesinden dinlediğimiz Just One More Chance en fazla akılda kalanları. Stüdyo, önceleri projeyi büyük usta John Huston'a emanet etmiş. Huston da, baba-kız rolü için Paul Newman ve kızı Nell Potts'u düşünmüş. Ama proje, Bogdanovich'e devrolunca, talih kuşu Nell'in değil, Tatum'un başına konmuş. Yapım hakkında konuşulanlardan biri de, Bogdanovich'in yakın arkadaşı olan Orson Welles'in filme sinematografik olarak katkıda bulunduğu yönünde. Laszlo Kovacs'a birçok öneride bulunduğu öne sürülen Welles, filmin ilk gösteriminden sonra basına, genel anlamda filmden çok memnun kaldığını açıklamış. Bu sıcak, içli öykü, alçak sesle akıldan çıkması zor şeyler söyler bize. En zor koşullarda birbirimize sarılıp, hayal kurmayı deneyelim der. Kağıttan bir ayın üzerinden izleyelim çılgın ve zalim dünyayı...

Murat Erşahin

"Guguk Kuşu" mahkemede

Başarılı dizilerin yaratıcısı David E. Kelley "Guguk Kuşu"nun mahkeme versiyonunu yapmak üzere yola çıkmıştı. Sonuçta ortaya, yine kendi imzasını taşıyan iki mahkeme dramasından, The Practice ve Ally McBeal'den izler taşıyan, son derece eğlenceli ama bir o kadar da kara mizaha yaslanan bir dizi çıktı. Ve bu, değerli jüri üyeleri, bize göre gelmiş geçmiş en iyi mahkeme dizisi oldu.

EMRAH KOLUKISA

Memleketin 40 yıllık televizyon macerasının ilk "avukatı" hala hasretle andığımız Petrocelli'dir. Her bölümün sonunda dava konusu edilen olayı gözümüzde canlandırır, biz de asıl katilin kim olduğunu bu kurgusal flash-back sayesinde öğrenirdik. Çoğu zaman şaşırır ve "vay be" demekten kendimizi alamazdık. Bugünün teknoloji azgını dizilerinin yanında çok naif kalıyor belki ama iddia ediyoruz ortalama bir "Söz Savunmanın" (Hatırladınız değil mi adını?) bölümü fazlasıyla özel efekte bulanmış CSI'lardan çok daha doyurucudur hâlâ.

Ama zaten mahkeme dramalarının kendine has yapısından da gelir bu doyuruculuk hali. Her şeyden önce aksiyona değil zekaya dayalı bir kurgusu vardır bu tarz dizilerin. Amerikan hukuk sistemi, yasaların yanı sıra (hatta bazen daha da baskın bir şekilde) argümantatif bir akıl yürütmeye ve neredeyse teatral bir kaynaktan gelen, ikna ediciliği yüksek bir performansa yaslanır (en azından televizyonda ve beyazperdede izlediğimiz kadarıyla). Bu da izleyiciyi sürekli bir "ipucu yakalama" oyununa sürükler ki, çoğu zaman kaybedilmesi kaçınılmaz olan bu oyun işin en eğlenceli kısmıdır. Ama bu kadar gevezelik yeter, biz konumuza, yani fikrimizce gelmiş geçmiş en iyi televizyon mahkeme draması olarak gördüğümüz Boston Legal'e odaklanalım.

Şapkadan tavşan çıkaran adam

"Şapkandan bir tavşan çıkar. Dava avukatlığının da, yaşamın da en büyük sırrı budur." Bu sözleri söyleyen kişi Crane, Poole & Schmidt hukuk firmasının kurucu ortaklarından biri olan Denny Crane. Crane'in iki yönlü ikonik kişiliği üzerinde daha sonra duracağız ama şimdi lafını ettiği şu "şapkadan tavşan çıkarma" numarası vesilesiyle el attığı hemen her işte tavşan çıkarmayı beceren David E. Kelley'den söz edelim. Sırf Michelle Pfeiffer ile evli olması bile gezegenin yarısından fazlasını hasetten çatlatabilecek olan Kelley günümüzün en iyi televizyon yapımcılarından biri. Geçmişinde L.A. Law, Chicago Hope, Boston Public, Ally McBeal, The Practice gibi çok ses getirmiş diziler bulunan David E. Kelley, hiç şaşırmayacaksınız herhalde, Boston Üniversitesi'nde hukuk okumuş ve hobi olarak başladığı senaryo yazımının ilk meyvesini de Judd Nelson'ın başrolünü oynadığı yarı kült sinema filmi "From The Hip" ile vermiş. Nelson'ın elindeki çekiçle iddia makamının masasını parçalamaya kalkıştığı filmi izleyenler hatırlayacaktır; 80'lerin en eğlenceli ve en zekice kurgulanmış mahkeme filmlerinden biridir "From The Hip".

Alan Shore (James Spader) ve partneri Denny Crane (William Shatner), muhteşem bir ikili.

Ancak David E. Kelley asıl başarısını beyazcamda gösterecek ve özellikle de hukuk ağırlıklı işlere el atacaktır. Yine 80'lerin sonlarından itibaren yayınlanmaya başlanan L.A. Law onun televizyondaki ilk önemli işidir. Kelley'nin kariyerini sadece hukuk dizileri bağlamında ele alacak olursak (ki zaten en büyük başarıları da bu türün sınırları içinde var olacaktır) yazar ve yapımcı olarak en parlak işinin Ally McBeal olduğunu görürüz. Aynı dönemde bir kanala (Fox) Ally McBeal'i, bir başkasına ise (ABC) The Practice'i yapan Kelley her ikisi de mahkeme draması kategorisinde yer alan bu dizilerde türü alabildiğine farklı şekillerde işlemektedir. The Practice diğerine nazaran çok daha gerçekçi ve işin gerilim kısmını ön planda tutan bir yapımken, Ally McBeal absürd sularda gezinen ve televizyon için küçük çaplı bir devrim anlamına gelecek bir tona ve anlatım tarzına sahiptir. Öyle ki, Ally McBeal'de Kelley adeta Amerikan hukuk sisteminin tüm saçmalıklarını ifşa etmeye soyunmuş gibidir. Öte yandan Ally McBeal için sadece bir mahkeme draması deyip de geçmenin imkanı yoktur, çünkü her şeyden önce dizinin her anı komedinin baskın zekası ve keskin lisanıyla donatılmıştır ve her ne kadar sahneler gerçekdışı değilse de, gerçekçi de değildir.

Mükemmel karışım

The Practice ve Ally McBeal'i az da olsa izleyenler kabul edecektir ki Boston Legal bu iki dizinin mükemmel bir harmanıdır. Kelley The Practice'ın son bölümlerinde kadroya dahil ettiği James Spader'ı aynı karakterle Boston Legal'da başrole taşır ve her iki diziden de etkiler taşıyan yeni bir senaryo yazar. "David önce çok komik bir versiyon yazdı ve biz de bunu çektik. Aslında yayınlanmak üzere kararlaştırdığımız da buydu. Sonra Pazar günü beni aradı" diyor dizinin yapımcılarından Bill D'Elia. "Farklı bir versiyon daha yazmıştım" diyor Kelley. "Bunu duymak hiç hoşuma gitmemişti doğrusu. Yeni bir versiyon daha yazmışmış. Pazar gecesi yazdıklarını bana faksladı ve gördüm ki çok ciddi bir bölüm yazmış" diye devam ediyor D'Elia. "Ama bu versiyon aslında muhteşem bir The Practice bölümüydü. Bizim dizimiz The Practice değil dedim; ertesi gün bana yeni sahneler yolladı. Bunlarda aradığımız mizah da vardı ve son versiyon böyle ortaya çıktı."

Tabii Boston Legal'ın sadece bu iki dizinin bir karışımından ibaret olduğunu iddia etmek doğru olmaz. Çok daha fazlası var bizce. Boston Legal'ın başarısı The Practice ve Ally McBeal'in en güçlü yanlarını alıp bunları daha da iyi şekilde işleyebilmiş olmasında. Diziyi gelmiş geçmiş en iyi mahkeme draması yapan özelliği ise özellikle Alan Shore (James Spader) karakterinin savunduğu davalar bize göre. Açıklamaya çalışalım.

Tüm mahkeme dramaları bir cürüm ve iddia ile başlar. Yasaların varlık sebebi de bunlardır zaten. Mahkeme, işlendiği varsayılan cürümün bir iddia ile ele alındığı ve yasalar çerçevesinde karara bağlandığı yerdir. Nihayetinde iki taraf, iddia makamı ve savunma, davayı tartışacak ve jüri iki taraftan birinin lehine bir karar verecektir: Suçlu ya da suçsuz. İşte Boston Legal tam da bu noktada önceki mahkeme dizilerinden farklı bir tavra sahip. Bu tavrın farklılığı da davaların niteliğinde ve ele alınış biçimlerinde. Alan Shore'un savunduğu davalar çoğunlukla ağır ceza davalarından ziyade, entelektüel hatta neredeyse felsefi bir bakış gerektiren davalar: "İşyerinde dini yayınlar yapan bir televizyon kanalı izlenmeli mi?" ya da "Çocuğunu ırkçılık derecesinde aşırı milliyetçi bir şekilde yetiştiren aile engellenmeli mi?" ya da "Cinsel tercihleri toplumda genel kabul görmediği için Noel Baba karakterine bürünen bir çalışanın işinden kovulması haklı görülebilir mi?" gibi. Bütün bu konuları son derece kendinden emin, hatta karşısındakini zaman zaman aşağılayan bir tavırla ama mükemmel bir şekilde tartışan Alan Shore yargıçları değil belki ama izleyiciyi her zaman ikna etmeyi başarıyor ve bu da onu, tabii yine bize göre, televizyon tarihinin en iyi avukatı yapıyor. Hemen her bölümde sosyal bir meseleyi tartışmaya açan dizi bu anlamda daha önceki mahkeme dizilerinin gitmediği kadar ileri gidiyor ve izleyicinin kafasında ahlaki değer yargılarına dair gerçekten iz bırakacak soru işaretleri yaratıyor.

Denny Crane & Alan Shore

Boston Legal'ın en büyük kozu ise hiç şüphesiz tamamı çok iyi seçilmiş bir oyuncu kadrosunun içinde dahi parlamayı beceren iki kişi: Alan Shore ve Denny Crane. Yani James Spader ve William Shatner. "Sex, Lies and Videotape"den bu yana ilgiyle takip ettiğimiz James Spader'ı her hafta ekranda görmek gerçekten büyük bir ayrıcalık. Sanıyoruz bu kadar zekice yazılmış bir senaryoyla kamera karşısına geçmek ona da iyi gelmiş, zira üstat gerçekten enfes döktürüyor. Puan kıracak hiçbir hata bulamıyoruz kendisinde ve uzun yıllar izlemek istiyoruz. Öte yandan partneri Denny Crane ile de gerçekten ender bulunur bir kimya yakalamışlar, teslim etmek lazım. Abbot ve Costello, Laurel ve Hardy misali klasik komedi ikililerini anımsatmaları bir yana; varoluşsal zıtlıklarından doğan mizah (biri demokrat ve ılımlı, diğeri sağcı ve silah yanlısı, ama her ikisi de iflah olmaz derecede çapkın) dizinin her anına damgasını vuruyor. Aldıkları davalardan, o davaları işleyiş tarzlarına; kadın konusundaki rekabetlerinden her bölümün sonunda balkonda buluştuklarında yaptıkları erkek erkeğe (işin burasını bir daha düşünmekte yarar var) sohbete kadar dizinin neredeyse tüm yükü bu ikilinin omuzlarında. Yazının başlarında bir yerde Denny Crane için iki yönlü ikonik kişilik yorumunu yapmıştık. Bu konuya da bir açıklık getirerek söze bir nokta koyalım. "Ben gelmiş geçmiş en iyi dava avukatıyım" diyen Crane'in bu efsanevi tarafı onun ikonik kişiliğinin birinci yüzü. Yaşlılığında biraz da deli dana hastalığı yüzünden (kendi iddiası) eskisi gibi etkili değil gerçi ama sadece adını yüksek sesle tekrar etmesinin bile işe yarayacağından emin kendisi. Madalyonun öbür yüzünde ise Shatner'ın kendisi var, yani televizyon tarihinin en büyük efsanelerinden biri olan Uzay Yolu dizisinin nereden bakarsanız bakın ikon mertebesine ulaşmış Kaptan Kirk'ü.

Bu yılki Emmy ödüllerinin güçlü adayları arasında görülen dizi, şu sıralar üçüncü sezon bölümleriyle Foxlife'ta izleyiciyle buluşuyor. DVD'si de önümüzdeki aylarda piyasada olacak.

Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@yahoo.com

Radyo Açık/Radio On (1979)

Post-punk kültürü ile "yol filmi"nin kesişimi.

***Hikaye:** Londra'da DJ'lik yapan Robert, kardeşinin esrarengiz ölümünü araştırmak için Bristol'a doğru yola çıkar.*

Wenders'in "State of Things"iyle Corbjin'in "Control"ü arasında bir yerlere konuşlanan, sinema tarihinin en enteresan yol filmlerinden biri olan "Radyo Açık" bilhassa Avrupa sineması severler için keşfedilmeyi bekleyen bir cevher. BFI'ın (İngiliz Film Enstitüsü) geçen Mayıs'ta yayınladığı DVD baskısı, filmin hak ettiği ilgiyi görmesine katkıda bulunacak mutlaka. Filmi daha önce izleme fırsatı bulmuş olan birçok izleyici içinse "Radyo Açık" çoktan kült mertebesine ulaşmış durumda.

1970'lerin, İngiliz sineması için pek parlak bir dönem olmadığı biliniyor. Hammer korkuları bitmeye yüz tutarken, casus filmleri, maskülin aksiyon filmleri ve soft pornoların etrafı sardığı bir dönemdi. Stephen Frears, Mike Leigh ve Ken Loach gibi isimler bu on yıllık dönemi TV için çalışarak geçirdiler. Öte yandan daha deneysel ve kişisel filmler çeken Derek Jarman, Bill Douglas ve Terence Davies'in kariyerlerine 70'lerin bu ortamında başladığını düşünürsek hemen arkalarından Christopher Petit'i saymak gerekiyor. Öyle ki İngiliz eleştirmenler, Petit'in ilk filmi "Radyo Açık"ı hem İngiliz sinemasının son 30 yılının kilometre taşlarından biri hem de en nitelikli "ilk film"lerinden biri olarak değerlendiriyor. Filmin çekim hikayesi Petit'in Time Out'ta sinema editörlüğü yaptığı döneme denk düşüyor. Petit bir gün Wim Wenders ile röportaj yaparken ona senaryosunu verir. Petit'in sinemasal idolü Wenders, sadece filmi finanse etmekle kalmaz görüntü yönetmeni Martin Schafer'i de ödünç verir. BFI'dan da ufak bir finansal destek sağlayan Petit böylece sıfır tecrübeyle ve küçük bir teknik ekiple ilk filmini çekmeye başlar. Sonunda ortaya Wenders'in yol filmlerinden J.G. Ballard romanlarına kadar uzanan bir yelpazeden ilham alan ve adım da Modern Lovers'ın efsanevi şarkısı "Roadrunner"ın dizelerinden alan bir post-punk filmi çıkar.

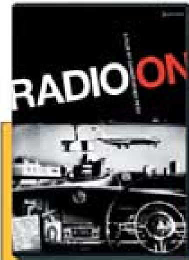
Aslında bir İngiliz yol filmini düşünmek bile pek olanaklı değilmiş gibi geliyor insana. Yol filmlerinin vaat ettiği açık alanları, kentlerin dışındaki uçsuz bucaksız mekanların arasından geçen yolları; bir nevi özgürlük ve kendini keşif macerasını küçük bir ada ülkesine uyarlamak mümkün değil. Keza Petit'nin yol filmi, sanayileşmiş alanlarla, fabrikalarla, üstgeçitlerle, benzin istasyonları ve karanlık motellerle iç içe olmayı tercih ediyor. Yönetmenin, Wenders'in anlayışının izinde fakat çok daha deneysel bir yol filmi yaratmaya çalıştığı söylenebilir. Yolculuk mefhumunun açık yollar, özgürlük üzerine değil hayatın anlamsızlığı üzerine bir hâletiruhiye yarattığı bir film "Radyo Açık". Bu kasvetli yapı 1970'ler İngilteresi'ne bir bakış sunuyor. "Radyo Açık"ın başat karakteristiklerinden birisi ekonomideki buhranlı yıllar, işsizlik, sosyo-kültürel değişimin eşiğindeki gençliğin hayalkırıklıklarına dair karanlık ve dalgın vizyonu. Fakat Petit bunu klasik bir sosyal realizm anlayışıyla perdeye yansıtmıyor. Toplumsal yaşamın ve gençliğin gerçekçi bir portresini çizmeye çalışmak yerine o hâletiruhiyenin sinemasal karşılığını arıyor. Zira "Radyo Açık" her şeyden önce bir atmosfer filmi. Petit, karakter, diyalog, olay örgüsü ve dramatik yapıyla zerre ilgilenmiyor. Mekanlar ve müzikler, daha doğrusu ikisinin bileşimi, filmin başrolüne soyunuyor.

İlk bakışta David Bowie, Ian Dury, Devo ve Kraftwerk gibi grupların müziğini filme bir başrol gibi yerleştiren bir yol filmi kulağa farklı tınlayabilir. "Radyo Açık" dönemin hitlerinin coşkuyla filme yerleştirildiği geleneksel anlamda bir rock'n'roll filmi değil. "Radyo Açık" şu manasız klişe tabirle ifade edecek olursak son derece ağır tempolu bir film. Hatta çıktığı dönemde filmi önemseyen nadir eleştirmenlerden biri olan Geoffrey Nowell-Smith'in o zamanlar Screen'de yazdığı gibi "sinemasız bir film". Ortada bir hikayeden, karakterden ve diyaloglardan söz etmek mümkün olsa da hepsi bahane: "Radyo Açık" kasveti her tür dramaturjik tercihi ve daha doğrusu yoksunluğu ile hissettirmeyi hedefliyor. Schafer'in yüksek kontrastlı sinematografisi sayesinde karanlık tüm kadrajı yutuyor. Ses miksajı ve Petit'in şarkıları kullanma tarzı sadece alışılagelmiş görüntü-ses hiyerarşisini bozmakla kalmıyor seyirciyi de filmin dışına itiyor.

Velhasıl, "Radyo Açık" izleyicisine boşluğu ve yabancılaşmayı hissettirmeyi türlü türlü yollarla deneyen ve başaran "soğuk" bir film. Petit, geleneksel Amerikan yol filmi neyse tam olarak anti-tezini yaratmış durumda. Jon Fortgang "Radyo Açık"ı post-punk kültürünün rahatsız estetiğini yakalamaya en fazla yaklaşan İngiliz filmi olarak gösterir. "Radyo Açık"ın bir post-punk filmi olmasının nedeni sunduğu müzikal ziyafet değil, bilakis dönemin ruh halinin ve post-punk kültürünün izdüşümlerini sinemasal olarak aramasıdır.

Jonathan Richman "Roadrunner" şarkısında "Modern dünyaya aşığım" der. Fakat "Radyo Açık" için tam tersi geçerlidir. Dahası moderniteye karşı katıksız bir duygusuzlukla tavır alışıyla film, yol mitini farklı bir bağlama yerleştiriyor. Keza, Mehmet Atılgan'ın ifadesiyle "İngilizler'in içine düştükleri buhran denizinde Thatcher yılanına sarılmalarına ramak kalan bir dönemde" geçen filmin finali de bu doğrultuda anlam kazanabilir. Finalde Robert özelleştirilmiş/bireysel aracı (araba) terk edip kolektif araca (tren) biner.

DVD'nin BFI baskısı filmstore.bfi.org.uk Plexifilm baskısı www.amazon.com adresinden temin edilebilir. Türkçe altyazı içermeyen DVD'nin ekstralarında yönetmenin 1998'de yaptığı 24 dakikalık remix versiyonu izleyebilirsiniz. Bu zorlayıcı deneysel video çalışmasının ses efektleri ve müzikleri ise Wire'dan Bruce Gilbert imzası taşıyor. Filmin BFI baskısının 28 sayfalık bir kitapçıkla geldiğini de belirtelim.

12 Kızgın Adam/12 Angry Men (1957)

Sidney Lumet'nin 343 bin dolar gibi düşük bir bütçeyle 19 günde çektiği ilk filmi, bugün sinema tarihinin tartışmasız klasiklerinden biri. Reginald Rose'un TV için yazdığı senaryodan uyarlanan "12 Kızgın Adam", üzerinden geçen 50 seneyi aşkın zamana rağmen sürükleyiciliğinden ve seyir zevkinden hiçbir şey kaybetmedi. Birkaç dakikalık istisnalar dışında tek bir odada geçmesine karşın film, birçok gerilim filminin yakalayamadığı gergin bir atmosfer yaratmayı başarmıştı. Bunda, dört dörtlük oyunculuk performanslarının yanı sıra Rus görüntü yönetmeni Boris Kaufman'ın planları da çok etkiliydi. Hikâye ilerledikçe kameranın dolaşmayı bırakması, alan derinliğini yok eden yakın planların sıklaşması, nihayetinde filmin klasikleşen o meshur, klostrofobik jüri odası sahnesini yaratıyordu. Hatırlanacağı gibi hikâye, babasını öldürmekten yargılanan Porto Rikolu bir gencin davasındaki jüri üyelerinin karar verme aşamasına odaklanır. Mahkeme salonunda sunulan deliller, tanık ifadeleri ve suçlanan gencin hikâyesinin zayıflığı, davalının kuşkuya yer vermeyecek bir şekilde suçlu olduğunu işaret etmektedir. Filmin hemen başlarından seçtiğimiz sahne, bir jüri üyesinin bütün jüri üyelerini karşısına alarak gencin 'suçsuz' olduğu yönünde oy verdiği o unutulmaz anı içeriyor. Tüm jüri üyeleri karara varıp bir an önce dağılacaklarını düşünürken, oyunu suçsuz yönünde kullanan ve eldeki kanıtları tekrar değerlendirmek için diğer jüri üyelerini ikna etmeye çalışan 8 numaralı jüriyi Henry Fonda canlandırıyor. Jüri başkanını Martin Balsam canlandırırken, Henry Fonda'yla daha sonraları en fazla zıtlaşacak olan 3 numaralı jüri rolündeyse Lee J. Cobb bulunuyor.

8 numaralı jüri (Henry Fonda).

3 numaralı jüri (Lee J. Cobb).

Jüri#1: Tamam beyler, lütfen beni dinleyin. Olayı istediğiniz gibi ele alabilirsiniz. Ben, biliyorsunuz, hiçbir kural koymayacağım. Önce konuşup sonra oylayabiliriz. Elbette, bu yöntemlerden biri. Ya da hemen şimdi oylayabiliriz. İlk önce bir oylama yapmak gelenekseldir.
Jüri#7: Evet, oylayalım. Kimbilir, belki de hemen bitirip gidebiliriz.
Jüri#1: Öyleyse hepinize burada birinci dereceden bir cinayetle uğraştığımızı hatırlatırım. Ve eğer oylarımız suçlu olduğu yönünde çıkarsa, bu çocuğu elektrikli sandalyeye göndeririz. Kurtuluşu olmaz.
Jüri#4: Sanırım hepimiz bunun bilincindeyiz.
Jüri#10: Tamam, bakalım ne durumdayız.
Jüri#1: Oylamaya karşı çıkan var mı?
Jüri#6: Bence mahsuru yok.
Jüri#1: Tamam öyleyse. Şunu unutmayın mutlaka on ikiye karşı sıfır olmalı, suçlu ya da suçsuz. Kanun böyle söylüyor. Hazır mısınız? Suçlu diyenler, lütfen ellerinizi kaldırın. Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi... Sekiz, dokuz, on, on bir. On bir kişi suçlu diyor. Suçsuz diyenler? Bir (8 numaralı jüri üyesi elini kaldırır). Tamam. On bir suçlu, bir suçsuz. Ne durumda olduğumuzu gördük.
Jüri#10: Aman be! Her zaman bir tane çıkar.
Jüri#7: Öyleyse şimdi ne yapacağız?
Jüri#8: Sanırım konuşmalıyız.
Jüri#3: Gerçekten masum olduğunu mu düşünüyorsun?
Jüri#8: Bilmiyorum.
Jüri#3: Ama sen de bizimle beraber mahkemedeydin. Bizim duyduklarımızı sen de duydun. Bu çocuk tehlikeli bir katil.
Jüri#8: Daha 18 yaşında.
Jüri#3: Katil olmak için yeterli bir yaş. Kendi babasını göğsünden bıçaklamış. Mahkemede bir sürü delil sundular. Sana hatırlatmamı ister misin?
Jüri#8: Hayır.
Jüri#10: O zaman ne istiyorsun?
Jüri#8: Sadece konuşalım istiyorum.
Jüri#7: Konuşulacak ne var ki? On birimiz onun suçlu olduğunu düşünüyoruz. Senden başka hiç kimsenin ikinci bir kez düşünmeye ihtiyacı yok.
Jüri#10: Size bir şey sormak istiyorum. Onun hikayesine inandınız mı?
Jüri#8: Bilmiyorum. Belki de inanmadım.
Jüri#7: Öyleyse neden suçsuz dedin?
Jüri#8: Suçlu olduğunu söyleyen on bir oy vardı. Elimi kaldırıp bir çocuğu ölüme göndermek benim için pek kolay değil.
Jüri#7: Kolay olduğunu kim söyledi ki?
Jüri#8: Hiç kimse söylemedi.
Jüri#7: Ne yani, sırf hızlı oy verdim diye mi? Bu çocuğun suçlu olduğuna gerçekten inanıyorum. Yüz yıl konuşsan da fikrimi değiştiremezsin.
Jüri#8: Fikrinizi değiştirmeye çalışmıyorum. Sadece... Birinin hayatı söz konusu. Beş dakikada karar veremeyiz. Ya yanlış karar veriyorsak.
Jüri#7: Ya yanlış karar veriyorsak? Ya bina tepemize yıkılırsa? Her an her şey olabilir.
Jüri#8: Haklısınız.
Jüri#7: Ne kadar sürdüğünün ne önemi var ki? Ya beş dakikada doğru karar verdiysek?
Jüri#8: Bir saat konuşalım. Nasıl olsa maç sekizde başlıyor.

Sinema Çıkışı

"Kubrick'le çalışmak isterdim"

Reklam filmleri ve sevilen dizi "Avrupa Yakası"ndaki performansıyla dikkat çeken genç ve yetenekli oyuncu SARP APAK'ı bu yıl ardı ardına üç sinema filminde izledik: "Plajda", "Beyaz Melek" ve "O... Çocukları".

En sevdiğiniz yönetmenler kimlerdir?
Açıkçası, çocukluğumda Spielberg'ün ayrı bir yeri oldu. "E.T." olsun, ilk gençlik çağlarımda "Er Ryan'ı Kurtarmak" olsun…Yavuz Turgul ve genç kuşaktan da Fatih Akın'ı sayabilirim rahatlıkla. Daha pek çok yönetmen var ismini söyleyebileceğim, mesela David Lynch, ama benim için en önemli isimler bu saydıklarım. Reha Erdem'i seviyorum bir de, onu da eklemek isterim.

En sevdiğiniz filmler?
"Er Ryan'ı Kurtarmak", "Geleceğe Dönüş", "Muhsin Bey".

En sevdiğiniz oyuncular?
Denzel Washington, Şener Şen, Uğur Yücel ve Russell Crowe, kadın oyunculardan da Michelle Pfeiffer ve Charlize Theron diyebilirim. Türkiye'den de Derya Alabora'yı hem perdede hem de tiyatro sahnesinde çok beğeniyorum.

Çalışmak istediğiniz yönetmenler?
Az önce saydıklarımın dışında İnan Temelkuran'la çalışmak isterim mesela. Nuri Bilge Ceylan'la tabii ki çalışmak isterim. En azından stilini görmek için, belki ben onun tarzına çok hitap etmem, o benimkine etmez ama benim için keyifli bir tecrübe olurdu mutlaka. Yaşasaydı Stanley Kubrick ile çalışmak isterdim. Neler yapardık, nasıl bir oyuncu yönetmeniydi görmek isterdim.

Yarısında çıktığınız bir film oldu mu?
Yarısında çıktığım bir film yok, ama tiyatro oyunu olmuştu. Sinema filminden çıkmıyorum, özellikle kalıyorum. Çabuk etkilenen ve çabuk beğenen birisiyim, beğeni düzeyim yüksek aslında. Bir illüzyona hemen inanabiliyorum, biraz çabuk bırakıyorum kendimi, o yüzden de çıkmıyorum. Ama bir kere tiyatro oyunundan çıkmıştım, dayanılmaz bir şeydi, oyunculuklar kötüydü, bu derece fütursuzca kötü iş çıkartmak seyirciye saygısızlıktı.

İş gereği bulunduğunuz en acayip mekan neresiydi ve orada neler oldu?
"Organize İşler" zamanı, ekibin genç tayfası olarak çekimlerden önce gidip Galata Kulesi çevresi ve Tophane'deki bütün ara sokaklarda dolaşmıştık. Oranın harbi çocuklarından arkadaşlarımız olmuştu. Bize orada kimsenin pek bilmediği, boğaz manzaralı, sote, çok güzel bir yer göstermişlerdi. Şimdi orayı nasıl tarif ederim bilmiyorum ama, Tophane ve Galata'da çok güzel ve ilginç mekanlar keşfettirmişlerdi bana o çocuklar, birinin adı Erkan'dı hatta. "Beyaz Melek" için gittiğimiz Tuz Gölü de, inanılmaz bir yerdi mesela. Herkes haşlandı, yandı. Çok acayip bir yer, ama resimler çok güzel çıktı, her yer doğal strafor çünkü.

Sizce son on yılın en önemli sinema olayı nedir?
Daha öncesine gidersek Yılmaz Güney'in "Yol"u Türkiye için çok önemlidir diyebilirdim. Son on yıl için, "Matrix" devrimdi galiba.

İdealinizdeki set ve yönetmen nasıl olmalı?
İşini yapmayı çok seven birisiyim ve herkesin öyle olduğu bir sette de çok verimli çalışılabileceğine inanıyorum. Şimdiye kadar Murat Şeker ile "Plajda"da, Murat Saraçoğlu'yla "O... Çocukları"nda, Yılmaz Erdoğan ile "Organize İşler"de çalıştım. Mesela Mahsun Kırmızıgül'ün yönetmenlik deneyimi yoktu, sadece bir filmi bitirmeye çalışıyordu. Böyle tecrübelerim oldu ama hiçbirinde tam olarak dünya standartlarında bir şey yoktu, çünkü ne olursa olsun prodüksiyon işin önüne geçiyor, bazı egolar öne çıkabiliyor, -klasik geyiktir ya hani- sinemanın biraz daha sektörleşmeye ihtiyacı var. Mesela en son "O... Çocukları"nda, çok aydınlık bir ekip vardı bence, çalışma temposu olarak benim gördüğüm en hızlı ve temiz çalışan setti.

Batıl inançlarınız var mı?
Var, çok önüme geçmez bunlar ama bazen ince ince takıldığım şeyler vardır. Mesela özellikle kostümüm ve kullandığım aksesuarlarla ilgili oluyor. İlla bir şeye takılıp, "Nerede o ya?" diye ararım, aksesuarıma falan çok sahip çıkarım, devamlılığı olmasa da cebimde dursun isterim.

Bundan on yıl öncesine dönseniz kendinize vereceğiniz öğüt ne olurdu?
On yıl öncesine dönsem… Biraz kitap oku derim.

Favori kelimeniz nedir?
"Bi' şey diycem" ya da "Bi' şey söyliycem" diye, lafa giriş yaparım.

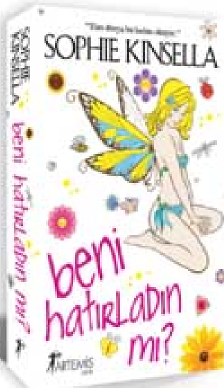
Heyecanla beklediğiniz bir konser, film, sanat olayı var mı?
Metallica konserini bekliyorum heyecanla.

Tiyatro mu sinema mı ağır basıyor?
Tiyatro. Asla karşılaştırmıyorum bile, sinemada tiyatrodan aldığım hazzı almadığım için henüz. Tabii bu benim sinemada az tecrübem olmasıyla da alakalı bir durum.

Peki o iki oyunculuk arasında nasıl bir fark var?
Çok kısa söylersek, bence tek bir oyunculuk var, gerçek oyunculuk. Ama bunu yönetmenin istediği doza göre siz değiştirirsiniz, tiyatroda abartılı oyunculuk var denmesi bence yanlıştır, sadece salonun arkasındakilere de ses gitmesi için yüksek sesle oynamak zorundasınızdır.

Mutlaka oynamak istediğiniz bir rol ya da proje var mı?
Tabii ki bir sinema filmi hayalimiz var, Çanakkale Destanı. Herkesin de hayali olabilir bu tabii ama bizimki gerçekten "Er Ryan'ı Kurtarmak" tadında. Onlar nasıl bize kendi destanlarını öğretiyorlarsa biz de onlara öğretelim diyorum. Hem biraz milliyetçi hem de biraz "Neden bu kadar özgüvensiziz?" dedirten bir şey. Her anlamıyla dolu dolu bir Çanakkale Destanı, bir 57. Alay filmi yapılsa oynamak isterim.

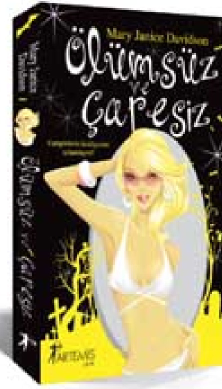
Ufukta yeni bir sinema projesi var mı?
Yılmaz Erdoğan ile görüşüyoruz ama şu anda ne olduğu belli değil. Ben bu ara biraz durmak taraftarıyım, çünkü bir senede üç film çektim. Her filmin tanıtım aşamasında çıktığınız programlar, dergiler, gazeteler, derken bir anda anlamadan yıpranıyorsunuz. Sıkıcı olma riski var. Bir senede üç film çıkınca üç kere Beyaz Şov'a çıktım en basiti. Biraz geri çekilmek istiyorum.

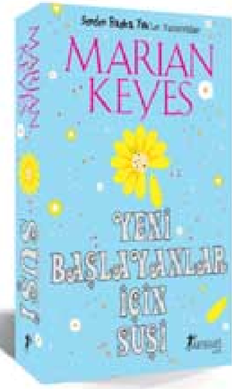
BENİ HATIRLADIN MI?
SOPHIE KINSELLA
ÇİK-LİT

KOCALAR
ADELE PARKS
ÇİK-LİT

ÖLÜMSÜZ VE ÇARESİZ
MARY JANICE DAVIDSON
ÇİK-LİT

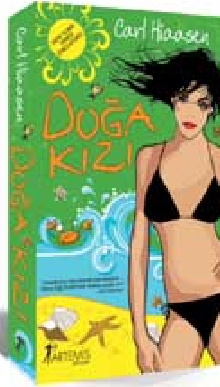

YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN SUŞİ
MARIAN KEYES
ÇİK-LİT

ARTEMİS'TE HER ŞEY SİZİN İÇİN

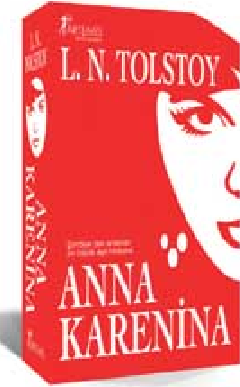
TRUVALI HELEN
MARGARET GEORGE
TARİHİ ROMAN

DOĞA KIZI
CARL HIAASEN
POLİSİYE

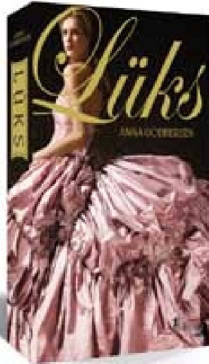

KADIN TAMİR SERVİSİ
İLHAN UÇKAN
REHBER

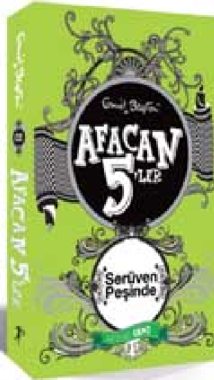

ANNA KARENİNA
L.N. TOLSTOY
TARİHİ ROMANS

LÜKS
Anna Godbersen

AFACAN 5'LER SERÜVEN PEŞİNDE
Enid Blyton

GİZLİ YEDİLER MACERASI
Enid Blyton

ARTEMİS YAYINLARI: Alfa Yayın Grubu: Ticarethane Sk.No:53 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0212 513 34 20 - 21 Faks: 0212 512 33 76 www.artemisyayinlari.com